

FORVALTNINGSREVISJON

Undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Skjervøy kommune

Rapport 2015

Forord

På grunnlag av vedtak i kommunestyret i Skjervøy¹ og mandat fra kommunens kontrollutvalg har KomRev NORD IKS gjennomført forvaltningsrevisjon av disposisjoner i det kommunale aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling. Hovedtemaet for undersøkelsen er selskapets forvaltning av midler Skjervøy kommune mottok fra Nergaard AS i 2010 etter avtale inngått 21.10.2009. I henhold til bestillingen inngår også undersøkelser i Årvikbruket Eiendom AS hvor Skjervøy kommune er eneaksjonær og omtale av Industriparken Skjervøy AS som har vært heleid av Skjervøy kommune.

Kontrollutvalget skal sørge for at forvaltningsrevisjon blir gjennomført. Forvaltningsrevisjon er i kommuneloven § 77 nr. 4 og revisjonsforskriften § 7 definert som *systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger*.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Skjervøy kommune, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder for selskapene hvor vi har gjort undersøkelser og selskaper som omtales. For å besvare en del av undersøkelsen har revisor brukt ekstern kompetanse, og tjenesteleverandøren har erklært at han ikke har/har hatt relasjoner til selskaper eller personer som inngår i vår undersøkelse. Revisorer i KomRev NORD har ingen relasjoner til leverandøren vi benyttet.

Vi hadde møte med rådmannen i Skjervøy kommune 5.6.2014 for å orientere om prosjektet og om dokumentasjonsbehovet på det nevnte tidspunktet. I prosjektgjennomføringen har vi forholdt oss til personer som har hatt formelle roller/verv i de undersøkte selskapene i tidsperioden undersøkelsen gjelder, og flere av disse har sendt oss selskapenes dokumentasjon. Dette gjelder spesielt tidligere ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, som vi har hatt flere samtaler med og som har besvart våre henvendelser raskt. Vi har hatt intervjuer med involverte fra Skjervøy kommune og vært i kontakt med personer involvert i privateide selskaper som ble bevilget penger fra de såkalte «Nergård-midlene». Både nåværende og tidligere ordfører og rådmann har overlevert dokumentasjon som har vært i kommunens arkiver.

Vi orienterte kontrollutvalget om fremdriften i undersøkelsen i møtene 16.9.2014, 26.2.2015, 26.3.2015 og 5.5.2015. I kontrollutvalgets møte 26.5.2015 gav vi en presentasjon av rapporten, og på bakgrunn av diskusjoner i dette møtet og i kontrollutvalgsmøter 10.6. og 20.8.2015 har vi uttredet og klargjort noen av forholdene som var omtalt i rapporten. Etter at vi mottok brev av 9.9.2015 fra kontrollutvalgets leder, har vi utarbeidet en ny og forkortet versjon av rapporten i forhold til den som har vært til behandling i kontrollutvalget tidligere.

KomRev NORD takker alle som har bidratt i gjennomføringen av prosjektet.

Tromsø, 2.10.2015

Lars-André Hanssen
administrerende direktør og
oppdragsansvarlig revisor

**Knut Teppan Vik og
Margrete Mjølhus Kleiven**
Prosjektledere, forvaltningsrevisorer

Max Kaspersen
Regnskapsrevisor

¹ Sak 10/14 og 14/14

0 SAMMENDRAG

Hovedtemaet i denne rapporten er Skjervøy kommunes aksjeselskap Skjervøy Fiskeriutvikling sin disponering av 15 millioner kroner som kommunen fikk utbetalt fra Nergård AS i forbindelse med at konsernet la ned driften innenfor fiskerinæringen i Skjervøy. Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble opprettet i 2010, og ifølge selskapets vedtekter skulle midlene fra Nergård AS brukes til nærmere bestemte tiltak/prosjekter innenfor fiskeri- og havbruksnæringen. Forvaltningen av «Nergård-midlene» har vært gjenstand for kritiske spørsmål i lokalsamfunnet og i kommunestyret, noe som også er bakgrunnen for bestillingen av den forvaltningsrevisjonen vi nå rapporterer resultatene av.

Mandat og problemstillinger

KomRev NORD sin undersøkelse i *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* og i kommunens heleide selskap *Årvikbruket Eiendom AS* er basert på vår overordnede prosjektskisse som kontrollutvalget i hovedsak sluttet seg til i møte 14.5.2014. Prosjektskissen og kontrollutvalgets behandling av denne samt utvalgets vedtak i saken ble i utgangspunktet revisors mandat for undersøkelsen. Utvalget har i senere møter drøftet og utvidet mandatet. På forannevnte grunnlag har vi utledet følgende problemstillinger for undersøkelsen:

1. Oversikt over tildelinger, utbetalinger og innbetalinger fra og til Skjervøy Fiskeriutvikling AS
2. Redegjørelse for tildelingen av 3,1 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS og selskapets bruk av midlene
3. Redegjørelse for lån på 4,5 millioner kroner til Skjervøy Sjømat AS og Skjervøy fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt
4. Redegjørelse for lån på 2,5 millioner kroner til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS
5. Redegjørelse for tildelinger til øvrige mottakere

For problemstillingene 2 til 5 har vi besvart følgende underproblemstillinger:

- a. Ble lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket?
- b. Var det etablert noen sikkerhet og/eller kontroll med at lånene/tilskuddene ble brukt til det formål de var innvilget?

Metode

Revisor har intervjuet personer som har hatt formelle roller i selskapene vi undersøker og som har vært involvert i beslutninger med relevans for denne undersøkelsen. Vi har også intervjuet ansatte i Skjervøy kommune som hadde befatning med etablering av og saksutredninger for Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Skriftlig dokumentasjon vi har gjennomgått i saken, er fremlegg til og vedtak i kommunestyret og formannskapet i Skjervøy kommune samt avtaler kommunen er part i. Vi har også analysert dokumenter som er utarbeidet av og/eller for selskapene vi omtaler, herunder saksutredninger, protokoller, regnskapsdokumentasjon, avtaler og korrespondanse. I tillegg har vi gjennomgått blant annet skriftlig dokumentasjon fra Mattilsynet og rapport fra takstingeniør som ble innleid av KomRev NORD til befaring ved Årvikbruket. Revisor gjør oppmerksom på at informasjonen vi har fått om styremøtene fra styremedlemmene, herunder diskusjonene i møtene, er muntlige reproduksjoner relativt lang tid etter at de undersøkte hendelsene fant sted. For revisors vurderinger av bevilgningene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS er det sentrale hva vi har funnet at styret diskuterte og la til grunn på beslutningstidspunktet. For utbetalingene fra selskapet er det informasjon vi har funnet at forelå på utbetalingstidspunktet, som har relevans for våre vurderinger.

Revisors konklusjoner samt oppsummerte funn og vurderinger

Revisors undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at selskapet bevilget ansvarlige lån og tilskudd med til sammen om lag 16,2 millioner kroner. Selskapets samlede utbetalinger til støttemottakere utgjorde om lag 14,8 millioner kroner. Hovedårsaken til at det ble utbetalt mindre enn bevilget, er at tildelingen til Skjervøy videregående skole ikke ble utbetalt fordi forutsetninger i tildelingsvedtaket ikke var oppfylt. Dessuten fikk Industriparken Skjervøy AS og Skjervøy kommune utbetalt mindre enn det tilsagnene lød på. Tabellen nedenfor inneholder informasjon om alle tildelingene styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok, alle selskapets utbetalinger til støttemottakere og den tilbakebetalingen av lån som selskapet mottok før det ble avviklet. I tabellen har vi også gjengitt formålet med hver enkelt tildeling, og vi har brukt ulike fargekoder for hvert av de fire styremøtene der tildelingene ble vedtatt.

Oversikt over tildelinger og utbetalinger fra og innbetaling til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttemottaker /-giver	Tildeling Dato: beløp	Utbetalt Dato: beløp	Innbetalt Dato: beløp	Formål
Industriparken Skjervøy AS	5.2.2010: Kr 2 500 000	24.2.2010: Kr 2 076 986,30	20.2.2014 Kr 2 500 000	Refinansiering av langsiktig gjeld
Skjervøy Sjømat AS	5.2.2010: Kr 4 500 000	19.2.2010: Kr 4 500 000		Produksjonsutstyr og bedriftsutvikling
Årvikbruket Eiendom AS	5.2.2010: Kr 3 100 000	19.2.2010: Kr 3 100 000		Renovering og ombygging
Årvikbruket AS	5.2.2010: Kr 145 000	20.10.2010: Kr 145 000		Anskaffelse og utlegging av flytebrygger
Skjervøy videregående skole	5.2.2010: Kr 1 000 000	Ikke utbetalt		Ombygging produksjons-hall/kjøkken
Skjervøy kommune	5.2.2010: Kr 400 000	Opphevet i møte 10.2.2011		adm. arbeid Nergårdsaken og etabl. ny virksomhet
Omstillings- og utviklingsprosjektet	10.2.2011: Kr 210 000	31.1.2012 Kr 210 000		midler for omstillings- og utvikl. prosjektet drift år 4
Skjervøy kommune	10.2.2011: Kr 2 662 645	11.2.2011 Kr 2 662 645		Administrative utgifter ifm Nergård-saken og utgifter til utbedring av fiskeanlegget på Skjervøy til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011
	Kr 150 000	Kr 122 579,93		
P/R Stavnes ANS	10.2.2011: Kr 300 000	28.6.2011: Kr 300 000		Kjøp av fiskefartøy
Jan Hansen	10.2.2011: Kr 300 000	28.6.2011: Kr 300 000		Kjøp av fiskefartøy
Ole Johan Korneliussen	10.2.2011: Kr 500 000	28.6.2011 Kr 500 000		Utvidelse av drift
Jan Hugo Eriksen	10.2.2011: Kr 150 000	24.3.2011 Kr 150 000		Snurrevadutstyr
Finnvik AS	10.2.2011: Kr 125 000	28.4.2011 Kr 125 000		Kjøp av fiskebåt, container og bruk
Jan Hugo Eriksen	23.4.2013 Kr 100 000	24.6.2013 Kr 100 000		Videreføring av drift
Robertsen og Slotnes AS	23.4.2013 Kr 100 000	1.7.2013 Kr 100 000		Oppgradering av bunkers-anlegg i Skjervøy havn
Skjervøy kommune	23.4.2013 Kr 305 000 + mva	14.8.2013 Kr 365 000		Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste
Haviknes DA	7.10.2013: Kr 100 000	11.11.2013 Kr 100 000		Kjøp av fiskebåt m/fiskerettigheter
Svein Roger Mikkelsen	7.10.2013 Kr 100 000	10.12.2013 Kr 101 591		Kjøp og oppgradering av båt

Kilder: Styreprotokoller og regnskaper Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Revisors konklusjon etter undersøkelsene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS er at **bevilgninger og utbetalinger av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS med noen unntak ble gjort i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket.**

Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-12 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av lån/tilskudd må ha hjemmel i avgjørelse fra styret i selskapet, er oppfylt for alle utbetalingene av lån/tilskudd.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-20 første ledd om at styreleder må sørge for at saker om tildeling av midler blir gjenstand for behandling i styret, er oppfylt.
- Aksjeloven oppstiller ikke et absolutt krav om møtebehandling, men revisor ser at alle beslutningene om tildeling av lån eller tilskudd ble tatt i henhold til aksjelovens utgangspunkt, jf. aksjeloven § 6-19 første ledd.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-21 første ledd om at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må forberede saker som skal behandles av styret i selskapet, er oppfylt. Vi vurderer det ikke som avvik fra denne bestemmelsen at styreleder Waage brukte kommunens administrasjon til utredning av saker og at styreleder Johnsen ikke laget egne skriftlige utredninger.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine styrebeslutninger skal fremkomme av en protokoll som også inneholder informasjon om tid, sted, deltakere og behandling, er i all hovedsak oppfylt for møtene der styret bevilget lån og tilskudd. Det gjelder imidlertid ikke fullt ut for protollen fra styremøte 10.2.2011 fordi den ikke opplyser om styremedlem Einarsen var gitt anledning til å møte, noe som er i strid med aksjeloven § 6-24.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om signatur av protokoll er ikke oppfylt for møtene der Skjervøy Fiskeriutvikling AS tildelte midler, men med unntak av protokollen fra møtet 7.10.2013 ble protokollene fra «tildelingsmøtene» godkjent på etterfølgende styremøter.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-24 annet ledd om at mer enn halvparten av styremedlemmene må ha vært til stede i styrebehandlingen, er oppfylt for alle tildelingssakene.
- Aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte, er oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 5.2.2010. En dags varsel om sakene styret skulle behandle, var kort frist, men revisor finner likevel ikke grunn for å fastslå at kravet i aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles med nødvendig frist, ikke var oppfylt. Når det gjelder øvrige styremøter der det ble vedtatt tildelinger, anser vi aksjeloven § 6-22 som i hovedsak oppfylt. For det tilfellet at styremedlem Angell ikke fikk varsel om styresakene som skulle behandles i møtet han fikk telefonisk innkalling til, og ikke fikk oversendt saksdokumenter før møtet, er dette ikke iht. aksjeloven § 6-22.
- Revisors vurderinger av tildelingene opp mot formålet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter er at
 - tildelingene til Årvikbruket Eiendom AS og Skjervøy Sjømat AS var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin vedtektsbestemmelse i § 2
 - det var grunn for å drøfte nærmere hvorvidt formålet med tildelingen til Industriparken Skjervøy AS var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. Revisor kan imidlertid ikke se å ha grunnlag for å vurdere tildelingen som vedtektsstridig. Relevansen opp mot formålet kunne med fordel ha vært skriftlig vurdert og begrunnet (i saksutredning eller vedtak) opp mot formålsbestemmelsen.
 - øvrige tildelinger var i henhold til formålsbestemmelsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter

- Om behandlingsgrunnlagene som ble framlagt for styremedlemmene da styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle behandle tildelingssaker, er revisors vurdering at disse oppfyller de utledete revisjonskriteriene for et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Revisor kommenterer imidlertid at
 - det var en svakhet ved behandlingsgrunnlaget i saken om Årvikbruket Eiendom AS at styret på tildelingstidspunktet ikke ble gjort kjent med hvilke tiltak som var utført ved fiskebruket.
 - det hadde vært en fordel når det gjelder saken vedrørende Industriparken Skjervøy AS om initiativet vedrørende ASCO Artic Base var skriftlig drøftet opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse.
- Revisor har drøftet hvorvidt styreleder for Skjervøy Fiskeriutvikling AS var inhabil ved behandlingen av sakene om tildeling til Årvikbruket Eiendom AS og Skjervøy Sjømat AS. Vi har imidlertid ikke funnet grunnlag for å vurdere styreleder som inhabil i de to sakene. Når det gjelder øvrige saker, har vi ikke funnet grunn for å vurdere habiliteten til noen av styremedlemmene som deltok i saksbehandlingen.
- Det utledete revisjonskriteriet om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger må være begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak, er i hovedsak oppfylt. Revisor har imidlertid følgende kommentarer:
 - Revisors funn gir ikke grunnlag for entydige vurderinger av hvorvidt utbetalingen til Skjervøy Sjømat AS var begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak. Etter det revisor kan se, skaper eposten fra Godø, med beskjed om at utstyr skulle leases, tvil om mottaker av tildelingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS faktisk ville bruke midlene fullt ut i henhold til tildelingsvedtaket. Styreleder besørget lånebeløpet utbetalt til tross for at han var gjort oppmerksom på at deler av utstyret ville bli leaset. På den andre siden viser vi til at styreleder overlot dialogen med motparten til kommunens advokat og før utbetalingen mottok signert låneavtale fra Skjervøy Sjømat AS som inneholdt betingelsene for lånet, herunder vilkåret om at det skulle nyttes til utstyrsanskaffelse. Dette kunne gi styreleder grunn til å tro at det omsøkte utstyret i sin helhet ville bli anskaffet til låntakers eie, og det er også styreleders forklaring på hvordan han oppfattet situasjonen.
 - Tilskudd til Skjervøy kommune til reparasjon av kai ved Skjervøy Sjømat AS ble utbetalt uten framlagt dokumentasjon iht. tildelingsvedtaket. Utbetalingen var dermed ikke tilstrekkelig begrunnet i oppfølging av styrets vedtak.

Revisor konkluderer også med **at det var ikke etablert noen generelle kontrollrutiner for å sikre at utbetalingene fra selskapet ble brukt til de formålene de var innvilget til.** Imidlertid inneholdt styrevedtakene for flere av tildelingssakene vilkår som var egnet til å sikre støttegiver kontroll med at utbetalte midler gikk til omsøkte og vedtatte formål, og selskapets styreleder utøvde faktisk kontroll med noen av utbetalingene.

Når det gjelder **tilskuddet til Årvikbruket Eiendom AS og mottakers bruk av midlene**, har revisor kartlagt at Årvikbruket Eiendom AS brukte det aller meste av midlene til å gjøre opp for faktura 30.10.2009 på kr 3 850 000 eks mva fra Årvikbruket AS som driver fiskebruket kommunens eiendomsselskap eier. Fakturaen gjaldt renoverings-/utbedringsarbeider på fiskebruket som drifts-selskapet etter avtale med eiendomsselskapet angivelig dels hadde besørget og bekostet utført og dels skulle utføre. Etter det revisor har funnet ut, var det ikke dokumentert hvilke av de fakturerte utbedringene som faktisk var utført. Likevel dekket Årvikbruket Eiendom AS fakturaen som etter revisors vurdering ikke tilfredsstiller bokføringsforskriftens krav til et gyldig salgsdokument. Vår

analyse av offentlig tilgjengelige regnskapstall for Årvikbruket AS gir ikke nærmere veiledning for å si i hvilken grad utbedringsarbeid var utført, men vi ser at selskapets økonomiske situasjon i 2008 og 2009 tilsier at det ikke var handlingsrom for å gjøre investeringer i form av renoveringer. Vår regnskapsanalyse av de to nevnte årene sett under ett viser at uten inntektsføringen på 3,85 millioner kroner som følge av fakturaen til Årvikbruket Eiendom AS, ville egenkapitalen til Årvikbruket AS vært negativ med 3,944 millioner kroner. På oppdrag fra revisjonen har ekstern takstingeniør vurdert om de 22 utbedringstiltakene Årvikbruket Eiendom AS søkte og fikk tilskudd til å utføre, faktisk er utført. I antall er de fleste av de omsøkte utbedringene utført. Av takstingeniørens rapport etter befaring på fiskebruket framgår det imidlertid at bare deler av de utbedringene som betraktes som renoveringer og som hadde høyest kalkulerte kostnader, vurderes som utført.

Revisor har også kartlagt hvordan styret i kommunens aksjeselskap Årvikbruket Eiendom behandlet sakene om renoverings-/utbedringsarbeid på fiskebruket. Styrets arbeid er i liten grad skriftlig dokumentert. Det vi har fått skriftlig dokumentert fra styret, sammen med muntlig informasjon fra styreleder, er vurdert opp mot relevante bestemmelser i aksjeloven. Revisors vurderinger av funnene på dette punktet er at

- styret i eiendomsselskapet var beslutningsdyktig i styremøtene etter aksjeloven § 6-24 bortsett fra i ett tilfelle der ett av styremedlemmene ikke ble innkalt til møtet
- styremøteprotokollene er ikke helt i samsvar med kravene i aksjeloven § 6-29
- tilgjengelig informasjon i saken har ikke gitt revisor grunnlag for å vurdere hvorvidt varsel om styrebehandling var i henhold til aksjeloven § 6-22
- revisors funn gir ikke grunnlag for å gi vurderinger med hensyn til om styret hadde tilfredsstillende behandlingsgrunnlag etter aksjeloven § 6-21 annet ledd
- vi har heller ikke grunnlag for å gi ei entydig vurdering vedrørende styremedlem Albrigtsens habilitet etter aksjeloven § 6-27. Hensynet til tilliten til styremedlemmets lojalitet til selskapet tilsier likevel at Albrigtsen ikke burde vært med på behandlingen av tilleggsavtalen som vi har forstått kom i stand fordi Årvikbruket Eiendom AS ville utbetale tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Årvikbruket AS.
- Årvikbruket Eiendom AS sin betaling av faktura fra Årvikbruket AS som ikke tilfredsstiller kravene til et gyldig salgsdokument, er brudd på bestemmelser i bokføringsforskriften

Vedrørende spørsmålet om **Skjervøy Fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt til Skjervøy Sjømat AS**, viser revisjonens undersøkelse: at tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS før utbetalingstidspunktet hadde fått informasjon på e-post fra støttemottaker om at deler av utstyret som lånet skulle finansiere, ville bli leaset i stedet for kjøpt. Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde bevilget ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat AS for anskaffelse av nærmere bestemt utstyr, herunder flekkemaskin til budsjettert kostnad kr 2 500 000. Den 10.2.2010 sendte Skjervøy Sjømat AS epost til styreleder Waage om at selskapet i påvente av utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS måtte leie en flekkemaskin fra sin eier, Atlantic Seafood AS. I denne perioden var partene uenige om hvorvidt midlene skulle være ansvarlig lån eller tilskudd. Styreleder hadde på bakgrunn av eposten 10.2.2010 bedt kommunens advokat om å føre dialogen med Skjervøy Sjømat AS. Den 10.2.2010 ble det sendt signert låneavtale til Skjervøy Sjømat AS, og styreleder fikk låneavtalen tilbake med låntakers signatur 18.2.2010. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte hele det bevilgede beløpet til Skjervøy Sjømat AS 19.2.2010. Styreleder har fortalt til revisor at han la til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert av låntaker da låneavtalen ble returnert i underskrevet stand 18.2.2010. Finansiering av det øvrige utstyret Skjervøy Sjømat AS skulle anskaffe, var ikke tema før utbetalingstidspunktet.

Når det gjelder **lånet til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS**, har revisor funnet følgende: Lånet som Skjervøy Fiskeriutvikling AS bidro til å refinansiere, var innvilget fra North Crab AS² i april 2006 til Industriparken Skjervøy AS med den hensikt å posisjonere seg i forkant av et nært forestående salg av sistnevnte selskap. Gjelden Industriparken Skjervøy AS dermed hadde til North Crab AS, fulgte med førstnevnte selskap da samtlige av aksjene ble overdratt til North Crab i august 2007. Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 vedtok å tildele Industriparken Skjervøy AS et ansvarlig lån for å refinansiere sistnevntes gjeld til morselskapet North Crab AS, synes motivet for beslutningen å ha vært å gjøre North Crab AS villig til å selge eiendommen Industriparken til en aktør kommunen kunne gå god for med tanke på planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien. Revisor registrerer at lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ble tilbakebetalt med renter i 2014.

Revisjonens undersøkelse viser at Roy Waage hadde ulike roller/verv i tidsperioden undersøkelsen omhandler. Dette er en følge av beslutninger tatt av kommunens øverste politiske organ. I K-sekretariatets³ «*Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*»⁴ er dette kommentert på følgende måte: «*Saken illustrerer også den prinsipielle problemstillingen hvorvidt det er heldig at kommunestyrerepresentanter i sin alminnelighet, og ordførere i særdeleshet, bør ha fremtredende posisjoner i selskap som eies av kommunen. Om samme person har posisjon som styreleder (eventuelt daglig leder) som her, generalforsamling og ordfører, vil den reelle maktstrukturen legge til rette for en grad av innflytelse som kan være problematisk i forhold til de grunnleggende demokratiske prinsipper, og som dessuten ikke er helt i samsvar med den maktfordeling aksjeloven prinsipielt sett legger opp til. Saken aktualiserer dermed også spørsmålet om etablering av et reglement for biervev for kommunalt ansatte og ledende tillitsvalgte. Ettersom et slikt reglement ikke eksisterer, er slik fordeling av verv som beskrevet ovenfor ikke i strid med gjeldende regelverk. Kontrollutvalgets rolle her går følgelig ikke lenger enn til å påpeke problemstillingen.*»

Revisor slutter seg til K-sekretariatets drøfting av hvilke problematiske situasjoner som kan følge av at kommunens øverste politikere blir valgt til å bekle verv i kommunale selskaper. I denne sammenhengen finner vi det relevant å vise til anbefalinger fra KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) som blant annet peker på viktigheten av at kommunene utarbeider eierskapsmeldinger. En eierskapsmelding skal bidra til å gi et bevisst forhold til hva en aktiv og god eierskapspolitikk innebærer for kommunens politikere og administrasjon og bør drøfte ulike prinsipielle sider ved kommunens engasjement. Hovedformålet med en eierskapsmelding er å klargjøre hva kommunen vil med sitt eierskap og gi systematisert oversikt over alle selskaper som kommunen har eierinteresser i. Meldingen skal også gi føringer for hvordan kommunen skal forvalte sitt eierskap til slike selskaper siden dette er selskaper hvor en ikke har direkte politisk og/eller administrativ innflytelse. Ideelt sett bør en slik melding gjennomgås årlig⁵ for å ta opp i seg eventuelle endringer som har skjedd i selskapene og eksterne forhold som kan tenkes å ha betydning for selskapene og kommunens interesser i en eller annen retning. Utarbeiding av eierskapsmelding og årlig oppfølging av denne vil kunne bidra til at Skjervøy kommune unngår lignende situasjoner med rollekonflikter og komplikasjoner slik undersøkelsene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS har synliggjort.

² West Contractors AS var majoritetseier i North Crab AS.

³ Interkommunalt selskap som er sekretariat for et flertall av kontrollutvalgene i Troms

⁴ K-sekretariatets rapport nr. 1 september 2007

⁵ KS - Anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak

Innholdsfortegnelse

0	SAMMENDRAG	1
1	INNLEDNING	9
1.1	Bakgrunnen for undersøkelsen	9
1.2	Nergård AS og Skjervøy Fiskeriutvikling AS	9
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	14
2.1	Problemstillinger	14
2.2	Revisjonskriterier	14
2.3	Innledende om revisjonskriterier for undersøkelsen	15
2.4	Betydningen av formålet med tildelingen	17
2.5	Selskapets formål	18
2.6	Utbetaling og bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler.....	20
2.6.1	<i>Utbetaling i henhold til formelle beslutningsregler</i>	<i>20</i>
2.6.2	<i>Bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler</i>	<i>20</i>
2.7	Vilkår i tildelingsvedtaket	24
2.8	Undersøkelse i Årvikbruket Eiendom AS	24
2.9	Andre selskaper som omtales i rapporten.....	24
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENŚING	25
3.1	Metode og datamateriale i undersøkelsene	25
3.2	Gyldighet og pålitelighet	27
3.3	Avgrensinger og presiseringer	28
3.4	Videre fremstilling og rapportens disposisjon.....	30
4	SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS	31
4.1	Valget av selskapsform	31
4.2	Selskapsinformasjon.....	31
5	TILSKUDD OG LÅN FRA SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS.....	34
5.1	Oversikt over tilskudd, utlån og utbetalinger	34
5.2	Nærmere om utbetalinger og formelle forhold ved styremøtene	36
5.3	Generelt om tildelingene, selskapets formål og styrets behandlingsgrunnlag	39
6	STYREMØTET OG TILDELINGENE 5. FEBRUAR 2010	41
6.1	Innledning.....	41
6.2	Varslet om styrebehandling og innkalling til styremøte.....	41
6.3	Behandlingsgrunnlaget.....	42
6.4	Diskusjonene	43
6.4.1	<i>Generelt.....</i>	<i>43</i>
6.4.2	<i>Selskapets mandat</i>	<i>44</i>
6.4.3	<i>Formen for tildeling</i>	<i>44</i>
6.4.4	<i>Oppfølging av vedtak.....</i>	<i>45</i>
7	ÅRVIKBRUKET EIENDOM AS	46
7.1	Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS	46
7.1.1	<i>Fiskebruket i Årviksand.....</i>	<i>46</i>
7.1.2	<i>Årvikbruket Eiendom AS</i>	<i>47</i>
7.1.3	<i>Årvikbruket AS.....</i>	<i>48</i>
7.2	Fiskebrukets tilstand og kartlegginger av utbedringsbehov	49
7.2.1	<i>Ved overtakelsen.....</i>	<i>49</i>
7.2.2	<i>Etter oppstart av produksjon ved fiskebruket.....</i>	<i>49</i>
7.2.2.1	<i>Resultatet av takstingeniør Isaksens kartlegging av utbedringsbehovet.....</i>	<i>50</i>

7.3	Utbedringsarbeid ved fiskebruket i Årviksand fra 2006 til og med 2009	52
7.3.1	Utbedringsarbeid i 2006	52
7.3.2	Utbedringsarbeid i 2007	53
7.3.3	Utbedringsarbeid i 2008 og 2009	53
7.4	Revisors vurderinger/kommentarer etter undersøkelsen i Årvikbruket Eiendom AS..	61
7.5	Søknad fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	64
7.6	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	66
7.7	Saksbehandlingen	67
7.8	Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen.....	69
7.9	Mottakers bruk av midlene	71
8	SKJERVØY SJØMAT AS	76
8.1	Valg av driftsaktør, forhandlinger og samarbeid mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS	76
8.2	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	78
8.3	Saksbehandlingen	79
8.4	Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen.....	82
9	INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS.....	87
9.1	Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	87
9.2	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	88
9.3	Saksbehandlingen	89
9.4	Utbetalingen og oppfølging av tildelingsvedtaket.....	93
9.5	Sammenheng mellom lån til Industriparken Skjervøy AS og salg av selskapet	96
10	ØVRIGE TILDELINGER I STYREMØTET 5. FEBRUAR 2010	113
11	STYREMØTET 10. FEBRUAR 2011 OG TILDELINGENE	115
11.1	Møtet	115
11.2	Tildelingene.....	117
12	STYREMØTET 23. APRIL 2013 OG TILDELINGENE	123
12.1	Møtet	123
12.2	Tildelingene.....	124
13	STYREMØTET 7. OKTOBER 2013 OG TILDELINGENE	127
13.1	Møtet	127
13.2	Tildelingene.....	127
14	OPPSUMMERING OG KONKLUSJON.....	129
15	HØRING	132
16	REFERANSER.....	133

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen

Skjervøy Fiskeriutvikling AS var et kommunalt heleid selskap som ble opprettet i 2010 for å forvalte 15 millioner kroner som Skjervøy kommune fikk utbetalt fra Nergård AS i forbindelse med at konsernet la ned driften i kommunen. Selskapets forvaltning av «Nergård-midlene» har vært gjenstand for kritiske spørsmål i lokalsamfunnet. I kommunestyrets møte 12.3.2014 besvarte ordføreren interpellasjoner i sak PS 10/14, og kommunestyret ba kontrollutvalget om å gjøre forundersøkelser med tanke på en gransking av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine lån/tilskudd til tre ulike selskaper. Det vedtatte fellesforslaget lød som følger:

«Kommunestyret ber kontrollutvalget om å foreta de nødvendige forundersøkelser for en gransking av lån/tilskudd på 4,5 millioner kroner som var gitt fra Skjervøy fiskeriutvikling AS til Skjervøy Sjømat AS og de 2.076 millioner som var gitt i lån fra Skjervøy fiskeriutvikling AS til Industriparken AS. Kommunestyret ber kontrollutvalget utarbeide et forslag til mandat for en gransking, som forelegges kommunestyret til avgjørelse. Med mandatet skal det følge forslag til hvem som skal forestå granskningen og en oversikt over eventuelle kostnader.»

På den bakgrunn fremmet kontrollutvalget en utredning og innstilling for kommunestyret i møte 7.5.2014, som kommunestyret vedtok i sak 14/14⁶. KomRev NORDs overordnede projektskisse ble vedtatt av kontrollutvalget i sak 18/14, i møte 14.5.2014: «Kontrollutvalget vedtar å foreta undersøkelser i selskapene Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS i samsvar med skissen fra KomRev NORD IKS datert 8.5.2014 med de endringer og tillegg som fremgår av protokollen.»⁷.

Kontrollutvalgets formål med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om midlene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS er forvaltet i samsvar med de regler og retningslinjer som gjaldt for driften. Formålet er også å undersøke om tildelte midler – herunder til Årvikbruket Eiendom AS – er anvendt i samsvar med formålet for tildelingen og hvilken sikkerhet som var etablert for å påse dette. Det er ytterligere et mål for prosjektet å bidra til at Skjervøy kommunes befolkning og politiske miljø får innsikt i Skjervøy Fiskeriutviklings forvaltning av midlene, herunder at revisjonens undersøkelser kan frembringe informasjon om koplinger og transaksjoner mellom kommunens aksjeselskaper og øvrige involverte private aktører.

1.2 Nergård AS og Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS var en direkte konsekvens av en avtale mellom Skjervøy kommune og Nergård AS høsten 2009 (vedlegg 1.1). I det følgende redegjør vi derfor for sentrale deler av forhistorien for den såkalte «Nergård-avtalen» og opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vi gir også en oversikt over styremøtene i selskapet hvor det ble gitt bevilgninger fra de såkalte «Nergård-midlene». Styremøtet 5.2.2010 blir for øvrig særskilt omtalt senere i rapporten.

⁶ Sak 14/14 Mandat for kontrollutvalgets gransking

⁷ Endringer og tillegg gjaldt punktene i den overordnede projektskissen som omhandler bakgrunn, formål, metode og problemstillinger.

Fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn (Havnegata 38) har vært eid og drevet av ulike selskaper, og trålere og konsesjoner har fulgt eierne. Nergård AS fikk i 2005 tillatelse fra Fiskeri- og kystdepartementet til å overta Skaretfisk AS, fra Ludwig Mack AS og Mackzymal AS, som også eide en torsketråler. Som vilkår for tillatelsen ble det stilt krav om at konsernet skulle drive fiskeindustrivirksomhet på Skjervøy. I vilkåret sto det at ved eventuell nedlegging av industrivirksomheten som Nergård AS kontrollerer på Skjervøy, ville ervervstillatelsen og torsketrålkonsesjonene for fartøyene kunne bli trukket tilbake. Konsesjonene for å drive de aktuelle trålerne var altså knyttet til bestemt industrivirksomhet, og Nergård AS skulle eie denne industrivirksomheten. Til torsketrål-konsesjonen var det knyttet vilkår om at 1/6 av fangsten skulle leveres til fiskeanlegget i Årviksand.

Gjennom sitt datterselskap Skaretfisk AS eide og drev Nergård AS fiskeindustrianlegget i indre havn på Skjervøy. Datterselskapet eide og drev også et fiskeindustrianlegg på Lauksundskaret på Arnøya. Gjennom datterselskapet Ytre Rolløya AS hadde Nergård AS også to trålkonsesjoner som tilhørte tråleren Kågtind.

Høsten 2008⁸ ba Nergård AS om samtykke fra Skjervøy kommune til å endre vilkårene tilknyttet torsketrålkonsesjonene fordi selskapet ønsket å konsentrere all virksomhet gjennom datterselskapet Skaretfisk AS ved anlegget i Lauksundskaret.⁹

I formannskapets møte 24.9.2009 opplyste Nergård AS at de ønsket å legge ned all virksomhet i Skjervøy kommune og at de i den forbindelse ønsket dialog/forhandlinger med Skjervøy kommune. Formannskapet behandlet 1.10.2009 sak 76/09 *Nergårdsaka* og vedtok i pkt. 3 å åpne for dialog/forhandlinger med Nergård AS. Formannskapet besluttet også at Skjervøy kommune kunne være villig til å vurdere å frita selskapet for sine forpliktelser med hensyn til å drive industrivirksomhet i Skjervøy havn. For det første ville kommunen at Nergård AS og Ytre Rolløya AS i avtale skulle forplikte seg til å levere *all* torsk- og hysefangst fra tråleren Kågtind til anlegg i kommunen – det vil si 6/6 og ikke bare 1/6 som det opprinnelig var. For det andre skulle fiskeindustrianlegget i indre havn (Havnegata 38) med alt av fast eiendom, tilbehør og utstyr¹⁰, rettigheter etc. vederlagsfritt overdras til Skjervøy kommune eller selskap utpekt av kommunen. For det tredje skulle partene sammen søke å etablere ny aktivitet ved fiskeindustrianlegget i Lauksundskaret, og endelig satte kommunen som vilkår at Nergård AS gav økonomisk kompensasjon for nedbygging av industrivirksomheten.

Formannskapet vedtok også at det allerede opprettede forhandlingsutvalget¹¹ skulle utvides og bestå av ordfører Roy Waage, rådmann Reidar Mæland, varaordfører Ingrid Lønhaug og kommunestyremedlemmene Arnulf Steffensen og Jørn Cato Angell. Resultatene av forhandlingene fremgår av «*Avtale mellom Skjervøy kommune (kommunen) og Nergård AS, Ytre Rolløya AS og Skaretfisk AS (Nergård)*» 21.10.2009. Gjennom avtalen samtykket Skjervøy kommune til at Nergård AS avviklet sin industrivirksomhet ved fiskeanleggene og til endring av konsesjonsvilkårene. Nergård AS på sin side aksepterte ved avtalen med kommunen en leveringsplikt i tråd med forskrift om leveringsplikt og blant annet at leveringsplikten skulle tilgodese alle mottaks- og produksjonsanlegg i kommunen samt at anlegget i Årviksand skulle ha fortrinnsrett til 1/6 av råstoffet fra konsesjonene, jf. avtalens

⁸ Jf. blant annet formannskapets sak 17/09 i møte 4.3.2009

⁹ Endringen var ikke i henhold til konsesjonsvilkårene for tråleren Kågtind. Leveringsplikten ble ved en saksbehandlingsfeil i departementet ikke med i konsesjonsdokumentene i 2002/2003, og heller ikke i 2005 ved konsesjonstildelingen til Nergård AS. Plikten til å drive industrivirksomhet «på Skjervøy» ble i konsesjonsvilkåret endret til «i Skjervøy kommune» i januar 2009. Vi avgrenser mot nærmere omtale av dette.

¹⁰ Utstyr som «tilhørte» eiendommen vil si utstyr som ikke var leid eller leaset.

¹¹ Forhandlingsutvalget besto opprinnelig av ordfører Waage, rådmann Mæland og kommunestyrerepresentanten Steffensen. Utvalget gjennomførte forhandlinger med Fiskeri- og kystdepartementet i forbindelse med endring i konsesjonsvilkåret og forhandlinger med Nergård AS.

pkt. 2.1 *Leveringsplikt for Konesjonene*. Nergård forpliktet seg også å overdra anlegget i Skjervøy havn med alt av fast eiendom, tilbehør, løsøre og rettigheter etc. vederlagsfritt til Skjervøy kommune eller selskap utpekt av Skjervøy kommune, jf. avtalens pkt. 2.2 *Overdragelse av anlegget i Skjervøy havn*¹². Ifølge avtalens pkt. 2.3 *Samarbeide om ny aktivitet i Lauksundskaret* forpliktet Nergård AS seg blant annet til å selge anlegget til annen aktør og i avtalen pkt. 2.4 *Økonomisk kompensasjon* ble det bestemt i pkt. 2.4.1 at «*Nergård skal videre yte en økonomisk kompensasjon på NOK 15.000.000,-*» og i pkt. 2.4.2 at «*Utbetaling av kompensasjon skal skje til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen*».

Avtalen ble godkjent av kommunestyret 4.11.2009 i sak 32/09 *Nergård-saka*.¹³ I samme sak gav kommunestyret ordfører og rådmann i oppdrag å skaffe oversikt over aktuelle interessenter som ønsket å drive virksomhet ved anlegget i Skjervøy havn og at formannskapet skulle velge ut aktuelle interessenter som det skulle forhandles med.¹⁴

I kommunestyrets møte 6.12.2009 orienterte ordfører om hvilke aktører som, etter annonsering med frist 30.11.2009, hadde meldt interesse for å drive fiskeanlegget i Skjervøy havn. I sak 44/09 *Stiftelse av selskap for forvaltning av Nergård-midlene* i dette møtet ble det vedtatt å etablere et aksjeselskap som skulle ta seg av forvaltningen av kr 15 millioner som kommunen skulle få fra Nergård AS. Rådmannens forslag til vedtekter ble vedtatt av kommunestyret i vedtakets pkt. 3 i saken.

Det meldte seg fem interessenter til å drive fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn.¹⁵ Formannskapet vedtok i sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn*, i møte 15.1.2010, at det skulle innledes forhandlinger med Olga Godø AS om ny drift ved fiskeanlegget og gav ordfører og rådmann myndighet til å forhandle fram og godkjenne avtale med Olga Godø AS. Skjervøy kommune inngikk 21.1.2010 samarbeidsavtale med Skjervøy Sjømat AS¹⁶ og 1.2.2010 avtale om leie av eiendommen i Havnegata 38.

I sak 2/10 *Fastsetting av retningslinjer for bruk av midlene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* vedtok formannskapet at vedtektenes § 2 var dekkende som retningslinjer for bruk av midlene. Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble stiftet 15.1.2010. Formannskapet var generalforsamling, daværende ordfører var styreleder, og styrets medlemmer ble valgt blant kommunestyrets representanter. Selskapet hadde ikke daglig leder. Selskapets formål var ifølge vedtektene § 2 *på vegne av Skjervøy kommune å motta og forvalte 15 millioner kroner som Nergård AS utbetaler i forbindelse med nedlegging av sin drift i kommunen, jf. avtale inngått høsten 2009. Midlene skal i hovedsak benyttes til infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i hele kommunen, rekrutteringstiltak i fiskerinæringen og tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen. Midler kan gis som lån eller tilskudd. Midlene skal også kunne dekke kostnader knyttet til prosjekt som omhandler nevnte innsatsområder. Formannskapet kan fastsette nærmere retningslinjer for bruken av midlene*.

Det første styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble avholdt 5.2.2010, og i dette møtet ble det vedtatt tildelinger med til sammen 11,6 millioner kroner. Styret å innvilge Skjervøy Sjømat AS et *ansvarlig lån* på 4,5 millioner kroner til anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling. I det samme møtet vedtok styret å gi *tilskudd* kr 3,1 til Årvikbruket Eiendom AS til renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand, *tilskudd* på kr 145 000 til Årvikbruket AS for

¹² Dette er ordlyden i avtalen. I vedlegget «*Spesifikasjon av vesentlig driftsløsøre unntatt overdragelsen*» som inngår i «Avtale om overdragelse av eiendom», fremgår det hvilket utstyr som er unntatt fra overdragelsen.

¹³ Jf. vedtakets pkt. 1

¹⁴ Jf. vedtakets pkt. 2 og 3

¹⁵ Jf. saksopplysninger til formannskapets sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy Havn*

¹⁶ Skjervøy Sjømat var eid av Olga Godø AS og Atlantic Eiendom AS.

anskaffelse av flytebrygge, *ansvarlig lån* på kr 2,5 millioner til Industriparken Skjervøy AS til refinansiering av lån og *tilskudd* på 1 million kroner til Skjervøy videregående skole. Skjervøy kommune fikk bevilget *administrasjonsbidrag* til dekning av utgifter kommunen hadde hatt i forbindelse med det administrative arbeidet med Nergård-avtalen og forhold vedrørende denne. Styrets tildelingsvedtak var i tråd med kommunestyrets beslutning i budsjett- og økonomiplan for 2010-13 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle betale kr 400 000 for dette arbeidet. I alle tildelingsvedtakene var forutsetningen for utbetaling at Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble tilført 15 millioner kroner fra Nergård AS.

Formannskapet behandlet i møte 10.2.2010 sak 20/10 *Formen for kapitaltilførsel til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* og besluttet at midlene skulle tilføres selskapet som egenkapital. Det fremgår av protokollen fra møtet at ordføreren orienterte til formannskapet om styremøtet hvor det ble vedtatt utdelt kroner 11,6 millioner, og det står at «*han refererte sak for sak og svarte på spørsmål fra formannskapet*». Videre fremgår det av møteprotokollen at styret ville annonsere at det gjensto midler til disposisjon. Formannskapets vedtak var som følger: «*Formannskapet tar orienteringen fra ordfører/styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS om arbeid og beslutninger i styret til etterretning. Formannskapet slutter seg til styrets strategi for det videre arbeidet i selskapet.*»

Annonsen var på trykk i Framtid i Nord 20.2.2010, og i den gjengis selskapets formål, og det er skrevet at: «*Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S har allerede gjort en del bevilgningsvedtak som direkte omfatter de områder mandatet beskriver. Før styret vurderer nye søknader ønsker vi å gi enkeltpersoner eller bedrifter muligheten til å fremme eventuelle prosjekter med finansielle behov. På denne bakgrunn inviterer vi aktører eller enkeltpersoner som planlegger prosjekter eller virksomhet, og som i grove trekk ligger innenfor nevnte mandat om å fremme søknad til – Skjervøy Fiskeriutvikling A/S, Postboks 162 – 9189 SKJERVØY – innen mandag den 15. mars 2010. For spørsmål kan styreleder Roy Waage eller rådmann Reidar Mæland kontaktes*».

Den 17.2.2010 overførte Skjervøy kommune 15 millioner kroner til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bankkonto. Det kommunale aksjeselskapet Årvikbruket Eiendom fikk 19.2.2010 utbetalt tilskuddet på kr 3,1 millioner fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Årvikbruket AS (driftsselskapet) hadde i avtale med eiendomsselskapet påtatt seg å gjøre nærmere bestemte utbedringer mot at Årvikbruket Eiendom AS (eiendomsselskapet) skaffet finansiering. Driftsselskapet fikk 19.2.2010 utbetalt kr 3,025 millioner av tilskuddet fra eiendomsselskapet. Den 19.2.2010 fikk også Skjervøy Sjømat AS utbetalt det ansvarlige lånet på kr 4,5 millioner. Det ansvarlige lånet som Industriparken Skjervøy AS fikk innvilget, ble utbetalt med kr 2 076 986,30 til aksjeeier North Crab AS 24.2.2010.

Av protokollen fra det neste styremøtet i selskapet, avholdt 4.10.2010, fremgår det at det ble orientert om status i de sakene som ble behandlet i forrige styremøte og at protokollen fra møtet ble enstemmig godkjent. I møtet 4.10.2010 behandlet styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sak 10-2010 *Gjennomgang av innkomne søknader*, og ifølge møteprotokollen drøftet styret strategi for behandling av søknadene. Søknadene ble behandlet av styret 10.2.2011, og ifølge protokollen fra dette møtet ble det bevilget totalt kr 4 197 645. Styret vedtok å tildele *tilskudd* på kr 210 000 til Skjervøy kommunes omstillings- og utviklingsprosjekt år 4¹⁷. Tre av søknadene som ble behandlet av styret i møtet 10.2.2011, var fra eiere av fiskefartøy. Styret vedtok å tildele *tilskudd* til P/R Stavnes på kr 100 000, til Jan Hugo Eriksen på kr 150 000, til Finnvik AS kr 125 000 og *ansvarlige lån* til Jan Hansen på kr 300 000 og til Ole- Johan Korneliussen på kr 500 000. I dette møtet opphevet styret vedtak fra styremøte 5.2.2010 som gjaldt administrasjonsbidrag til kommunen. Dette ble erstattet med vedtak hvor Skjervøy kommune ble innvilget totalt kr 2 662 645 og som gjaldt både

¹⁷ <http://www.skjervoy.kommune.no/omstillings-og-utvikling.97132.no.html>: «*Prosjekt igangsatt av Skjervøy kommune. Bakgrunnen er tap av 120 industriplasser i kommunen. Prosjektet gjennomføres ut 2010*»

det tidligere nevnte administrasjonsbidraget og utgifter teknisk etat hadde hatt til utbedringer på kommunens fiskeanlegg i Havnegata 38. Ifølge leiekontrakten som kommunen hadde med Skjervøy Sjømat AS var kommunen ansvarlig for utbedringer og lignende mot økning i husleien for Skjervøy Sjømat AS. I samme vedtak ble Skjervøy kommune innvilget *tilskudd* på inntil kr 150 000 for utgifter til branntropp/rømningsvei som skulle påløpe i 2011.

Sommeren 2012 ble ordfører Torgeir Johnsen styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og Dag Hugo Lorentzen, Mona Jørgensen, Einar Lauritzen og Ingrid Lønhaug var styremedlemmer. I styremøte 23.4.2013 vedtok styret å tildele *tilskudd* på kr 100 000 til Jan Hugo Eriksen og til Robertsen og Slotnes AS og *tilskudd* på kr 365 000 til Skjervøy kommune. I styremøte 7.10.2013 ble det vedtatt at selskapet skulle gi *tilskudd* til eiere av fiskefartøy; Svein Roger Mikkelsen og Haviknes DA med kr 100 000 til hver. Styret besluttet i dette møtet at det ikke skulle gis flere tilskudd så lenge saken med Skjervøy Sjømat AS ikke var løst¹⁸.

Med unntak av bevilgningen av tilskudd på kr 1 million til Skjervøy videregående skole, har alle styrevedtakene blitt fulgt opp med utbetaling fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vedtakene om tildeling av ansvarlige lån, ble fulgt opp med låneavtaler mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og lånemottaker. I låneavtalen med Skjervøy Sjømat AS fremgår det av pkt. 5.1 at lånet er avdragsfritt og forfaller til betaling ved påkrav, og at påkrav tidligst kan fremmes 15.1.2013. I brev 2.5.2013 fremmet regnskapsfører på vegne av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS påkrav om tilbakebetaling av lånet.

I forbindelse med salg av eiendommen Industriparken i 2014 fra Industriparken Skjervøy AS til Kystservice Skjervøy AS fikk Skjervøy Fiskeriutvikling AS oppgjør for lånet Industriparken Skjervøy AS fikk bevilget 5.2.2010. Ifølge oppgjørsansvarlig advokat var det som ledd i oppgjøret om eiendommen og utstyr avtalt at deler av kjøpesummen skulle benyttes til å innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Det ble åpnet konkurs i Skjervøy Sjømat AS 28.11.2013, og i 2014 sendte Skjervøy kommune søksmålsvarsel til selskapet. Skjervøy Fisk og Skalldyr AS kjøpte fiskebruket for kr 2 050 000 og har i skrivende stund virksomhet ved fiskebruket¹⁹.

I Årvikbruket AS har det etter tildelings- og utbetalingstidspunktet blitt gjort endringer i aksjonærsammensetningen, men selskapet leier i skrivende stund fortsatt fiskebruket i Årviksand som eies av kommunens eiendomsselskap **Årvikbruket Eiendom AS**. Driftsselskapet har siden 2011 ønsket å kjøpe eiendommen. Eventuelt salg av eiendommen var sak i formannskapetets møte 20.4.2015.

Generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok 22.10.2014 at selskapet skulle slettes, og selskapets verdier er etter dette tilbakeført til Skjervøy kommune.

¹⁸ Mer om dette i kapittel 8

¹⁹ Kommunestyret vedtok i møte 12.3.2014, under 1/14 *Godkjenning av salgs- og låneavtale fiskebruket på Skjervøy* å selge fiskebruket.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

På grunnlag av kontrollutvalgets behandling i møte 14.5.2014 av overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD samt utvalgets vedtak og drøftinger i nevnte og senere møter, har vi forstått oppdraget slik at vi gjennom våre undersøkelser skal gi oversikt over alle tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling og utbetalinger fra selskapet. Det er formulert egne problemstillinger for tildelingene til Skjervøy Sjømat AS, Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS. På denne bakgrunn har vi utledet følgende hovedproblemstillinger og tema for våre undersøkelser:

- 1) **Oversikt over tildelinger, utbetalinger og innbetalinger fra og til Skjervøy Fiskeriutvikling AS**
- 2) **Redegjørelse for tildelingen av 3,1 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS og selskapets bruk av midlene**
- 3) **Redegjørelse for lån på 4,5 millioner kroner til Skjervøy Sjømat AS og Skjervøy fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt**
- 4) **Redegjørelse for lån på 2,5 millioner kroner til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS**
- 5) **Redegjørelse for tildelinger til øvrige mottakere**

For hovedproblemstillingene 2 til 5 har vi formulert følgende underproblemstillinger:

- a. **Ble lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket?**
- b. **Var det etablert noen sikkerhet og/eller kontroll med at lånene/tilskuddene ble brukt til det formål de var innvilget?**

Når det gjelder redegjørelse for «selskapets bruk av midlene» under problemstilling 2 om tildeling til Årvikbruket Eiendom AS, forstod vi dette i utgangspunktet som en ren kartleggingsoppgave. Etter dialog med kontrollutvalget våren 2015 har vi imidlertid ikke bare kartlagt og beskrevet, men også gjort vurderinger opp mot sentrale regler i aksjeloven av eiendomsselskapets avgjørelser, disposisjoner og avtaler som gjelder utbedringsarbeid på eiendommen og som tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle finansiere.

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektets praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. Det følger av gjeldende standard for forvaltningsrevisjon at revisor kan gjøre vurderinger bare opp mot utledete revisjonskriterier.

Hovedproblemstilling 1 og underproblemstilling b er *deskriptivt formulerte* som betyr at denne delen av problemstillingene besvares som beskrivelser av kartlagte fakta. For slike problemstillinger er det ikke relevant å oppstille revisjonskriterier, og vi gjør derfor ingen normative vurderinger av datamaterialet under de deskriptive problemstillingene for undersøkelsen. For underproblemstilling a som er *normativt formulert*, har vi utledet revisjonskriterier fra aksjeloven, forvaltningsloven, EØS-avtalen om offentlig støtte og fra Skjervøy Fiskeriutviklings vedtekter og tildelingsvedtak.

2.3 Innledende om revisjonskriterier for undersøkelsen

For kommunens virksomhet gjelder lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (*kommuneloven*). Kommunestyret er kommunens øverste organ, og det velger formannskap og ordfører. Ordfører er rettslig representant for kommunen og underskriver på dens vegne i alle tilfeller hvor myndigheten ikke er tildelt andre²⁰. Kommunens daglige drift ivaretas av administrasjonen, herunder enheter, avdelinger, etater eller lignende, med administrasjonssjefen (rådmann) som øverste ansvarlige. Kommunene står imidlertid fritt til å organisere virksomheten i egne juridiske enheter, og organisasjonsformen er avgjørende for hvilket regelverk virksomheten skal styres etter. For Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjelder derfor **lov 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper** (*aksjeloven*)²¹, og vi må utlede revisjonskriterier fra denne. Utledete revisjonskriterier fra aksjeloven gjelder også for kommunens selskap Årvikbruket Eiendom AS.

Aksjeloven gjelder altså i organisasjonsmessige spørsmål innenfor aksjeselskapet, så som hvilke organer selskapet skal ha, hvordan de sammensettes, hvem som har beslutningskompetanse, hvordan beslutninger treffes, hvem som representerer selskapet utad, og hva som skal til for at selskapet er bundet i forhold til tredjemann. Videre er det aksjeloven som regulerer forholdet mellom selskapet og kommunen som aksjeeier. En viktig side ved dette er at det er aksjeloven som regulerer hvordan kommunen utøver myndighet i selskapet og hvordan og i hvilken utstrekning kommunen som aksjeeier skal disponere over selskapets midler. Med andre ord innebar det at Skjervøy kommune valgte å legge administreringen av de såkalte «Nergård-midlene» til et aksjeselskap, at kommunen ikke kunne styre på samme måte som overfor egen administrasjon.

Styringen av et aksjeselskap er delt mellom eier, styre og daglig leder²². Som *eier* av aksjeselskap kan Skjervøy kommune styre gjennom *generalforsamlingen* som er den øverste myndigheten i selskapet²³. Selskapet skal holde ordinær generalforsamling innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår²⁴. Generalforsamlingen har instruksjons- og omgjøringsrett overfor styret. I praksis er det altså bare gjennom deltakelse på generalforsamlingen at aksjeeieren har adgang til å påvirke styringen av selskapet. Det innebærer at dersom eier vil instruere styret i en sak, skal beslutningen fremkomme i protokoll fra generalforsamling.²⁵

Forvaltningen av et aksjeselskap tilligger *styret* som i alle sammenhenger kan representere selskapet utad innenfor selskapets formål. Det er styrets oppgave å påse at selskapet videreutvikles innenfor de rammene som er satt for virksomheten gjennom vedtektene samt instruks og vedtak fattet av eierne på generalforsamlingen. For vurderingen av tildelingene av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS utleder vi derfor revisjonskriterier også fra **selskapets vedtekter** (vedlegg 2). Aksjeeieren kan ikke instruere generalforsamlingen direkte eller opptre på vegne av selskapets organer. «Forvaltning» av virksomheten kan defineres som et krav om at styret har vedtatt gode planer som sikrer at målet for virksomheten oppnås, og at de verdien og ressursene som selskapet disponerer, utvikler seg i tråd med de mål eieren har etablert²⁶. Styreverv i et aksjeselskap er et personlig verv, og styremedlemmet skal ikke representere partiet, kommunen eller andre interesser, men skal ivareta selskapets interesser ut fra det formålet eierne har satt.

²⁰ Jf. kommuneloven § 9 nr. 3 siste setning. Roy Lennart Waage var ordfører i Skjervøy kommune fra 1995 til 2011, da Torgeir Johnsen overtok vervet. Varaordførere i dette tidsrommet har vært Åshild Simonsen (tidligere) og Ingrid Lønhaug (nåværende).

²¹ Virksomheten som drives i regi av aksjeselskapet, er ikke kommunal virksomhet i forhold til kommuneloven § 2.

²² Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ikke daglig leder, og vi forstår derfor at oppgavene til daglig leder tillå styret.

²³ Jf. aksjeloven § 5-1 første ledd

²⁴ Regnskapsåret er kalenderåret, jf. regnskapsloven § 1-7 første ledd første punktum.

²⁵ En relevant kilde for å utlede revisjonskriterier er derfor generalforsamlingsprotokoller. Vi har imidlertid ikke funnet at generalforsamlingen har gitt instruks til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

²⁶ Resch-Knudsen, s. 97

Reglene om styrets saksbehandling framgår av aksjeloven kapittel 6. Ut fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål og den tette tilknytningen selskapet hadde til både administrativt og politisk nivå i Skjervøy kommune, er det aktuelt å problematisere om selskapet må regnes som et «organ for kommunen», jf. forvaltningsloven § 1. I tilfeller hvor forvaltningsloven kommer til anvendelse på aksjeselskapers virksomhet, vil forvaltningslovens regler om saksbehandling, herunder inhabilitet i prinsippet gjelde. Spørsmålet om Skjervøy Fiskeriutvikling AS er et organ for Skjervøy kommune må avgjøres etter en konkret vurdering. I vurderingen skal det legges vekt på blant annet virksomhetens formål, dens arbeidsoppgaver og finansiering, samt graden av organisatorisk tilknytning til det offentlige og graden av politisk styring.

Revisor bemerker at Skjervøy Fiskeriutvikling AS var opprettet for kun ett formål; å dele ut midler til fiskeri- og havbruksformål. Etter revisors oppfatning skiller selskapet seg fra både ordinære aksjeselskaper, hvor vinningshensynet til aksjonærene som hovedregel står sterkt, og fra ordinære oppgaver som utføres av kommuner. Vi ser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin virksomhet kan sammenlignes med et kommunalt næringsfonds virksomhet, men at kommunale næringsfond skal fatte sine beslutninger på bakgrunn av blant annet bredere vedtatt politikk om næringsutvikling og skal bestå over tid, de har mer midler til disposisjon og deler ut offentlige midler.

Midlene Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde til disposisjon kom fra private – ikke fra det offentlige – som kan være et argument for at selskapet ikke skal regnes som et organ for kommunen etter forvaltningsloven. Politikerne la også til grunn, ved opprettelsen av selskapet, at midlene ikke måtte blandes med kommunens øvrige midler. Vi finner også at både Skjervøy kommune og Nergård AS i forhandlingene la til grunn at kompensasjonen for Nergårds nedleggelse i Skjervøy kommune skulle gis under forutsetning av at midlene ikke skulle forvaltes av Skjervøy kommune, jf. «selskap eller stiftelse utpekt av kommunen» i avtalen mellom Skjervøy kommune og Nergård AS m.fl.

Det at Skjervøy kommune fremforhandlet avtalen om å få kr 15 millioner fra Nergård AS, kan imidlertid tas til inntekt for at opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sies å ha skjedd for å ivareta en offentlig interesse. At oppgaven skulle gjøres for Skjervøy kommune, framgår også direkte av selskapets vedtekter, jf. «*på vegne av Skjervøy kommune*». De sistnevnte forhold taler for at selskapet må regnes som et organ for Skjervøy kommune. Politisk innflytelse er et argument i retning av at et aksjeselskap skal regnes som et organ for kommunen. I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tilfelle var det uttalt at politikk ikke skulle ha betydning for avgjørelser i selskapet, og utover å godkjenne selskapets formålsangivelse, har ikke formannskapet eller kommunestyret utarbeidet retningslinjer for selskapets styre. I kapittel 4.1 gjengir vi rådmannens saksutredning til kommunestyresaken om opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og vi ser av denne at det ikke har vært problematisert hvorvidt selskapet måtte regnes som et forvaltningsorgan. Utredningen tyder derimot på at det ble lagt til grunn at selskapet ikke skulle ha tilknytning til kommunen eller være gjenstand for styring fra politisk hold. På den annen side ser vi at selskapet faktisk hadde sterk tilknytning til det offentlige spesielt gjennom at kommunens administrasjon var saksforbereder og formannskapet var rådgivende organ og fikk orienteringer om styrets arbeid. Vi oppfatter at styret gjennomførte kommunens politikk på området.

Revisor mener at spørsmålet om Skjervøy Fiskeriutvikling AS må regnes som et organ for Skjervøy kommune, jf. forvaltningsloven § 1, kan underlegges en utførlig drøfting der vekten av de ovennevnte argumentene kan drøftes ytterligere og at også forhold utover de nevnte kan ha relevans. Etter revisors vurdering er det ikke helt klart hva som bør være konklusjonen på spørsmålet. Revisor legger stor vekt på at hovedregelen faktisk er at aksjeselskap ikke er bundet av forvaltningsloven, men vi ser at flere forhold som kan ha betydning i den konkrete helhetsvurderingen, taler for at det

er forsvarlig å konstatere at Skjervøy Fiskeriutvikling AS var et organ for Skjervøy kommune, og at forvaltningsloven således kunne ha anvendelse for selskapet, jf. forvaltningsloven § 1. Vår rapport inneholder derfor betraktninger om styremedlemmers habilitet etter forvaltningsloven i sak 4-2010 (Skjervøy Sjømat AS) og 5-2010 (Årvikbruket Eiendom AS). For disse habilitetsvurderingene utleder vi kriterier fra **forvaltningsloven § 6 annet ledd**.

Det at et aksjeselskap er fullt ut offentlig eid, kan innebære at det må følge bestemmelsene i lov 19.5.2006 nr. 19 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) som skal sikre innsyn i saksdokumenter, journaler og lignende. Det har den konsekvens at for eksempel styreprotokoller er offentlige. En annen konsekvens av å være omfattet av offentliglova, er at selskapet vil ha journalføringsplikt etter arkivloven og plikter å ta stilling til innsynskrav uten ugrunnet opphold. Fylkesmannen i Troms har vurdert at Årvikbruket Eiendom AS er unntatt fra offentliglovas virkeområde, jf. forskrift til offentliglova § 1 annet ledd bokstav a²⁷. Fylkesmannen har ikke vurdert Skjervøy Fiskeriutvikling AS opp mot nevnte bestemmelse, men på samme måte som for Årvikbruket Eiendom AS er Skjervøy Fiskeriutvikling AS et selvstendig rettssubjekt uten fast tilsatte i administrativ stilling, som ifølge forskriften § 1 annet ledd bokstav a ikke omfattes av offentliglova.

Prinsippet om likebehandling av private og offentlige selskaper innebærer at reglene om offentlig støtte også gjelder kommunes egne selskaper. Såkalt *statsstøtte* er støtte gitt av et offentlig organ som innebærer en selektiv fordel man ikke ville fått under normale markedsforhold. Etter EØS-avtalen er i utgangspunktet slik støtte forbudt, men det finnes en rekke unntak. Støtten kan ha form av tilskudd, skattefritak, lån, statsgarantier eller andre gunstige vilkår basert på offentlige midler. Åpenbare former for statsstøtte er for eksempel offentlige tilskudd til foretak for å bistå med kapitalinvesteringer eller krisehjelp.²⁸ Vi bruker **EØS-avtalen** som kilde for ett av revisjonskriteriene for vurdering av innholdet i saksforberedelsene Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk framlagt til behandlingen av tildelingssaker.

Som det framgår av foranstående drøfting, utleder vi revisjonskriterier for undersøkelsen av tildelingene og utbetalingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS fra følgende kilder:

- **Aksjeloven**
- **Forvaltningsloven**
- **Vedtekter for Skjervøy Fiskeriutvikling AS**
- **Tildelingsvedtak fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS**
- **EØS-regler om offentlig støtte**

Vurderingen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine disposisjoner – som i denne undersøkelsen er tildelinger av lån og tilskudd – må ta utgangspunkt i selve tildelingsvedtaket/bevilgningen. Nedenfor gjør vi derfor først rede for betydningen av formålet med tildelingen.

2.4 Betydningen av formålet med tildelingen

Når vi i denne rapporten bruker begrepet *bevilgning*, mener vi vedtaket om å stille en pengesum tilgjengelig for et uttrykkelig formål. En annen benevnelse som vi bruker om beslutningen, er *tildelingsvedtak*. I denne sammenheng vil det derfor si styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin

²⁷ Jf. fylkesmannens brev til avisen Nordlys med tittelen «Klage – begjæring om innsyn i kommunalt aksjeselskap Årvikbruket Eiendom AS»

²⁸ http://www.eftasurv.int/media/press-releases/ESA_Fact_Sheet_%28NO%29_-_State_Aid.pdf

beslutning om hva pengene skulle finansiere. Med *tildeling* mener vi midlene/pengesummen mottaker fikk til rådighet, og vi mener både tilskudd og lån.

Formålet har betydning i flere sammenhenger. For det første har formålet med tildelingen betydning for spørsmålet om styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin *beslutning* om å gi penger til et tiltak eller prosjekt var i henhold til selskapets vedtekter § 2. En slik vurdering må ta utgangspunkt i hva som ble lagt til grunn på *beslutningstidspunktet*.

For det andre har formålet betydning for å vurdere om *utbetalingen* fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til bevilgningen. Denne vurderingen må ta utgangspunkt i hva som ble lagt til grunn på *utbetalingstidspunktet*.

For det tredje har formålet betydning for å vurdere om *mottaker benyttet midlene* i henhold til bevilgningen. Dette er en vurdering av hva midlene har blitt brukt til å finansiere. Det siste spørsmålet har i denne undersøkelsen relevans bare for tildelingen til kommunens eget selskap Årvikbruket Eiendom AS.

For alle spørsmålene må det altså avgjøres hva som var formålet med tildelingen, og vår vurdering tar utgangspunkt i *tildelingsvedtakets ordlyd*. Nærmere veiledning kan finnes i søknaden som Skjervøy Fiskeriutvikling AS la til grunn for sin beslutning, i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin utredning av saken med eventuelle vedlegg og muntlige opplysninger.

2.5 Selskapets formål

Selskapets vedtekter er bindende for selskapets organer og aksjeeiere og vedtas av aksjeeierne med to tredjedels flertall på den konstituerende generalforsamlingen. Selskapets formål setter de ytre rammene for styrets myndighet. Vedtektene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble vedtatt på konstituerende generalforsamling 15.1.2010. I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2 står det: “*Selskapets formål er på vegne av Skjervøy kommune å motta og forvalte 15 millioner kroner som Nergård AS utbetaler i forbindelse med nedlegging av sin drift i kommunen, jf. avtale inngått høsten 2009. Midlene skal i hovedsak benyttes til infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i hele kommunen, rekrutteringstiltak i fiskerinæringen og tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen. Midler kan gis som lån eller tilskudd. Midlene skal også kunne dekke kostnader knyttet til prosjekt som omhandler nevnte innsatsområder. Formannskapet kan fastsette nærmere retningslinjer for bruken av midlene*”.

Vi ser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal motta og forvalte kr 15 millioner. Ved at selskapets vedtekter viser til «Nergård-avtalen», som forpliktet Nergård AS til å overføre kr 15 millioner til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen, forstår vi at kr 15 millioner er den øvre grense for utdeling av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Selskapets vedtekter angir deretter fire typer tiltak som Skjervøy Fiskeriutvikling AS i hovedsak kan tilgodese med midlene fra Nergård AS:

- Infrastrukturtiltak i fiskerisektoren
- Rekrutteringstiltak i fiskerinæringen
- Tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen
- Kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål

Vi forstår ut fra ordlyden at midler kan gis for fysisk/praktisk tilrettelegging/(opp)bygging slik at fiskerisektoren skal fungere, jf. begrepet «*infrastrukturtiltak*» og for å skape tilvekst eller fornyelse i fiskerinæringen, jf. begrepet «*rekrutteringstiltak*». Formålsangivelsen avgrenser imidlertid ikke

bruken av midler til dette, jf. formuleringene «tiltak som har betydning» og «kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål». Midlene kan etter ordlyden i hovedsak benyttes til det ovennevnte, og det er således ikke helt utelukket at tiltak som ikke direkte faller inn under ordlyden av de nevnte tiltak/prosjekt kan tilgodeses med midler fra selskapet. Vi forstår imidlertid at en begrensning er hvilken næring/område tiltakene/prosjektene skal ha tilknytning til; midlene må komme *fiskerinæringen* og/eller *havbruksnæringen* til gode. Videre kan vi lese direkte ut fra ordlyden i vedtektene at det kan ikke tildeles midler til fiskeri- og/eller havbruksnæringen generelt (uavhengig av geografi), men til denne næringen i *kommunen* og *regionen*. Det avgrenses ikke til Skjervøy kommune og vi forstår med *regionen* at selskapet kunne gi midler til tiltak/prosjekt i områder utenfor, men i tilknytning/nærhet til kommunen.

Av rådmannens saksfremlegg til kommunestyrets sak 44/09 *Stiftelse av selskap for forvaltning av Nergård-midlene*, i møte 16.12.2009 kan vi lese begrunnelsen for hvorfor formålsbestemmelsen ble gitt sin utforming; «*ut fra at vi foreslår kun kommunestyremedlemmer som aktuelle for styreverv i selskapet har vi landet på en rund og overordnet formålsbeskrivelse og overlatt til styret å fastsette nærmere retningslinjer*²⁹». Vi oppfatter videre rådmannens saksfremlegg dit hen at «*infrastruktur- og rekrutteringstiltak*» er skrevet fordi det var signalene han fikk fra politikere om bruken av midlene. Rådmannen har videre utdypet hva som menes med de nevnte tiltakene: «*Dette vil si tiltak av mer varig karakter, eksempelvis oppgradering/fornyelse/utvidelse av eksisterende fiskebruk og mottaksstasjoner og anskaffelse av nye båter eller kvoter. Hovedpoenget er at midlene skal brukes til tiltak som består over noe tid uavhengig av hvordan det går med driverne, altså skal det ikke legges opp til rene driftstilskudd til aktører.*» Rådmannens saksfremlegg lå til grunn for kommunestyrets godkjenning av vedtekter og vedtektene slik de ble vedtatt av kommunestyret, ble vedtatt av generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Rådmannens forklaring for innholdet i vedtektene er derfor relevant for tolkningen av begrepene i vedtektene. Vi ser av rådmannens saksfremlegg at *tiltak/prosjekt* skal være av «*varig karakter*», og gjennom rådmannens eksemplifisering og redegjørelse for hva som er «*hovedpoenget*» forstår vi at midlene skulle brukes til *investeringer i næringen*, og ikke til driftstiltak.

Siste setning i vedtektene er at formannskapet «*kan gi nærmere retningslinjer for bruken av midlene*». I formannskapets sak 2/10 *Fastsetting av retningslinjer for bruk av midlene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* vedtok formannskapet at «*formannskapet legger til grunn at vedtektens § 2 er dekkende som retningslinjer for bruk av midlene. Styret forvalter selskapets kapital i tråd med dette. Vurderinger ut over dette søkes avklart med formannskapet*». Formannskapet i Skjervøy kommune fastsatte ikke nærmere retningslinjer for bruken av midlene.

Vi ser med andre ord at det er vidt formulert i selskapets vedtekter hvilke formål midlene kunne tilgodeses, og vi forstår vedtektene slik at det var opp til styrets skjønn å avgjøre om midlene skulle tildeles som lån eller tilskudd. Styrets begrensninger lå i det totale beløpet som kunne utdeles og at midler måtte gå til tiltak/prosjekt i en bestemt næring i kommunen/områder i tilknytning til kommunen. *Tiltak/prosjekt* kan tolkes innskrenkende til å gjelde *investeringer* og ikke tilskudd/lån til aktørers *drift* av virksomhet. Etter revisors vurdering er det for denne undersøkelsen styrets begrensninger, slik de fremgår av selskapets vedtekter, som er relevante å vurdere tildelingene opp mot.

Ovennevnte språklige fortolkninger av begrepene i vedtektsbestemmelsene får altså betydning for våre vurderinger av om Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler i henhold til selskapets vedtekter. Som revisjonskriterier er det særlig styrets begrensninger – at ***midler skulle bevilges til***

²⁹ Etter forslag fra Høyre ble setningen om at styret fastsetter nærmere retningslinjer, endret til at formannskapet fastsetter nærmere retningslinjer.

fiskeri- og havbruksnæringen/sektoren og at midlene skulle bevilges til investeringer, ikke til rene driftstilskudd til aktører – som har relevans.

Det lå i styrets instruks at vurderinger utover formålet – slik det var angitt i vedtektene § 2 – måtte avklares med formannskapet.

2.6 Utbetaling og bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler

Med *formelle beslutningsregler* menes regler om hvem som kan beslutte hva og på hvilken måte³⁰. Det vil i denne sammenheng si hvilket organ som kan treffe avgjørelse om å bevilge og utbetale tilskudd/lån og hvilke regler som gjelder for organets saksbehandling. De formelle beslutningsreglene finner vi i aksjeloven og selskapets vedtekter.

2.6.1 Utbetaling i henhold til formelle beslutningsregler

Til spørsmålet om utbetalingen av lån/tilskudd var i henhold til formelle beslutningsregler, må det avgjøres hvem som kunne treffe beslutning om utbetaling av midler. Aksjeloven § 6-12 første ledd første punktum angir at «forvaltningen av selskapet hører under styret».

Hvilke saker som hører under styret, må avgjøres ut fra aksjeloven § 6-14 annet ledd som angir at den daglige ledelse ikke omfatter saker som etter selskapets forhold er av usedvanlig art eller av stor betydning. Ved at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin hovedoppgave var å forvalte 15 millioner kroner til tiltak innenfor fiskeri og havbruk, er det naturlig å utlede at kompetansen til å gjøre beslutninger om tilskudd/lån av midlene, lå til styret i selskapet. Som revisjonskriterium utleder vi derfor at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av tilskudd/lån må ha hjemmel i avgjørelse av styret i selskapet.**

I det videre er vår redegjørelse for de saksbehandlingskrav som gjelder når styret i et aksjeselskap – her Skjervøy Fiskeriutvikling AS – skal treffe en beslutning om tildeling av midler fra de såkalte Nergård-midlene.

2.6.2 Bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler

Aksjelovens utgangspunkt er at «styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan foreligges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte», jf. aksjeloven § 6-19 første ledd. Møtebehandling vil være den beste garanti for at styrebeslutningene blir mest mulig riktige³¹.

Styrelederen skal ifølge aksjeloven § 6-20 første ledd «sørge for behandling av aktuelle saker som hører under styret». Når loven krever at sakene skal være «aktuelle», betyr det at styrelederen må sørge for at styrebehandlingen ikke i realiteten blir en «etterhåndsbehandling» av saker som allerede er avgjort av selskapets administrasjon³². Av bestemmelsene utleder vi som revisjonskriterium at **styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at saker om tildeling blir gjenstand for behandling i selskapets styre.**

³⁰ Underproblemstilling a

³¹ Jf. Tore Bråthen, «Styrevedtak uten møte», Magma Econas tidsskrift for økonomi og ledelse, 1/1999

³² Jf. Bråthen, «Selskapsrett» 2006, s. 134

Aksjeloven § 6-21 første ledd angir hvem som forbereder saker til styret; «*daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder*». Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ikke daglig leder, og oppgaven var derfor tillagt styrets leder. Som revisjonskriterium utleder vi derfor at *styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må forberede saker som skal behandles av styret i selskapet*.

Aksjeloven § 6-21 annet ledd bestemmer at «*en sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag*». Hva som kreves for at styret skal sies å ha et «*tilfredsstillende behandlingsgrunnlag*», har sammenheng med blant annet sakstypen. Ifølge lovforarbeidene må det vanligvis foreligge skriftlig dokumentasjon som gir styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i hva saken gjelder, og grunnlag for å gjøre seg opp en mening om den. Det må imidlertid være tilstrekkelig om sakspapirene sammen med en eventuell muntlig orientering til styremedlemmene gir grunnlag for å kunne avgjøre saken. Det helt åpenbare kravet som kan stilles til behandlingsgrunnlaget for at det skal være tilfredsstillende, er at det er basert på korrekte faktiske opplysninger. Revisor har ikke anledning til å overprøve de faktiske opplysningene som ble lagt til grunn for de enkelte sakene. Vi finner det tilstrekkelig å vise til at styremedlemmene som var satt til å behandle tildelingssakene besto av politikere som vi må kunne forvente hadde lokalkunnskap. I sakene som KomRev NORD undersøker – tildelinger på bakgrunn av bestemmelser i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2 – er det naturlig å utlede at et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag innebærer at styremedlemmene får opplysninger og vurderinger av hvorvidt det omsøkte tiltaket kan innvilges fordi det gjelder:

- Infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i kommunen,
- Rekrutteringstiltak i fiskerinæringen,
- Tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen eller
- Kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål

Saksutredningen bør altså sette styremedlemmene i stand til å vurdere om det omsøkte tiltaket omfattes av de ovennevnte tiltakstypene. Vi utleder derfor som revisjonskriterium at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger bør inneholde redegjørelse for og vurdering av om det omsøkte tiltaket/prosjektet er i henhold til selskapets formål.***

Ifølge selskapets vedtekter kan midlene gis som lån eller tilskudd. Saksutredningen bør derfor også sette styremedlemmene i stand til å vurdere hvilket av alternativene som er aktuelt for den konkrete tildelingen. Som revisjonskriterium utleder vi at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger bør inneholde redegjørelse for og vurdering av om midlene bør gis som lån eller tilskudd.***

EØS-avtalen artikkel 61 oppstiller et forbud mot tildeling av offentlig støtte til enheter som driver økonomisk virksomhet. Fiskerisektoren er ikke underlagt statsstøttereglene, men det følger av en egen bestemmelse i protokoll 9 artikkel 4 at: «*støtte gitt av statsmidler til fiskerisektoren som vrir konkurransen, skal avskaffes.*» Regelen er annerledes utformet enn de vanlige statsstøttereglene, og det kan diskuteres i hvilken grad den gir private rettigheter. Det er uansett lagt til grunn både av norske myndigheter og ESA at ESA ikke har kontrollkompetanse på dette feltet. Den ovennevnte protokollbestemmelsen taler imidlertid for at kommunalt eide selskaper ikke skal gi lån eller tilskudd til fiskerisektoren som vrir konkurransen. I fiskeri- og kystdepartementets EU/EØS-strategi 15.6.2009 står det om EØS-avtalen protokoll 9 at «*bestemmelsen regulerer handelen med fisk og fiskevarer – i utgangspunktet tolleliminering/tollnedtrapping, men omhandler også markedsorganisering, konkurranseforhold og statsstøtte (der vi må se hen til EUs grunnprinsipper)*». Protokoll 9 artikkel 4 kan derfor forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS bør vurdere hvorvidt den enkelte tildelingen medfører offentlig støtte som vrir konkurransen.

Saksutredningene bør gjøre rede for ***hvorvidt tildelingen vil innebære offentlig støtte som vrir konkurransen.***

Av foranstående drøfting utleder vi som revisjonskriterium at ***styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må dokumentere å ha lagt frem et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag for avgjørelsene om tildelinger fra selskapet. Behandlingsgrunnlaget bør inneholde redegjørelser for de omsøkte tiltakene i forhold til selskapets formål, om tildelingene vurderes gitt som tilskudd eller lån og om tildelingen vil innebære konkurransevridende offentlig støtte.***

De øvrige styremedlemmene har et selvstendig ansvar for å påse at de har tilstrekkelig grunnlag for å kunne treffe beslutning.

Ifølge aksjeloven § 6-22 skal «styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist».

Bestemmelsen omhandler både hvordan styremedlemmene skal varsles om at en sak skal til styrebehandling og tiden fra varslet gis til saken skal behandles. Skjervøy Fiskeriutviklings vedtekter inneholder ikke bestemmelser om innkalling til styremøter. Ordet «*hensiktsmessig*» tilsier at det i stor grad er opp til styreleder å bestemme hvordan styremedlemmene skal gjøres kjent med at saker skal til behandling i styret. Varslet kan være skriftlig eller muntlig, men for å være hensiktsmessig varsling forstår vi at det må være rettet direkte til styremedlemmet. At bestemmelsen har begrepet «*nødvendig*» om fristen for varselet, viser at aksjeloven ikke oppstiller en konkret tidsfrist for når styremedlemmene må varsles. Bestemmelsen bør ses i sammenheng med § 6-21 annet ledd om at saker skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Ut fra dette må vurderingen gjøres konkret ut fra saksforholdets art og hvor lang tid som med rimelighet kan kreves ut fra hensynet til forsvarlig saksbehandling.³³

Vurderingen av om styrebehandling ble varslet på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist må avgjøres konkret for de sakene som inngår i undersøkelsen.

Aksjeloven § 6-24 regulerer når styret er vedtaksført. Ifølge første ledd kan styret treffe beslutning «*når mer enn halvparten av medlemmene må være til stede eller delta i styrebehandlingen*». Skjervøy Fiskeriutvikling AS har ikke annet krav til dette i vedtektene. Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken, jf. aksjeloven § 6-24 annet ledd. Som revisjonskriterium utleder vi at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at alle styremedlemmene er gitt anledning til å delta i styrebehandlingen av den konkrete saken og at mer enn halvparten av medlemmene må ha vært til stede i styrebehandlingen.***

Aksjeloven inneholder også en bestemmelse om inhabilitet. Ifølge aksjeloven § 6-27 første ledd må ikke styremedlemmer «*delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken*». At avgjørelsen har særlig betydning er knyttet til at «*styremedlemmet*» må anses å ha «*fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken*». Interessen må også være knyttet til styremedlemmet selv, jf. «*styremedlemmet må anses [...]*». En «*særinteresse*» er en spesiell interesse, og ettersom inhabilitetsregelen i aksjeloven er ment for å beskytte selskapets aksjonærer er det naturlig å legge til grunn at det må dreie seg om en interesse i

³³ Jf. Borgarting lagmannsretts dom 21. juni 2012 (LB-2011-39714)

strid med selskapets interesse.³⁴ «*Fremtredende*» kan forstås som at særinteressen kan være egnet til å virke motiverende på vedkommendes standpunkt i saken.

Etter sin ordlyd rammer bestemmelsen i aksjeloven § 6-27 første ledd for det første de tilfellene hvor en sak direkte gjelder et styremedlem selv. Både forarbeider og juridisk teori inneholder drøftinger av inhabilitetsbestemmelsens hensyn, konkrete eksempler på tilfeller som både rammes av inhabilitet og som ikke rammes. Det avgjørende for konklusjonen vil uansett være om det kan påvises en personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Utover denne generelle redegjørelsen for regelens innhold kan vi ikke oppstille konkrete kriterier på forhånd. Vurderingene må gjøres for den enkelte sak, men vi utleder som et generelt revisjonskriterium at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at tildelinger er avgjort og gjennomført av saksbehandlere som ikke har fremtredende personlig eller økonomisk interesse i den konkrete tildelingen.***

Også forvaltningsloven inneholder regler om inhabilitet. For det tilfellet at forvaltningsloven kommer til anvendelse for Skjervøy Fiskeriutvikling AS, bør styremedlemmenes habilitet også vurderes etter forvaltningsloven § 6. For denne undersøkelsen er det forvaltningsloven § 6 annet ledd om at «*likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til han upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part*».

Bestemmelsen legger opp til en konkret helhetsvurdering og i den må det utøves skjønn. Det sentrale er at det må dreie seg om et «*særegent forhold*» som vil si at det dreier seg om et forhold som ikke oppstår for alle saksbehandlere; det er spesielt ved den konkrete personen. Et særegent forhold i seg selv er ikke tilstrekkelig; dette forholdet må være grunnen til svekket tillit til personens upartiskhet, jf. «*som er*». Det er viktig at det ikke er krav om faktisk svekket tillit; det er tilstrekkelig at det objektivt sett kan vurderes å være i strid med publikums oppfatninger/ forventninger at vedkommende behandler og/eller avgjør saken, jf. «*egnet til å svekke tilliten...*». En saksbehandlers engasjement i en sak kan typisk være inhabilitetsgrunn, men argumentet kan ikke få så stor vekt når det er tale om politikere. Heller ikke denne inhabilitetsbestemmelsen muliggjør å utlede konkrete kriterier på forhånd, og vi utleder derfor som et generelt revisjonskriterium at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at tildelinger er behandlet og avgjort av saksbehandlere som ikke på grunn av særegne forhold må anses å være inhabile.***

Ifølge aksjeloven § 6-29 skal det «*føres protokoll over styrebehandlingen*». Skriftlighet skal sikre etterprøvbarhet over styrets saksbehandling og beslutninger. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal også fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 6-24 (når styret kan treffe beslutning). Protokollen skal underskrives av alle de medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen, men har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. Som revisjonskriterium utleder vi at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine styrebeslutninger skal fremkomme av en protokoll som også inneholder informasjon om tid, sted, deltakere og behandling.*** Vi utleder også at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine protokoller skal være underskrevet i henhold til regelverket.***

³⁴ Et styremedlem skal i alle tilfeller skal søke å fremme aksjeeiernes felles interesser og derfor ikke treffe vedtak som er egnet til å gi ham selv, visse aksjeeiere eller tredjemann en utilbørlig fordel på egen eller andre aksjeeieres bekostning, jf. NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper

2.7 Vilkår i tildelingsvedtaket

Vilkårene i tildelingsvedtaket innebærer forpliktelser for giver, og rettigheter og forpliktelser for mottaker. Når det gjelder *vilkår i tildelingsvedtaket*, er spørsmålet for undersøkelsen om Skjervøy Fiskeriutvikling AS har fulgt opp sitt eget vedtak. Det vil si om selskapet har utbetalt midlene i henhold til vilkår i vedtaket og om selskapet har foretatt de disposisjoner som vedtaket krever. Som revisjonskriterium utleder vi at ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger må være begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak.***

2.8 Undersøkelse i Årvikbruket Eiendom AS

Årvikbruket Eiendom AS som ble bevilget midler i styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010, er fullt ut eid av Skjervøy kommune. Også for dette selskapet gjelder aksjelovens bestemmelser om blant annet styring og forvaltning av selskapet. Når det gjelder revisjonskriterier for undersøkelsen av styret i Årvikbruket Eiendom AS sin saksbehandling, viser vi til at relevante bestemmelser fremgår av aksjeloven kapittel 6, og at disse bestemmelsene er omtalt ovenfor.

Temaet «mottakers bruk av midler» er et eget kapittel i rapporten. Årvikbruket Eiendom AS søkte om og fikk bevilget midler til å gjennomføre 22 nærmere beskrevne tiltak. For vår undersøkelse er det derfor relevant å redegjøre for om disse tiltakene er utført slik som beskrevet. Årvikbruket Eiendom AS la til grunn i søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS at tiltakene skulle realiseres snarest, men opplyste ikke når tid tiltakene skulle være utført. Skjervøy Fiskeriutvikling AS oppstilte ikke noe krav til dokumentasjon for påløpte utgifter eller tidsfrist for ferdigstilling. Det innebærer at revisor ikke har noen kilder for å kunne utlede revisjonskriterier for undersøkelsen av «mottakers bruk av midler». I undersøkelsen av «mottakers bruk av midlene» har vi analysert tilgjengelig informasjon for å finne omfanget av utbedringsarbeid utført før det tidspunktet da Årvikbruket Eiendom AS søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om økonomisk støtte. Vi har i tillegg undersøkt om det foreligger dokumentasjon for utført arbeid også etter at Skjervøy Fiskeriutvikling tildelte midler. For kartlegging av utbedringsarbeider utført etter søknadstidspunktet, bygger vi også på rapport fra innleid takstingeniør som på oppdrag fra KomRev Nord har vært på befaring ved Årvikbruket og vurdert om de 22 tiltakene som ble lagt til grunn for tildelingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, er gjennomførte. I rapporten gjengir vi takstingeniørens opplysninger om hvilke tiltak han anser som utført og ikke utført i henhold til Isaksens rapport, og vi refererer skriftlige og muntlige opplysninger vi har fått fra informantene fra driftsselskapet og eiendoms-selskapet vedrørende tiltakene som takstmannen vurderte som ikke utført/ikke fullt ut utført.

2.9 Andre selskaper som omtales i rapporten

Industriparken Skjervøy AS var fullt ut eid av Skjervøy kommune fra mars 2005 til sommeren 2007. Da Industriparken Skjervøy AS ble bevilget et ansvarlig lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010, var selskapet eid av det privateide selskapet North Crab AS. KomRev NORD har ikke kontroll- og tilsynsmyndighet overfor privateide selskap. Vi oppstiller derfor ingen kriterier for hvordan disposisjoner i dette selskapet skulle gjøres, og vi foretar ingen vurderinger. Vi har heller ikke innsynsrett i selskapets dokumenter fra perioden selskapet var privateid, men tidligere ordfører og tidligere styreleder har bidratt til å belyse forhold fra selskapets side som har relevans for vår undersøkelse.

Også for **Skjervøy Sjømat AS** som var fullt ut privateid, gjelder at vi ikke har kontroll- og tilsynsmyndighet og heller ikke innsynsrett. Tidligere styreleder i selskapet har gitt noe informasjon, og vi gjengir det som er relevant for saken om tildelingen til Skjervøy Sjømat AS.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale i undersøkelsene

Undersøkelsene denne rapporten bygger på, er gjennomført i henhold til de grunnleggende kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon³⁵. Datamaterialet vi legger til grunn i rapporten, er innhentet gjennom dokumentanalyse, intervju, enkelthenvendelser pr. telefon eller e-post, og observasjon.

Som Skjervøy kommunes revisor har KomRev NORD etter kommuneloven § 78 nr. 6 krav på enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument fra *kommunen* og kan foreta de undersøkelser vi finner nødvendig for å gjennomføre våre oppgaver. Hos *kommunenes aksjeselskap* har revisor etter kommuneloven § 80 til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for vår kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. Revisor har etter dette krevd og blitt forelagt opplysninger fra Skjervøy kommune og aksjeselskapene Skjervøy Fiskeriutvikling, Årvikbruket Eiendom og Industriparken Skjervøy. Revisor har ikke hjemmel til å kreve opplysninger fra de private selskapene som har vært involvert i de temaene denne undersøkelsen omhandler. Vi har likevel stillet noen spørsmål til Skjervøy Sjømat AS, Årvikbruket AS og North Crab AS, og alle de tre selskapene har utvist samarbeidsvilje.

I perioden fra juni 2014 til mai 2015 har revisor intervjuet tidligere styremedlemmer i det kommunale aksjeselskapet *Skjervøy Fiskeriutvikling*, tidligere styreledere i *Industriparken Skjervøy AS* og *Årvikbruket Eiendom AS*, samt personer fra kommunens administrasjon som har hatt tilknytning til temaene rapporten omhandler. Intervjuene ble gjennomført i uforstyrrede omgivelser, og vi benyttet en forhåndsdefinert liste med spørsmål og tema som samtalen med den enkelte informant (personen revisor intervjuet) ble strukturert etter. Vi benyttet digital lydopptaker i alle intervjuene, og vi skrev lydfilene ut som tekst i etterkant. Revisors informanter samt tidspunkt og sted for intervjuene fremgår av tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Intervjuer revisor har gjennomført

Tittel og navn	Tidspunkter
Tidligere ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Roy Waage. Waage har også vært daglig leder i Industriparken Skjervøy AS.	21.11.2014 26.3.2015 29.4.2015 6.5. 2015
Nåværende ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Torgeir Johnsen	3.12.2014
Nåværende rådmann Cissel Samuelsen	5.6.2014
Tidligere styreleder i Industriparken Skjervøy AS og i Årvikbruket Eiendom AS Øyvind Isaksen	16.2.2015
Nåværende varaordfører i Skjervøy kommune og tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Ingrid Lønhaug	16.2.2015
Skjervøy kommunes administrasjon v/ konsulent Frode Shultz	16.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Helge Andersen	17.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Elin Einarsen	17.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Einar Lauritzen	26.2.2015
Regnskapsfører for Årvikbruket Eiendom AS, nåværende styreleder i Årvikbruket AS og tidligere regnskapsfører i Industriparken Skjervøy AS Halvar Solheim	26.3.2015
Tidligere rådmann Reidar Mæland	26.3.2015

³⁵ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011.

I tillegg har vi hatt kortere samtaler med tidligere og nåværende styremedlemmer i *Årvikbruket Eiendom AS*; Elin Merete Johannessen, Irene Toresen, Kolbein Simonsen, Pernille Lunemann Jørgensen og Kurt Michalsen. Vi har som nevnt også vært i dialog med andre³⁶, herunder sentrale representanter for de private selskapene North Crab AS, *Årvikbruket AS* og tidligere *Skjervøy Sjømat AS*, som har hatt relasjoner til de kommunale aksjeselskapene vi har gjort undersøkelser i/omtaler i denne rapporten.

Dokumentasjonen vi har innhentet i anledning undersøkelsen, er omfattende og stammer i hovedsak fra Skjervøy kommunes fysiske og elektroniske arkiv. Noe dokumentasjon har revisor mottatt fra informanter i forbindelse med intervju og gjennom korrespondanse med andre aktører. Den innsamlede dokumentasjonen består blant annet av:

- a) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS
- b) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i Industriparken Skjervøy AS
- c) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i *Årvikbruket Eiendom AS*
- d) Protokoller fra kommunestyre- og formannskapsmøter³⁷
- e) Regnskapsdata (hovedbokutskifter) fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Industriparken Skjervøy AS, *Årvikbruket Eiendom AS*, *Årvikbruket AS* og North Crab AS
- f) E-postkorrespondanse mellom personer i ledende posisjoner i ovennevnte kommunale aksjeselskap og relaterte private selskap/aktører
- g) Utskrifter fra Brønnøysundregistrene og Eiendomsregisteret
- h) Brev og e-poster til og mellom kommunale aksjeselskap og private selskap.
- i) Avtaledokumenter i forbindelse med låneopptak, utbedringsarbeid, kjøp, leie og salg tilknyttet kommunale eiendommer og aksjeselskaper
- j) Rapport fra takstingeniør etter befaring på *Årvikbruket*
- k) Rapporter fra Mattilsynets befaringer på *Årvikbruket*
- l) Skriftlige svar pr. e-post fra aktører nevnt i dette kapittelet, etter henvendelser fra revisor

For nærmere oversikt over dokumentasjonen vi har lagt til grunn i denne rapporten, se referanseliste i kapittel 16.

Med hensyn til problemstilling 2 om *Årvikbruket Eiendoms* bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling, har vi supplert det øvrige datamaterialet gjennom observasjon: Den 20.11.2014 var vi på befaring på fiskebruket i Årviksand, sammen med takstingeniør fra Byggebistand Troms; Oddvar Rønsmoen Skjærstein. Daglig leder ved *Årvikbruket AS*, Håvard Albrigtsen, viste takstingeniør og revisor rundt inne på fiskebruket og utenfor selve bygget. Formålet med befaringen var å forsøke å fastslå hvorvidt tilskuddet *Årvikbruket Eiendom AS* mottok fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, var blitt brukt til formålet som var angitt i søknaden og tildelingsvedtaket. Oppdraget til den innleide takstingeniøren var i henhold til vår tilbudsforespørsel å foreta «byggeteknisk undersøkelse ved fiskemottaks/- og foredlingsanlegget *Årvikbruket Eiendom AS*. Undersøkelsen innebærer kartlegging av anleggets tekniske tilstand. Dagens tekniske tilstand vil vi ha vurdert opp mot prosjektbeskrivelsen og Mattilsynets anførsler. Vurderingen skal kunne opplyse om i hvilken grad renoverings- og ombyggingsarbeider som er utført på anlegget, har avhjulpet de manglene Mattilsynet påpekte i januar 2006. Det inngår i oppdraget at leverandøren rapporterer skriftlig resultatene av undersøkelsen ved *Årvikbruket Eiendom AS*». Takstingeniør Skjærstein utarbeidet rapport fra befaringen (vedlegg 7.11), og denne legger vi til grunn som data.

³⁶ Revisor har også blitt kontaktet av andre personer med tilknytning til lokalsamfunnet i Skjervøy kommune, og vi har mottatt noe relevant informasjon fra disse.

³⁷ Her er ordlyden i vedtakene den primære kilden for å finne hva som er bestemt. Nærmere veiledning for hva som er ment med vedtaket, finnes i saksgrunnlaget som lå til grunn for saken.

3.2 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingen(e). Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige.

Etter revisors skjønn utgjør revisors informanter og øvrige personer og aktører revisor har vært i dialog med, et relevant og tilstrekkelig utvalg kilder til muntlig informasjon³⁸ i lys av undersøkelsens problemstillinger. Hva angår de skriftlige data (dokumentasjonen) revisor har fått tilgang til i anledning undersøkelsen, registrerer vi at denne i noen tilfeller er mangelfull i den forstand at den ikke på en helhetlig måte belyser det temaet revisor i henhold til kontrollutvalgets bestilling skulle redegjøre for. Disse begrensningene i datamaterialet ser vi spesielt i forbindelse med problemstilling 2 som omhandler Årvikbruket Eiendom AS sin bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisor anser de skriftlige dataene vi har samlet inn i undersøkelsen som relevante. De skriftlige dataenes tilstrekkelighet er, med henvisning til ovenstående, noe begrenset. Dette skyldes imidlertid forhold revisor ikke rår over. Revisor har også lagt til grunn observasjonsdata, herunder fra befaringsdato 20.11.2014 på Årvikbruket sammen med autorisert takstingeniør Oddvar R. Skjærstein og daglig leder ved Årvikbruket AS, Håvard Albrigtsen. Vi anser observasjonene som åpenbart relevante for å belyse problemstilling 2 om Årvikbruket Eiendom AS sin bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. I forbindelse med opplysninger innhentet fra private selskap der kommunerevisjonen ikke har innsynsrett, ligger det imidlertid naturligvis en mulighet for at det kan være data med relevans for våre undersøkelser som vi ikke har fått tilgang til. Revisor har etter eget skjønn og så langt innsynsretten muliggjør det, innhentet relevante data i lys av undersøkelsens problemstillinger.

Datagrunnlagets tilstrekkelighet og relevans avhenger også av dataenes pålitelighet. Revisor kan ikke utelukke at noe av dokumentasjonen vi har blitt forelagt og samlet inn i våre undersøkelser, kan representere usannheter eller utelatelser. Vi ser imidlertid ingen motstrid mellom de ulike dokumentene som vi fra ulike kilder har samlet inn i anledning undersøkelsen. Der vi har sett grunn til det, har vi stilt våre informanter kritiske spørsmål tilknyttet ulike dokumenter. Da takstingeniør Skjærstein er autorisert innenfor sitt fagfelt, ser vi heller ingen grunn til å betvile påliteligheten i hans vurderinger og konklusjoner som fremgår av vedlagte takstrapport. Når det gjelder muntlige opplysninger fra informanter og øvrige personer og aktører i undersøkelsens anledning, konstaterer revisor at de intervjuede styremedlemmene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS i noen grad gir motstridende skildringer av styremøter der vedtak om tildelinger ble fattet. Vi finner det tilstrekkelig å konstatere at de tidligere styremedlemmene synes å ha ulike oppfatninger om hvordan styremøtene fortonte seg. Utover dette har vi forholdt oss til protokollene fra styremøtene. Der vi har funnet det hensiktsmessig, har vi i vår undersøkelse vektlagt å søke utdypet eller supplert muntlige opplysninger med skriftlig dokumentasjon. På samme måte har vi søkt utdypet eller supplert skriftlig dokumentasjon med muntlige redegjørelser. Ulikheter mellom muntlige skildringer, som for eksempel styremedlemmers beskrivelser av styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, har fått liten praktisk betydning for revisors vurderinger. Spørsmålene vi har stilt informantene våre (og andre involverte aktører), dreier seg om hendelser som inntraff for flere år siden og som av den grunn naturlig nok kan være vanskelige å erindre presist. Vi har i vårt arbeid vært særlig oppmerksomme på utfordringen som ligger i at muntlige skildringer i slike tilfeller kan være upresise.

Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som

³⁸ Flere av disse informantene og andre personer og aktører har også vært behjelpelig med å fremskaffe ulike typer dokumentasjon med relevans for undersøkelsens problemstillinger og tema.

fremkommer i dem. I tillegg har vi gjennom verifiseringsrunder fått bekreftet fra alle informantene i undersøkelsen at vi har forstått deres svar på våre spørsmål riktig. Informantene har også blitt gitt anledning til å korrigere beviselige feil i revisors fremstilling av de ulike fakta i sakene vi etter kommunestyrets bestilling skal redegjøre for. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer regner revisor sannsynligheten for vesentlige feil i datamaterialet som liten. Vi kan imidlertid ikke utelukke at enkelte feil kan inngå, jamfør drøftingene ovenfor.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssystem.

Vi registrerer at forhold relatert til problemstillingene for vår undersøkelse har vært gjenstand for politisk og offentlig debatt, medieoppslag og rykter i Skjervøy kommune. Vi har utelukkende innlemmet opplysninger vi har vurdert som gyldige og pålitelige sett i lys av problemstillingene for vår undersøkelse. Enkelte tips og opplysninger revisor har mottatt, betrakter vi som å ligge utenfor både vårt mandat i denne saken og våre generelle oppgaver etter lov og forskrift å undersøke nærmere.

3.3 Avgrensinger og presiseringer

Revisors undersøkelser er avgrenset i tråd med problemstillingene som er utledet i dialog med kontrollutvalget. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler til tilsammen 18 juridiske enheter og personer, se kapittel 5. I tabell 3 nedenfor viser vi hvem som ikke fikk sine søknader innvilget og med hvilken begrunnelse.³⁹ Vi har avgrenset mot en nærmere omtale av søknadene Skjervøy Fiskeriutvikling AS av slo.

Tabell 3 Oversikt over søknader som ikke ble innvilget av Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Søker	Begrunnelse for avslag
Tor Erik Carlsen	Hadde søkt det kommunale utviklingsfondet om penger til samme tiltak
Årviksand Kystferie	SF AS ikke vil prioritere tiltaket
Sjøbas AS	Prosjektet mangler nødvendig egenkapital
Artic Utleie	SF AS vil ikke prioritere tiltaket
I. Evensen	Søknaden kom inn etter fristen
Arild Andersen	Mangler egenkapital og øvrig finansiering
Redskapshus AS	SF AS vil ikke prioritere tiltaket
Arnøy og Laukøyforbindelsen AS	SF AS vil ikke prioritere tiltaket
Arnøy Laks AS	Søknad nr. 9 fra Arnøylaks AS sees i sammenheng med det kommunale kaiprojektet på Skaret ⁴⁰

Kilde: Protokoller fra styremøtene 4.10.2010 og 10.2.2011 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Revisor vurderer ikke hensiktsmessigheten av politiske vedtak eller vedtak fra selskapsorganer. Vi overprøver heller ikke styremedlemmers vurderinger forut for at beslutningene ble tatt. Revisor har imidlertid fått i oppdrag å ta selvstendig stilling til om bevilgninger og utbetalinger var i henhold til formelle krav (aksjeloven, selskapets vedtekter og tildelingsvedtakene). I den grad den tilgjengelige informasjonen (i form av innhentet dokumentasjon og informantutsagn) muliggjør det, har vi gjort slike vurderinger. Som det fremgår av flere av vurderingene og drøftingene i rapporten, har revisor i flere tilfeller ikke funnet grunnlag for entydig å fastslå hvorvidt bevilgningene og utbetalingene

³⁹ I tillegg var det to søkere som trakk søknadene sine; Torgeir Johnsen og Trond Hågenssen. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok 4.10.2010 at søknaden fra Arnøytid AS utredes og legges fram for styret etter avklaring av en eventuell fylkeskommunal medvirkning. Det foreligger ikke noe dokumentasjon om en eventuell avklaring.

⁴⁰ Søknaden ble trukket 13.12.2010, men i brev til Skjervøy Fiskeriutvikling AS 27.1.2011 ble søknaden opprettholdt.

var i henhold til formelle krav eller ikke. Årsakene til at revisors vurderinger i noen tilfeller ikke er entydige, fremgår i forbindelse med revisors drøfting av de konkrete tilfellene.

Undersøkelsen vår viser at Roy Waage hadde ulike roller/verv i tidsperioden som vår undersøkelse omhandler. Dette er en følge av beslutninger tatt av kommunens øverste politiske organ. I K-sekretariatets⁴¹ «*Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*»⁴² er dette kommentert på følgende måte: «*Saken illustrerer også den prinsipielle problemstillingen hvorvidt det er heldig at kommunestyrerepresentanter i sin alminnelighet, og ordførere i særdeleshet, bør ha fremtredende posisjoner i selskap som eies av kommunen. Om samme person har posisjon som styreleder (eventuelt daglig leder) som her, generalforsamling og ordfører, vil den reelle maktstrukturen legge til rette for en grad av innflytelse som kan være problematisk i forhold til de grunnleggende demokratiske prinsipper, og som dessuten ikke er helt i samsvar med den maktfordeling aksjeloven prinsipielt sett legger opp til. Saken aktualiserer dermed også spørsmålet om etablering av et reglement for biervet for kommunalt ansatte og ledende tillitsvalgte. Ettersom et slikt reglement ikke eksisterer, er slik fordeling av verv som beskrevet ovenfor ikke i strid med gjeldende regelverk. Kontrollutvalgets rolle her går følgelig ikke lenger enn til å påpeke problemstillingen.*»

Revisor slutter seg til K-sekretariatets drøfting av hvilke problematiske situasjoner som kan følge av at kommunens øverste politikere blir valgt til å bekle verv i kommunale selskaper.

Når vi i denne rapporten beskriver avtaler eller dokumenter som er signert av Roy Waage som ordfører bruker vi benevnelsen «*kommunen*» eller «*Skjervøy kommune*» fordi det er Skjervøy kommune som er part i kommunens avtale, og ordfører (og rådmann) har i avtaler vi omtaler, fått fullmakt til å forplikte kommunen. Når vi beskriver avtaler inngått eller disposisjoner gjort av Waage som styreleder, bruker vi benevnelsen «*styreleder/tidligere styreleder*». Tilsvarende gjør vi for perioden Torgeir Johnsen var ordfører og styreleder. Når vi viser til uttalelser fra «*Waage*» mener vi uttalelser revisor har fått i forbindelse med denne undersøkelsen. Vi bruker også Waages navn der det ikke er klart ut fra dokumentet om en disposisjon eller korrespondanse med andre er gjort som ordfører eller styreleder. Når vi i rapporten viser til beslutning av «*formannskapet*», menes beslutning tatt av det politiske organet i kommunen. Formannskapet har også vært eierorgan. Vår undersøkelse viser at formannskapet har hatt formelle eiermøter, men at det også i ordinære møter har behandlet informasjon med relevans for eier⁴³. Vi kan ikke se at formannskapet har tatt stilling til om styrets avgjørelser har vært innenfor retningslinjene som gjaldt for selskapets styre, men formannskapet har med dette fått informasjon om styrebeslutninger som – i tilfelle uenighet – kunne vært gjort til sak for selskapets generalforsamling. I tilfeller formannskapet har vært generalforsamling, omtaler vi organet som «*generalforsamling*». I vår undersøkelse har vi ikke funnet at generalforsamlingen har behandlet saker som omhandler styrets beslutninger om tildeling av midler.

⁴¹ Interkommunalt selskap som er sekretariat for et flertall av kontrollutvalgene i Troms

⁴² K-sekretariatets rapport nr. 1 september 2007

⁴³ Eksempelvis styrets bevilgninger

3.4 Videre fremstilling og rapportens disposisjon

I **neste kapittel** er en presentasjon av aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling og hendelser i tidsperioden fra kommunestyret vedtok at midlene fra Nergård AS skulle plasseres i et aksjeselskap frem til selskapet ble avvirket i 2014. **Kapittel 5** inneholder oversikt over transaksjoner vi ut fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsdokumentasjon kan identifisere som tildelinger og utbetalinger fra de såkalte «Nergård-midlene». I dette kapitlet behandler vi også de delene av selskapets saksbehandling som vi samlet har vurdert å være i henhold til utledete revisjonskriterier.

Rapporten er deretter disponert slik at vi redegjør for hvert møte hvor styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff vedtak om utdeling av midler, herunder om innkallingen, varselet om styrebehandling, sakene til behandling og beslutningene, før vi redegjør nærmere for den enkelte tildelingen. Ifølge vårt mandat er det tre bevilgninger vi særskilt skal redegjøre for og vurdere. Disse tre beslutningene ble tatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010, og vi behandler derfor dette styremøtet grundig, blant annet gjennom å referere opplysninger styremedlemmene i intervju ga oss om møtet. Styremøtet 5.2.2010 omtaler vi i rapportens **kapittel 6**.

I **kapittel 7** er resultatene av vår undersøkelse i **Årvikbruket Eiendom AS**, og vi redegjør for og vurderer Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning til **Årvikbruket Eiendom AS**. Til slutt i dette kapitlet er temaet «mottakers bruk av midler» som gjelder eiendomsselskapet. I **kapittel 8** gjør vi rede for og vurderer Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning av ansvarlig lån til **Skjervøy Sjømat AS**, og i **kapittel 9** er vår redegjørelse og vurdering av bevilgning av ansvarlig lån til **Industriparken Skjervøy AS**. De tre nevnte selskapene hadde før tildelings- og utbetalingstidspunktet hatt ulike forbindelser/samarbeid med Skjervøy kommune. Forhistorien har hatt betydning for tildelingsvedtakene, herunder spesielt formålet med tildelingen, og den har relevans for å kunne vurdere om utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til tildelingsvedtaket. Vår redegjørelse om tildelingene inneholder derfor beskrivelser av relevante deler av det forutgående samarbeidet mellom Skjervøy kommune og det aktuelle selskapet.

De øvrige tildelingene i styremøtet 5.2.2010 behandles i rapportens **kapittel 10**.

De tre neste kapitlene - **kapittel 11, 12 og 13** - gjelder styremøtene henholdsvis 10.2.2011, 23.4.2013 og 7.10.2013, og vi redegjør for og vurderer den enkelte bevilgning. For disse sakene starter redegjørelsen med søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisors oppsummering og konklusjon utgjør **kapittel 14**.

Høringsuttalelse fra tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Roy Waage, inngår i **kapittel 15**.⁴⁴

Kapittel 16 inneholder fullstendige kildehenvisninger.

Vedleggene som vi gjennom vår rapport viser til i de ulike kapitlene, inngår i eget dokument titulert «Vedlegg til undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS».

⁴⁴ Torgeir Johnsen som overtok som styreleder etter Roy Waage, har også fått rapporten til gjennomlesing og uttalelse. Han kommenterte et par mindre faktafeil som vi har korrigert i rapporten.

4 SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS

4.1 Valget av selskapsform

Ifølge avtalen mellom Skjervøy kommune og Nergård AS skulle de 15 millionene gå til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen.⁴⁵ Tidligere rådmann i Skjervøy opplyste i intervju med revisor at han mente den beste løsningen for anvendelsen av de såkalte «Nergård-midlene» var å sette dem i et kommunalt fond. Han mente de 15 millionene var gitt til kommunen fordi den mistet fiskeindustrianlegget i indre havn og at pengene derfor hovedsakelig skulle gå til opprusting av fiskeanlegget. Ifølge rådmannen ga han det som en muntlig anbefaling til politikerne i kommunen, men flertallet av politikerne var imot den løsningen med begrunnelsen at pengene ville kunne gå til kommunens ordinære drift. Rådmannen utredet derfor saken skriftlig for politikerne ut fra at det skulle opprettes et aksjeselskap som skulle være ansvarlig for disponeringen av midlene.

Ifølge rådmannens saksutredning fremstår aksjeselskapsformen *“som det beste alternativ da det er mest kjent og kommunen som eier har bedre kontroll”*⁴⁶. I utredningen gjorde rådmannen politikerne oppmerksomme på implikasjonene og mulige konsekvenser for kommunen og for styremedlemmer i et aksjeselskap; myndigheten og den detaljerte kontrollen blir i stor grad overført fra kommunestyret til selskapets styre. Videre fremgår det av saksutredningen at dette til en viss grad oppveies ved å bruke politikere i styret, men at det er viktig at styremedlemmene er klar over at i styremøtet er det selskapets beste som er tema og at partipolitikk ikke er tema. Rådmannen gjorde også politikerne oppmerksomme på at kommuneloven var forventet endret fra neste valgperiode slik at det ville bli sterkere begrensninger på valgbarhet av politikere til styreverv ut fra habilitetshensyn, og at det kunne medføre at det ble nødvendig å gjøre endringer. Om rådmannens forslag til vedtekter fremgår det at de skal oppfylle minstekravene til et aksjeselskaps vedtekter, og om bakgrunnen for formålsbeskrivelsen og bruken av de såkalte «Nergård-midlene» fremgår følgende av saksutredningen: *«ut fra at vi foreslår kun kommunestyremedlemmer som aktuelle for styreverv i selskapet har vi landet på en rund og overordnet formålsbeskrivelse og overlatt til styret å fastsette nærmere retningslinjer. Ut fra de signaler vi mener å ha oppfattet er det lagt inn at midlene i hovedsak skal benyttes til infrastruktur- og rekrutteringstiltak. Dette vil si tiltak av mer varig karakter, eksempelvis oppgradering/ fornyelse/ utvidelse av eksisterende fiskebruk og mottaksstasjoner og anskaffelse av nye båter eller kvoter. Hovedpoenget er at midlene skal brukes til tiltak som består over noe tid uavhengig av hvordan det går med driverne, altså skal det ikke legges opp til å gi rene driftstilskudd til aktører»*.

4.2 Selskapsinformasjon

Aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling ble registrert i Foretaksregisteret 8.2.2010 med Skjervøy kommune som eneaksjonær og en aksjekapital på NOK 100 000. Ifølge selskapets vedtekter § 5 var formannskapet *generalforsamling* i selskapet. Ved stiftelsen hadde styret slik sammensetning:

Styreleder	Roy Lennart Waage
Styremedlem	Ingrid Lønhaug
Styremedlem	Helge Arnold Andersen
Styremedlem	Elin Einarsen
Styremedlem	Einar Arne Andreas Lauritzen
Varamedlemmer	Jørn Cato Angell, Elisabeth Larsen og Helge Guttormsen

⁴⁵ Jf. avtalen pkt. 2.4 Økonomisk kompensasjon

⁴⁶ Revisor oppfatter at rådmannen med dette mente at kommunen ville ha bedre kontroll med et aksjeselskap enn med en stiftelse.

I ekstraordinær generalforsamling 10.2.2010 ble selskapets aksjekapital vedtatt økt ved nytegning til NOK 200 000⁴⁷ fordelt på 10 aksjer hver pålydende NOK 10 000. De nye aksjene skulle betales med NOK 1 500 000 hver, der NOK 1 000 kroner var aksjekapital og 1 490 000 var overkurs. De nye aksjene skulle kunne tegnes av Skjervøy kommune⁴⁸. Samme dag som den ekstraordinære generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet aksjeutvidelsen, vedtok Skjervøy formannskap i sak 20/10⁴⁹ å tilføre som egenkapital til selskapet de NOK 15 millioner som kommunen skulle få fra Nergård AS. Formannskapet vedtok videre å tegne seg for samtlige 10 nye aksjer i Skjervøy Fiskeriutvikling AS til kr 1 500 000 per aksje. Kjøpesum kr 15 000 000 ble overført til selskapets bankkonto 17.2.2010 fra Skjervøy kommune.

Det ble registrert endringer i styret 10.1.2013, og styret hadde da følgende sammensetning:

Styreleder	Torgeir Johnsen
Styremedlem	Dag Hugo Lorentzen
Styremedlem	Mona Jørgensen
Styremedlem	Einar Lauritzen
Styremedlem	Ingrid Lønhaug
Varamedlemmer	Peder Andre Amundsen, Irene Toresen og Jørn Cato Angell

Endring av styret er også registrert 26.10.2013, da varamedlem Amundsen ble erstattet av Vidar Brox-Antonsen.⁵⁰

I forbindelse med at Johnsen tok over som styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sommeren 2012, hadde tidligere styreleder en gjennomgang av styremøter og protokoller med ny styreleder. Johnsen har opplyst til revisor at Waage bladde i permene⁵¹ og forklarte underveis. Ifølge Johnsen fikk han informasjon om hvem som hadde fått lån og tilskudd, men ikke hvordan saksbehandlingen var gjort, hvem som hadde forestått arbeidet og hvem som hadde laget låneavtalene, eller hvorfor store deler av fondet var delt ut før annonsering til allmennheten om mulighet for å søke midler.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS avholdt *generalforsamling* hvert år og åtte *styremøter* i perioden fra det ble stiftet og fram til selskapet ble avviklet.⁵² Styret behandlet til sammen 19 søknader om tilskudd/lån. Administrasjonen i Skjervøy kommune bistod Skjervøy Fiskeriutvikling AS med utredningen i flere av sakene som skulle til styrebehandling. Revisor har ikke funnet skriftlig vedtak eller avtale om akkurat hva bistanden skulle bestå i, og tidligere styreleder har bekreftet at det ikke finnes noe skriftlig som viser dette. Han har fortalt til revisor at kommunestyret i plenum slo fast at administrasjonen skulle bistå med saksbehandling ettersom administrasjonen hadde kompetanse på det og brukte å behandle søknader i utviklingsfondet.⁵³ Waage har uttrykt overfor revisor at det var en styrke for selskapet at administrasjonen kunne bistå.

Kommunestyret i Skjervøy behandlet 29.4.2013 sak 12/13 *Skjervøy Fiskeriutvikling a/s – vurdering av avvikling* og vedtok at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle avvikles så snart som mulig og at innholdet i selskapet skulle overføres til eier. Avvikling og overføring av verdier til eier ble vedtatt

⁴⁷ Endring av vedtektsdato 10.2.2010 registrert i Foretaksregisteret 6.3.2010

⁴⁸ Protokoll fra ekstraordinær generalforsamling i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 10.2.2010

⁴⁹ *Formen for kapitaltilførsel til Skjervøy Fiskeriutvikling AS*

⁵⁰ Kilder: www.proff.no og Brønnøysundregistrene

⁵¹ Dokumentene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, herunder søknader, protokoller fra generalforsamling, styremøter etc. er samlet i én perm.

⁵² En samlet oversikt over alle generalforsamlinger og styremøter i selskapet er inntatt i rapportens *vedlegg 4.1*.

⁵³ Skjervøy kommune fikk bevilgning om administrasjonskostnader for utgifter i forbindelse med Nergård-avtalen og administrativt arbeid vedrørende «Nergård-midlene».

av generalforsamlingen i selskapet 24.6.2013.⁵⁴ Som avviklingsstyre valgte generalforsamlingen de samme personene som var valgt inn i det siste styret for selskapet. *Beslutning om oppløsning av enhet* datert 1.9.2013 ble sendt til Brønnøysundregistrene, og kreditorvarsel/melding om oppløsning er registrert i Foretaksregisteret 26.10.2013.

Ifølge avviklingsregnskap for Skjervøy Fiskeriutvikling AS (udatert og usignert) skulle kr 2 982 308 overføres til Skjervøy kommune. Regnskapet viste at selskapet hadde følgende eiendeler:

<i>Lån Ole Johan Korneliussen</i>	<i>kr 500 000</i>
<i>Lån Jan Hansen</i>	<i>kr 300 000</i>
<i>Lån Industriparken Skjervøy AS</i>	<i>kr 2 076 986,30</i>
<i>Bankkonto</i>	<i>kr 105 322,05</i>
<i>Totalt</i>	<i>kr 2 982 308,38</i>

Lånet til Industriparken Skjervøy AS ble innfridd 20.2.2014 med en innbetaling på kr 2 500 000, som utgjorde det utlånte beløpet og renter. I møte 3.3.2014 behandlet formannskapet under sak 18/14 *Eierskapsdrøfting – avvikling av Skjervøy fiskeriutvikling AS* ekstraordinær generalforsamling i forbindelse med avvikling av selskapet. Men ettersom rentene på det innfridde lånet innebar vesentlige endringer i selskapets inntekter, måtte regnskapet redigeres, og det måtte lages ny revisjonsberetning. Avviklingen av selskapet ble derfor utsatt.

Den 22.10.2014 vedtok generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS at selskapet slettes, og kr 2 583 064,37 er tilbakeført til Skjervøy kommune. Lånene på kr 300 000 og kr 500 000, som var gitt til kjøp av fiskebåter, ble også overført til kommunen.

Vår undersøkelse viser at det ble avholdt *eiermøte* 25.6.2012 og at det var eierskapsdrøftinger i formannskapets møter 10.3.2011 og 17.3.2011 (sak 23/11) og 3.3.2014 (sak 18/14). Formannskapet har fått orienteringer om beslutninger tatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. I protokoll fra formannskapsmøte 10.2.2010 fremgår det under merknader til sakslisten at «*Ordføreren [...]. Han opplyste samtidig at protokoll fra styremøtene vil bli referert fortløpende i formannskapet*». Vår gjennomgang av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine protokoller viser at det ble avholdt ordinær generalforsamling hvert år. Generalforsamlingene ble avholdt i juni, det vil si innen seks måneder etter utgangen av regnskapsåret, slik som aksjeloven § 5-5 første ledd krever. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har sendt inn og fått godkjent årsregnskap i Brønnøysundregistrene for 2010, 2011, 2012, 2013 og 2014.

⁵⁴ Jf. protokoll for generalforsamling i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 24.6.2013

5 TILSKUDD OG LÅN FRA SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS

5.1 Oversikt over tilskudd, utlån og utbetalinger

Av tabell 4 fremgår hvilke juridiske personer og privatpersoner som har fått tildelt og utbetalt tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, hvilken type tildeling de ulike aktørene fikk, dato for styrets tildelingsvedtak og formålet med tildelingen. I oversikten er tildelingene sortert etter dato for styremøte og saksnummer. Protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at styret traff 18 vedtak om tildeling av midler, fordelt på fire styremøter.

Tabell 4. Bevilgninger vedtatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttmottaker	Type tildeling og beløp	Dato for tildelingsvedtak og saksnr.	Formål
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 400 000	5.2.2010 ⁵⁵ 3-2010	Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og etablering av ny virksomhet
Skjervøy Sjømat AS	Ansvarlig lån Kr 4 500 000	5.2.2010 4-2010	Anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling i tilknytning til anlegget i Skjervøy havn
Årvikbruket Eiendom AS	Tilskudd Kr 3 100 000	5.2.2010 5-2010	Renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand
Årvikbruket AS	Tilskudd Kr 145 000	5.2.2010 6-2010	Anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand
Industriparken Skjervøy AS	Ansvarlig lån Kr 2 500 000	5.2.2010 7-2010	Refinansiering av selskapets langsiktige gjeld
Skjervøy videregående skole	Tilskudd Kr 1 000 000	5.2.2010 8-2010	Ombygging av produksjonshallen ved Skjervøy videregående skole
Omstillings- og utviklingsprosjektet	Tilskudd Kr 210 000	10.2.2011 2-2011	Videre drift av omstillings- og utviklingsprosjektet
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 2 662 645	10.2.2011 3-2011	Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og utgifter til utbedring av fiskeanlegget på Skjervøy
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 150 000	10.2.2011 3-2011	Utgifter til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011
P/R Stavnes ANS	Tilskudd Kr 100 000	10.2.2011 4-2011	Kjøp av fiskefartøy
Jan Hansen	Ansvarlig lån Kr 300 000	10.2.2011 6-2011	Kjøp av fiskefartøy
Ole Johan Korneliussen	Ansvarlig lån Kr 500 000	10.2.2011 7-2011	Kjøp av fiskefartøy
Jan Hugo Eriksen	Tilskudd Kr 150 000	10.2.2011 8-2011	Utvidelse av drift til torskeflåte
Finnvik AS	Tilskudd Kr 125 000	10.2.2011 9-2011	Snurrevadutstyr
Jan Hugo Eriksen	Tilskudd Kr 100 000	23.4.2013 5-2013	Finansiering av ny båt
Robertsen og Slåtnes AS	Tilskudd Kr 100 000	23.4.2013 7-2013	Oppgradering av bunkersanlegg i Skjervøy havn
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 305 000 + mva	23.4.2013 8-2013	Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste
Haviknes DA	Tilskudd Kr 100 000	7.10.2013 14-2013	Medfinansiering nytt fartøy
Svein Roger Mikkelsen	Tilskudd Kr 100 000	7.10.2013 13-2013	Kjøp og oppgradering av båt

Kilde: protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

⁵⁵ Opphevet i møte 10.2.2011

Ifølge vår oversikt ble det bevilget ansvarlige lån for kr 7 800 000 og tilskudd for kr 8 407 645; til sammen kr 16 207 400 645.

I tabell 5 nedenfor viser vi hvor mye de enkelte støttemottakerne faktisk fikk utbetalt fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Utbetalingene av lån og tilskudd som framkommer i tabellen, er sortert etter utbetalingsdato.⁵⁶

Tabell 5. Oversikt over utbetalinger fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttemottaker	Utbetalt, sum	Utbetalt, dato
Skjervøy Sjømat AS	Kr 4 500 000	19.2.2010
Årvikbruket Eiendom AS	Kr 3 100 000	19.2.2010
Industriparken Skjervøy AS	Kr 2 076 986,30	24.2.2010
Årvikbruket AS	Kr 145 000	20.10.2010
Skjervøy kommune	Kr 875 684	
	Kr 890 326	
	Kr 480 138	
	Kr 376 548	
	Kr 39 949	
	Totalt 2 662 645	11.2.2011
P/R Stavnes	Kr 100 000	24.3.2011
Jan Hugo Eriksen	Kr 150 000	24.3.2011
Finnvik AS	Kr 125 000	28.4.2011
Jan Hansen	Kr 300 000	28.6.2011
Ole Johan Korneliussen	Kr 500 000	28.6.2011
Omstillings- og utviklingsprosjektet	Kr 210 000	31.1.2012
Skjervøy kommune	Kr 122 579,93	31.10.2012
Jan Hugo Eriksen	Kr 100 000	24.6.2013
Robertsen og Slåtnes AS	Kr 100 000	1.7.2013
Skjervøy kommune	Kr 365 000	14.8.2013
Haviknes DA	Kr 100 000	11.11.2013
Svein Roger Mikkelsen	Kr 101 591	10.12.2013

Kilde: Hovedbok Skjervøy kommune og muntlige opplysninger fra selskapets regnskapsfører

Utbetalingene som framgår av oversikten utgjør til sammen kr 14 758 802,23, og vår undersøkelse viser at utbetalingene er fordelt på kr 7 376 986,30 i ansvarlige lån og 7 381 815,93 i tilskudd. Det vil si at det samlede beløp utbetalt i lån og tilskudd var mindre enn det samlede bevilgede beløpet. Differansen skyldes at tilskuddet som Skjervøy videregående skole ble bevilget, ikke ble utbetalt fordi forutsetningene i tildelingsvedtaket ikke ble oppfylt⁵⁷, og at Industriparken Skjervøy AS og Skjervøy kommune fikk utbetalt mindre enn det tilsagnene lød på.

⁵⁶ I sammendraget har vi slått sammen tabell 4 og tabell 5.

⁵⁷ Nærmere om dette i kapittel 10.2

5.2 Nærmere om utbetalinger og formelle forhold ved styremøtene

Revisors undersøkelse viser at for alle utbetalingene fra selskapet finnes det styreprotokoll som viser at beslutningen om å tildele penger ble tatt av et samlet styre i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, jf. tabell 4 og 5 i kapittel 5.1.⁵⁸ Det vil altså si at alle utbetalingene av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde hjemmel i et vedtak fra styret i selskapet som vi oppfatter at aksjeloven § 6-12 krever. Vi kommer senere til våre funn og vurderinger når det gjelder spørsmålet om den enkelte utbetalingen var i henhold til vilkår oppstilt i selve tildelingsvedtaket.⁵⁹

- **Revisors vurdering** er at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-12 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av lån/tilskudd må ha hjemmel i avgjørelse fra styret i selskapet, er oppfylt for alle utbetalingene av lån/tilskudd.*

Styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ansvar for at saker om tildeling av midler fra det såkalte «Nergård-fondet», ble gjenstand for behandling i styret. Dokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS tyder på at styreleder sørget for at alle søknader om lån eller tilskudd ble gjenstand for styrebehandling. Utover de tildelingsvedtakene som foreligger, som er bevis for at styreleder sørget for styrebehandling, ser vi dette fordi det er dokumentasjon for at styret også behandlet hvilke søkere/tiltak som ikke skulle bevilges midler⁶⁰. Selskapets regnskapsfører har opplyst til revisor at i forkant av styremøter hadde han og styreleder en gjennomgang av saker som hadde kommet inn til selskapet.

Når det gjelder tildelingen til Skjervøy Sjømat AS (sak 4-2010) hadde partene – Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS – forpliktet seg til å søke finansieringen av nærmere bestemt utstyr i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Ifølge tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS var partene enige om at forhandlingsprotokollen vedlagt investeringsbudsjettet skulle være grunnlaget når saken skulle behandles av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Det er grunnlag for å stille spørsmål om hvor stor handlefrihet styret reelt sett hadde da de tok stilling til hvorvidt Skjervøy Sjømat AS skulle innvilges midler. Vi betrakter imidlertid styrets begrensede handlingsrom i dette tilfellet som å ha vært resultat av villede politiske beslutninger i kommunen (nærmere om dette i kapittel 8).

- **Revisors vurdering** er at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-20 første ledd om at styreleder må sørge for at saker om tildeling av midler blir gjenstand for behandling i styret, er oppfylt.*

For alle bevilgningene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og som fremgikk av tabell 4, viser styreprotokoller at styret tok beslutningene om tildeling av midler i møte.

- Aksjeloven oppstiller ikke et absolutt krav om møtebehandling, men **revisor ser** at *alle beslutningene om tildeling av lån eller tilskudd ble tatt i henhold til aksjelovens utgangspunkt, jf. aksjeloven § 6-19 første ledd.*

⁵⁸ Jf. protokoller fra styremøtene 5.2.2010, 10.2.2011, 23.4.2013 og 7.10.2013

⁵⁹ Dette behandler vi i kapitlene for hver av bevilgningene.

⁶⁰ Se tabell i kapittel 3.3, som viser hvilke søknader styret med Waage som leder avsto. Styret med Johnsen som leder vedtok under sak 17.2013, i møte 7.10.2013 at «det ikke skal gis flere tilskudd til søknader så lenge saken med Skjervøy Sjømat AS ikke er løst».

Om forberedelsen av saker til styrebehandling fremgår det av aksjeloven § 6-21 at «*daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder*». Vi ser av bestemmelsen at selskapets administrasjon og styreleder skal samarbeide om forberedelsen av saker. Når selskapet ikke har administrasjon, kan bestemmelsen forstås som at styreleder alene har ansvaret. Revisor kan imidlertid ikke se at bestemmelsen skal være til hinder for at styreleder kan bruke ressurser utenfor selskapet ved behov. Styreleder utredet sak 4-2010 om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat AS behandlet i møte 5.2.2010, mens de øvrige tildelingssakene i dette møtet og i møtet 10.2.2011 ble saksbehandlet av kommunens administrasjon. Det ble ikke laget skriftlige saksutredninger av tildelingssakene i styremøtene 23.4.2013 og 7.10.2013 da Torgeir Johnsen var styreleder. Johnsen har i intervju opplyst til revisor at tildelingssakene ble forberedt ved at søknadene med vedlegg ble sendt til styremedlemmene og at avgjørelsene ble tatt på styremøtet.

- **Revisors vurdering** er at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-21 første ledd om at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må forberede saker som skal behandles av styret i selskapet, er oppfylt*. Vi vurderer det ikke som avvik fra denne bestemmelsen at styreleder Waage brukte kommunens administrasjon til utredning av saker og at styreleder Johnsen ikke laget egne skriftlige utredninger.

Protokoll over styrebehandlingen skal ifølge aksjeloven § 6-29 opplyse om saksbehandlingsreglene i aksjeloven § 6-24 er oppfylt. Det vil si at protokollen blant annet skal opplyse om hvorvidt alle styremedlemmene var gitt anledning til å delta i styrebehandlingen av den konkrete saken, jf. aksjeloven § 6-24. Protokoll fra styremøtet 5.2.2010 inneholder alle tildelingssakene som ble behandlet i dette møtet. Protokollen skal underskrives av alle medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen, men har styret minst fem medlemmer og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. Revisor tolker bestemmelsen i aksjeloven § 6-29 tredje ledd dit hen at de to som skal underskrive protokollen, må tilhøre styret. I møtet 5.2.2010 valgte styret to til å underskrive, men én av disse var selskapets sekretær, og dette er etter revisors vurdering ikke i henhold til aksjeloven § 6-29 tredje ledd. Det fremgår imidlertid av protokollen for det påfølgende styremøtet i selskapet, den 4.10.2010, at protokollen fra møtet 5.2.2010 ble godkjent av styret. Styret har med det ment at protokollen ga et rettmessig bilde av hva som var besluttet på styremøtet 5.2.2010.

Protokoll fra styremøtet 10.2.2011 angir sted og tidspunkt for møtet, men det framgår ikke tydelig om styremedlem Elin Einarsen ble gitt anledning til å delta; det er bare protokollert at hun «*møtte ikke*». Ettersom det i styreprotokollen ikke fremkommer om Einarsen var innkalt, ønsket revisor dette utdypet i møte med tidligere styreleder 29.4.2015. Styreleder fortalte at Einarsen samme dag som styremøtet skulle avholdes, meldte avbud på telefon. Det var ikke innkalt vara for Einarsen i dette møtet. Det framgår ikke av protokollen om styret besluttet hvem som skulle signere protokollen, men den er signert av styreleder Roy Waage og regnskapsfører/sekretær Vidar Brox-Antonsen. Signeringen er ikke i henhold til aksjeloven § 6-29. Protokollen fra møtet 10.2.2011 ble godkjent i det neste styremøtet 23.4.2013.

Protokoll fra styremøtet 23.4.2013 angir tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger slik som aksjeloven § 6-29 krever. Protokollen mangler signatur og oppfyller derfor ikke kravet i aksjeloven § 6-29 om underskriving av protokoll, men den ble godkjent i påfølgende styremøte.

Protokoll fra styremøtet 7.10.2013 angir tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger slik som aksjeloven § 6-29 krever. Protokollen mangler signatur og oppfyller derfor ikke kravet i aksjeloven § 6-29 om underskriving av protokoll. Den ble heller ikke godkjent i påfølgende styremøte 3.2.2014.

- **Revisors vurdering** er at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine styrebeslutninger skal fremkomme av en protokoll som også inneholder informasjon om tid, sted, deltakere og behandling, i all hovedsak er oppfylt for møtene der styret bevilget lån og tilskudd. Det gjelder imidlertid ikke fullt ut for protollen fra styremøte 10.2.2011 fordi den ikke opplyser om styremedlem Einarsen var gitt anledning til å møte⁶¹, noe som er i strid med aksjeloven § 6-24..*
- **Revisors vurdering** er videre at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om signatur av protokoll ikke er oppfylt for møtene der Skjervøy Fiskeriutvikling AS tildelte midler. Med unntak av protokollen fra møtet 7.10.2013 ble protokollene fra «tildelingsmøtene» godkjent på etterfølgende styremøter.*

Revisors gjennomgang av protokoller fra styremøter viser at med unntak av på ett møte, var det fem styremedlemmer som var til stede på styremøtene⁶². For alle tildelingssakene som ble behandlet og truffet beslutning i, tilsier protokollen fra møtet at mer enn halvparten av styremedlemmene var til stede i styrebehandlingen som aksjeloven § 6-24 krever for at styret skal kunne treffe beslutning.

- **Revisors vurdering** er at *det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-24 annet ledd om at mer enn halvparten av styremedlemmene må ha vært til stede i styrebehandlingen, er oppfylt for alle tildelingssakene.*

Vurderinger opp mot aksjelovens krav til møteinnkallinger og til behandlingsgrunnlaget for saker som fremmes for styret, kommer vi inn på i rapportens kapitler der vi behandler styremøtene og de enkelte tildelingssakene mer inngående. Det samme gjelder vurderinger av habiliteten til personer som har vært involverte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine beslutninger.

⁶¹ Tidligere styreleder har opplyst til revisor at det faktisk ble avklart at hun ikke kunne møte. Vår vurdering knytter seg kun til det formelle kravet til hva som skal inngå i en protokoll.

⁶² I protokoll fra styremøte 4.10.2010 fremgår det at styremedlem Einarsen «møtte ikke». Ifølge Waage fikk de ikke tak i vara for Einarsen.

5.3 Generelt om tildelingene, selskapets formål og styrets behandlingsgrunnlag

Selskapets formål og tildelingene

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne ifølge selskapets vedtekter § 2 tildele lån eller tilskudd til *infrastrukturtiltak i fiskerisektoren, rekrutteringstiltak i fiskerinæringen og til tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen eller til å dekke kostnader knyttet til prosjekter som omhandlet de nevnte tiltakene*. Det var opp til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS å avgjøre hvorvidt tildelingene var i henhold til selskapets formål. Når det gjelder tildelingene i *styremøte 5.2.2010* og *styremøte 10.2.2011*, har formannskapet tatt styrets beslutninger til etterretning^{63, 64}. Revisor forstår med dette at formannskapet ikke har vurdert styrets beslutninger på selvstendig grunnlag eller vedtatt noe, men vi mener å kunne innfortolke i formannskapets vedtak en slags godkjennelse av styrets beslutninger.

Revisor kan ikke overprøve styrets/styremedlemmers vurderinger og styrets avgjørelser eller formannskapets beslutninger. For å besvare undersøkelsens problemstillinger, må vi imidlertid gjøre egne vurderinger av hvorvidt den enkelte tildeling fremstår som et tiltak i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsparagraf. I denne vurderingen tar revisor utgangspunkt i de relevante saksopplysningene vi har fått dokumentert eller opplyst i intervju at styret var kjent med på beslutningstidspunktet.

I kolonnen helt til høyre i tabell 4 i kapittel 5.1 så vi hvilke formål styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS tilgodeså med sine bevilgninger. For nesten samtlige bevilgninger står det eksplisitt i tildelingsvedtaket hva som er formålet med tildelingen. For noen av tildelingene gir imidlertid ikke vedtakets ordlyd i seg selv tilstrekkelig grunnlag for å vurdere hvorvidt formålet er i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2. Det vil si at vi ikke ved kun å lese tildelingsvedtaket kan si noe om tildelingen er til et tiltak/prosjekt til *infrastruktur eller rekruttering innen fiskeri eller som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen*. Det gjelder etter revisors oppfatning:

- **«Refinansiering av langsiktig gjeld»** til Industriparken Skjervøy AS (sak 7-2010)
- **«Midler for omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4»** til Skjervøy kommunes Omstillings- og utviklingsprosjekt (sak 2-2011)
- **«Refusjon utgifter og andre oppgaver Skjervøy kommune har utført i tråd med saksfremlegget»** til Skjervøy kommune (sak 3-2011)
- **«Ombygging produksjonshall/kjøkken»** til Skjervøy videregående skole (sak 8-2010)

Vi finner veiledning for hva som var formålet med tildelingen, i støttemottakernes søknader med vedlegg, Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger og i muntlige opplysninger vi har innhentet fra styremedlemmer og saksutredere. For revisors vurdering av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine tildelinger er det imidlertid avgjørende hvilken informasjon vi har fått skriftlig dokumentert og/eller muntlig opplyst at styret hadde på beslutningstidspunktet. Styret besto av personer med fremtredende samfunnsroller og formodentlig betydelig lokalkunnskap, og det at styremedlemmene har opplyst til revisor at de vurderte tiltakene opp mot selskapets formål, må kunne tolkes som at de fant at tiltakene de vedtok å støtte, kunne ha «betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen».

For andre av tildelingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS oppfatter revisor at det er tilstrekkelig klart ut fra vedtakets ordlyd alene hva pengene skulle finansiere, og videre tilsier ordlyden at

⁶³ «Til etterretning» kan forstås ulikt. Revisor oppfatter at begrepet kan brukes til å uttrykke at man «får melding om noe og retter seg etter det som står i meldingen» eller at det betyr det samme som å ta noe «til orientering», som vil si at man godkjenner at man har fått en redegjørelse av saken.

⁶⁴ Jf. protokoller fra formannskapsmøtene 10.2.2010 og 10.3.2011

midlene skulle gå til tiltak som hadde betydning for fiskeri- og havbruksnæringen, det vil si tiltak som er nevnte i selskapets vedtekter. Etter revisors oppfatning gjelder det:

- **«Renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand»** til Årvikbruket Eiendom AS (sak 5-2010)
- **«Anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling»** til Skjervøy Sjømat AS (sak 4-2010)
- Syv av støttemottakerne, P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen, Haviknes DA, Svein Roger Mikkelsen, Robertsen & Slåtnes fikk midler til **kjøp av fiskefartøy, utvidelse/videreføring av drift** og én, Finnvik AS, fikk midler til **«kjøp av snurrevadutstyr»** (sakene 4-2011, 6-2011, 7-2011, 8-2011, 9-2011, 5-2013, 7-2013 13-2013 og 14-2013)
- **«Anskaffelse og utlegging av flytebrygger»** til Årvikbruket AS (sak 6-2010)
- **«Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste»** til Skjervøy kommune (sak 8-2011)

Revisor har funnet grunn til å drøfte nærmere hvorvidt formålet med tildelingene til Årvikbruket Eiendom AS og Industriparken Skjervøy AS var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. Dette og øvrige tildelinger behandles mer inngående i kapitlene der vi redegjør for hvert av styremøtene og tildelingene.

Behandlingsgrunnlaget

Spørsmålet om en sak er forberedt slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag, må besvares med utgangspunkt i den konkrete saken. Den politiske viljen skal ikke være styrende for en avgjørelse i et aksjeselskaps styre, men styremedlemmers bakgrunn, kunnskap og personlige preferanser vil alltid virke inn i vurderingen og avgjørelsen i en sak.

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS har beviselig behandlet sakene og truffet vedtak i sakene, som må tas til inntekt for at alle styremedlemmene i møtet mente at de hadde informasjon til å ta beslutning i den enkelte saken. For tildelingssakene som ble avgjort i *styremøtet 5.2.2010* og som vi for tre av sakene særskilt redegjør for, ble det i tillegg til skriftlige utredninger med vedlegg til den enkelte saken, gitt muntlige opplysninger. Ifølge styreleder ble det gitt muntlige generelle opplysninger om selskapets mandat og foretatt en gjennomgang av alle søknadene. Det ble også ifølge styreleder gitt innføring i regelverket om offentlig støtte og lagt frem maler for låneavtale. Sistnevnte informasjon bygget på opplysninger fra kommunens advokat.

Før behandlingen av sakene i *styremøtet 10.2.2011* hadde styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet strategi for behandling av tildelingssaker. I flere saker var formålet kjøp av fiskefartøy, det var aktuelt å tildele relativt små beløp sammenlignet med andre tildelinger og det totale beløpet selskapet hadde til utdeling, og sakene reiste ikke spørsmål om forholdet til statsstøtteregelverket. Jørn Cato Angell møtte for Einarsen i styremøtet 10.2.2011, og han fortalte til revisor at han ikke fikk sakspapirer og at han derfor syntes det var vanskelig å sette seg inn i sakene.

Det ble ikke laget egne saksutredninger for tildelingssakene som ble avgjort da Johnsen var styreleder, og Johnsen har opplyst til revisor at tildelingssakene ble forberedt ved at søknadene med vedlegg ble sendt til styremedlemmene og at avgjørelsen ble tatt på styremøtet. Det virker av ordlyden i søknaden tydelig hva midlene skal gå til.

I kapitlene der de ulike styremøtene og sakene behandles separat, gjør revisor mer inngående rede for funn og vurderinger av behandlingsgrunnlagene for de enkelte tildelingene fra selskapet.

6 STYREMØTET OG TILDELINGENE 5. FEBRUAR 2010

6.1 Innledning

I møte 5.2.2010 vedtok styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS å tildele midler til:

- Skjervøy kommune
- Skjervøy Sjømat AS
- Årvikbruket Eiendom AS
- Årvikbruket AS
- Industriparken Skjervøy AS
- Skjervøy videregående skole

Revisor har intervjuet styremedlemmene som var med på møtet 5.2.2010; styreleder Roy Waage, Ingrid Lønhaug, Einar Lauritsen, Helge Andersen og Elin Einarsen. Utgangspunktet for revisors spørsmål var at aksjelovgivningen stiller konkrete krav til styrets saksbehandling. For noen av temaene vi ønsket belyst, stilte vi konkrete spørsmål, mens andre spørsmål var mer åpne i den forstand at vi ønsket styremedlemmenes opplevelser eller tanker om styrearbeidet/omstendigheter vedrørende styremøtet. Alle vi snakket med, kunne bidra til å opplyse revisor om styremøtet 5.2.2010, men alle styremedlemmene presiserte at det at styremøtet er langt tilbake i tid, kunne ha betydning for hva de kunne svare på. Når vi bruker begrepet *styremedlemmene* mener vi alle medlemmene utenom leder. Vi har også intervjuet/snakket med tidligere rådmann Reidar Mæland og konsulent Frode Schultz i kommunens administrasjon, som var saksutredere for styret, sistnevnte for blant annet sakene om tildeling til Årvikbruket Eiendom AS og Industriparken Skjervøy AS.

6.2 Varselet om styrebehandling og innkalling til styremøte

I epost 3.2.2010 fra styreleder fikk styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS innkalling til styremøte (vedlegg 6.1). Waage fortalte til revisor 29.4.2015 at før han sendte den skriftlige innkallingen, ringte han til alle styremedlemmene for å høre om møtedatoen passet.

Innkallingen pr. epost 3.2.2010 opplyste ikke hvilke saker som skulle til behandling i styremøtet og det sto i eposten at «*saksliste og papirer vil bli tilsendt på epost i morgen*». Styremedlemmene fikk således ikke med denne innkallingen beskjed om hvilke saker som skulle behandles. Dagen etter, i epost 4.2.2010 kl. 19.32, sendte styreleder varsel om styrebehandling av blant annet sakene om tildeling (vedlegg 6.2). Følgende tekst fremgår av eposten:

«Hei igjen.

Følgende saker vil bli lagt frem til behandling i styret i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S i morgen:

- *Gjennomgang av selskapet vedtekter, strategitanker og rutiner i styret*
- *Aksjeemisjon i selskapet*
- *Søknad om administrasjonsbidrag til Skjervøy kommune*
- *Søknad om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat A/S*
- *Søknad om tilskudd til Årvikbruket Eiendom A/S*
- *Søknad om tilskudd til Årvikbruket A/S*
- *Søknad om tilskudd eller lån fra Industriparken Skjervøy AS*
- *Søknad om tilskudd til produksjonshall/kjøkken ved Skjervøy videregående skole»*

Eposten viser at sakspapirene ikke fulgte med innkallingen; det var ikke vedlegg med eposten og styreleder skrev at «*det vil bli en grundig gjennomgang av alle saker før behandling. Vårt regnskapskontor har utarbeidet arbeidspermer til oss alle*».

Styremedlemmene kunne ikke huske konkret når de mottok *innkallingen* til styremøtet 5.2.2010. Revisor fikk også ulike svar fra styremedlemmene på om de fikk sakspapirene i forkant av møtet eller i møtet 5.2.2010. Elin Einarsen og Einar Lauritzen mente at de fikk papirene i selve møtet, og revisor oppfatter Einarsen dit hen at hun syntes hun fikk lite tid til å forberede seg på sakene som skulle behandles. Einarsen har opplyst til revisor at epostadressen innkallingen ble sendt til (vedlegg 6.1 og 6.2) er feil og at hun ikke fikk papirer.⁶⁵ De tre øvrige styremedlemmene viste til at de kjente til sakene før de kom i styremøtet. Helge Andersen fremhevet i samtalen med revisor at de kjente godt til sakene fra før av gjennom kommunestyret og formannskapet, og at han ikke kunne huske at noen i styret hadde merknader om at innkallingen kom for kort tid i forveien.

Det var ingen av styremedlemmene som i møtet hadde innvendinger til innkallingen, verken tiden fra de fikk beskjed om tildelingssakene som skulle styrebehandles til styrebehandlingen fant sted, eller type sak/omfanget av saker. Ifølge protokollen var alle vedtakene i styremøtet enstemmige.

For sakene som var til behandling i dette møtet, kan det legges til grunn at medlemmer av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS var kjent med selskapene/aktørene gjennom å være medlemmer av kommunestyret. Ettersom styret skulle behandle og avgjøre spørsmålet om tildeling av midler i henhold til et nærmere bestemt mandat, kan det etter revisors oppfatning stilles spørsmål om hvorvidt varsel om styrebehandling av sakene var gitt med nødvendig frist, jf. aksjeloven § 6-22.

Tidligere styreleder Waage fortalte til revisor at han ikke ville gjennomført styremøter dersom det kom innvendinger fra styremedlemmer om at det var gitt for kort frist.

- Etter **revisors vurdering** er aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte, oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 5.2.2010. En dags varsel om sakene styret skulle behandle, var kort frist, men revisor finner likevel ikke grunn for å fastslå at kravet i aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles med nødvendig frist, ikke var oppfylt.

6.3 Behandlingsgrunnlaget

Vår gjennomgang av saksutredningene til styremøtet viser at alle utredningene er skrevet i en mal som inneholder punktene «saksopplysninger», «vurdering» og «forslag til vedtak». Det er også opplyst i saksutredningene om det følger vedlegg til selve utredningen.

I saksutredningene som gjaldt Skjervøy Sjømat AS (sak 4-2010), Årvikbruket Eiendom AS (sak 5-2010) og Industriparken Skjervøy AS (sak 7-2010) som vi særskilt har vurdert, fant vi at alle inneholder henvisning til selskapets formål og en angivelse av at søknaden må vurderes opp mot formålet. Saksutredningen om tildeling til Skjervøy Sjømat AS inneholder informasjon om statsstøtteproblematikk og således også vurdering av hvorvidt tildelingen skal være lån eller tilskudd. Saksutredningene til sak om Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS inneholder ikke vurdering av om tildelingen skal være lån eller tilskudd, men som vi kommer til nedenfor, ble det gitt muntlige tilleggsopplysninger, og formen for tildeling ble diskutert i møtet. Til alle de tre nevnte sakene lå det ved dokumentasjon til saksutredningene som gav informasjon utover det utreder hadde skrevet.

⁶⁵ Einarsen opplyste om dette i epost til revisor 29.4.15

På spørsmål til styremedlemmene om hvordan de opplevde behandlingsgrunnlaget, fikk vi ulike tilbakemeldinger, og vi oppfattet at styremedlemmenes ulike kjennskap til sakene kan ha hatt innvirkning på hvordan de vurderte *saksutredningene*. Styremedlemmene Helge Andersen, Einar Lauritzen og Ingrid Lønhaug fortalte til revisor at de opplevde behandlingsgrunnlaget som tilfredsstillende, men styremedlem Elin Einarsen fortalte at hun syntes hun fikk for lite informasjon til å sette seg grundig inn i saken. På vårt spørsmål til Einarsen om hvordan hun opplevde kvaliteten på saksutredningene, svarte hun at hun syntes de var ensporet og at det var for lite informasjon til at styret skulle gi slike summer som det var aktuelt å gjøre. Ifølge Einarsen burde saksutredningene vært mer håndfaste, og det skulle vært gitt mer informasjon. Andersen mente i samtalen med revisor at hovedtrekkene og hovedlinjene for sakene var med i saksutredningene, og la til at det ble stilt en del spørsmål fra alle i styret. Han mente at for saken om Industriparken AS ble det gitt veldig mye tilleggsinformasjon. Ingrid Lønhaug fortalte til revisor at hun hadde vært med i politikken lenge og kjente til problemene til bedriftene og hvor vanskelig det var uten fiskemottak i drift. Lønhaug viste videre til at hun har hatt en distriktspolitikk slik at det var helt naturlig for henne å stemme for tildelingen, for hvis man fikk fiskebruket i gang, ville det bety at folk fortsatt kunne bo der. Lauritzen gav uttrykk for at han opplevde informasjonsflyten som bra. Han fremhevet at man egentlig aldri får nok opplysninger, og dersom de ønsket mer, måtte de ha aktivt søkt om det, men at det kunne være vanskelig for «mange holder kortene tett til brystet». Han uttalte videre til revisor at han hadde inntrykk av at styret fikk de opplysningene som var nødvendige.

Det at ingen styremedlemmer protesterte mot å behandle sakene eller hadde innvendinger til saksutredningene, indikerer at de opplevde at behandlingsgrunnlaget var tilfredsstillende. Revisor forstår også at flere av styremedlemmene hadde kjennskap til sakene fra før, og at de således på andre måter enn kun ved det skriftlige behandlingsgrunnlaget for styresaken hadde informasjon til å ta stilling til saken.

6.4 Diskusjonene

6.4.1 Generelt

Revisor spurte styremedlemmene hvordan de oppfattet *diskusjonene og drøftingene i styremøtene*. Ut fra styremedlemmenes opplysninger i samtaler med oss oppfatter vi at styret hadde en generell diskusjon om hvordan pengene skulle disponeres; det var ønskelig å få et helhetlig tilbud hvor fiskerne kunne levere fisk, men også å få på plass et sted hvor båtene kunne bli reparert, det vil si et totaltilbud for fiskenæringen i kommunen og regionen. Einarsen fortalte at hun mente at det var lite diskusjon og at hun opplevde at de øvrige styremedlemmene var utelukkende positive til å bevilge penger til de omsøkte tiltakene. Lønhaug fortalte at det var «god stemning» og at «optimisme preget oss». Andersen fortalte oss at han opplevde drøftingene som «profesjonelle», at det var enighet og at han ikke oppfattet at det hadde noe med politikk å gjøre at alle fikk bevilgning. Lauritzen fortalte til revisor at han syntes det ikke var store forskjeller mellom styremedlemmenes meninger, men han var bestemt på at midlene skulle gis som lån.

Styreleder har i samtaler med revisor fortalt at styret i møtet 5.2.2010 hadde en generell gjennomgang av selskapets vedtekter, søknadene som var til behandling, låneavtale og statsstøtteregelverket. Ifølge styreleder ble det tydelig opplyst at regelverket om offentlig støtte satte begrensninger med hensyn til å gi midler til kommersielle selskaper og at ved tildeling av midler til selskaper utenfor kommunens eie måtte tildelingsformen være lån.

6.4.2 Selskapets mandat

I revisjonens intervju 20.11.2014 med tidligere styreleder var han klar på at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS handlet innenfor det mandatet selskapet hadde. Med unntak av ett styremedlem fortalte alle styremedlemmene til revisor at de opplevde *selskapets mandat* som klart, og vi oppfatter at alle husket at styret diskuterte for hver enkelt sak om tildeling var innenfor mandatet. Også Skjervøy kommunes administrasjon, som utredet saker for styret, opplevde mandatet som klart; tidligere rådmann Mæland opplyste til revisor at han fra administrasjonens side ikke kunne se at de hadde gått inn for forslag som var brudd på vilkårene for tildeling, men han beskrev mandatet som «rundt», så det skulle noe til for å komme utenfor mandatet. Shultz opplyste at han opplevde det som greit å forholde seg til mandatet og at han tok hensyn til det som var den politiske viljen. Lauritzen fortalte at han i forbindelse med saken om Industriparken tok opp forholdet til mandatet og at i saken om Årvikbruket Eiendom AS var det ikke særlig diskusjon om tiltaket var innenfor mandatet. Einarsen mente det ble gitt lite informasjon og lite tid til å tenke gjennom hver enkelt sak.

6.4.3 Formen for tildeling

Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne bevilge midler som *tilskudd eller lån*. Tidligere styreleder fremhevet overfor revisor at når det ble valgt å ikke gi alle søkerne tilskudd, var det fordi styret vurderte hver enkelt sak for seg. Revisor oppfatter at i styremøtet 5.2.2010 var regelverket om statsstøtte tema. Tidligere styreleder fortalte at problematikken tilknyttet eventuell statsstøtte ble diskutert på et generelt nivå i styret. Om graden av muntlig informasjon de fikk for vurdering av forholdet til statsstøtteregelverket i den enkelte sak, var styremedlemmene delte i sine opplysninger til revisor. Noen opplyste at dette ble problematisert fra styreleders side, for så å bli diskutert, mens andre hevdet at dette ikke var noe reelt diskusjonstema på styremøtet.

Som vi kommer inn på senere, hadde Skjervøy kommune i avtale med Skjervøy Sjømat AS forpliktet seg til å bidra med finansiering av nærmere bestemte kostnader Skjervøy Sjømat AS hadde budsjettet med til oppstart. Waage hadde fått kommunens advokat til å avklare hvorvidt midlene kunne være tilskudd eller lån. Kommunens advokat hadde også laget mal for låneavtale som inneholdt vilkår for å være i henhold til regelverket.

Revisor spurte Schultz hvordan han i sak 7-2010 om Industriparken Skjervøy AS kom frem til anbefalingen om ansvarlig lån. Schultz antydte at han hadde diskutert spørsmålet med rådmannen, men ga uttrykk for ikke å huske hendelsesforløpet helt. På revisors spørsmål til Lønhaug om hun husker om det var diskusjon om styret skulle velge å gi ansvarlig lån eller tilskudd til Industriparken Skjervøy AS, fortalte Lønhaug at det var en diskusjon i alle sakene.

Om Skjervøy Sjømat AS har Mæland fortalt til revisor at «*når det gjaldt Skjervøy Sjømat fikk vi jo anbefaling av advokaten at vi ikke skulle gi tilskudd*». For bevilgningen til Skjervøy Sjømat AS forstår vi at styremedlemmene la avgjørende vekt på rådet fra kommunens advokat om at midlene kunne gis som ansvarlig lån for ikke å komme i strid med statsstøtteregelverket. For tildelingen til Årvikbruket Eiendom AS forstår vi at styreleder og styremedlemmenes oppfatning var at de fritt kunne tildele penger til kommunens eget selskap.

Et ansvarlig lån kjennetegnes ved at det står tilbake for andre lån dersom selskapet skulle gå konkurs. Styreleder og styremedlem Lønhaug fremhevet at de fra næringsutvalget var kjent med ansvarlige lån, og de fortalte at de var klar over at et ansvarlig lån innebar risiko for långiver. Lønhaug fortalte at både hun og en annen representant mente at alle tildelingene fra selskapet skulle være ansvarlige lån. Hun fortalte at de syntes det var mye penger å dele ut uten å få noe tilbake, men at styret på dette tidspunktet tenkte at de skulle få tilbake kr 4,5 millioner som gikk til Skjervøy Sjømat AS.

Lauritzen fortalte til revisor at han ønsket at alt skulle gis som lån og at han hadde et håp om at selskapet kunne være en slags bank.

6.4.4 Oppfølging av vedtak

Når det gjelder oppfølging av *vedtak*, oppfatter vi at dette ikke var et eget tema i styremøtet 5.2.2010. Lønhaug fortalte til revisor at hun opplevde at hun var ferdig med saken fordi det var delegert myndighet til styreleder å forhandle videre. Lønhaug fortalte videre at hun følte seg sikker på at styret gjorde greie vedtak ettersom de hadde advokat til å bistå og fordi hun fra flere perioder i kommunens næringsfond hadde vært med på å fordele næringsposter. Lauritzen fortalte imidlertid at han forstod det slik at en del av det vedlikeholdet som ble utført (av Skjervøy Sjømat), ble fulgt opp av teknisk etat.

7 ÅRVIKBRUKET EIENDOM AS

7.1 Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS

7.1.1 Fiskebruket i Årviksand

Fiskebruket i Årviksand, som tidligere hadde navnet Arnøybruket, har vært eid av ulike selskap. Skjervøy kommunestyre vedtok i sak 55/05, i møte 15.12.2005, å godkjenne dannelsen av et kommunalt heleid aksjeselskap – *SK Industribygg AS* og at Skjervøy kommune skulle garantere med simpel garanti for lån inntil kr 4,5 millioner som s.u.s. SK Industribygg AS tok opp til kjøp av fiskebruket i Årviksand. Selskapet som kjøpte fiskebruket, fikk navnet Årvikbruket Eiendom AS.

Av administrasjonens saksutredning til den ovennevnte kommunestyresaken om overtakelse av bygningsmassen på Arnøya, fremgår det at *«kommunal medvirkning i Arnøybruket kan gjøres på mange måter og at erfaring fra verftet på Skjervøy gjennom Industriparken AS viste at begrensnings av kommunalt engasjement til utleie av eiendom og ikke involvering i drift fungerte rimelig godt»*.

Fiskebruket ble ifølge kjøpekontrakt 11.1.2006 (vedlegg 7.1) solgt for 4,5 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS. Kjøpesummen var fordelt på kr 3 millioner for faste eiendommer/bygninger/anlegg og kr 1,5 millioner for motorvogner/anleggsmaskiner⁶⁶. Kjøperen overtok eiendommen 11.1.2006 som angitt i kjøpekontrakten. Kjøpekontrakten er signert av selger Arnøybruket AS, kjøper Årvikbruket Eiendom AS v/Roy Waage og leietaker Årvikbruket AS v/Johan Arild Hansen.

Årvikbruket Eiendom AS hadde samme dag signert avtale med Årvikbruket AS om at sistnevnte skulle leie fiskebruket. Leiekontrakten gir Årvikbruket AS rett til å leie fiskebruket for kjøp og tilvirkning av fisk fra 1.1.2006⁶⁷. Avtalen er signert av styreleder Isaksen for utleier⁶⁸ og Johan Arild Hansen for leietaker.

Bildene 1 og 2.

Foto: Byggebestand Troms

⁶⁶ Årvikbruket AS overtok etter avtale 30.10.2009 utstyret for kr 1 187 500. Det hører ikke med til denne undersøkelsen å redegjøre nærmere for beslutningene omkring salg av utstyr, men vi har kort skrevet om det i kap. 7.3.3.

⁶⁷ Jf. leieavtalen pkt. 1 og pkt. 2

⁶⁸ Selskapets vedtekter § 8 innebærer at avtaler skal signeres av styreleder og ett styremedlem.

7.1.2 Årvikbruket Eiendom AS

Skjervøy kommune eier 100 % av aksjene i selskapet Årvikbruket Eiendom som ble stiftet 10.1.2006. Selskapets formål er ifølge vedtektene § 4 å «*skaffe næringsbygg for utleie uten eget økonomisk profittformål. Næringsbygg skaffes ved oppføring eller av nye eller erverv av eksisterende bygg. Selskapet kan ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper*». (Selskapets vedtekter er vedlegg 7.2.)

På generalforsamlingene i Årvikbruket Eiendom AS i perioden som har relevans for denne undersøkelsen, møtte ordfører som representerte alle 100 av selskapets aksjer⁶⁹. Ifølge vedtektene § 7 skal selskapet ledes av et styre på tre til fem personer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Da Årvikbruket Eiendom AS i 2006 inngikk leieavtale med Årvikbruket AS, besto styret av:

Styreleder Anne Helene Henriksen

Styremedlem Yngve Volden

Styremedlem Øyvind Isaksen

Selskapet hadde ikke daglig leder. Regnskapsfører var H. Solheim AS og revisor var IP Revisjon. Selskapets signatur innehas av styrets leder og ett styremedlem i fellesskap, jf. vedtektene § 8.

I 2007 ble det gjort endringer i styrets sammensetning, og det ble bestående av⁷⁰:

Styreleder Øyvind Isaksen

Styremedlem Pernille Lunemann Jørgensen

Styremedlem Håvard Inge Albrigtsen

Det var registrert frem til 2011 at Jørgensen var medlem av styret, men både hun og tidligere styreleder Isaksen har fortalt at hun i realiteten ikke var med i styret utover å delta på det første styremøtet. Dokumentasjonen fra Årvikbruket Eiendom AS viser imidlertid at formell fratreden ikke var tema før i 2010; Jørgensen ble gjenvalgt til styret i generalforsamling i 2008 og 2009, og i protokoll fra generalforsamling 28.6.2010 står det under sak 9 *Valg av styret* at Jørgensen ba om å bli fritatt. Det fremkommer ikke opplysninger om generalforsamlingen traff vedtak i saken og således om det ble valgt nytt styremedlem.

Den første foretaksregistreringen om styresammensetningen er etter dette tidspunktet 3.1.2011, og fra da er det registrert at styret besto av leder Isaksen og medlemmene Kolbein Mikal Simonsen og Elin Merete Johannessen. I skrivende stund består styret av leder Kurt Michalsen og medlemmene Irene Toresen og Kolbein Mikal Simonsen⁷¹.

I flere av styremøtene i Årvikbruket Eiendom AS var utbedringsarbeid og finansieringen av arbeidet tema. Det gjelder følgende:

- **Sak 03/07** *Arbeid videre i styret*, møte 7.11.2007
- **Sak 01/08** *Arbeid med utbedring av Årvikbruket Eiendom AS*, møte 14.7.2008
- **Sak 01/09** *Søknad om utsettelse av lån i Kommunalbanken fra Årvikbruket eiendom AS*, møte 19.8.2009
- **Sak 04/09** *Avtale om oppgjør for renoveringsarbeider*, møte 24.10.2009
- **Sak 2/10** *Tilleggsavtale til leieavtale datert 11. januar 2006*, møte 12.2.2010

⁶⁹ Jf. møteprotokoller fra ordinær generalforsamling 22.6.2007, 2.7.2008, 30.6.2009 og 28.6.2010

⁷⁰ Styreendringen 22.6.2007 er Foretaksregistrert 30.11.2007.

⁷¹ Jf. registrering i Foretaksregisteret 31.5.2012

7.1.3 Årvikbruket AS

Årvikbruket AS ble stiftet 6.1.2006. Selskapets vedtektsfestete formål er «kjøp, produksjon og salg av fisk og andre produkter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagener».

Revisor har ikke dokumentasjon fra stiftelsestidspunktet om aksjonærsammensetningen. Ifølge opplysninger vi har mottatt, var Aksel Hansen AS⁷² majoritetsaksjonær med 51,28 % av aksjene, og Andor Martin Albrigtsen og Anne Grete Albrigtsen eide henholdsvis 24,35 % og 10,96 % av aksjene⁷³. Ved inngåelsen av leiekontrakten med Årvikbruket Eiendom AS besto selskapets styre av:

Styreleder	Johan Arild Hansen
Styremedlem	Håvard Albrigtsen
Styremedlem	Hermann Johan Uteng

Daglig leder var Frank M. Hansen, Aksel Hansen AS hadde hånd om regnskapet, og revisor for selskapet var KPMG AS.

Aksel Hansen AS overdro sine aksjer til Brødrene Albrigtsen AS⁷⁴ våren 2011. Aksjeoverdragelsen ble godkjent av styret i Årvikbruket Eiendom AS 1.6.2011⁷⁵. Aksjeeierne i Årvikbruket AS består i dag av Brødrene Albrigtsen⁷⁶ (53,21 %), Andor Albrigtsen (23,56), Anne Grete Albrigtsen (10,7%), Kato Kristiansen (3,62%), Andreas Hansen (2,98%), Ottar Friis (2,5%), Helge Andersen (1,35%), Marita Andersen (1,33%) og Nils P. Kristiansen (0,74 %).

Styreendringer i selskapet er registrert i Foretaksregisteret 17.9.2011 med:

Styreleder	Halvar Johan Solheim
Styremedlem	Johan Arild Hansen
Styremedlem	Håvard Albrigtsen

I skrivende stund er Håvard Albrigtsen daglig leder, regnskapsfører er H. Solheim AS, og revisor er KPMG AS.

På bakgrunn av ovennevnte legger vi til grunn at Aksel Hansen AS var majoritetsaksjonær i driftsselskapet fra stiftelsen og frem til i overkant av ett år etter at eiendomsselskapet fikk tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Forutsatt at det ikke ble gjort endringer i aksjonærsammensetningen fra stiftelsen og frem til våren 2011, har styremedlem Albrigtsens foreldre hatt aksjer i driftsselskapet i hele selskapets levetid. Vi ser videre at to av styremedlemmene fortsatte i selskapets styre etter aksjeoverdragelsen. Driftsselskapets nye styreleder var Halvar Solheim. Solheims regnskapskontor har fra stiftelsen av Årvikbruket Eiendom AS vært eiendomsselskapets regnskapsfører. Med andre ord var det ikke store utskiftninger blant involverte personer selv om det ble gjort endringer i styrende organer i driftsselskapet, og flere har hatt roller i og tilknytning til begge selskapene på samme tid.

⁷² Aksel Hansen AS er datterselskap av Aksel Hansen Holding AS. Største aksjonær i Aksel Hansen Holding AS er Frank Magne Hansen og Johan Arild Hansen, som også utgjør styret sammen med ett varamedlem. Daglig leder er Frank Magne Hansen jf. proff.no.

⁷³ Aksjonærsammensetningen fremkommer av utskrift fra purehelp.no 16.12.2010.

⁷⁴ Aksjonær er Andor Martin Albrigtsen og styret består av Andor Martin Albrigtsen og Anne Grethe Albrigtsen. Daglig leder er Håvard Inge Albrigtsen, jf. proff.no.

⁷⁵ Jf. protokoll fra styremøte (på telefon) i Årvikbruket Eiendom AS 1.6.2011. Ifølge leieavtalen pkt 7 anses overdragelse av minst 50 % av aksjene i Årvikbruket AS som overdragelse av leiekontrakten.

⁷⁶ Aksjonær i Brødrene Albrigtsen AS er Andor Martin Albrigtsen, og styret består av Andor Martin Albrigtsen og Anne Grete Albrigtsen, jf. proff.no

7.2 Fiskebrukets tilstand og kartlegginger av utbedringsbehov

7.2.1 Ved overtakelsen

I forbindelse med at Arnøybruket skulle over i kommunalt eie, hadde Mattilsynet 6.1.2006 befarings på anlegget. I notat 9.1.2006, som ble sendt i kopi til Skjervøy kommune v/ordfører Roy Waage og Aksel Hansen AS v/Johan Arild Hansen⁷⁷, har Mattilsynet listet opp hva de noterte seg under befaringsen av de enkelte rommene i fiskebruket. Flere av merknadene fra Mattilsynet gjaldt renhold og orden, for eksempel «skittent tørkestativ for hansker» på tørkerom og «svært dårlig renhold og orden» på verksted, mens andre merknader gjaldt forhold som hadde med selve bygningen å gjøre og som kan karakteriseres som vedlikeholdsoppgaver, som for eksempel «skader i gulv ved inngang» og «rust i alle søyler» på fryserom/modningsrom. For tre av områdene i fiskebruket gjaldt Mattilsynets merknader at anlegget ikke inneholdt noen sluseanordning. Andre påpekninger var av vesentlig mindre størrelsesorden, som at det «manglet deksel til lysrør i tak» på vaskemiddelrom og «manglet deksel på lys» på pallelager. Det står i notatet at de påpekte punktene ikke regnes som skriftlige pålegg. Mattilsynet sitt notat er inntatt som vedlegg 7.3 til denne rapporten.

Mattilsynets notat viser med andre ord at det ved Årvikbruket Eiendom AS sin overtakelse av bygget var et stort *behov for utbedringer* og at utbedringsbehovet besto av forhold vedrørende både *renhold og orden* og *bygningmessige utbedringer*. Dette ble også lagt til grunn av Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS. I leieavtalen som Årvikbruket Eiendom AS (utleier) og Årvikbruket AS (leier) inngikk 11.1.2006, står det at leietaker har inngående kjennskap til fiskebrukets tilstand og at leieobjektet overtas i den tilstand det var ved overtakelsen i henhold til kjøpekontrakten 9.1.2006. Revisor oppfatter at partene gjennom leieavtalen ble enige om at forholdene som ble påpekt av Mattilsynet, måtte utbedres, og ansvaret for utbedring ble fordelt mellom partene, jf. avtalen pkt. 1 *Beskrivelse av eiendommen* hvor det står at «*Mattilsynet har utarbeidet et notat knyttet til forhold som må utbedres på anlegget. Notatet følger vedlagt denne avtale. Merknader knyttet til anlegget skal utbedres av utleier, men merknader knyttet til orden og renhold utføres av leier.*» Leieavtalen må forstås som at Årvikbruket Eiendom AS hadde ansvar for de bygningmessige forholdene, det vil si endringer/tilpasninger/forbedringer/renovering av eksisterende løsninger, mens Årvikbruket AS hadde ansvar for å få eiendommen rengjort og holdt i orden⁷⁸. Leieavtalen pkt. 3 *Leiesummen* regulerer også hvilke utgifter partene hadde ansvar for og i avtalen pkt. 5 *Leiers plikter* fremkommer det at etter at Mattilsynets anmerkninger er utbedret, skal leier på egen bekostning vedlikeholde nærmere bestemte forhold innenfor lokalet⁷⁹.

7.2.2 Etter oppstart av produksjon ved fiskebruket

I slutten av november 2006 var takstingeniør Øyvind Isaksen på befarings ved bruket. På dette tidspunktet var Isaksen styremedlem i eiendomsselskapet. Waage har forklart til revisor at partene ble enige om å få utarbeidet en takst for å få kartlagt hva som faktisk måtte gjøres og kostnadene ved utbedringene. Revisor har spurt Halvar Solheim om han kunne undersøke nærmere hvordan beslutningen om å engasjere Isaksen ble tatt, og i epost 10.1.2015 opplyste han at rapporten ble bestilt administrativt av driftsselskapet etter enighet mellom styrene om hva som skulle til for å lukke påleggene fra Mattilsynet. Rapporten skulle også ifølge Solheim brukes som grunnlag ved en søknad til Innovasjon Norge om støtte.

⁷⁷ Notatet er sendt fra Tore Pedersen til Mattilsynet DK Nord-Troms, Distriktssjef Torkjell Andersen.

⁷⁸ 12.2.2010 ble partene enige om et tillegg til leieavtalen som gjaldt ansvar for utbedringsarbeid og ifølge avtalen pkt. 6 er tilleggsavtalen «*en formalisering av de avtaler som partene tidligere har inngått i anledning utbedringsarbeidene, og som i dag er formalisert i en skriftlig avtale.*» Vi behandler avtalen senere.

⁷⁹ For eksempel låser, nøkler, ruter, vannkraner, servanter, vannklosett, inngangsdør, porter og innvendig vedlikehold av vinduer med omramming

Resultatet av takstingeniør Isaksens befaring fremgår av rapport «*Renovering/ombygging av T-105 Arnøybruket i forbindelse med vurdering og pålegg fra Mattilsynet av 09.01.06 etter befaring den 06.01.06*» som er datert 30.11.2006, og Johan Arild Hansen er oppgitt som oppdragsgiver. Det står i rapporten at det var befaring på bygget 16.11.2006 og at «*følgende må gjøres for at bygget skal tilfredsstillе dagens krav og for å hindre ytterligere forfall av bygget*». I rapporten viser Isaksen til Mattilsynets 22 punkter og foreslår forbedringstiltak for hvert av punktene. Hvert punkt i rapporten er knyttet til konkrete rom eller område på fiskebruket slik som i Mattilsynets notat. Isaksen har lagt til et punkt om at kaien ved fiskebruket må utbedres. Isaksens rapport er vedlegg 7.4.

Isaksen laget også «*Tiltaks/reparasjonsbeskrivelse*» som inneholder priskalkulasjon per beskrevet arbeid, totalt beregnet til kr 3 905 000 eks. mva. I dokumentet står det at priskalkulasjonen baserer seg på bruk av innleide håndverkere til normale markedspriser. Beskrivelsen er vedlegg 7.5 til rapporten, og i vedlegg 7.6 er det inntatt en tabell hvor vi sammenstiller Mattilsynets bemerkninger i notat 9.1.2006 og Isaksens forslag til utbedringer for hvert enkelt rom.

Waage og Solheim opplyste i intervju med revisor at partene ble enige om at Isaksen sin takstrapport var styrende for utbedringsarbeidet som skulle gjøres ved fiskebruket.

7.2.2.1 Resultatet av takstingeniør Isaksens kartlegging av utbedringsbehovet

Ettersom Isaksens rapport beskriver hva som skulle gjøres ved fiskebruket og fordi rapporten ble lagt til grunn for søknaden til og tildeling av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, gjengir vi her Isaksens forslag til utbedring og priskalkulasjon pr. tiltak. Revisor oppfatter at forslagene er skrevet som pålegg til de som skal gjøre utbedringer, jf. «*forbedres med følgende tiltak*» og de konkrete angivelsene for hvordan rommet/observerte forhold skal utbedres.

- **Innslusing av personell** **kr 1 520 000**

Inngangspartiet ombygges ved at deler av omlastingshall benyttes til to garderober med WC og dusj, samt én grovgarderobe og en sluse. Eksisterende inngangsparti overbygges med tak og blir felles korridor for inngang til kontoravdeling og til garderober. I tillegg ombygges isleveranse til mottaksavdeling. Arbeidet som skal gjøres omfattes av nytt røropplegg inkl. septiktank for avløp under kai, rørsystem må etableres ved at det meisles ned i betonggulv, nytt WC og dusjanlegg for garderober samt rive og bygge om eksisterende inngangsparti.

- **Tørkerom/oljeklær** **kr 55 000**

Nytt WC og håndvasker etableres i ny garderobeavdeling. WC i gang ombygges til å fungere for kontoravdeling.

- **Mottak** **kr 165 000**

Oppheng for produksjonsutstyr etableres, truck vedlikeholdes og opprustes, tak vaskes, vegger repareres og en del veggplater skiftes.

- **Rognrom** **kr 30 000**

Knust vindu repareres. Hull i veggplater repareres og gulv rengjøres.

- **Vaskemiddelrom** **kr 15 000**

Lysrør skiftes, sokler repareres og vedlikeholdes og rist monteres i gulv.

- **Kjølerom ferskfisk** **kr 40 000**

Reparasjon av sokkel, skråtilling og reparasjon av sokkel. Fuktskade i tak repareres ved at våt isolasjon skiftes og skadde plater skiftes.

- **Dyrefôrrom** **kr 100 000**

Trevegger avrettes og plateslås med 15 stk vannbestandige plater

- **Frysetunnel** **kr 75 000**

Behandling av søyler, trevegger kles med 20 stk vannbestandige plater og gulv avrettes og males to strøk.

- **Emballasjerom** **kr 40 000**

Paller destrueres og gulv males to strøk.

- **Platefryserom** **kr 15 000**

Tak isoleres på nytt.

- **Verksted** **kr 15 000**

Opprydding og endret inngang til maskinrom.

- **Pallelager innenfor verksted** **kr 80 000**

Lys reparert og opprydding foretatt. Tre containere med søppel.

- **Grader/pakkerom** **kr 60 000**

Montering av nye dørforinger. Vinduskarmer restaureres.

- **Ferdigvarelager saltfisk** **kr 15 000**

Opprydding og kledning av portåpning.

- **Ladderom truck** **kr 10 000**

Sokler pusses og males. Rengjøring og opprydding.

- **Fryselager/modningsrom** **kr 80 000**

Meisling av gulv og flikk inkl. maling to strøk. Søyler mønjes og males. Veggplater skiftes og repareres.

Montering avløp.

- **Flekkerom** **kr 50 000**

Vasking av tak. I tillegg er alt av el-deksler i bedriften skiftet.

- **Ferdigvarelager** **kr 25 000**

Rustne sokler er mønjet og malt, skadet sokkel er pusset ned og reparert.

- **Kar-rom** **kr 45 000**

Kar-rom omarbeides og utbedres.

- **Isbinge/ismaskinrom** **kr 420 000**

Reparasjon og vedlikehold av isanlegg, samt reparasjon av hull i vegg tettes. Ombygging inngår i kostnader for innslusing.

- **Utvendig** **kr 100 000**

Rydding (tre mann i tre dager inkludert traktor). Leie av søppelcontainere, fjerning av knuste vinduer. Generell opprydding i området.

- **Vedlikehold kai** **kr 950 000**

Kaifront trenger en del reparasjoner i forbindelse med at fenderverk er skadet og revet bort. Flere kaipeler/puter som er knekt må skiftes. I tillegg må hull i dekke og noen tenger repareres. Kai under mottaksdel repareres ved at knekte skråstag skiftes, samt at rustne og defekte bolter skiftes ut. Dette er et omfattende arbeid som må gjøres snart for å unngå ytterligere skade, og for å hindre at det utvikler seg og man får en vesentlig større kostnad.

Totalt **kr 3 905 000**

Vi ser av ovennevnte at det ved fiskebruket var behov for både *renhold og orden, vedlikehold og bygningsmessige endringer/tilpasninger/forbedringer/renoveringer*. For tre av rommene/områdene skiller tiltakene seg ut kostnadmessig; *innslusing av personell, isbinge/ismaskinrom og vedlikehold kai*. På grunn av den kalkulerende kostnad og beskrivelsene for utbedring, karakteriserer vi disse tiltakene som *renoveringsarbeid*. Men også tiltaket på *fryserom/modningsrom* kan karakteriseres som *renovering* ved at det er foreslått «*montering avløp*». Tiltakene beskrevet for de øvrige 19 rommene/områdene må karakteriseres som *vedlikeholdsoppgaver, herunder renhold og orden*.

Ifølge leieavtalen hadde driftsselskapet ansvaret for renhold og orden, mens ansvaret for bygningsmessige tiltak lå hos eiendomsselskapet. I tilleggssavtale til leieavtalen signert 12.2.2010 ble imidlertid leieavtalens bestemmelse om ansvar for utbedringsarbeid endret. Ifølge tilleggssavtalen pkt. 1 forpliktet leier seg til «*for egen regning og risiko å utbedre de mangler som er opplistet i Notatet⁸⁰, samt å utbedre de forhold som er beskrevet i arbeidsbeskrivelsen som er inntatt på side 5 i Rapporten⁸¹. Som motytelse er partene forent om at Utleier ikke skal være berettiget økning i leie.*

⁸⁰ Med dette menes Mattilsynets notat.

⁸¹ Med dette menes Isaksens rapport.

Leietaker er forpliktet til å holde seg innenfor den kostnadsramme som er satt i Rapporten, men skal være berettiget til å overføre besparelser på enkeltposter til andre poster i arbeidsbeskrivelsen, dersom kostnadene ved utbedringer av disse blir høyere enn budsjettet/taksert». Etter avtalens pkt. 3 forpliktet leier seg til å bistå leietaker med å oppnå finansiering for arbeidet, og ifølge pkt. 5 kunne leier kreve utleier for dokumenterte kostnader leier hadde hatt i anledning utbedringsarbeidet. Ifølge tilleggsavtalen ble partene enige om dette i 2008, da utbedringsarbeidet startet opp⁸². Det vil si at fra og med 2008 hadde ikke sontringen mellom vedlikehold og renovering betydning for partene; driftsselskapet skulle få gjennomført utbedringene, og eiendomsselskapet skulle finne finansiering (tilleggsavtalen er vedlegg 7.6).

Ifølge Waage, Isaksen og Solheim ble arbeiderne ved fiskebruket brukt til utbedringsarbeid i januar og februar 2006 før produksjonen kom i gang, og at det var viktig for at Mattilsynet skulle tillate drift ved bruket. På den bakgrunn oppfatter revisor at fra 9.1.2006 til 16.11.2006 var Mattilsynets merknader styrende for eventuelt arbeid som skulle gjøres ved fiskebruket, mens fra Isaksens rapport forelå i november 2006, ble hans utbedringsforslag styrende for arbeid som skulle utføres.

I rapporten skiller vi mellom *vedlikeholdsarbeid* og *renoveringsarbeid* fordi renovering - i større grad enn vedlikehold – kan forventes å finne dokumentasjon for både gjennom fysiske spor og i regnskaper. Når vi bruker begrepet *utbedringsarbeid*, kan det omfatte både vedlikehold og renovering.

7.3 Utbedringsarbeid ved fiskebruket i Årviksand fra 2006 til og med 2009

7.3.1 Utbedringsarbeid i 2006

I forbindelse med opplysningen fra Waage, Isaksen og Solheim om at driftsselskapet startet opp med utbedringsarbeid umiddelbart etter Mattilsynets befaring og rapport 9.1.2006, har vi funnet Mattilsynets godkjenning av virksomhet ved fiskebruket som er datert 13.1.2006⁸³. Godkjenningen tilsier at det ble gjort en del tiltak umiddelbart etter overtakelse av fiskebruket.

Også en redegjørelse fra driftsselskapet utarbeidet i 2012⁸⁴, argumenterer for at arbeiderne ved bruket ble benyttet til utbedringsarbeid i januar og februar 2006 før fiskebruket åpnet. Ifølge driftsselskapet kan dette dokumenteres blant annet med lønnskostnader ut over det bransjenormen for ordinær produksjon skulle tilsi. Ifølge driftsselskapet hadde selskapet total lønnsutbetaling i januar og februar, før ordinær produksjon var i gang, på kr 580 000, og i de resterende ti månedene, mens det var produksjon ved bruket, var den samlede lønnsutbetalingen på kr 2 540 000. At driftsselskapet hadde lønnsutgifter i perioden fra fiskebruket ble overtatt av eiendomsselskapet som eier og driftsselskapet som leier og fram til produksjon av fisk kom i gang, indikerer at arbeiderne på bruket ble brukt til utbedringsarbeid. Vi har ikke fått opplysninger om hva som konkret ble gjort. Mattilsynets brev, tilsynsrapporter og hastevedtak fra befaringene/ tilsynene ved fiskebruket viser pålegg og bemerkninger vedrørende egenkontroll og renhold, og Mattilsynets dokumentasjon gir grunnlag for å si at driftsselskapet i 2006 gjorde utbedringer som vedrørte renhold og orden⁸⁵. Vi har ikke grunnlag for å uttale oss om hvorvidt noen av tiltakene nevnt i Mattilsynets notat 9.1.2006, ble utført dette året.

⁸² Jf. tilleggsavtalen og vedtak i styret i Årvikbruket Eiendom AS

⁸³ Jf. Mattilsynets brev «T-105 Årvikbruket AS – godkjenning av tilvirkningsanlegg» 13.1.2006

⁸⁴ Brev 21.1.2012 sendt fra Årvikbruket AS sin regnskapsfører Halvar Solheim til Troms Politidistrikt. Brevet inneholdt redegjørelse fra selskapet i forbindelse med politianmeldelse av forhold rundt bruken av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS på fiskebruket tilhørende Årvikbruket Eiendom AS.

⁸⁵ Jf. brev og rapporter etter Mattilsynets befaringer/tilsyn 12.1, 6.4, 7.4, 29.8, 12.9, 3.10, 29.11

Både Waage og Isaksen har opplyst til revisor at det ble gjort en del utbedringsarbeid også etter at produksjonen kom i gang. Av takstrappen til Isaksen fremgår det innledningsvis at «*det pågår ft. En del oppussingsarbeider i bedriften for å oppfylle de krav og pålegg som Mattilsynet satte i sin rapport fra 09.01.06*» og at Isaksen etter befaringen la til grunn at utbedringer var gjort på *flekkerom* og *ferdigvarelager*. Utbedringene på de to nevnte rommene var samlet kalkulert til kr 75 000 i kostnadsoverslaget i hans rapport.

Ovennevnte tilsier etter revisors vurdering at det ble utført *vedlikeholdsoppgaver* i 2006. I Isaksens rapport er det konstatert at utbedringer er gjort på fiskebrukets flekkerom og ferdigvarelager, og vi kan legge til grunn at slikt arbeid er utført. Utover dette har vi ikke funnet dokumentasjon som gir grunnlag for å uttale oss om hvilke utbedringer som ble gjort i 2006.

7.3.2 Utbedringsarbeid i 2007

Dokumentasjonen vi har mottatt fra Mattilsynet for 2007, viser at det ved fiskebruket ble gjort tiltak ved to av områdene/rommene som var omtalt i Isaksens rapport: gulvet og modningslageret⁸⁶. Mattilsynets brev etter befaringene gir imidlertid ikke nok opplysninger til å kunne si noe om tiltakene med gulvet og modningslageret ble utført slik som beskrevet i Isaksens rapport. Mattilsynet hadde for øvrig kommentert at «*det var rene og fine lokaler*».

Etter revisors vurdering tilsier Mattilsynets rapporter at det ble gjort *vedlikeholdsarbeid* ved fiskebruket i 2007, og for dette året fant vi dokumentasjon for at det var gjort utbedringer av gulvet. Utover dette har vi ikke dokumentasjon for å si om og i hvilken grad områder/rom ble utbedret i henhold til Isaksens takstrapp i 2007.

Det første styremøtet i Årvikbruket Eiendom AS som er dokumentert gjennom protokoll, ble avholdt 7.11.2007. Da hadde Øyvind Isaksen tatt over som styreleder for Anne Helene Henriksen, og styremedlemmer var Håvard Albrigtsen og Pernille Lunemann Jørgensen⁸⁷. Protokollen tyder på at man ved utgangen av 2007 ikke hadde begynt med *renoveringsarbeid*. Det er i «*referat fra styremøte tirsdag 7.11.2007*» under sak 03/07 *Arbeid videre i styret* skrevet at «*Styret intensiverer arbeidet med å få finansieringer til renovering på anlegget på plass snarest. Dette må gjøres på grunnlag av kostnadsoverslaget styreleder og driftsleder har utarbeidet i samarbeid. Styrene i begge selskapene er enig om hvem som gjør hva i forbindelse med det planlagte renoveringsarbeidet inkludert betingelser.*» I samme møte ble det besluttet at styreleder skaffer informasjon om hvordan de kunne få tilskudd fra Innovasjon Norge til det planlagte arbeidet med renovering av anlegget.

7.3.3 Utbedringsarbeid i 2008 og 2009

Om *vedlikeholdsarbeid* i 2008 finner vi noen opplysninger i rapporter fra Mattilsynet. I rapport 22.4.2008 har Mattilsynet uttalt at «*tak i mottak og vegg i kvernrommet må utbedres. Områder med rust og avflakket maling må utbedres. Virksomheten må bedre rutinene for vedlikehold av produksjonslokalet*». Mattilsynet var på rutineinspeksjon på Årvikbruket 30.6.2009, og av rapporten fra inspeksjonen fremgår det under hovedinntrykk at «*anlegget fremsto ryddig*». Det ble gitt et varsel om vedtak på bakgrunn av at Mattilsynet hadde observert skade på *gulv* i *mottakshall*. I regnskapet for Årvikbruket Eiendom AS har vi funnet dokumentasjon som viser at det høsten 2009 har blitt utført vedlikehold av *gulvet* inne på fiskebruket. Årvikbruket Eiendom har fått faktura fra

⁸⁶ Jf. Mattilsynets brev 30.3.2007 og 22.5.2007

⁸⁷ Styreendringen er foretaksregistrert 30.11.2007, men protokollen viser at Isaksen og Albrigtsen var til stede i møtet.

Acrylicon på kr 78 071,25, og eiendomsselskapet har fakturert driftsselskapet 20.8.2009 for dette arbeidet. Isaksen hadde i sin rapport ikke omtalt gulvet i punktet om mottaket i fiskebruket. Gulvet er omtalt i punktet *frysetunnel*, hvor det står at gulv må pusses fordi det er vanskelig å rengjøre.

For 2008 og 2009 har vi altså funnet opplysninger i Mattilsynets rapporter om at det har vært utført vedlikeholdssoppgaver, men rapportene gir oss ikke grunnlag for å konstatere om utbedringer er gjort i henhold til beskrivelser i Isaksens rapport.

En styreprotokoll fra 14.7.2008 tilsier at oppgavene som kan karakteriseres som *renovering*, skal igangsettes. I sak 01/08 *Arbeid med utbedring av Årvikbruket Eiendom AS* ble det vedtatt at «Styret godkjenner at arbeidet med utbedring av anlegget starter snarest. Dette gjøres på grunnlag av kostnadsoverslaget som er utarbeidet. Styrene i begge selskaper er enig om hvem som gjør hva i forbindelse med det planlagte renoveringsarbeidet inkludert betingelser.» Ordlyden i dette styrevedtaket tilsier også at *renoveringsarbeid* ikke er påbegynt, jf. formuleringene «*starter snarest*» og «*det planlagte renoveringsarbeidet*». Som vi ser av styrevedtakene, var styrene i 2007 og 2008 i de to selskapene «enig om hvem som gjør hva» i forbindelse med «*det planlagte renoveringsarbeidet*». De skriftlige dokumentene taler altså for at partene har begynt å diskutere utføringen av tiltakene i Isaksens rapport som kan karakteriseres som *renovering*.

Årvikbruket Eiendom AS sin regnskapsdokumentasjon fra 2008 inneholder fakturaer fra Årvikbruket AS som kan knyttes til utbedringsarbeider ved fiskebruket. Spørsmålet er om disse gir nærmere opplysninger om hva som er gjort av utbedringer.

Fem måneder etter at styret la til grunn at renoveringsarbeidet snarest skulle starte opp, fikk Årvikbruket Eiendom AS faktura fra Årvikbruket AS, se utklipp 2 på neste side. Fakturaen, som er datert 31.12.08, gjelder «*arbeid bygningspark og anleggspark, vedlikeholdsavtale*» og er pålydende kr 2 625 000 inkl. mva. Fakturering med merverdiavgift tilsier at det fakturerte arbeidet skal være utført, fordi det iht. forskrift om bokføring (bokføringsforskriften) ikke er lov å forskuddsfakturere med mva⁸⁸. Det finnes imidlertid ikke underlagsdokumentasjon med fakturaen, og det er derfor ikke dokumentert hvilket arbeid som er gjort og hvor på fiskebruket. Etter det revisor kan se, mangler fakturaen den informasjonen om ytelsens omfang og tidspunkt og sted for levering av ytelsen som er påkrevd etter bokføringsforskriften⁸⁹.

Regnskapsdokumentasjonen fra Årvikbruket Eiendom AS viser at fakturaen 31.12.2008 ikke ble betalt av Årvikbruket Eiendom AS, og etter ni måneder, den 1.10.2009, fikk eiendomsselskapet kreditnota fra driftsselskapet. Revisor stilte spørsmål ved dette til Solheim i intervju, og hans forklaring var at årsaken kunne være manglende underlagsdokumentasjon. Etter bokføringsforskriften må en bokføringspliktig kjøper se til at kravene til salgsdokumentet er oppfylt⁹⁰. Dersom Årvikbruket Eiendom AS ikke aksepterte fakturaen fordi den ikke oppfylte kravene til et gyldig salgsdokument, var dette riktig handtert fra eiendomsselskapets side og i henhold til bokføringsforskriftens krav. Men ettersom fakturaen faktisk ble utstedt til Årvikbruket Eiendom AS på dette tidspunktet og det tok lang tid før kreditnota ble sendt, har revisor undersøkt hvorvidt vi kan finne dokumentasjon for hvilke utbedringsarbeid som på dette tidspunktet var utført for kr 2 625 000 inkl. mva.

⁸⁸ Jf. forskrift om bokføring (i kraft 1.1.2007) § 5-2-7 siste setning (någjeldende forskrift 5-2-6 første ledd siste setning)

⁸⁹ Krav til et salgsdokument etter forskrift om bokføring § 5-1-1 nr. 3 og nr. 4

⁹⁰ Bokføringsforskriften § 5-5-1 siste setning pålegger fakturamottakeren i tilfeller med mangler i fakturaene å kreve ny salgsdokumentasjon (ny faktura).

Utklipp 2. Faktura fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
9386 SENJAHOPEN
Kundenr: 12036
Årvikbruket Eiendom AS

Tlf: 77 85 85 58 Senjahopen
77 77 71 00 Årviksand
Org.nr.: 989 307 711

Faktura
Fakturanr: 9010
Fakt.dato: 31.12.08
Førdato: 30.01.09
Ordrenr: 320

Side 1
26

9189 SKJERVØY

Deres ref: Vår ref: Ordredato: 31.12.08

Artikkelnr.	Artikkelnavn	A'pris	Rab.I	Anntall	Enhet	Beløp
10023	Arbeid bygningspark og anleggsverk, vedlikeholdavtale	2 100 000,00	0,00	1,00	stk	2 100 000,00
Sum fakturalinjer:						2 100 000,00

4009/20012

Frakt: 0,00 Eksp. gebyr: 0,00 Rab: 0,00 Mva.grt: 2 100 000,00 Sum mva: 325 000,00 Totalsum: 2 425 000,00

2 425 000,00

En sentral kilde for nærmere veiledning for spørsmålet om hvorvidt renoveringsarbeid er utført, er regnskapene til Årvikbruket AS. Det er av betydning å se på den driftsmessige situasjonen for selskapet, og dette er tall som er offentlig tilgjengelige gjennom blant annet nett-tjenesten *proff.no*. Etter revisors oppfatning kan spor av utbedringsarbeid i et selskaps regnskap vises blant annet i selskapets *lønnsutgifter målt opp mot omsetningen*, men når det gjelder lønnskostnadene ført i Årvikbruket AS sitt resultatregnskap for 2008, kan vi ikke se at de er særlig forskjellige fra *lønnsutgiftene målt opp mot omsetningen* i 2006, 2007, 2009 og 2010. Videre kan selskapet ha aktivert investeringsarbeid eller ført utbedringsutgifter på konto for andre driftsutgifter. Dersom investeringskostnader ikke er aktivert, kan disse være regnskapsført som vedlikeholdsutgifter.

Årvikbruket Eiendom AS har ikke aktivert noen investeringsarbeider i 2008. Konto for *andre driftsutgifter* viser kr 2,844 millioner i 2008⁹¹. Sammenlignet med de andre årene gir ikke forbruket på denne kontoen indikasjoner på kjøp av varer og tjenester som gjelder renovering av fiskebruket. På forespørsel til Årvikbruket AS sin regnskapsfører har regnskapsrevisor i KomRev NORD fått tilsendt regnskapene med kontospesifikasjon for 2008-2011. Konto 6791 *innleid arbeidskraft* viser en utgift på kr 0,294 millioner i 2008. Kontoen er ikke benyttet i 2009-2011. Her er en mulighet for at innleid arbeidskraft til utbedringer av fiskebruket er utgiftsført i 2008, men det kan også være utgifter som gjelder produksjon. Vi har ikke opplysninger om hva som ligger bak de kr 0,294 millioner. Når det gjelder vedlikeholdsutgifter i 2008, er disse godt spesifisert i regnskapet, med unntak av konto *vedlikehold diverse* (konto 6690). Beløpet ført på kontoen i 2008 (kr 0,231 millioner) sammenlignet med beløpene ført i 2009, 2010 og 2011 (henholdsvis kr 0,170 millioner, kr 0,266 og kr 0,279 millioner) gir ikke grunn for å undersøke nærmere om det kan være utgifter til utbedring av anlegget på denne kontoen i 2008.

⁹¹ Her føres inngående fakturaer for vare- og tjenestekjøp.

Fakturaen på kr 2,1 millioner ekskl. mva er ført som ordinær driftsinntekt i Årvikbruket AS sitt regnskap for 2008. Uten denne inntekten i regnskapet ville selskapet hatt negativ egenkapital på kroner 1,228 millioner. Egenkapitalsituasjonen tilsier at selskapet var avhengig av å få tilført kapital for fortsatt drift og at det hadde et svært begrenset økonomisk handlingsrom dette året.

Ovennevnte opplysninger fra regnskapet for 2008 underbygger ikke at det ble gjort *renoveringer* av anlegget i 2008.

Det neste styremøtet i Årvikbruket Eiendom AS vi har funnet protokoll fra og som har relevans, ble avholdt 19.8.2009. Isaksen og Albrigtsen var til stede på møtet. Vi ser av referatet at renoveringsarbeid var tema, men det er kun finansieringen som er omtalt og ikke nærmere hva som er gjort eller hva som skal gjøres. Revisor har heller ikke funnet noen annen skriftlig informasjon om dette. I «*referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 19.8.2009*» står det at «*styret arbeider aktivt med å finansiert renovering av anlegget på plass snarest. Vi har inne en søknad til Innovasjon Norge om tilskudd for markedstilpassing og oppjustering av anlegget*». Styreprotokollen viser at på dette tidspunktet arbeidet Årvikbruket Eiendom AS for å få midler til renoveringsarbeidet fra Innovasjon Norge AS.

Renoveringsarbeid ved fiskebruket var tema blant medlemmer av styret i Årvikbruket Eiendom AS også i møte 24.10.2009, og styremedlemmene la til grunn at arbeid var utført. I dokumentet kalt «*referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 24.10.2009*» står det under sak 04/09 *Avtale om oppgjør for renoveringsarbeider* at «*Det vises til avtale om utføring av renoveringsarbeider ved Årvikbruket Eiendom AS's anlegg i Årviksand, avtalt utført av Årvikbruket AS*». Ifølge referatet ble det truffet følgende vedtak: «*Årvikbruket Eiendom AS aksepterer faktura fra Årvikbruket AS pålydende kr. 4.812.500,- (inkl MVA). Årvikbruket AS skal ikke sette i verk rettslig inndrivelse av fordringen i form av konkursvarsel eller inkassopågang så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart. Årvikbruket AS skal heller ikke foreta motregning i husleie utover det partene eventuelt blir enige om.*» Ordlyden i vedtaket «*så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart*» viser at Årvikbruket Eiendom AS på dette tidspunktet ikke hadde klart hvordan fakturaen skulle finansieres. Dette kan oppfattes som at Årvikbruket Eiendom AS på dette tidspunktet ikke hadde fått noen tilbakemelding fra Innovasjon Norge om støtte. Protokollen er underskrevet av styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen.

«*Avtale om oppgjør for renoveringsarbeider*» og «*faktura fra Årvikbruket AS*» som styrevedtakene viser til, er begge daterte 30.10.2009, altså seks dager etter at Isaksen og Albrigtsen traff vedtakene.

Faktura fra Årvikbruket AS 30.10.2009

I faktura 30.10.2009 har Årvikbruket AS krevd kr 4 812 500 inkl mva fra Årvikbruket Eiendom AS. Som vi ser av utklipp 3 nedenfor, er fakturateksten «*Det henvises til avtale om utføring av arbeid ved Årvikbruket Eiendom A/S's anlegg i Årviksand. Se vedlagt spesifisering*». Solheim mente at denne fakturaen erstattet den forrige fakturaen på kr 2 625 000 (utklipp 2), og at bakgrunnen for en høyere sum kan være at det var gjort mer arbeid i perioden etter 31.12.2008 og som således inngår i fakturaen 30.10.2009. Denne fakturaen er vedlagt driftsselskapets oversikt over utført arbeid. Vi ser at driftsselskapet har fakturert kr 55 000 ekskl. mva. mindre enn Isaksen sitt kostnadsoverslag. I utklipp 4 er vedlegget til fakturaen, som het «*Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS*». Dokumentet er ikke datert, men ettersom det var vedlegg til fakturaen, legger vi til grunn at også dette dokumentet er utarbeidet i oktober 2009.

Utklipp 3. Faktura fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
9386 SENJAHOPEN
Kundenr: 12036
Årvikbruket Eiendom AS

Tlf: 77 85 85 38 Senjahopen
77 77 71 00 Årviksand
Org.nr.: 989 307 711

Faktura
Fakturanr: 9058
Fakt.date: 30.10.09
Forf.date: 29.11.09
Ordrenr: 374

Side 1
36

9189 SKJERVØY

Deres ref: Vår ref: Ordredato: 30.10.09

Artikkelnr.	Artikkelnavn	A'pris	Rab.I	Antall	Enhet	Beløp
10023	I følge avtale	3 850 000,00	0,00	1,00	stk	3 850 000,00

Det henvises til avtale om utføring av arbeid ved Årvikbruket Eiendom A/S's anlegg i Årviksand. Se vedlagt spesifisering.

Sum fakturalinjer: 3 850 000,00

1100-1/2012

Frakt: 0,00 Eksp. gebyr: 0,00 Rab: 0,00 Mva.grt: 3 850 000,00 Sum mva: 962 500,00 Totalsum: 4 812 500,00

4 812 500,00

Utklipp 4. Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
Org nr. 989 307 711
9386 Senjahopen (kontoradresse)

Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS

Arbeid med inngangspartiet og innslusing personell for å tilfredsstille krav fra Mattilsynet	Kr.	450 000,00
Tilrettelegging av produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikk	Kr.	1 900 000,00
Ombygging og forsterkning av kaianlegget for å takle nye fremtidige behov.	Kr.	1 100 000,00
Prosjektering og arbeidsledelse	Kr.	400 000,00
Totalt	Kr	3 850 000,00

Oversikten som framgår av utklipp 4, inneholder fire ulike poster, og vi ser at disse kan knyttes til merknader som fremgikk av Isaksen sin rapport. Ifølge «spesifiseringen» er det de tre tiltakene i Isaksens rapport som etter revisors forståelse naturlig faller inn under begrepet «renovering», som skal være utført, jf. «arbeid med inngangsparti og innslusing av personell [...]», «tilrettelegging av [...] isanlegg» og «ombygging og forsterkning av kaianlegget». Men også annet utbedringsarbeid skal være utført, jf. «tilrettelegging av produksjonslokaler [...] for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikk». For alle tiltakene er det fakturert med runde summer. Det fremgår ikke konkret hva som er gjort og av hvem under de ulike postene, eksempelvis ved angivelse av

materialkostnader, innleid kompetanse, timesatser, timebruk. Revisors redegjørelse for fakturaen er således begrenset til å gjengi forklaringer vi har fått i forbindelse med undersøkelsen.

Når det gjelder punktet om **inngangsparti/innsleding personell**, ser vi at det fakturerte beløpet er lavere enn Isaksen sitt kostnadsoverslag; differansen er på kr 1 070 000. Om arbeid med inngangsparti og innsleding fortalte Isaksen til revisor at driftsselskapet valgte å benytte en annen inngang fremfor å gjøre om på den eksisterende. Dette har vi også fått opplyst fra driftsselskapet.

For **kaianlegget** hadde Isaksen kalkulert utbedringskostnadene til kr 950 000. Årvikbruket AS sin spesifisering viser at de fakturerte Årvikbruket Eiendom AS kr 1 100 000 for dette utbedringsarbeidet. Om kaianlegget har Isaksen opplyst til revisor at det ble benyttet ekstern hjelp til kaidekke som var skadet, men det meste av kaiarbeidet, som ifølge Isaksen var kaifront på egnesentralen og avstiving under mottaksdelen, ble utført av bedriftens egne folk. Også driftsselskapet har uttalt til revisor at det er utført avstiving under mottaksdelen. Isaksen fortalte videre at arbeidet som ble gjort på de to nevnte områdene, ikke var søknadspliktige etter plan- og bygningsloven.

Isaksen hadde kalkulert arbeidet med **isbinge/ismaskinrom** til kr 420 000. Vi ser av spesifiseringen fra Årvikbruket AS at fakturabeløpet for arbeid med isbinge/ismaskinrom er summert sammen med arbeid med tilrettelegging av produksjonslokaler. Denne posten, slik den er angitt i spesifiseringen, gir ikke revisor grunnlag for å si hvor mye som isolert sett gjelder arbeid med isbinge/ismaskinrom. Angivelsen «*tilrettelegging av produksjonslokaler*» gir ikke revisor noen holdepunkter for å si hvilket arbeid det er fakturert for.

Årvikbruket AS har i brev 21.1.2012 oversendt fra Halvar Solheim til Troms politidistrikt redegjort for grunnlaget for fakturaen. Waage, Isaksen og Solheim har overfor revisor vist til dette brevet der det fremkommer at «*fakturaen ble skrevet i 2009 og det var avtalt at en del gjenstående arbeider skulle utføres senere tilpasset den produserende aktivitet på anlegget*» og videre at selskapet har «*foretatt en tenkt oppstilling for perioden inntil faktura ble skrevet der en tar hensyn til at en del av lønnsforbruket utover produksjonslønn vil gjelde vanlig vedlikehold og vedlikeholdskonto også inneholder en del vanlig vedlikehold utover oppgraderingskostnader*». Deretter fremkommer følgende oppstilling:

Internt arbeid til prosjektledelse	kr 400 000
Direkte innkjøp fra Acryliccon	kr 120 000
Direkte innkjøp fra Jan H. Hansen Kjølleservice	kr 400 000
70 % av vedlikeholdskonto 2006-2009 fradratt ovenstående	kr 955 500
Plater, kaimaterialer	kr 280 000
Lønn før oppstart	kr 580 000
2/3 av overforbruk lønn 2007-2009	kr 2 392 000
Til sammen	kr 4 329 5000
Fakturert med	kr 3 850 000

Vi oppfatter at innkjøp fra Acryliccon gjelder utbedring av gulv, innkjøp fra Jan H. Hansens Kjølleservice kan knyttes til isbinge/ismaskinrom og plater, og kaimaterialer gjelder kaianlegget ved fiskebruket. Revisor kan ikke undersøke nærmere detaljene omkring denne oppstillingen da den er fra det privateide aksjeselskapet. Vi ser imidlertid av driftsselskapets redegjørelse at de uttrykkelig har skrevet at deler av det fakturerte beløpet gjelder arbeid som ikke var utført innen 30.10.2009, som er fakturadato. Denne forståelsen får vi fra setningen «*faktura ble skrevet i 2009 og det var avtalt at en del gjenstående arbeider skulle utføres senere tilpasset den produserende aktivitet på anlegget*». Vi har ikke grunnlag for å uttale oss om hvilket arbeid som gjensto.

I intervju med daværende styreleder i Årvikbruket Eiendom AS stilte vi spørsmål om det forelå noen ytterligere dokumentasjon sammen med fakturaen av 30.10.2009, det vil si et grunnlag for summene. Han svarte at styret trengte ikke det fordi de var kjent med hva som var gjort ved fiskebruket. For revisor medfører imidlertid det forhold at spesifiseringen ikke har opplysninger om mengde eller tidspunkt, manglende mulighet til å etterprøve fakturaens realitet i forhold til den ytelse/leveranse den gjelder. Bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 3 og nr. 4, som angir krav til salgsdokumentets innhold, er begrunnet i å sikre etterprøvnbarhet. Etter det revisor kan se, har Årvikbruket Eiendom AS i dette tilfellet akseptert faktura som ikke var i henhold til bokføringsforskriftens krav til et gyldig salgsdokument. Styrets aksept av fakturaen strider også mot bokføringsforskriftens krav i § 5-5 femte ledd⁹² om å kreve ny salgsdokumentasjon (ny faktura) dersom det er mangler i den mottatte fakturaen. I mangel av nytt og gyldig salgsdokument har kjøper Årvikbruket Eiendom AS heller ikke sannsynliggjort at kjøpet er en reell utgift for selskapets virksomhet, jf. bokføringsforskriften § 5-5 femte ledd siste setning.

Da Årvikbruket AS sendte ny faktura for utbedringsarbeid ved fiskebruket ti måneder etter den første fakturaen, hadde beløpet altså økt med kr 1,75 millioner ekskl. mva. Selskapet posterte utbedringsarbeider for kr 1,75 millioner som ordinære driftsinntekter. Ifølge revisjonsberetningen for dette året fra Årvikbruket AS sin revisor er egenkapitalen tapt.

Regnskapet dokumenterer ikke at det er gjort renoveringsarbeid ved fiskebruket i 2009. Årvikbruket AS avla regnskapet for 2009 med underskudd på kr 1,539 millioner og negativ egenkapital kr 0,094 millioner. Uten inntektsføringen på kr 3,85 millioner ville egenkapitalen vært negativ med kr 3,944 millioner når vi ser 2008 og 2009 under ett.

Årvikbruket Eiendom AS betalte ikke fakturabeløpet på kr 4 812 500 innen angitt forfallsdato, og som vi så av styreprotokollen 24.10.2009 da fakturaen ble godkjent, var det klart at eiendoms-selskapet ikke hadde midler til å gjøre opp. «Avtale om oppgjør for utført arbeid», som er utklipp 5 på neste side, har samme dato som fakturaen på kr 4 812 500. I avtalen 30.10.2009 ble partene enige om hvordan fakturaen skulle betales av Årvikbruket Eiendom AS; oppgjøret skulle fordeles på tre ulike poster med ulike grunnlag. For Årvikbruket Eiendom AS er avtalen signert av styreleder. Det var ikke i henhold til selskapets vedtekter om at selskapets signatur innehas av styreleder og ett styremedlem i fellesskap.

Når det gjelder det første strekpunktet i avtalen, forstår vi det slik at Årvikbruket AS hadde fått faktura for utstyr selskapet skulle overta, men at denne ikke var betalt. Fakturaen er «faktura av 30/10.2009 på utstyr som Årvikbruket AS overtar fra Årvikbruket Eiendom AS» som igjen består av to fakturaer hvor den ene gjelder «frysemaskiner og platefryser etter avtale» kr 387 500 inkl. mva og den andre gjelder «saltstrøanlegg enstasjon, to Baader 440 flekkemaskin, bulklofter liten, to nakkebørstemaskiner saltfisk, elektrisk truck Still 1995 modell, 600 stk 60 L plastkasser, skyllebrønn liten, to Baader 166 og diverse plastkar» til omforent pris kr 800 000 inkl. mva. (fakturaene er vedlegg 7.10). I regnskapet til Årvikbruket Eiendom AS ser vi at selskapet har fakturert Årvikbruket AS for utstyret i 2009 og har kreditert balansekonto for utstyr med kr 950 000. Årvikbruket AS har aktivert utstyret i sitt regnskap, men har gjort fradrag for tilskudd på kr 0,506 millioner utbetalt i desember 2009 fra Innovasjon Norge⁹³. Revisor oppfatter at utstyret Årvikbruket AS overtok, var utstyret som fulgte med fiskebruket da Årvikbruket Eiendom AS kjøpte det og som i 2006 utgjorde kr 1,5 millioner av kjøpesummen på kr 4,5 millioner. Tidligere styreleder i Årvikbruket Eiendom AS har opplyst til revisor at eier – Skjervøy kommune – ble opplyst om salget av utstyr. Saken ble ifølge tidligere styreleder lagt fram på Eiermøte, og utstyret ble taksert av ekstern takstmann.

⁹² Jf. bokføringsforskriften (i kraft 1.1.2007) § 5-5 femte ledd (någjeldende forskrift § 5-5-1 sjette ledd)

⁹³ Etter tilsagn gitt 27.6.2008

Kr 600 000 skulle etter avtalen gjøres opp når Årvikbruket Eiendom fikk tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer. Revisor har ikke funnet dokumentasjon som gir nærmere opplysninger om akkurat denne delen av oppgjøret.

Vi ser at den største andelen av fakturabeløpet skulle finansieres med lån/tilskudd beregnet til kr 3 025 000. Årvikbruket Eiendom AS fikk ikke støtte fra Innovasjon Norge. Formuleringen «*mulig innvilget lån/tilskudd*» tilsier at det på dette tidspunktet ikke var avklart om Innovasjon Norge AS ville gi midler til Årvikbruket Eiendom AS. Revisor har i epost 7.2.2015 til Isaksen etterspurt mer informasjon om prosessen mot Innovasjon Norge. I sin tilbakemelding til revisor skrev Isaksen at i en forhåndskonferanse gav Innovasjon Norge klare signaler på at de tiltakene selskapet skulle søke finansiert, ikke var søknadsberettiget da de fleste tiltakene omhandlet reparasjoner og vedlikehold. Revisor oppfatter at denne delen av oppgjøret ble oppfylt ved at Årvikbruket Eiendom AS overførte tilskuddet selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Årvikbruket AS.

Årvikbruket Eiendom AS har i 2009-regnskapet aktivert netto fakturabeløp kr 3,85 millioner som anleggsmiddel, slik at de samlede verdiene ble kr 6,499 millioner i 2009.

Utklipp 5. Avtale om oppgjør for utført arbeid

AVTALE OM OPPGJØR FOR UTFØRT ARBEID

Mellom Årvikbruket AS og Årvikbruket Eiendom AS er i dag 30.10.2009 inngått følgende avtale.

Det vises til avtale om utføring av renoveringsarbeider ved Årvikbruket Eiendom AS's anlegg i Årviksand, avtalt utført av Årvikbruket AS.

Årvikbruket Eiendom AS aksepterer faktura fra Årvikbruket AS av 30/10 2009

Pålydende kr. 4.812.500,- incl.mva

Partene er enige om at oppgjør skal skje på følgende måte:

- Kr. 1.187.500,- ansees betalt ved faktura av 30/10 -2009 på utstyr som Årvikbruket AS overtar fra Årvikbruket Eiendom AS.
- Kr. 600.000,- betales når Årvikbruket Eiendom AS får tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer.
- Kr. 3.025.000,- betales ved konvertering av mulig innvilget lån/tilskudd fra Innovasjon Norge på angjeldende investeringer, samt oppnådd lånefinansiering på restbeløp.

Årvikbruket AS skal ikke sette i verk rettslig inndrivelse av fordringen i form av konkursvarsel eller inkassopågang så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart. Frist for dette er ved konvertering av finansiering fra Innovasjon Norge ~~her~~ samt innen rimelig tid etter dette for lånefinansieringen. Årvikbruket AS skal heller ikke foreta motregning i husleie utover det partene eventuelt blir enige om.

Skjervøy 30.10.2009

.....
Årvikbruket AS

.....
Årvikbruket Eiendom AS

7.4 Revisors vurderinger/kommentarer etter undersøkelsen i Årvikbruket Eiendom AS
Utbedringsarbeid og finansieringen av dette var oppe som sak i flere av styremøtene i Årvikbruket Eiendom AS, og det ble truffet vedtak i sakene.

Vurderinger av styrets saksbehandling må ta utgangspunkt i den enkelte saken, men ettersom sakene omhandler samme tema, styresakene var gjenstand for behandling av de samme personene samt at innkalling til styremøtene er gjort på samme måte og protokollene er utformet likt for alle styresakene omtalt i kapittel 7.3 ovenfor, kommenterer og vurderer vi her våre funn for sakene under ett. Det nærmere innholdet i styresakene behandlet vi i kapitlene ovenfor.

Tidligere styreleder Isaksen har opplyst til revisor at det var telefonisk *innkalling* til styremøtene, og etter det han husker, fikk alle medlemmene anledning til å delta. Styremedlem Jørgensen har i samtaler med revisor ikke kunnet gi klart svar på revisors spørsmål om innkalling til styremøter. Begge har opplyst at det var ett møte hvor Jørgensen ikke ble innkalt, men vi har ikke informasjon om hvilket styremøte dette gjelder. Waage har fortalt til revisor at han før generalforsamlingen i 2010 fikk informasjon fra selskapets styreleder om at Jørgensen ikke hadde vært på styremøter. Han kontaktet derfor Jørgensen og fikk opplyst at hun ikke ønsket å være i styret og at hun og hennes familie hadde vurdert om de skulle flytte fra Årviksand. Jørgensen har i samtale med revisor bekreftet at dette hadde vært tema på det omtalte tidspunktet.

Ifølge aksjeloven § 6-22 skal *styrebehandling varsles* på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist. Bestemmelsen kan ikke forstås som et krav om at varselet må være skriftlig, men det at varselet om styrebehandling av de sakene vi omtaler ikke var skriftlig, medfører at revisor ikke har grunnlag for å gjøre ei selvstendig vurdering av hvorvidt varsel om styrebehandling var gitt med nødvendig frist. Telefonisk innkalling må imidlertid anses som varsling på hensiktsmessig måte. Vi kan legge til grunn at styremedlem Albrigtsen var godt kjent med sakene som ble behandlet, og at det således ikke for hans vedkommende må problematiseres om styrebehandlingen var varslet med nødvendig frist. Dette gjelder nok ikke for styremedlem Jørgensen, men som vi redegjorde for ovenfor, har vi ikke fått opplysninger som gir grunnlag for å si hvilke styremøter Jørgensen ble innkalt til og hvilke saker hun ble varslet om at skulle behandles.

Revisor har ikke grunnlag for å gi vurderinger av *hvorvidt varsel om styrebehandling var i henhold til aksjeloven § 6-22.*

Revisor har ikke skriftlig dokumentasjon for å kunne vurdere hvordan sakene ble forberedt og fremlagt for styret. Også her ser vi at vurderingen kan være ulik for styremedlem Albrigtsen, som kjente til sakene, og for styremedlem Jørgensen, som vi forstår ikke hadde noen rolle i disposisjonene som omhandlet utbedringsarbeid og finansiering av utbedringsarbeid. Det er imidlertid «*styret*» – det vil si alle styremedlemmene – som skal ha et behandlingsgrunnlag i henhold til bestemmelsen. Styret må i møtet ta stilling til om behandlingsgrunnlaget er tilfredsstillende for å kunne treffe en avgjørelse i saken.

Revisor har ikke grunnlag for å gi vurderinger med hensyn til *om styret hadde tilfredsstillende behandlingsgrunnlag etter aksjeloven § 6-21 annet ledd.*

Hovedregelen om når et styre kan *treffe beslutning i en sak*, er ifølge aksjeloven § 6-24 første ledd at mer enn halvparten av medlemmene deltok i styrebehandlingen. Det fremgår av protokollene fra styremøtene at styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen var til stede, og de har signert protokollene. Styret kan imidlertid ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken, jf. aksjeloven § 6-24 annet ledd. For det tilfellet

at Jørgensen ikke ble innkalt til et styremøte vi omtaler i rapporten, var ikke styret vedtaksført under behandlingen av saken.

Etter revisors vurdering var styret i Årvikbruket Eiendom AS beslutningsdyktig i styremøtene etter aksjeloven § 6-24 bortsett fra i ett tilfelle der ett av styremedlemmene ikke ble innkalt til møte.

Protokollene fra møtene angir tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger, slik som aksjeloven § 6-29 første ledd krever. Protokollen skal også opplyse om saksbehandlingen oppfyller kravene i aksjeloven § 6-24, men revisor kan ikke se at slike opplysninger inngår ettersom protokollene ikke gir informasjon om Jørgensen var gitt anledning til å delta i behandlingen av saken. Revisor registrerer for øvrig at ingen av styremøteprotokollene som inngår i revisors undersøkelse, synes å ha vært gjenstand for styrebehandling i påfølgende styremøter.

Revisors vurdering er at protokollene fra styremøtene i Årvikbruket Eiendom AS ikke fullt ut er i samsvar med kravene i aksjeloven § 6-29.

For mange av de formelle kravene som gjelder for styrets saksbehandling, må styret selv ta stilling til om de er oppfylt. Verken for varsel om styrebehandling eller behandlingsgrunnlag er det et krav til skriftlighet. Mangel på skriftlighet medfører imidlertid at revisor ikke på selvstendig grunnlag kan gi vurderinger av styrets saksbehandling av de omtalte styresakene.

Innledningsvis i kapittel 7 framkommer det at styremedlem Albrigtsen i samme tidsrom har innehatt styreverv i både eiendomsselskapet og driftsselskapet og at Albrigtsens foreldre har hatt og fortsatt har aksjer i driftsselskapet. Styremedlemmets tilknytning til driftsselskapet gjennom både styreverv og dets eiere, og sakene som ble behandlet i styremøtene vi omtalte ovenfor, gir grunn til å stille spørsmål ved Albrigtsens *habilitet*⁹⁴. Vurderingstemaet etter aksjeloven § 6-27 første ledd første punktum er om «*spørsmålet har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken*».

Vi ser av bestemmelsen at «*særlig betydning*» kan gjelde for både styremedlemmet selv og styremedlemmets nærstående. Aksjeloven § 1-5 nr. 2 definerer «*noens nærstående*» som slektninger i rett oppstigende linje», det vil si foreldre. At spørsmålet må ha slik «*særlig betydning*» forstår vi som at avgjørelsen i saken vil kunne ha negative eller positive konsekvenser, men at det kreves noe mer enn at det kun vil medføre en fordel eller ulempe. Et spørsmål vil ikke ha særlig betydning for styremedlemmet eller hans/hennes nærstående dersom man deler interessen med svært mange. At avgjørelsen har særlig betydning, er knyttet til at «*styremedlemmet*» må anses å ha «*fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken*». Begrepet «*må anses*» i aksjeloven § 6-27 forstår vi som at vi må finne holdepunkter for å si at styremedlemmet har personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Bestemmelsen inneholder således ikke det samme vurderingstemaet som habilitetsbestemmelsen i forvaltningsloven § 6 annet ledd der det er tilstrekkelig at et forhold er «*egnet til*». En «*særinteresse*» er en spesiell interesse, og ettersom inhabilitetsregelen i aksjeloven er ment å beskytte selskapets aksjonærer, er det naturlig å legge til grunn at det må dreie seg om en interesse i strid med selskapets interesse⁹⁵. Bestemmelsen er imidlertid ikke begrenset til å gjelde interessekonflikter, men vi finner det naturlig for denne saken å se hen til selskapenes interesse i avtalene som styremedlem Albrigtsen var med på å godkjenne for eiendomsselskapet. Begrepet

⁹⁴ Spørsmålet om habilitet må avgjøres for den konkrete saken som ble behandlet og avgjort.

⁹⁵ Et styremedlem skal i alle tilfeller søke å fremme aksjeeiernes felles interesser og derfor ikke treffe vedtak som er egnet til å gi ham selv, visse aksjeeiere eller tredjemann en utilbørlig fordel på egen eller andre aksjeeieres bekostning, jf. NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper

«fremtredende» kan forstås som at særinteressen kan være egnet til å virke motiverende på vedkommendes standpunkt i saken.

Kjernen i habilitetsbestemmelsen i aksjeloven er tilfeller hvor styremedlemmet selv – som privatperson eller som aksjonær i annet selskap – er selskapets motpart⁹⁶. Avgjørelsen vil i et slikt tilfelle få direkte virkning for styremedlemmet; ofte både økonomisk og personlig. Det var ikke tilfellet i den foreliggende saken. Styremedlemmets foreldre var gjennom å være aksjonærer i driftsselskapet, part i avtalene med eiendomsselskapet⁹⁷. Også en slik tilknytning til et annet selskap det inngås avtale med, kan antas å medføre personlig eller økonomisk interesse i saken. I juridisk teori framkommer det imidlertid at hvis styremedlemmets særinteresse ligger i styremedlemmets tilknytning til eier i annet selskap, blir vurderingen mer sammensatt⁹⁸. Med det forstår vi at det ikke automatisk kan konstateres inhabilitet for tilfeller hvor styremedlem inngår avtale med selskap hvor styremedlemmets nærstående har eierinteresser. Etter revisors vurdering tilsier hensynet til vern av selskapsinteressen og tilliten til styremedlemmets lojalitet til selskapet at det ikke skal så mye til for at nevnte forhold innebærer inhabilitet for styremedlemmet. Men fordi spørsmålet må avgjøres konkret, anser vi det som relevant å se hen til hva avtalene gjaldt og at de to selskapene samarbeidet helt fra oppstarten og at det allerede da var klart at fiskebruket hadde behov for utbedringer.

Som vår undersøkelse viser, inngikk eiendomsselskapet og driftsselskapet avtaler om utføring og finansiering av utbedringsarbeid. Det er ikke tvil om at en avgjørelse i eiendomsselskapet om tilførsel av midler til driftsselskapet kan sies å være i driftsselskapets aksjeeieres interesse, *det vil si at avgjørelsene hadde særlig betydning for styremedlem Albrigtsens foreldre*. Tilførsel av midler var imidlertid avhengig av en gjenytelse: utføring av arbeid for å heve standarden på fiskebruket som var i eiendomsselskapets eie, og de to selskapene hadde langt på vei felles interesser. Vi oppfatter at selskapene hadde et gjensidig avhengighetsforhold; driftsselskapet var avhengig av at fiskebruket var i stand for å ha produksjon, og eiendomsselskapet var avhengig av produksjon for å få leieinntekter.

Revisor oppfatter at Albrigtsens habilitet ikke ble drøftet i forbindelse med utnevnelsen av styremedlemmer til kommunens aksjeselskap og heller ikke i forbindelse med de konkrete sakene som ble avgjort av styret i selskapet. Ifølge Isaksen ble det fra stiftelsen av eiendomsselskapet betraktet som fordelaktig at Albrigtsen hadde verv i begge selskapene, og vi forstår at Skjervøy kommune var i dialog med Albrigtsens foreldre da kommunen arbeidet med å få i gang fiskebruket. Skjervøy kommune valgte å sette Albrigtsen inn i styret med kunnskap om at hans foreldre var aksjonærer i driftsselskapet og han selv var styremedlem i selskapet. Revisor har forståelse for argumentet om hva som er praktisk, men vurderer at tilknytningen til begge selskapene kan skape tvil om styremedlemmets interesser i saker som gjelder driftsselskapet. På den andre siden ble både eiendoms- og driftsselskapet opprettet nettopp for å få i gang fiskebruket i Årviksand.

Revisor oppfatter at spørsmålet om inhabilitet har blitt stilt fordi det verserer tvil om hvilke utbedringer som er gjort ved fiskebruket. Revisor har ikke innsynsrett i privateide selskap og dermed heller ikke adgang til å vurdere om Årvikbruket AS har overholdt sine forpliktelser etter avtalene med Årvikbruket Eiendom AS. Dette spørsmålet er uansett vanskelig å uttale seg om fordi partene avtalte at driftsselskapet ikke skulle ha noen frist på seg til å gjennomføre tiltakene.

⁹⁶ Jf. blant annet Geir Woxholth, Selskapsrett s. 178

⁹⁷ Når det gjelder aksjonærene i driftsselskapet hadde ikke styremedlem Albrigtsen, etter det revisor kjenner til, noen tilknytning til majoritetsaksjonæren i driftsselskapet.

⁹⁸ Jf. Tore Bråthen, «Styremedlemmers inhabilitet», Magma 3/1999

Etter det revisor kan se, fordrer det å vurdere styremedlem Albrigtsens habilitet etter aksjeloven § 6-27, at vi må uttale oss om hvorvidt styremedlemmet kan ha hatt interesser i sakene som fraviker fra eiendomsselskapets interesser i sakene og i så fall kunne være egnet til å virke motiverende for styremedlemmets standpunkt i sakene. På den ene siden kan det at det foreligger forhold som kan være egnet til å trekke tvil om et styremedlems interesser i en sak, tilsi at styremedlemmet ikke burde ha vært med på å treffe avgjørelsene i Årvikbruket Eiendom AS. På den annen side kan det argumenteres for at avgjørelser om utføring og finansiering av utbedringsarbeid ikke er uvanlige avgjørelser i et eiendomsselskap⁹⁹. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg om styremedlem Albrigtsen hadde eiendomsselskapet, driftsselskapets eller begge selskapers interesser i tankene da han som styremedlem i eiendomsselskapet var med på å ta beslutninger som omhandlet selskapets avtaler med Årvikbruket AS.

Eierforholdene i driftsselskapet kan i seg selv bidra til å skape tvil om styremedlem Albrigtsen lojalitet, men vi legger vekt på at dette momentet i seg selv ikke alene medfører at styremedlemmet må erklæres inhabil i saker som vedrører driftsselskapet. Avgjørelsene i kommunens eiendomsselskap må kunne anses å ha særlig betydning for aksjonærene i driftsselskapet, som bestod av blant annet styremedlem Albrigtsens foreldre, men revisor ser ikke at vi har grunnlag for å si noe om Albrigtsen hadde personlig eller økonomisk særinteresse i avtalene, herunder formuesoverføringen, med driftsselskapet. Etter det revisor kan se, har det betydning at det allerede fra oppstarten av selskapene var tema at fiskebruket måtte oppgraderes og at de to selskapene var opprettet med det samme formål; ha drift ved fiskebruket i Årviksand. Skjervøy kommune – som eneeier av Årvikbruket Eiendom AS – bestemte at Albrigtsen skulle være medlem av styret på et tidspunkt hvor det var klart at det måtte gjøres utbedringer av fiskebruket¹⁰⁰. Revisor anser ikke dette som eiers godkjenning av de konkrete avgjørelsene Albrigtsen var med på å fatte, men vi viser til at aksjeeier faktisk bestemte at Albrigtsen skulle være med på å fatte beslutninger som eier visste eller burde vite kunne ha særlig betydning for styremedlemmets nærstående.

Det enkelte styremedlem skal vurdere sin habilitet i enkeltsaker, og styremedlem Albrigtsen burde ha sørget for at spørsmålet om habilitet ble drøftet og avgjort av styret i Årvikbruket Eiendom AS.

Revisor har ikke grunnlag for å gi ei entydig vurdering vedrørende styremedlem Albrigtsens habilitet etter aksjeloven § 6-27. Hensynet til tilliten til styremedlemmets lojalitet til selskapet tilsier likevel at Albrigtsen ikke burde ha vært med på behandlingen av sak 2/10 da styret behandlet og godkjente tilleggsavtalen som vi har forstått kom i stand fordi Årvikbruket Eiendom AS ville utbetale tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Årvikbruket AS, jf. kap 7.9.

7.5 Søknad fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS er datert 9.1.2010 og signert av styreleder Isaksen (vedlegg 7.7). I «referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 09.01.2010» fremgår det under sak 1/10 *Søknad om tilskudd til renovering/ombygging at «det vises til fremlagte søknad av d.d. om å søke Skjervøy Fiskeriutvikling AS om et tilskudd på kr. 3 000 000,- for å finansiere vedlikeholdsoppgaver bla etter krav fra Mattilsynet, samt en del større bygningsmessige tilpasninger for å kunne drive en effektiv produksjon»*. Vedtaket i saken lyder:

⁹⁹ Ved inngåelse av ordinære forretningsavtaler er det ikke grunn til å være streng, blant annet kan inhabilitetsregelen ikke uten videre anvendes ved inngåelse av avtaler mellom to aksjeselskaper som helt eller delvis har samme styre, jf. NUT 1970:1 s. 121.

¹⁰⁰ Albrigtsen ble styremedlem i juni 2007, og det første dokumenterte styremøtet hvor sak vedr. utbedringsarbeid ble behandlet, var i november 2007.

«Årvikbruket Eiendom AS anbefaler at det søkes om et tilskudd stort kr. 3 000 000,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS for å finansiere nevnte tiltak».

I «Søknad om tilskudd til renovering og ombygging» har styreleder skrevet følgende: «Siden Årvikbruket Eiendom A/S ble etablert i 2005 har Eiendommen etter hvert hatt et behov for større vedlikeholdsoppgaver. Dette har også mattilsynet understreket. Samtidig har det tvunget seg frem en del større bygningsmessige tilpasninger for å kunne drive en effektiv produksjon.

Ved utgangen av 2006 ble det utarbeidet en arbeidsbeskrivelse over nevnte tiltak på til sammen NOK 3.905.000,-. (vedlegg)

Styret i Årvikbruket Eiendom A/S har akseptert at Årvikbruket A/S har igangsatt en god del av disse tiltakene på egen risiko mot at dette søkes finansiert av Årvikbruket Eiendom A/S. Dette for å imøtekomme umiddelbare forventninger blant annet fra mattilsynet. En del av tiltakene gjenstår imidlertid og må finansieres samens med det som allerede er gjort. Det vil bli søkt Innovasjon Norge A/S om tilskudd til deler av disse kostnadene – det vil si det som er søknadsberettiget.

På dette grunnlag søker vi herved Skjervøy Fiskeriutvikling A/S om et tilskudd på NOK 3.000.000,- for å finansiere nevnte tiltak.

Håper nevnte søknad imøtekommes da det er svært viktig å få realisert tiltakene i sin helhet snarest».

Søknadens andre avsnitt viser at det også på dette tidspunktet ble lagt til grunn at takstrapporten fra Isaksen var styrende for hva som måtte gjøres av utbedringer ved fiskebruket. I søknaden vises det til «arbeidsbeskrivelsen over nevnte tiltak» og at driftsselskapet har startet arbeidet med «disse tiltakene».

Årvikbruket Eiendom AS sin styreleder viser i selskapets søknad til at Mattilsynet har hatt forventninger til utbedringer, men det er ikke presisert nærmere hva Mattilsynet har «understreket» eller hadde «umiddelbare forventninger» til. I søknaden er det opplyst at det er driftsselskapet – Årvikbruket AS – som har startet med utbedringsarbeidet ved fiskebruket. Men utover at Årvikbruket AS «har igangsatt en god del av disse tiltakene» inneholder ikke søknaden informasjon om hvilket arbeid som er gjort av hvem på hvilke tidspunkt og hva som gjenstår, men at det er «svært viktig å få realisert tiltakene i sin helhet snarest». I søknaden gir ikke styreleder opplysninger til Skjervøy Fiskeriutvikling AS om fakturaen 30.10.2009 fra Årvikbruket AS og heller ikke om «oppgjørsavtalen» av samme dato mellom partene.

I søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS er det vist til Isaksens kalkulasjon av arbeidene på totalt kr 3 905 000, men vi forstår søknaden som at selskapet mener det er behov for kr 3 000 000 for å få fullfinansiert tiltakene. Det blir i søknaden ikke opplyst hvordan differansen mellom kalkulerte kostnader totalt og det omsøkte beløpet skulle finansieres.

Vi ser også at på søknadstidspunktet er det opplyst til Skjervøy Fiskeriutvikling AS at det skal søkes til Innovasjon Norge om midler. Søknadsteksten «det vil bli søkt om tilskudd til deler av disse kostnadene – det vil si det som er søknadsberettiget» kan tolkes som at Årvikbruket Eiendom AS var kjent med at det ikke var mulighet for å få støtte til alle tiltakene beskrevet i Isaksens rapport. Verken tidligere styreleder Isaksen eller Innovasjon Norge har dokumentasjon fra kontakt som har vært mellom Årvikbruket Eiendom AS og Innovasjon Norge. Revisor har derfor ikke grunnlag for å uttale seg om hvilke avklaringer som eventuelt var gjort med Innovasjon Norge før selskapet søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om midler eller om Årvikbruket Eiendom AS var i dialog med Innovasjon Norge etter å ha søkt om midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

7.6 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

I styremøte 5.2.2010 besluttet Skjervøy Fiskeriutvikling AS i sak 5-2010 å innvilge et tilskudd på kroner 3,1 millioner til Årvikbruket Eiendom AS.

Vedtaket er inntatt som vedlegg 7.8 til rapporten og lyder som følgende:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Årvikbruket Eiendom A/S et tilskudd på NOK 3.100.000. - til renovering og ombygging av selskapets Eiendom i Årviksand.

2. Tilskuddet gis under forutsetning av fullfinansiering av tiltak som er utført og som skal utføres.

3. Et eventuelt tilskudd fra Innovasjon Norge skal gå til fratrekk fra tilskuddet gitt fra Skjervøy Fiskeriutvikling A/S.

4. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»

Som det fremgår av vedtakets pkt. 1, var formålet med tildelingen «renovering og ombygging» av fiskebruket i Årviksand, som kommunen eide gjennom Årvikbruket Eiendom AS. En naturlig forståelse av angivelsen av formålet er at tilskuddet skal finansiere bygningsmessige endringer, men ettersom styret i Årvikbruket Eiendom AS søkte om midler til alle tiltakene nevnt i Isaksen sin takstrapp og styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning var i henhold til søknaden, kan ikke «renovering og ombygging» begrenses til å gjelde kun bygningsmessige endringer. Flere av utbedringsforslagene til Isaksen gjaldt renhold og orden og vedlikehold.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget altså midler til det formålet det ble søkt om, og det at Isaksen i sin søknad viser til takstrappen, innebærer at det ble bevilget midler til å gjennomføre/ finansiere de 22 tiltakene som er nevnt i takstrappen. Da flere av tiltakene gjaldt vedlikeholdsoppgaver, er en rimelig tolkning at Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler også til drift, og ikke bare til investering¹⁰¹. Vedlikeholdskostnader må karakteriseres som driftskostnader. Revisor forstår selskapets vedtekter § 2 – sett i lys av rådmannens saksfremlegg som bygget på politikernes intensjoner for bruk av midlene – at midler ikke skulle gis til drift. På den annen side tilsier opplysninger i den skriftlige saksutredningen at vedlikeholdsoppgavene var nødvendige å utføre for at fiskebruket skulle opprettholde godkjenningen fra Mattilsynet. Etter dette kan det argumenteres for at tildelingen ikke var i strid med selskapets vedtekter fordi utføring av vedlikeholdsoppgaver medførte at fiskebruket fikk bestå – som kan forstås som et tiltak av «varig karakter», jf. rådmannens saksfremlegg. Det har også betydning at den største andelen av det omsøkte tilskuddet gjaldt ombygging/renovering som må kunne karakteriseres som investering.

- **Revisor har** på bakgrunn av ovennevnte **vurdert** at tildelingen var i henhold til selskapets vedtektsbestemmelse i § 2.

Tildelingsvedtaket inneholder ikke bestemmelse om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal følge opp mottakers bruk av tildelte midler. Vi ser imidlertid at forutsetningen for tilskuddet er fullfinansiering av tiltak som er utført og som skal utføres, jf. vedtakets pkt. 2. I en slik ordlyd kan det etter revisors oppfatning innfortolkes et vilkår om at midler ikke skal utbetales med mindre Skjervøy Fiskeriutvikling AS får informasjon/dokumentasjon fra Årvikbruket Eiendom AS om hvordan selskapet skal få finansiert de deler av arbeidet som midlene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ikke dekker. Til Skjervøy Fiskeriutvikling AS opplyste Årvikbruket Eiendom AS at totalsummen på de 22 tiltakene var kr 3 905 000. Revisor oppfatter søknadsteksten dithen at Årvikbruket Eiendom AS mener at kr 3 millioner er tilstrekkelig til å få gjennomført tiltakene det søkes midler til. I neste

¹⁰¹ «Renovering og ombygging» forstås i denne saken også som vedlikeholdsoppgaver. Se nærmere om dette i kap. 7.

kapittel redegjør vi for styrets behandlingsgrunnlag og vi viser til at i den skriftlige saksutredningen fremkommer det at er behov for kr 3,1 millioner for å få utført tiltakene. Vi oppfatter med dette at en tildeling på kr 3,1 millioner medførte fullfinansiering.¹⁰²

Slik revisor forstår Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak (pkt. 3) i sak 5-2010, var det ikke oppstilt som en *forutsetning* – men en mulighet – at Årvikbruket Eiendom AS skulle motta tilskudd fra Innovasjon Norge, og at dette eventuelt skulle gå til fratrekk fra tilskuddet Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde gitt eiendomsselskapet.

7.7 Saksbehandlingen

Saken om tildeling av midler til Årvikbruket Eiendom AS ble skriftlig forberedt av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Frode Schultz. I tillegg til kommuneadministrasjonens skriftlige saksutredning besto behandlingsgrunnlaget for styret av søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS og arbeidsbeskrivelsen som Isaksen hadde laget. Medlemmene av styret fikk således skriftlig informasjon for å sette seg inn i saken.

Under *saksopplysninger* i saksutredningen fremgår det at eiendommen har behov for større vedlikehold og bygningsmessige tilpasninger for å drive en effektiv produksjon. Utbedringsbehovet omtales videre som et prosjekt ved at det står at *«totale kostnader for prosjektet er beregnet til kr. 3.905.000,-»* og at *«prosjektet er igangsatt på egen risiko av Årvikbruket AS mot at dette finansieres av Årvikbruket Eiendom AS»*.

I selve saksutredningen under overskriften *vurdering* står det at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og deretter er vedtektsbestemmelsen inntatt i sin helhet. Videre er vurderingen: *«Årvikbruket AS er hjørnesteinsbedriften i Årviksand og er eneste gjenværende fiskeindustribedrift på Arnøya. Bedriften har stor betydning for stedet Årviksand og vil være en betydelig del av satsingen i Skjervøy kommune hva gjelder fiskeindustri. Bedriften har ifølge Mattilsynet et påvist etterslep hva gjelder renovering/tilpasninger tilpasset dagens drift og krav. Det er svært viktig at anlegget i Årviksand er i god stand og dermed godt rustet for en effektiv fiskeindustriproduksjon. Etter en gjennomgang av saken med styreleder og regnskapskontor har en etter søknaden ble skrevet kommet til at det er behov for NOK 3.100.000,- i tilskudd til tiltaket.»*

Som forslag til vedtak står det at:

1. Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Årvikbruket Eiendom A/S et tilskudd på NOK 3.100.000,- til renovering og ombygging av selskapets Eiendom i Årviksand.
2. Tilskuddet gis under forutsetning av fullfinansiering av tiltak som er utført og som skal utføres.

Vi forstår at saksutreder har vurdert tiltaket opp mot selskapets formål, og det fremgår klart at tildelingen er ment å gå til fiskebruket i Årviksand. Schultz opplyste til revisor i intervju 16.2.2015 at han fikk informasjon om saken fra styrets leder eller rådmann. Han fortalte at han opplevde det som uproblematisk å utrede saken. Etter hans oppfatning var det politisk vilje for å gi penger til Årvikbruket Eiendom AS. Flere av styremedlemmene var før de møtte i styremøtet 5.2.2010, av den oppfatning at pengene fra det såkalte «Nergård-fondet» skulle gå til fiskebruk. Saksutredningen gir

¹⁰² Vår undersøkelse i Årvikbruket Eiendom AS viste også at eiendomsselskapet og driftsselskapet hadde inngått avtale om oppgjøret for faktura 30.10.2009, og at det var kr 3,025 millioner av det totale kravet fra Årvikbruket AS som ikke var avklart.

ikke informasjon om hvilke tiltak som er utført eller skal utføres. Schultz har fortalt til revisor at han ikke hadde informasjon utover søknaden med vedlegg for å utrede saken.

I saksutredningen er det anbefalt at penger skal gis som *tilskudd*, men tildelingsformen er ikke drøftet, og det er ikke vurdert om tildelingen kan bidra til å vri konkurransen. Alle medlemmene av styret opplyste i intervju med revisor at konkurransevridning var tema og at alle oppfattet at det ikke var begrensninger når det gjaldt tildeling til kommunens egne selskaper. For dette temaet fikk altså styret muntlige tilleggsopplysninger.

Ingen av styremedlemmene i møtet 5.2.2010 hadde innvendinger til tiden de fikk til å forberede seg på å ta beslutning i saken eller på innholdet i saksdokumentene som lå til grunn for styrets behandling. Ut fra dette kan vi legge til grunn at styremedlemmene på tidspunktet saken var til behandling, opplevde å ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i henhold til aksjeloven § 6-21.

Revisor finner grunn til å stille spørsmål om hvorvidt varsel om styrebehandling én dag før saken ble behandlet, var varsel med nødvendig frist. Etter revisors vurdering var en dag liten tid til å sette seg inn i saken, og for dette har det også betydning at styremedlemmene var varslet om styrebehandling av flere tildelingssaker, som til sammen utgjorde forslag om tildeling av betydelige beløp. Styremedlemmene fikk informasjon om at driftsselskapet hadde begynt å utføre utbedrings-tiltak på fiskebruket, men verken skriftlige eller muntlige opplysninger redegjorde for hva som var gjort av utbedringstiltak. Etter det revisor har fått opplyst, ble ikke faktura 30.10.2009 fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS pålydende kr 3 850 000 eks. mva. gjort kjent for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisor kan ikke se at avgjørelsen i sak 5-2010 hadde slik særlig betydning for styremedlemmenes egen del eller for noen nærstående at medlemmet måtte anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken, og behandlingen og avgjørelsen i sak 5-2010 ble etter det revisor kjenner til, gjort i henhold til aksjeloven § 6-27. Styremedlem Helge Andersen hadde, og har, en eierandel på 1,2 % i driftsselskapet Årvikbruket AS. Ut fra de skriftlige opplysningene som ble forelagt i møtet 5.2.2010, fikk ikke styremedlemmene informasjon om at tilskuddet umiddelbart etter utbetalingstidspunktet skulle overføres til Årvikbruket AS. Waage fortalte til revisor i intervju 26.3.2015 at det aldri var tema i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hvordan Årvikbruket Eiendom AS skulle forvalte midlene.

Kontrollutvalget har bedt revisor vurdere, under forutsetning av at forvaltningsloven gjaldt for selskapet, om styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS var inhabil ved behandlingen av sak 5-2010 om tilskudd til Årvikbruket Eiendom AS. Her har ingen av tilfellene av automatisk inhabilitet opplistet i forvaltningsloven § 6 første ledd relevans. Spørsmålet blir derfor om andre særegne forhold forelå som var egnet til å svekke tilliten til styreleders upartiskhet, jf. forvaltningsloven § 6 annet ledd. Spørsmålet om habilitet må være om styreleders tilknytning til Årvikbruket Eiendom AS eller tilknytning til saken er et «særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til upartiskhet». Etter det revisor kan se, var det ikke styreleder som hadde eierinteresser i Årvikbruket Eiendom AS – det var Skjervøy kommune. Styreleders tilknytning til søker Årvikbruket Eiendom AS var at han var representant for Skjervøy kommune i generalforsamling (eierrepresentant). Som ordfører hadde styreleder innflytelse i Årvikbruket Eiendom AS fordi han var leder av formannskapet som utgjorde generalforsamling i selskapet og som diskuterte eierspørsmål, men som ordfører var han ikke medlem av styret eller daglig leder i Årvikbruket Eiendom AS.

Bestemmelsen bruker uttrykket «*særlig fordel, tap eller ulempe*», som vil si at det må dreie seg om en særinteresse i avgjørelsen, mens alminnelige distriktsinteresser, grendeinteresser eller yrkes-

eller næringsinteresser ikke medfører inhabilitet.¹⁰³ Revisor finner det ikke sannsynliggjort at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde noen særinteresse i forbindelse med behandlingen av sak 5-2010, og kan dermed ikke se at styreleder var inhabil i sakens anledning. Vi viser for øvrig til vår kommentar i kapittel 3.3 om de prinsipielle utfordringene ved at styremedlemmer i kommunale aksjeselskaper samtidig er folkevalgte.

Revisor finner grunn til å stille spørsmål ved at kommuneadministrasjonen, som ikke inngår i aksjeselskapets formelle styringsstruktur, hadde innflytelse i aksjeselskapet når det gjaldt blant annet saken om Årvikbruket Eiendom AS. Saksutreder Schultz har opplyst at han i stor grad samarbeidet med rådmann og styreleder når det gjaldt saksutredningene. Schultz bygget, ifølge opplysninger han gav oss, sin saksutredning i sak 5-2010 om Årvikbruket Eiendom AS på opplysninger fra styreleder, og han undersøkte ikke nærmere de opplysningene som han fikk.

- **Revisors vurdering** er at kriteriene vi utledet for et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i en tildelingssak fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, er oppfylt for sak 5-2010. Vi vurderer det imidlertid som en svakhet ved behandlingsgrunnlaget at styret på tildelingstidspunktet ikke ble gjort kjent med hvilke tiltak som var utført ved fiskebruket i Årviksand.
- **Revisor har ikke funnet grunnlag for å vurdere styreleder som inhabil under behandlingen av sak 5-2010.**

7.8 Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen

Styrets tildelingsvedtak innebar ikke noen sikkerhet og/eller kontroll med at tilskuddet ble brukt iht. formålet med bevilgningen.

Ovenfor viste vi at driftsselskapet hadde påtatt seg å gjøre utbedringsarbeid for egen regning og risiko mot at eiendomsselskapet arbeidet med å finne finansiering. Det var også dette som var opplyst til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS i møtet 5.2.2010. Waage har fortalt til revisor at han som fremste eierrepresentant for Årvikbruket Eiendom AS var klar over at driftsselskapet begynte å bli utålmodig med å få oppgjør for arbeidet som var gjort med fiskebruket.

Waage fortalte også at da tilskuddet ble bevilget, ønsket driftsselskapet å fortsette med utbedringene i stedet for at eiendomsselskapet hentet inn tilbud fra andre gjennom anbud. Driftsselskapet ønsket ifølge Waage å gjøre tiltak i perioder det ikke var ordinær produksjon. Waage har videre opplyst at han, som eierrepresentant og ved at han hadde flertallet i formannskapet med seg, sa til styret i eiendomsselskapet at «før dere inngår en avtale med driftsselskapet, må dere lage en avtale som rammer inn forholdene» og han gav råd om å bruke kommunens advokat. Eiendomsselskapet og driftsselskapet inngikk i tråd med dette «Tillegg til leieavtale datert 11. januar 2006 mellom Årvikbruket Eiendom AS som Utleier og Årvikbruket AS som Leier av fiskebruket i Årviksand». Avtalen er datert 12.2.2010 og signert av Johan Arild Hansen for leietaker og Øyvind Isaksen for utleier. Styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen behandlet tillegg til leieavtalen i sak 2/10 i møte samme dag. Ifølge «referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 12.02.2010 kl. 09.30» ble følgende vedtak truffet: «Årvikbruket Eiendom AS godkjenner tillegget (av 12.02.2010) til leieavtalen fra 11.1.2006». Vi har muntlig opplysning om at tilleggsavtalen ble gjort kjent for formannskapet, som var generalforsamling i Årvikbruket Eiendom AS, men vi kan ikke se at eier formelt sett – etter aksjelovens system – har behandlet sak om tilleggsavtalen.

¹⁰³ Jf. Torstein Eckhoff og Eivind Smith, «Forvaltningsrett» 7. utgave s. 185

Avtalen i sin helhet er inntatt som vedlegg 7.6 til denne rapporten. Avtalen omhandler utbedringsarbeider og viser til Mattilsynets notat og Isaksens takstrapport. Innledningsvis i avtalen har partene lagt til grunn at utbedringsarbeidet startet i 2008; *«partene ble i anledning utbedringsarbeidenes oppstart i 2008 forent om å endre Leieavtalen som følger [...]»*. I punkt 6 i avtalen kan vi se at partene la til grunn at tilleggsavtalen var en formalisering av de avtaler som partene tidligere har inngått i anledning utbedringsarbeidene.

Den 19.2.2010 overførte Skjervøy Fiskeriutvikling AS 3,1 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS. Utbetalingen var således i henhold til ordlyden i tildelingsvedtaket som angir at Årvikbruket Eiendom AS er mottaker av tilskuddet, og revisor finner at Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte opp eget tildelingsvedtak på dette punktet.

Samme dagen sendte Waage epost til Johan Arild Hansen ved Årvikbruket AS som gjaldt det innvilgede tilskuddet (vedlegg 7.9): *“Viser til møte mandag og telefonsamtale i går. Vedlagt følger styrets beslutning på utsettelse av 6 måneders husleie samt regnskapsmessig statusoversikt.*

Konklusjonen fra møtet var som følger:

Skjervøy Fiskeriutvikling A/S utbetaler tilskuddet til Årvikbruket Eiendom A/S som igjen utbetaler NOK 3.025.000,- til Årvikbruket AS.

Deretter betaler Årvikbruket A/S Årvikbruket Eiendom A/S følgende:

- skyldig husleie 494.476,-
- - husleieutsettelse 366.100,-
- - konsulentbistand 23.125,-
- Til sammen kr 105.251,-

Det er videre en selvfølge at husleien heretter skal betales som avtalt hver måned i henhold til faktura.

Ber om bekreftelse på at ovennevnte er i tråd med hva vi har avtalt.”

Eposten må etter sin ordlyd forstås som at Waage gir skriftlig bekreftelse på hva som ble avtalt i to samtaler mellom Waage og Hansen. Eposten viser også at Waage var med på å gjøre avtale om hvordan mottaker av tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle bruke midlene. Isaksen har opplyst til revisor at *«møte mandag»*, som det står i eposten, var et arbeidsmøte for å avklare praktiske forhold vedrørende avtalene som var inngått¹⁰⁴. Vi har således ikke noen opplysninger eller protokoll som tilsier at et samlet styre i Årvikbruket Eiendom AS behandlet spørsmålet om overføring av midler etter at disse ble mottatt av Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

I eposten viser Waage til *«styrets beslutning om utsettelse av 6 måneders husleie»*, og revisor finner at denne beslutningen ble tatt 28.8.2009, jf. *«referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 28.8.2009»*. Isaksen og Albrigtsen var ifølge referatet til stede på dette styremøtet, og det ble vedtatt *«utsettelse med betaling av husleia for de siste 6 mnd i 2009 på til sammen kr. 366 100. Utsettelsen av husleie i disse seks månedene gis til desember 2010»*.

Årvikbruket Eiendom AS sitt regnskap viser at samme dag som selskapet fikk overført 3,1 millioner kroner fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, overførte Årvikbruket Eiendom AS kr 3,025 millioner til Årvikbruket AS. Dette var i tråd med forannevnte epost, som ligger med som dokumentasjon i Årvikbruket Eiendom AS sitt regnskap. Vi ser med dette at mesteparten av det tildelte tilskuddet ble betalt videre.

¹⁰⁴ De inngåtte avtalene redegjorde vi for i kapitlene foran.

- **Etter revisors vurdering** er det utledete revisjonskriteriet om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger må være begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak, oppfylt for sak 5-2010.
- Selv om det ikke var vedtatt noen rutiner for oppfølging av mottakers bruk av midler, utøvde styreleder en faktisk kontroll ved å gjøre det klart for Årvikbruket Eiendom AS at de måtte formalisere de avtaler som var inngått vedrørende utføring og finansiering av utbedringsarbeid. Revisor kan imidlertid ikke se at dette sikret støttegiver kontroll med at midlene gikk til formålet med tildelingen, dvs. å få gjort utbedringene i henhold til Isaksens rapport.

7.9 Mottakers bruk av midlene

Mottaker av tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, som var Årvikbruket Eiendom AS, brukte det meste av tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 19.2.2010, og vi forstår at midlene ble brukt til å gjøre opp for faktura av 30.10.2009 fra Årvikbruket AS.

Revisor oppfatter at i forholdet mellom Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS var Isaksens takstrapport fra november 2006 styrende for hvilke utbedringer som skulle utføres. I denne rapporten var det angitt på hvilken måte utbedringene skulle gjøres, og utbedringskostnadene var kalkulert. At Isaksens rapport lå til grunn, fremkommer av selskapets dokumenter fra årene 2007 til 2009 og muntlige opplysninger i forbindelse med denne undersøkelsen. Ifølge tilleggsavtalen kunne imidlertid leietaker overføre besparelser på enkeltposter til andre poster i arbeidsbeskrivelsen, så lenge de holdt seg innenfor den totale kostnadsrammen angitt i rapporten. Det at tilleggsavtalen til leieavtalen ble skriftlig nedtegnet først i 2010 – etter at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet saken – innebærer at revisor ikke har grunnlag for å si når eiendomsselskapet og driftsselskapet kom frem til at påkostningene kunne refunderes, altså at driftsselskapet hadde frihet til å gjennomføre tiltakene annerledes enn beskrevet av Isaksen i takstrapporten fra november 2006. Vi har fått beskrevet fra våre informanter at både eiendomsselskapet og driftsselskapet har forholdt seg slik som det fremkommer av tilleggsavtalen; at Årvikbruket AS kunne utføre tiltakene over tid og kunne bruke mer enn kalkulert på enkelte poster mot besparelse på andre poster. Når denne opplysningen ikke ble gjort kjent for Skjervøy Fiskeriutvikling AS, er det nødvendig i vår undersøkelse om mottakers bruk av midler å kartlegge hvorvidt de 22 tiltakene, slik de fremgår av Isaksens rapport, er utført.

Det at Årvikbruket Eiendom AS søkte om å få midler til å finansiere tiltakene som beskrevet i Isaksens takstrapport, tilsier at eiendomsselskapet forpliktet seg overfor Skjervøy Fiskeriutvikling AS til å få utført tiltakene slik som beskrevet av Isaksen. Vi kan imidlertid ikke se at søker gav noen opplysninger om når arbeidet skulle ferdigstilles. Skjervøy Fiskeriutvikling hadde heller ikke etablert noen sikkerhet eller kontroll med at midlene ble brukt i henhold til Isaksens rapport.

Vår gjennomgang av Mattilsynets rapporter gjør det klart at det har vært utført løpende vedlikehold ved fiskebruket, men rapportene gir ikke grunnlag for å si at utbedringer er gjort slik som beskrevet av Isaksen i takstrapporten 30.11.2006. Offentlig tilgjengelige regnskapstall for Årvikbruket AS underbygger ikke at det ble utført renoveringsarbeid fram til søknadstidspunktet.

Vi har ikke kunnet etterprøve hva Årvikbruket Eiendom AS betalte kr 3 850 000 ekskl. mva for, og vi har som sagt ikke anledning til å gjøre nærmere undersøkelser omkring det privateide Årvikbruket AS. Vi har imidlertid presentert driftsselskapets redegjørelse for hva som var grunnlaget for fakturaen 30.10.2009 som Årvikbruket Eiendom AS aksepterte, og vist til at driftsselskapet har opplyst at det ble fakturert for arbeid som ikke var utført.

Også Mattilsynets rapporter etter tildelingstidspunktet gir begrenset veiledning for å konstatere hva som faktisk er gjort ved fiskebruket i henhold til Isaksens rapport. I rapportene har vi funnet at enkelte observasjoner kan knyttes til bemerkningene i Mattilsynets notat 9.1.2006 og Isaksens rapport. Rapportene fra Mattilsynet viser at det gjøres vedlikeholdsarbeid ved fiskebruket.

Rapport fra Byggebistand v/takstingeniør Oddvar Skjærstein etter befarings 20.11.2014 på Årvikbruket inneholder vurderinger av hvorvidt tiltakene nevnt i Isaksens rapport, som det ble søkt om midler til, har vært gjennomført i henhold til beskrivelsene.

For 19 av rommene/områdene ved fiskebruket gjaldt Isaksens forslag til utbedringer renhold, orden og vedlikehold, og disse 19 tiltakene var samlet kalkulert til kr 1 015 000. Byggebistand vurderte at for 13 av disse 19 rommene/områdene var utbedringer fullt ut gjort i henhold til Isaksens rapport. Det var på rommene *tørkerom/oljeklær, mottak, rognrom, vaskemiddelrom, kjølerom ferskfisk, dyrefôrrom, frysetunnel* (men her var slitasje synlig), *emballasjerom, platefryserom, ferdigvarelager saltfisk, ladderom truck, flekkerom og pallelager innenfor verksted*. Isaksen hadde kalkulert utbedringsarbeidet med disse 13 rommene/områdene til en samlet kostnad på kr 690 000.

Om utbedringstiltak utvendig som i Isaksens takstrapport var kalkulert til kr 100 000, har Byggebistand vurdert at det ikke er grunn til å tro at rydding ikke er utført. Han opplyser videre i rapporten at fiskebruket ikke lengre har knuste vinduer, men at det fortsatt er synlig skade på veggen til anlegget. Ut fra dette kan det legges til grunn at vedlikeholdstiltak med *kalkulert* kostnad til kr 790 000 har blitt utført ved fiskebruket. Revisor kan ikke uttale seg om de *faktiske* kostnadene med dette utbedringsarbeidet.

I ett av rommene var ikke alle tiltakene som Isaksen foreslo, utført; vinduskarmene i *grader/pakkerom* var ikke skrå. Utbedringsarbeidet på dette rommet var kalkulert til kr 60 000.

For tre av rommene vurderte Byggebistand at ingen av utbedringene var gjort. Det gjelder *verksted, fryselager/modningsrom* og *ferdigvarelager*. Kostnadene til utbedring av disse tre rommene var kalkulert til kr 120 000.

Vasking av kar ble ikke gjort i eget rom, slik at *karrom* ikke hadde den tiltenkte funksjonen. Kalkulert kostnader til utbedring her var på kr 45 000.

Områdene/rommene som i Isaksens rapport benevnes «*innslusing av personell*», «*isbinge/ismaskinrom*» og «*vedlikehold kai*», må karakteriseres som *renovering*. Disse tre utbedringene var til sammen kalkulert til kostnad kr 2 890 000. Utført renoveringsarbeid vil kunne observeres, men som vi kommer til nedenfor, har takstingeniøren vi benyttet, trukket konklusjoner vedrørende kaien som driftsselskapet og eiendomsselskapet ikke er enige i.

Innslusing av personell

Byggebistand kunne ikke se bygningsmessige endringer av inngangspartiet i henhold til Isaksens beskrivelser. Ved befaringen fikk vi opplyst fra daglig leder at innslusingen er ordnet på annen måte enn foreslått i Isaksen sin rapport, slik også Isaksen har opplyst. Bilde 3 på neste side viser inngangen til produksjonslokalene.

Ifølge faktura 30.10.2009 fra Årvikbruket AS var kostnadene til arbeidet med innslusing av personell kr 450 000. Årvikbruket Eiendom AS har ikke dokumentert overfor revisor hva slags arbeid eller materialkostnader som inngår i denne summen. Vi har heller ikke fått dokumentasjon på hva differansen på kr 1 070 000 er brukt til. Vi så imidlertid at posten «*tilrettelegging av*

produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikken» i Årvikbrukets spesifisering vedlagt faktura 30.10.2009 var på kr 1 900 000.

Bilde 3. Inngang til produksjonslokalene

Inngang til produksjonslokaler går via denne trapp, opp i kontorfløy og videre ned til produksjonslokaler via innvendige smittesluser.

Isbinge/ismaskinrom

Når det gjelder Isaksens punkt om «*isbinge/ismaskinrom*», mener Byggebistand at reparasjon og vedlikehold av isanlegg, inkludert tetting av hull i vegger i bingen, er utført. Byggebistand kunne ikke se at det er laget ny gangvei til ismaskinrom for å sikre isbane. Ut fra spesifiseringen har vi ingen holdepunkter for å si noe om kostnadene med eller utføringen av utbedringene som har vært gjort med isbinge/ismaskinrom. Av Årvikbruket AS sin redegjørelse til Troms Politidistrikt i 2012 framgår det at selskapet har gjort innkjøp fra Jan H. Hansen Kjøleservice til kr 400 000.

Vedlikehold kai

Byggebistand har vurdert at kaifront ved fiskemottak fortsatt står ureparert og har skrevet i sin rapport fra befaringen at daglig leder opplyste at penger er brukt på annen kai. Årvikbruket AS har altså bekreftet Byggebistands funn på dette punktet. Mottakskai og utbedret kai er vist på bildene 4 og 5 på neste side.

Når det gjelder svikt i kaidekke under mottaksdel, har Byggebistand vurdert at tiltakene ikke er gjennomført slik som beskrevet i Isaksens rapport. Bildene 6 og 7 på neste side viser deler av undersiden av kaien under mottaksdelen av fiskebruket. Av Byggebistands rapport fremgår det at «vi har fått forklart at det er utført noe arbeid med avstiving av kai, men dette er ikke blitt påvist grunnet manglende tilkomst under kai. Vi er da av den oppfatning at det ikke er utført arbeid forutsatt i rapport fra Isaksen». Formuleringen kan skape tvil om grunnlaget for Byggebistand sin konklusjon, og revisor har derfor vært i kontakt med Byggebistand for ytterligere kommentarer. Takstingeniør Skjærstein opplyste til revisor at han ved befaringen så gjennomrustede bolter og at det etter hans oppfatning var for gamle bygningsmaterialer til at det kunne vært gjort arbeid etter 2006. Han opplyste videre at fra der han tok bildene, ville det vært synlig om arbeid hadde vært gjort slik som beskrevet av Isaksen. På bilde 8 har vi markert hvor takstingeniøren tok bildene 5 og 6. Takstingeniøren opplyste til revisor at fra der han sto, kunne han se undersiden av mottaksdelen av fiskebruket. Alle bildene på forrige og denne siden er fra Byggebistands rapport.

Bilde 4 og 5. Kaifront til mottaksdel og utbedret kai**Bilde 6 og 7. Kai under mottaksdel**

Kai under mottaksdel

Kai under mottaksdel.

Bilde 8. Takstingeniørens plassering ved fotografering av bildene 5 og 6

På punktet om svikt i kai er daglig leder ved Årvikbruket AS uenig i Byggebistands vurdering. Til rapporten fra Byggebistand har daglig leder opplyst at han klart gav uttrykk for at de hadde utført utbedringer under kai, samt hugd opp og gjort utbedringer i betongdekket, og at det ikke er svikt i kaidekket. Årvikbruket AS sin redegjørelse til politiet i 2012 inneholder informasjon vedrørende utgifter til utbedring av kai. Ifølge nevnte redegjørelse er det kjøpt inn plater og kaimaterialer for kr 280 000. Etter at revisor presenterte første utgave av forvaltningsrevisjonsrapporten for kontrollutvalget i møte 26.5.2015, har vi mottatt brev fra styreleder i Årvikbruket AS. I brevet er

kaien omtalt på følgende måte: «her er det gjort betydelige arbeider under kaia med skråband, stag, nye bolter mm. Dette kan en nå erfare ved at den vertikale svikt i kaidekke er eliminert. Dette var bl.a. beskrevet i opprinnelig rapport over kaiens tilstand. Det meste av det som gjenstår er i hovedsak av visuell art ved at kaifront (16 meter) trenger oppgradering. Her er materialer innkjøpt, men arbeidet som må gjøres på sommeren er valgt utsatt da en har sett det viktigere å ha «full trøkk» på seisesongen istedenfor å stenge ned anlegget når det er godt seifiske».

I rapporten fra Byggebistand inngår et bilde (bilde 2976) som viser skader på en kai. Disse skadene var imidlertid ikke omtalt i Isaksens rapport og inngikk ikke i det Byggebistand skulle vurdere. Nevnte bilde har derfor ikke relevans med hensyn til kartlegging av hvorvidt tiltakene opplistet i Isaksens rapport er utført.

Byggebistands rapport viser altså at de fleste vedlikeholdsoppgavene beskrevet av Isaksen i november 2006, er utført som beskrevet. I tillegg til det vedlikeholdet Byggebistand kunne konstatere som utført, kan det være gjort vedlikehold etter 2006, men som ligger så langt tilbake i tid at vedlikeholdet ikke lenger var observerbart under befaringen i november 2014. Tiltakene som klart kunne konstateres som utført, var kalkulert til kostnad kr 790 000.

Byggebistands rapport viser at det også er utført renoveringer. Arbeidet med innsourcing av personell ble imidlertid ikke utført slik som forutsatt i Isaksens takstrapport, og for dette har således Årvikbruket Eiendom AS betalt vesentlig mindre enn den kalkulerte kostnaden. For utbedring av ismaskin/ismaskinrom er det også blitt påvist at arbeid er utført, men ikke fullt i henhold til Isaksens rapport. Det er videre blitt klart gjennom denne undersøkelsen at det er utført arbeid med kai, men ikke fullt ut i henhold til Isaksens beskrivelser. For mottakskaien er imidlertid ikke driftsselskapet eller eiendomsselskapet enige i takstingeniørens vurderinger. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg om kostnadene tilknyttet de faktisk utførte tiltakene. Av Årvikbruket AS sin oppstilling i brev 21.1.2010 til Troms politidistrikt som redegjør for faktura 30.10.2009, fremkommer det at selskapet har gjort innkjøp for til sammen kr 800 000 (Acryliccon, Jan H. Kjølleservice, og kaimaterialer). De øvrige postene knytter seg til vedlikeholdsutgifter og bruk av ansatte, og utgjør til sammen kr 3 529 000. Revisor kan ikke undersøke eller gjøre nærmere rede for detaljene i driftsselskapets oppstilling.

Ovenstående gjennomgang viser at det ikke har vært mulig for revisor å etterprøve faktura 30.10.2009 som gjaldt utbedringsarbeid og som Årvikbruket Eiendom AS aksepterte og gjorde opp for med blant annet tilskuddet de mottok fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Byggebistand sin rapport fra befaringen er i sin helhet inntatt som vedlegg 7.12 og kommentarene til rapporten fra daglig leder i Årvikbruket AS er vedlegg 7.13.

8 SKJERVØY SJØMAT AS

8.1 Valg av driftsaktør, forhandlinger og samarbeid mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS

Ett av vilkårene Skjervøy kommune stilte til Nergård AS for at selskapet skulle få avvikle sin industrivirksomhet i kommunen, var at selskapet vederlagsfritt skulle overdra fiskeanlegget i Skjervøy havn med alt av fast eiendom, tilbehør, løsøre og rettigheter etc. til kommunen¹⁰⁵. «Avtale om overdragelse av eiendom mv mellom Nergård AS, Ytre Rolløya AS og Skaretfisk AS («selgeren») og Skjervøy kommune («kjøperen»)» ble signert av partene 21.1.2010.

Kommunestyret behandlet 4.11.2009 sak 32/09 *Nergård-saka* hvor aktører til å drive fiskebruket i Havnegata 38 var tema. Av vedtakets pkt. 2 i saken fremgår det at «ordfører og rådmann får i oppdrag å skaffe en oversikt over aktuelle interessenter som ønsker å drive virksomhet ved anlegget i Skjervøy havn» og vi ser i vedtakets pkt. 3 at «formannskapet skal på dette grunnlaget velge ut aktuelle interessenter som det skal forhandles med».

I formannskapets møte 7.12.2009 orienterte ordfører og rådmann om hvilke aktører som etter annonsering med frist 30.11.2009 hadde meldt interesse. Det er ikke angitt eksplisitt i protokollen at det ble truffet vedtak som følge av orienteringen, men det fremgår at «formannskapet gir ordfører og rådmannen fullmakt til å arbeide mot interessentene for å holde dem fortsatt interessert».

I lukket møte 15.1.2010 under sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn* behandlet formannskapet forretningskonseptene til interessentene, og vi ser av vedtaket i saken at formannskapet ønsket at ordfører og rådmann skulle forhandle med Olga Godø AS. Formannskapet vedtok i punkt 3 at «det innledes forhandlinger med Olga Godø AS som driftsaktør ved fiskeindustrianlegget i Skjervøy Havn» og i punkt 4 at «ordfører og rådmann gis myndighet til å «forhandle frem og godkjenne avtale med Olga Godø AS»¹⁰⁶.

Sammen med Atlantic Eiendom AS opprettet Olga Godø AS aksjeselskapet Skjervøy Sjømat som ifølge vedtektene hadde til formål «kjøp, foredling og salg av fisk og andre produkter/tjenester som naturlig hører sammen med dette, herunder delta i andre selskap. Kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak». Ved stiftelsen 18.1.2010 var styrets leder og daglig leder Ståle Godø, og Ove Kristen Godø var styremedlem¹⁰⁷. I 2011 tok Sindre Røren over som daglig leder og styreleder.

Ifølge *forhandlingsprotokoll* 2.2.2010 signert av ordfører og rådmann for Skjervøy kommune og Ståle Godø for Skjervøy Sjømat AS (vedlegg 8.1) startet forhandlingene mellom kommunen og Olga Godø AS 18.1.2010 og ble avsluttet 1.2.2010. Olga Godø AS ønsket å leie fiskeanlegget og at det ble tillatt organisert i et eget selskap kalt Skjervøy Sjømat AS med Ståle Godø og Atlantic Eiendom AS som eiere. Kommunen ønsket at partene skulle forhandle om en samarbeidsavtale med hovedfokus på overordnede samarbeidsstrategier.

Samme dag som Skjervøy kommune og Nergård AS m.fl. signerte ovennevnte avtale om eiendoms-overdragelse – 21.1.2010 – inngikk kommunen en *samarbeidsavtale* med Skjervøy Sjømat AS. Avtalens hovedmål er angitt som «å styrke Skjervøy kommune sin posisjon som fiskerisentrum i

¹⁰⁵ Jf. avtale 21.10.2009 mellom Skjervøy kommune og Nergård AS m.fl. pkt. 2.2 *Overdragelse av anlegget i Skjervøy Havn*. Ifølge Waage gjaldt det alt utstyr på eiendommen som ikke var leaset.

¹⁰⁶ Jf. sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn*

¹⁰⁷ Jf. registrering i Foretaksregisteret 3.2.2010

Nord-Troms», og partene ble ifølge avtalen forent om at samarbeidet skulle konsentreres om infrastruktur ved anlegget i Skjervøy havn, markedsarbeid, kompetanse og rekrutteringsarbeid, omdømmebygging, finansieringssamarbeid og nettverksbygging¹⁰⁸. Når det gjelder selve fiskeanlegget, ble «*Leieavtale mellom Skjervøy kommune («utleier») og Skjervøy Sjømat AS («leietaker»)»* signert av partene 1.2.2010. For utleier Skjervøy kommune signerte ordfører. De to avtalene er vedlegg 8.2. og 8.3 til rapporten.

Samarbeidsavtalen mellom Skjervøy Sjømat AS og kommunen ble inngått 21.1.2010 og leieavtalen 1.2.2010 (vedlegg 8.2 og vedlegg 8.3). Forhandlingsprotokollen viser at partene ble enige om at kommunen gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle bidra med finansiering til nærmere angitt formål. Det står i forhandlingsprotokollen 2.2.2010 at partene ble enige om at:

- a) *Skjervøy kommune skal gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS bidra med finansiering av investeringstiltak og bedriftsutviklingstiltak til leietaker med inntil 50 % av kostnadene basert på de behov leietaker har dokumentert i forhandlingene (vedlegg 3).*
- b) *Skjervøy Sjømat A/S fremmet ønske om bistand fra Skjervøy kommune for å få beholde eller kjøpe en del av produksjonsutstyret som tilhører Nergård A/S. Partene ble enige om at Skjervøy kommune skulle ta dette forholdet opp med Nergård A/S. Resultatet har ledet til og lagt grunnlaget for en avtale med Nergård AS som ivaretar partenes ønske og Skjervøy Sjømat A/S sitt behov ved oppstart av produksjon.*
- c) *Kommunens politiske og administrative ledelse samt kommunens vedlikeholdsavdeling, skal sammen med leietaker fremme de tiltak som går på utvikling av eiendommen slik som beskrevet i samarbeidsavtalen»¹⁰⁹.*

«*Vedlegg 3*» som det vises til i forhandlingsprotokollen punkt a, er «*Investeringsbudsjett Skjervøy Sjømat AS*» som angir konkret utstyr til samlet verdi kr 7 320 000 og produksjonstilpasninger på kr 2 000 000. Protokollens punkt a) kan derfor tolkes som at Skjervøy kommune ved signering av protokollen 2.2.2010 lovet å bidra med inntil kr 4 660 000 gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

I formannskapetets møte 10.2.2010 var «*forhandlinger med Olga Godø AS*» tema under sak 4/10 *Ordføreren orienterer*, og det fremgår at ordføreren delte ut avtalene og orienterte om forhandlingene. I samme møte orienterte ordfører om styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS der styret i sak 4-2010 bevilget ansvarlig lån på kr 4,5 millioner til Skjervøy Sjømat AS. Det betyr at på det tidspunkt ordfører orienterte formannskapet om forhandlingsresultatet, hadde styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS allerede bevilget midler. Om dette forklarte Waage til revisor at rådmann og ordfører hadde fullmakt til å *godkjenne* avtalen og således at formannskapet ikke skulle behandle saken, men ta til orientering beslutningene rådmann og ordfører hadde tatt på bakgrunn av fullmakt.

Ordfører og rådmann fikk fullmakt til både å forhandle frem avtale med Olga Godø AS og å godkjenne denne. Waage har fortalt til revisor i intervju at forhandlingsprotokollen måtte oppfattes som en arbeidsordre fra eier av Skjervøy Fiskeriutvikling AS om hvordan eier stiller seg i saken om Skjervøy Sjømat AS, men at styret selvfølgelig kunne ha avslått å bevilge midler til Skjervøy Sjømat AS. Revisor ser at forhandlingsprotokollen kunne oppfattes som en ordre da det var formannskapet i Skjervøy kommune som var generalforsamling i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Etter revisors vurdering kan forhandlingsprotokollen formelt sett ikke betraktes som en ordre fra eier da systemet etter aksjeloven er at instruks fra eier til styret må skje gjennom generalforsamling. En ordre fra eier må dokumenteres gjennom protokoll fra generalforsamling, og det må finnes en innkalling som angir at saken skal behandles av selskapets generalforsamling. Hadde styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS avslått å gi støtte til Skjervøy Sjømat AS, kunne formannskapet ha avholdt

¹⁰⁸ De nevnte punktene er nærmere omtalt i samarbeidsavtalen.

¹⁰⁹ Jf. forhandlingsprotokoll 2.2.2010

generalforsamling for å behandle saken. Ut fra dette oppfatter vi at det faktisk kan argumenteres for at forhandlingsprotokollen i dette tilfellet ble ansett som en ordre, og det er derfor et spørsmål hvor stor handlefrihet styret hadde da de tok stilling til hvorvidt Skjervøy Sjømat AS skulle innvilges midler. I den grad styrets reelle innflytelse over formuesforvaltningen formelt sett ble svekket, er det ikke i henhold til den makt- og styrefordelingen som aksjeloven legger opp til. Vi må se det som et resultat av hvordan kommunen hadde innrettet seg med å opprette et aksjeselskap som i stor grad faktisk skulle ivareta kommunens interesser og med å ha sentrale politikere, som også satt i formannskapet, i styret i selskapet.

8.2 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok i sak 4-2010 i møtet 5.2.2010 (vedlegg 8.4):

1. ***Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Skjervøy Sjømat AS et ansvarlig lån stort NOK 4.500.000,- som skal nyttes til anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling i tilknytning til anlegget i Skjervøy havn***
2. ***Lånet kan omgjøres til tilskudd eller til å erverve aksjer i Skjervøy Sjømat AS i henhold til gjeldende regelverk hvis partene ønsker dette.***
3. ***Lånet skal forrentes med rente tilsvarende 3 måneders Nibor + 3 %. Rentene skal akkumuleres og forfaller til betaling samtidig med hovedstol.***
4. ***Styret gir selskapets administrasjon fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår og betingelser for slikt lån, herunder til endelig å fastsette reglene for når påkrav kan fremsettes.***

Vi ser av vedtakets pkt. 1 at styret innvilget et *ansvarlig lån* som *skal* nyttes til *anskaffelse* av «produksjonsutstyr og bedriftsutvikling» til fiskebruket i Skjervøy havn. Ansvarlig lån kjennetegnes ved at det står tilbake for andre lån dersom selskapet skulle gå konkurs. Vi ser videre i ordlyden at pengene utelukkende kunne brukes til produksjonsutstyr og bedriftstilpasninger, jf. ordet «skal», og vi forstår «anskaffelse» dit hen at utstyret skal skaffes til eie, det vil si være en investering. Støtte for denne tolkningen finnes i formålsangivelsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2, som vi må kunne forstå som at midler ikke skulle gå til drift.

Hva som menes med «produksjonsutstyr», finner vi nærmere veiledning for i Skjervøy Sjømat AS sitt investeringsbudsjett (utklipp 7 nedenfor). Vi ser av den tidligere nevnte forhandlingsprotokollen 2.2.2010 at Skjervøy kommune la selskapets investeringsbudsjett til grunn i forhandlingene med Skjervøy Sjømat AS, og investeringsbudsjettet var lagt ved saksutredningen i sak 4-2010 til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Utlipp 7. Investeringsbudsjett Skjervøy Sjømat AS

Investerings budsjett Skjervøy Sjømat AS			
	Antall	Enhetsverdi	2010
Flekkemaskin Baader 541	1		2 500 000
Flekkemaskin 3xBaader 440	3	40 000	120 000
Diverse utstyr Atlantic			500 000
Saltstrøanlegg	1		1 000 000
Kar	500	3 500	1 750 000
Tineanlegg			1 000 000
Utstyr sløyelinje			450 000
Produksjonstilpassninger			2 000 000
			-
			-
Sum			9 320 000

Investeringsbudsjettet viser hvilket utstyr Skjervøy Sjømat AS mente at de trengte for å kunne starte opp driften ved fiskebruket i Havnegata 38, og på den bakgrunn legger revisor til grunn at med *produksjonsutstyr* menes i denne sammenheng:

Flekkemaskin Baader 541	2 500 000
Flekkemaskin 3xBaader 440	120 000
Diverse utstyr Atlantic	500 000
Saltstrøanlegg	1 000 000
Kar	1 750 000
Tineanlegg	1 000 000
Utstyr sløyelinje	450 000

Sum eks. mva**7 320 000**

Vi ser i siste linje i investeringsbudsjettet at det er budsjettet med 2 millioner kroner til «*produksjonstilpasninger*». Det er ikke presisert i dokumentet eller i saksutredningen hva som inngår i dette. Waage fortalte i samtale med revisor 30.4.2015 at produksjonstilpasninger var å tilpasse fiskebruket til saltfiskproduksjon.

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak pkt. 2 er en bestemmelse som muliggjør omgjøring av lånet til tilskudd eller ervervelse av aksjer i Skjervøy Sjømat AS. Formuleringen «*i henhold til gjeldende regelverk*» kan forstås som en henvisning til reglene om konkurransevridding, jf. opplysningene i saksutredningen om statsstøtteregelverket. Denne tolkningen finner vi støtte for i epost fra kommunens advokat til Waage hvor advokaten redegjør for at tilskudd kan være i strid med statsstøtteregelverket og at et forslag til ordlyd i vedtaket kunne være «*lånet skal kunne konverteres til tilskudd eller aksjekapital dersom slik konvertering kan skje innenfor rettsreglene som regulerer vedkommende næring*».

Saksutredningen gir ikke veiledning for hva som menes med «*hvis partene ønsker det*», jf. tildelingsvedtakets pkt. 2, men formuleringen tyder på at det ikke er nærmere bestemte vilkår som må inntreffe utover enighet mellom partene. Vi har ikke dokumentasjon på hva styret la til grunn for innholdet i vedtakets punkt 2. Tidligere styreleder har forklart til revisor hva han mente var en forutsetning for å omgjøre lånet, og vi oppfatter at Godø hadde samme oppfatning. Spørsmålet om omgjøring behandler vi i kapittel 8.4 som gjelder styrets oppfølging av eget vedtak.

Vedtaket pkt. 3 angir rentebetingelser som skal gjelde for lånet. Vi forstår vedtakets pkt. 4 dit hen at styreleder ble gitt fullmakt til å forhandle om betingelser utover rentebetingelsene som angitt i pkt. 3. Vi har imidlertid ikke grunnlag for å si noe om hvilke betingelser det kunne være. Vi ser også at styreleder fikk fullmakt til å fremforhandle de «*endelige vilkår*» for lånet. Ordlyden gir i seg selv ikke begrensninger i hva styreleder kunne forhandle om med Skjervøy Sjømat AS. Det er imidlertid naturlig å forstå at fullmakten gjelder innenfor det som styret hadde bestemt om tildelingens formål; at midlene skulle finansiere anskaffelse av nærmere angitt utstyr og produksjonstilpasninger.

- Etter **revisors vurdering** fremstår bevilgningen til Skjervøy Sjømat AS i sak 4-2010 å være i samsvar med Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2.

8.3 Saksbehandlingen

Sak 4-2010 er utredet av styreleder. Under overskriften *saksopplysninger* framkommer det at det lenge har vært jobbet med å få ny virksomhet ved fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn og at Nergård-avtalen dannet grunnlaget for at Skjervøy kommune innledet forhandlinger med Olga Godø AS, etter at formannskapet ga ordfører og rådmann fullmakt til å innlede forhandlinger med disse. Videre fremkommer det at «*forhandlingsresultatet danner grunnlaget for ny virksomhet og optimisme i fiskerinæringen i kommunen og regionen. Som et ledd i forhandlingene har kommunen*

vist villighet til å bidra med 50 % av det kapitalbehov som trengs for å skaffe nærmere spesifisert driftsutstyr og utviklingstiltak i bedriften, totalt NOK 4.500.000,-.» Vi ser i saksutredningen at forhandlingsprotokollen mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS var vedlegg til saksutredningen. Under saksopplysninger er det endelig skrevet at «Skjervøy Sjømat AS har på dette grunnlag anmodet om et ansvarlig lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS».

I saksutredningen står det under overskriften *vurdering* at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og ordlyden i bestemmelsen er gjengitt i sin helhet. Videre fremkommer følgende av utredningen:

«Saken taler for seg selv. Det er svært viktig at kommunen gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling A/S bidrar til finansiering av de tiltak som Skjervøy Sjømat A/S må investere i for å få full virksomhet ved anlegget. Selskapet har som mål å starte saltfiskproduksjon ved anlegget snarest. Etableringen av Skjervøy Sjømat A/S vil sikre arbeidsplasser innen fiskerisektoren og mottaksmuligheten for flåten i kommunen og regionen.

Vi ser av saksutredningen at den inneholder informasjon om hvorfor saken om Skjervøy Sjømat AS har blitt en sak for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS; det hadde vært forhandlinger mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS. Forhandlingsprotokollen opplyser ikke hvorvidt Skjervøy kommune forpliktet seg til å gi midler som lån eller tilskudd, men til styret blir det i saksutredningen opplyst at Skjervøy Sjømat AS har anmodet om ansvarlig lån.

Når det gjelder vurderingen i saksutredningen, er revisors forståelse av formuleringen «saken taler for seg», at dette isolert sett ikke kan tolkes som en vurdering. Vi forstår imidlertid både saksopplysningene og vurderingen dit hen at saksutreder gir opplysninger med relevans for å vurdere tiltaket opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål; det fremgår klart at formålet med å tildele midler er for å få i gang fiskebruket på Skjervøy. Flere av styremedlemmene var før de møtte i styremøtet 5.2.2010 av den oppfatning at pengene fra det såkalte «Nergård-fondet» skulle gå til fiskebruk, og vi kan legge til grunn at det var kjent for styremedlemmene at det fra flere hold var ønskelig å få i gang fiskebruket, jf. de politiske vedtak om interessenter til bruket.

Tildelingsformen er kommentert av saksutreder, som har skrevet at «*medvirkningen anbefales som ansvarlig lån i denne omgang*» og at det innebærer at «*lånet står tilbake for selskapets øvrige kreditorer, men skal tilbakebetales Långiver før aksjekapitalen betales til aksjonærene*». Vi ser at styremedlemmene fikk skriftlig informasjon om hva som menes med et ansvarlig lån, og at de ved forklaringen fikk vite at det var aktuelt å investere i prosjektet med risiko for tap. Formuleringen «*i denne omgang*» kan tolkes som at formen for tildeling – ansvarlig lån – kan omgjøres, men saksutreder har ikke utdypet dette nærmere.

Når det gjelder forholdet til forbudet mot offentlig støtte, har saksutreder skrevet at «*for at lånet ikke skal bli å betrakte som ulovlig statsstøtte, så er det viktig at lånet gis på markedsmessige vilkår. Personene bak Skjervøy Sjømat AS stiller betydelige midler selv til rådighet for prosjektet. Administrasjonen har derfor stor tro på prosjektet og anser risikoen ved lånet som overkommelig, dette selv om lånes gis på siste prioritet i forhold til øvrige kreditorer. Hensett til hvilken rentesats som ellers gis gode prosjekt, så anser administrasjonen en rente på Nibor +3% å være markedsmessig*». Vi ser at utkast til låneavtale var vedlegg til saksutredningen. Waage har fortalt til revisor at kommunens advokat hadde laget forslaget til låneavtale og at rentenivå som var foreslått av advokaten, var beregnet til å ikke medføre ulovlig offentlig støtte. Advokaten har bekreftet overfor revisor at de hadde laget forslaget til låneavtale og forslag til vedtak i saken.

Vi ser altså at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk skriftlige dokumenter for å sette seg inn i saken om tildeling av midler til Skjervøy Sjømat AS. I tillegg til de skriftlige opplysningene om tildelingsform, som etter revisors vurdering gav styremedlemmene grunnlag for å vurdere om midler skulle gis som lån eller tilskudd og således også forholdet til regelverket om offentlig støtte, ble det gitt muntlige tilleggsopplysninger. Disse spørsmålene ble etter revisors vurdering grundig redegjort for til styremedlemmene. Opplysningene revisor har framskaffet i denne undersøkelsen er rimelig å forstå dit hen at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin tildeling til Skjervøy Sjømat AS måtte være lån.

Styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk etter revisors vurdering kort tid fra styrebehandling av saken ble varslet til saken ble avgjort. Det var ikke noen av styremedlemmene som i styremøtet 5.2.2010 protesterte mot varselet om styrebehandling og behandlingsgrunnlaget, og vi kan dermed legge til grunn at styremedlemmene under behandlingen av saken mente at de hadde et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i henhold til aksjeloven § 6-21.

Etter revisors vurdering er det ingen av de faktiske forholdene som tilsier en nærmere vurdering av hvorvidt noen av styremedlemmene i denne saken var inhabile etter aksjeloven § 6-27.

Kontrollutvalget ønsker at revisor skal ta stilling til hvorvidt styreleder var inhabil i sak 4-2010. Vurderingen gjøres med forutsetning om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS må regnes som et organ for kommunen, jf. forvaltningsloven § 1. For vurderingen av habilitet har forvaltningsloven § 6 annet ledd relevans. Ifølge bestemmelsen er en offentlig tjenestemann inhabil når «andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Et særegent forhold må forstås som noe utenom det vanlige, som for eksempel en spesiell egeninteresse i saken. I vurderingen skal blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for han selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til».

Revisor oppfatter at habilitetsspørsmålet er satt på spissen fordi Waage som ordfører hadde forhandlet frem avtale med Olga Godø AS og gjennom forhandlingene forpliktet Skjervøy kommune, gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS, å utbetale midler til Skjervøy Sjømat AS. Med andre ord hadde styreleder hatt befatning med saken tidligere. Tidligere befatning med en sak er ikke i seg selv et forhold som kan begrunne inhabilitet etter forvaltningsloven § 6 annet ledd. Tidligere befatning med saken er imidlertid gjort til inhabilitetsgrunn for andre personer i annet lovverk, og det kan derfor være grunn til å se om noen av de samme hensyn som gjelder for disse bestemmelsene kan ha relevans for vårt tilfelle. Både domstoloven og kommuneloven regulerer forholdet med tidligere befatning med saken. Det er ingen grunner til at forvaltningen skal underlegges like strenge regler som dommere¹¹⁰. I kommuneloven § 40 bokstav b nr. 3 står det at: «kommunalt ansatt som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som inhabile når saken behandles i folkevalgt organ». Slik revisor ser det, er det gode grunner for å ta med i vurderingen at lovgiver for kommunesektoren uttrykkelig har regulert et tilfelle som kan medføre inhabilitet på grunn av tidligere befatning med saken. Vi finner imidlertid ikke å kunne gi bestemmelsen særlig betydning da det er vanskelig å sammenligne at en kommunalt ansatt som har behandlet en sak i kommuneadministrasjonen, blir inhabil under behandlingen av samme sak i et folkevalgt organ, med at kommunens ordfører først behandler en sak etter fullmakt fra et politisk organ og deretter behandler saken i et annet organ hvor han er styreleder.

Revisor ser at det at samme person innehar flere roller objektivt sett kan være egnet til å svekke tilliten til personens uavhengighet i den enkelte rolle. Revisor vil imidlertid påpeke at når ordfører

¹¹⁰ Jf. også Torstein Eckhoff og Eivind Smith, «Forvaltningsrett», 7. utgave s. 186

er valgt som styreleder i kommunens heleide selskap – som skal dele ut midlene kommunen fikk som kompensasjon for Nergårds nedleggelse av virksomhet i kommunen – er det ikke unaturlig at styreleder får til behandling saker som han allerede har hatt befatning med som ordfører/medlem av formannskapet. Vi finner derfor ikke grunn til å konstatere at styreleders befatning med saken som ordfører gir grunn til å vurdere nærmere om det foreligger et «særegent forhold». I denne vurderingen har det også betydning at loven angir momenter som har relevans for vurderingen, jf. «blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen kan innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for personen». Det er naturlig å legge til grunn at som medlem av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ville styreleder være positiv til å tildele midler til Skjervøy Sjømat AS fordi han hadde hatt hånd om saken som ordfører, men vi har ingen holdepunkter for å kunne anta at avgjørelsen kunne gi styreleder noen personlig fordel. Det var i kommunens interesser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilget saken, og ordfører skal ivareta kommunens interesser. Revisor oppfatter at Skjervøy kommune ved valg av styremedlemmer innrettet seg slik at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle ivareta kommunens interesser.

På grunnlag av de påpekte forhold ser revisor ikke noen grunn til å vurdere styreleder som inhabil i behandlingen av sak 4-2010. Vi ser imidlertid det generelt problematiske ved at kommunens øverste politiske leder også var styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. For det tilfellet at ordfører var inhabil, ville de øvrige styremedlemmene som også satt i formannskapet betraktes som inhabile. Det var, som redegjort for ovenfor, formannskapet som besluttet at det skulle forhandles med aktøren som skulle leie fiskebruket i Skjervøy havn.

- **Revisor finner** at kriteriene vi utledet for et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i en tildelingssak fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS er oppfylt for sak 4-2010.
- **Revisor har ikke funnet grunnlag for å vurdere styreleder som inhabil under behandlingen av sak 4-2010.** Vi kan heller ikke se at noen av styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling var inhabile.

8.4 Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen

Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ikke vedtatt noe om sikkerhet eller kontroll med at de tildelte midlene til Skjervøy Sjømat AS ble brukt i henhold til vilkår i tildelingsvedtaket eller formålet med tildelingen.

Utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS har isolert sett hjemmel i styrevedtak i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Ettersom Skjervøy kommune allerede hadde forpliktet seg til å bidra med midler overfor Skjervøy Sjømat AS er det likevel ingen tvil om at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ikke ville hatt mulighet til å forhindre tildelingen av midler. Ved et negativt vedtak kunne formannskapet ha instruert styret gjennom generalforsamling til å oppfylle kommunens løfte.

Det fremkommer ikke av forhandlingsprotokollen om partene mente at midlene skulle være lån eller tilskudd, men dagen før Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet saken om tildeling til Skjervøy Sjømat AS, fikk styreleder beskjed fra kommunens advokat at tilskudd kunne bli regnet som ulovlig statsstøtte og at Skjervøy Fiskeriutvikling AS som en midlertidig løsning¹¹¹ kunne bevilge midlene som ansvarlig lån. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tildelingsvedtak punkt 1 var i tråd med anbefalingen.

¹¹¹ «Midlertid løsning» skal forstås ut fra at kommunens advokat 4.2.2010 ikke hadde endelig avklart om tilskudd eller tilførsel av kapital via emisjon etc. kunne finne sted innenfor statsstøtteregelverket.

Styreleder hadde ifølge vedtakets pkt. 4 fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår for lånet og reglene for når påkrav kan fremsettes. Dokumentasjonen vedrørende Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Skjervøy Sjømat AS viser at styreleder fulgte opp tildelingsvedtaket ved å få i stand «*Låneavtale vedrørende ansvarlig lån*» mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Skjervøy Sjømat AS. Ifølge revisors opplysninger fikk styreleder bistand fra kommunens advokat til utforming av låneavtalen. Avtalen er datert 10.2.2010, og vi oppfatter at styreleder sendte signert låneavtale til Ove Godø denne dagen. Vi ser av epost fra Ove Godø til Waage 10.2.2010, samme dag som låneavtalen ble sendt til Godø, at Godø omtalte pengene som *tilskudd*. Han skrev blant annet i eposten at «*Det er imidlertid umåtelig viktig for Skjervøy Sjømat AS at vi får innbetalt tilskuddet på 4,5 mill selv om finansiering av nevnte utstyr¹¹² blir gjort på denne måten*». Waage har fortalt til revisor at han ikke svarte på eposten om at midlene var tilskudd, men overlot saken til kommunens advokat. Kommunens advokat har opplyst til revisor at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin styreleder var klar på at midlene måtte være lån.

Waage fikk låneavtalen tilbake 18.2.2010 med signaturen til styreleder Ståle Godø og styremedlem Ove Godø. I låneavtalen pkt. 1.3 står det at «*Partene er kommet til enighet om at Långiver skal yte Låntaker slikt ansvarlig lån som beskrevet nedenfor*», og om lånet står det i avtalens pkt. 3.1 at «*Långiver har, på de betingelser som fremgår av denne avtale, stilt til disposisjon for Låntaker et ansvarlig lån på NOK 4.500.000,-*». Til tross for at låneavtale ble signert, var Skjervøy Sjømat AS uenig i at midlene skulle være lån. I eposten som han sendte sammen med den signerte avtalen, skrev han at «*Som nevnt i telefon og tidligere e-mail er vi ikke helt enig i betingelsene i avtalen men forstår deg dithen at betingelsene kan og vil bli endret. Om jeg oppfatter deg feil ber jeg om at du tar umiddelbar kontakt i sakens anledning. Ber om at pengene blir overført til Skjervøy Sjømat AS konto [...]*».

Regnskapsdokumentasjonen som revisor har gjennomgått, viser at kr 4,5 millioner ble betalt fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bankkonto til Skjervøy Sjømat AS sin konto 19.2.2010. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte midlene til Skjervøy Sjømat AS på et tidspunkt hvor styreleder var klar over at mottaker var uenig i at midlene skulle være lån. Det er ikke dokumentasjon fra perioden 10.2.2010 til 19.2.2010 eller opplysninger fra noen av partene i ettertid som skulle tilsi at styreleder på tidspunktet for utbetalingen mente at midlene skulle være tilskudd. Waage har opplyst til revisor at ettersom Skjervøy Sjømat AS returnerte signert låneavtale 18.2.2010 la han til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert.

Tildelingsvedtakets bestemmelse om renter og tilbakebetaling og bestemmelser i låneavtalen om dette, ble ikke aktualisert mens Waage var styreleder. Vi ser imidlertid at i tiden Waage var styreleder, var det dialog mellom partene om en eventuell omgjøring av lån til tilskudd. Tidligere styreleder har forklart revisor hva han la i vedtakets punkt 2 om at lånet kunne omgjøres til tilskudd. Han viste til at i forhandlingene med Godø, som ordfører og rådmann hadde fullmakt til å gjøre, ble det diskusjon om hva som måtte gjøres med de store utfordringene ved fiskeanlegget, slik som gamle brygger, gammel kai og egnebu som hadde lekkasje. Waage har forklart at han sa til Ove og Ståle Godø at når det ble aktuelt å rive disse områdene, ville de komme tilbake til hvordan dette skulle finansieres. Kommunen kunne som eier av anlegget bidra økonomisk ettersom det var kommunens ansvar så lenge kommunen eide bygget eller så kunne Skjervøy Sjømat AS gjøre utbedringene mot at kommunen gav en form for finansiering. Videre har Waage forklart at «*en form for finansiering kunne være, som det sto i vedtaket, å omgjøre lånet eller deler av lånet til tilskudd*»¹¹³.

¹¹² Vi kommer til forholdet om finansiering av utstyret senere.

¹¹³ Direkte sitert fra intervju november 2014

Waage har videre opplyst at i 2011 startet Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS forhandlinger om eventuelt salg av eiendommen i Havnegata 38 fra kommunen til Skjervøy Sjømat AS. Av selskapets utkast til avtale for kjøp fremgår det at selskapet forutsetter at lånet med påløpte renter som Skjervøy Sjømat AS hadde tatt opp i forbindelse med denne avtalen, omgjøres til tilskudd. Sindre Røren sendte avtaleutkastet på epost til rådmann Reidar Mæland 31.5.2012. Mæland har i epost til Røren skrevet at *«vi har sett på deres forslag til avtale. En del må nok avklares ikke minst omgjøring av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [...]»*.

Det ble ikke avklart noe om omgjøring av lån til tilskudd. Ny styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Torgeir Johnsen, sendte i brev 2.5.2013 påkrav til Skjervøy Sjømat AS om tilbakebetaling av lån, og viste i dette til låneavtalen pkt. 5, 6 og 7. I brevet skrev styreleder at *«første avdrag av lånet vil være 30.06.2013 med kr 300 000 pluss renter fra etter avtalens § 6. Vi vil komme med rentebeløpet når 3mnd Nibor foreligger for juni. Påløpte renter fra lånedato til og med 31.12.2012 forfaller til betaling den 02.06.2013. Utrekningen finner dere i vedlegg. Totalt kr. 707 925»*. I brev 15.6.2013 sendte styreleder *«Varsel om inkasso/forlikssklage/utlegg»*.

Etter vedtakets ordlyd og låneavtalen som kom i tillegg til tildelingsvedtaket, er revisors vurdering at styreleder Johnsen fulgte opp tildelingsvedtakets bestemmelse om at midlene var gitt som ansvarlig lån.

I etterkant av at lånet til Skjervøy Sjømat AS ble utbetalt, ble det signert en panteerklæring. Det kan ikke etableres pant i utstyr på bakgrunn av et ansvarlig lån, og panteerklæringen har således ikke relevans. Vi redegjør imidlertid for omstendighetene omkring denne fordi den vedrører spørsmålet om det var etablert sikkerhet for at midlene ble brukt i henhold til formålet.

Styreleder Waage og styreleder i Skjervøy Sjømat Ove Godø har signert en *«enkel panteattest»* med følgende ordlyd: *«I tillegg til låneavtale inngått 10 februar 2010 er partene enige om at långiver har pant i driftstilbehør eid av Skjervøy Sjømat AS som lånefinansieringen er gitt til.»*

Omstendighetene omkring panteerklæringen var tema i samtalen revisor hadde med Waage i november 2014. Han opplyste at panteerklæringen ble laget i etterkant av at låneavtalen ble signert, og at erklæringen ble utarbeidet fordi han fikk spørsmål fra politikere om det var tatt pant i utstyret. Ifølge Waage var det fokus på at Nergård AS tok med seg det meste av utstyret på anlegget da de dro fra Skjervøy. Waage viste til at Skjervøy Sjømat AS fikk en rimelig leie sammenlignet med Årvikbruket AS og at han derfor sørget for å få inn i leieavtalen at dersom Skjervøy Sjømat AS avvirket driften eller av en eller annen grunn skulle slutte, skulle Skjervøy kommune ha førsteretten på utstyret som var igjen på anlegget.

Waage opplyste i intervju med revisor at det ble utarbeidet en panteerklæring han opplevde å få spørsmål fra politikere om det var stilt sikkerhet for lånet. Waage har fortalt til revisor at han på eiermøte i juni 2012 fortalte at det ikke var mulig å få tinglyst panteerklæringen fordi styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde bevilget et ansvarlig lån.

Nåværende ordfører fortalte til revisor at han fikk spørsmål fra opposisjonen om en panteerklæring. Han fortalte videre at han forsøkte å tinglyse den, men at selskapets regnskapsfører ga tilbakemelding om at det ikke var mulig å få den tinglyst. Han startet da med inndrivningen av lånet og trodde på dette tidspunktet at det kunne bidra til å sikre verdien i utstyret. I brev 2.5.2013 til låntaker fremmet regnskapsfører på vegne av Skjervøy Fiskeriutvikling AS påkrav om tilbakebetaling. Johnsen forklarte at hensikten ikke var å slå selskapet konkurs eller få det avvirket.

Da han som styreleder begynte å gjøre krav på utstyret for å realisere pantet, viste det seg ifølge Johnsen at utstyret var overdratt til Skjervøy Sjømat AS sitt morselskap¹¹⁴.

I vedlegg 8.5 er uttalelse fra Olga Godø AS v/Ståle Godø innhentet av revisor i forbindelse med denne undersøkelsen.

Skjervøy Fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt

I eposten 10.2.2010 fra Ove Godø til Waage, som vi omtalte ovenfor, opplyste Ove Godø om at Skjervøy Sjømat AS kom til å leie en flekkemaskin fra sin eier, Atlantic Seafood AS. Leasingavtale for *Baader 541 Saltfish Splitting machine* er signert samme dag av Atlantic Seafood AS v/Godø og av eier Møre Finans AS 15.3.2010¹¹⁵. Flekkemaskinen Godø viser til i eposten, er således en av gjenstandene som Skjervøy Sjømat AS i henhold til investeringsbudsjettet skulle kjøpe og som de hadde budsjettert med kr 2,5 millioner til.

Godø skrev følgende i eposten: *«Hei. Har prøvd å ringe deg noen ganger uten hell. Jeg blir nødt til å kjøpe/lease maskinen i Atlantic Seafood for så å fremleie den til Skjervøy Sjømat for å ikke miste denne muligheten. Maskinen må betales i dag siden det trekker ut i tid å få på plass pengene fra Nergård fondet ser jeg på dette som eneste mulighet. Det er og en del andre kostnader som Atlantic Seafood har forskuttert som vi ordne en tilbakebetaling på. Det er imidlertid umåtelig viktig for Skjervøy Sjømat at vi får innbetalt tilskuddet på 4,5 mill selv om finansiering av nevnte utstyr blir gjort på denne måten. Ber om at du tar kontakt umiddelbart om du har innvendinger mot dette.»*

Waage forklarte til revisor at han ikke svarte på Godøs opplysning om leasing fordi han oppfattet dette som press, og han ville ikke la Godø sette dagsorden i en fase hvor partene var uenige om hvorvidt midlene skulle være lån eller tilskudd.

Etter revisors kjennskap diskuterte ikke partene formen for finansiering – leasing – noe nærmere i perioden fra Godø sendte eposten 10.2.2010 til Waage og fram til utbetalingstidspunktet 19.2.2010. Investeringsbudsjettet til Skjervøy Sjømat AS var som vi så i utklipp 7 på totalt kr 9 320 000 hvorav kr 7 320 000 utgjorde utstyr. Leasing medførte at kr 2 500 000 ikke lenger kunne anses som en investeringskostnad. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte hele det bevilgede beløpet til Skjervøy Sjømat AS selv om styreleder var klar over at mottaker hadde gjort avtale om leasing i stedet for kjøp. På bakgrunn av styreleders forklaringer kan vi ikke legge til grunn at det forelå en aksept om fravikelse av tildelingsvedtakets vilkår. Innen utbetalingstidspunktet hadde styreleder overlatt dialogen med motparten til kommunens advokat, og styreleder fikk låneavtalen i retur med signatur fra motpart. Låneavtalen viste direkte tilbake til tildelingsvedtaket, og en rimelig tolkning av dette er at motparten på dette tidspunktet godtok vilkårene som var satt i tildelingsvedtaket. Ett av disse vilkårene var at lånet skulle «nyttes til anskaffelse av produksjonsutstyr ...», og med «anskaffelse» i denne forbindelse forstår revisor at det skulle bli Skjervøy Sjømat AS sin eiendom. I låneavtalen pkt. 10 står det at låneavtalen anses misligholdt dersom låntaker ikke nytter lånet til det formål og behov som lånet er gitt for å dekke.

På den andre siden vektlegger revisor det faktum at styreleder, før utbetalingen til Skjervøy Sjømat AS, var gjort uttrykkelig kjent med at deler av utstyret som lånet skulle finansiere, i stedet ble leaset.

¹¹⁴ Kommunens advokat har for Skjervøy kommune søkt å kartlegge hvilket utstyr Skjervøy Sjømat AS investerte i.

¹¹⁵ Vi behandler ikke leasingavtalen nærmere ettersom den er et forhold mellom Atlantic Seafood AS og eier av leasingobjektet.

Revisor har ikke fått opplyst eller dokumentert at styreleder fulgte oppfordringen fra låntaker om å ta kontakt dersom han hadde innvendinger til den endrete finansieringen.

Som ovenstående viser, taler noen omstendigheter i saken for at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin utbetaling til Skjervøy Sjømat AS var i tråd med tildelingsvedtaket, mens andre omstendigheter taler for at utbetalingen var i strid med styrets tildelingsvedtak.

Revisor kan ikke se at det har vært tema hvordan det øvrige utstyret nevnt i investeringsbudsjettet, ble anskaffet.

- Revisjonens undersøkelse viser at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjennom epost fra låntaker før utbetalingen av ansvarlig lån kr 2 500 000 visste at deler av driftsmidlene lånet var ment å finansiere, faktisk ble finansiert gjennom leasingavtale.
- Revisors funn gir ikke grunnlag for entydige vurderinger av hvorvidt utbetalingen til Skjervøy Sjømat AS var begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak. Etter det revisor kan se, skaper eposten fra Godø, med beskjed om at utstyr ville leases, tvil om mottaker av tildelingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS faktisk ville bruke midlene fullt ut i henhold til tildelingsvedtaket. Styreleder besørget lånebeløpet utbetalt til tross for at han var gjort oppmerksom på at deler av utstyret ville bli leaset. På den andre siden viser vi til at styreleder overlot dialogen med motparten til kommunens advokat og før utbetalingen mottok signert låneavtale fra Skjervøy Sjømat AS som inneholdt betingelsene for lånet, herunder vilkåret om at det skulle nyttes til utstyrsanskaffelse. Dette kunne gi styreleder grunn til å tro at det omsøkte utstyret i sin helhet ville bli anskaffet til låntakers eie, og det er også styreleders forklaring på hvordan han oppfattet situasjonen.

9 INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS

9.1 Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Industriparken Skjervøy AS hadde som formål å «*ie samt forestå utleie av eiendom med bygninger, faste installasjoner og arealer tilrettelagt for industri og tilknyttet næringsvirksomhet. Selskapet kan ved aksjetegning eller på annen måte delta i annen virksomhet*». Selskapet eide eiendommen Industriparken, med adressen Havnegata 42 Skjervøy.

Industriparken Skjervøy AS var fra januar 2005 til sommeren 2007 eid av Skjervøy kommune¹¹⁶, og det er registrert i Foretaksregisteret 5.9.2005 at styret besto av leder Øyvind Isaksen og styremedlemmene Thor Henriksen og Håvard Larsen. Roy Waage var daglig leder. Det er registrert 24.11.2007 at Noralf Matre var daglig leder. Regnskapsfører var Halvar Solheim. På tidspunktet Industriparken Skjervøy AS søkte om midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS – januar 2010 – var selskapet eid av North Crab AS. North Crab AS hadde, på vegne av West Contractors AS, kjøpt alle aksjene i Industriparken Skjervøy AS i 2007. Styret i sistnevnte selskap ble imidlertid ikke skiftet ut ved aksjeoverdragelsen; det ble først 22.9.2011 foretaksregistrert endring i styret, med Bjarne Østensen som leder og Noralf Matre og Eyvind Opsahl som styremedlemmer. Industriparken Skjervøy AS er i dag ifølge Brønnøysundregistrene et inaktivt selskap. Foretaket ble fusjonert inn i North Crab AS i juli 2014¹¹⁷.

«*Søknad om tilskudd eller lån*» fra Industriparken Skjervøy AS er datert 18. januar 2010 og signert av selskapets styreleder Øyvind Isaksen. Søknaden er vedlegg 9.1 til rapporten og er formulert slik: «*Industriparken Skjervøy A/S er inne i en fase der det jobbes med et mulig eierskifte og refinansiering av den langsiktige gjelda i selskapet.*

Grunnlaget for dette er meget spennende samarbeidstanker og samarbeidsprosjekt mellom flere selskaper innenfor den maritime bransje. (se vedlagte dokumentasjon)

Dagens eier av Industriparken Skjervøy A/S er villig til salg, men er klar på at deler av den langsiktige gjelda i selskapet må gjøres opp.

Samla langsiktig gjeld er i dag på ca. NOK 5.500.000,-.

På vegne av Industriparken Skjervøy A/S søker vi Skjervøy Fiskeriutvikling A/S om et tilskudd eller lån på NOK 2.500.000,- til nedbetaling/refinansiering av selskapets langsiktige gjeld.»

Søknaden viser at Industriparken AS søkte om tilskudd eller lån for *nedbetaling/refinansiering av selskapets langsiktige gjeld*. Med *nedbetaling* må forstås innfrielse av (deler av) lån og med *refinansiering* må forstås at det tas opp et nytt lån for å betale ned gammel gjeld. Målet med refinansiering er som regel å betale mindre i renter.

Ut fra søknaden forstår vi at det var tema at aksjene i Industriparken Skjervøy AS skulle skifte eiere, og at eier North Crab AS kunne gå med på et eierskifte under forutsetning av at deler av den langsiktige gjelden ble gjort opp. Det er opplyst i søknaden hvor mye den samlede langsiktige gjelden var, men ikke hvem som var kreditorer. Søknadsteksten er imidlertid naturlig å forstå dithen at Industriparken Skjervøy AS hadde lån hos sin eier North Crab AS. Dette var også tilfellet. Industriparken Skjervøy AS hadde i april 2006, mens selskapet var 100 % kommunalt eid, tatt opp et lån på kr 1,5 millioner hos selskapet North Crab AS (som ett år senere altså kjøpte Industriparken Skjervøy AS i kraft av å være nominert av West Contractors AS.) Daværende styreleder i

¹¹⁶ For ytterligere redegjørelser for selskapets historie, viser vi til K-Sekretariatets rapport nr. 1 2007 *Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*.

¹¹⁷ Registrert i Foretaksregisteret 23.7.2014

Industriparken Skjervøy AS har overfor revisor bekreftet at det var dette lånet (hovedstol pluss påløpte renter) som ble søkt refinansiert gjennom søknaden av 18.1.2010.

Ifølge søknaden fremgår grunnlaget for «et mulig eierskifte og refinansiering av den langsiktige gjelda i selskapet» av vedlegg til søknaden. Revisor har intervjuet daværende styreleder Isaksen, og oppfatter på bakgrunn av hans opplysninger om søknaden at vedlegget var et brev fra Nord Maritim Kluster til Industriparken Skjervøy AS. Brevet er utklipp 8 og er datert 18.12.2009.

Utklipp 8. Vedlegg til søknad

Industriparken Skjervøy AS
V/ Øyvind Isaksen
9180 SKJERVØY

18.12.2009

Vedrørende salg av Industriparken Skjervøy AS

Viser til gårdagens møte med ledelsen Industriparken, der vi drøftet eventuelt kjøp av Industriparken Skjervøy.

Som nevnt i går er NMK ett forholdsvis nyoppstartet selskap som vil utføre ett bredt spekter av tjenester til kystfiskeflåten, og oppdrettsnæringen i Troms og Finnmark.

Skipsverftet på Skjervøy er for oss ett viktig knutepunkt både administrativt og mekanisk. Det vil for oss være viktig å opprettholde vår base her.

NMK eller eiere av NMK vil gjerne være med å diskutere kjøp av hele eller deler av skipsverftet. Vi har også drøftet dette med andre samarbeidspartnere.

Skulle dette være aktuelt for Industriparken, vennligst ta kontakt med daglig leder NMK Stein Are Paulsen.

Med vennlig Hilsen
For Nord Maritim Kluster

Stein-Are Paulsen

Nord Maritim Kluster
PB 162
9189 Skjervøy

Havnegata 42
stein-ap@trollnet.no
971 24535

Kontonummer:
4740 133621
Orgnr: 994926144

Kilde: Skjervøy kommune

Brevet fra Nord Maritim Kluster viser at selskapet var interessert i eiendommen Industriparken for å kunne ha base på Skjervøy. Vi forstår ut fra brevet at Nord Maritim Kluster ønsket å levere tjenester til kystfiskeflåten og oppdrettsnæringen.

9.2 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 7-2010 i styremøtet 5.2.2010:

1. **Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger Industriparken Skjervøy A/S et ansvarlig lån stort NOK 2.500.000,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til refinansiering av selskapets langsiktige gjeld.**
2. **Lånet eller deler av lånet kan omgjøres til tilskudd hvis selskapet kan dokumentere minst tilsvarende kapitalbehov til nye infrastrukturtiltak på Eiendommen.**
3. **Lånet skal forrentes med rente tilsvarende 3 måneders Nibor +3%. Rentene skal akkumuleres og forfaller til betaling samtidig med hovedstol.**
4. **Styret gir administrasjonen fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår og betingelser for slik lån, herunder endelig å fastsette reglene for når påkrav kan fremsettes.**
5. **Lånet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.**

Vedtaket i seg selv med ordlyden «*refinansiering av selskapets langsiktige gjeld*» gir liten veiledning for å vurdere formålet med tildelingen opp mot selskapets formålsbestemmelse i vedtektene § 2. Daværende styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling, Roy Waage, har imidlertid opplyst til revisor at vedtaket om refinansiering av Industriparken Skjervøy AS ble fattet med den hensikt å sikre Skjervøy kommune en «posisjon» med hensyn til et fremtidig salg av selskapet eller eiendommen Industriparken (Skjervøy AS). En slik posisjon var viktig å oppnå fordi det i forbindelse med den gang aktuelle planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien, var etablert en målsetning om at kommunen skulle medvirke til å skaffe til veie industrilokaler¹¹⁸.

Vi ser av vedtaket at det ble bevilget midler til «*refinansiering*». Det vil altså si at gjelden ikke skulle innfris, men ville skifte eier fra North Crab AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vedtakets pkt. 2 omhandler eventuell omgjøring, mens de øvrige vilkårene omhandler vilkårene for lånet.

9.3 Saksbehandlingen

Sak 7-2010 ble utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved konsulent Frode Schultz. Utredningen er vedlegg 9.2 til rapporten. Ifølge saksutredningen fulgte det to vedlegg med utredningen; «*søknaden*» og «*vedlagte dokumentasjon*». «Vedlagte dokumentasjon» var brevet fra Nord Maritim Kluster (utklipp 8) og en epost fra Tschudi Shipping Company til Waage med kopi til Yngvar Hansen, sendt fra selskapets administrerende direktør 4.2.2010 kl. 18.28 (utklipp 9 nedenfor). Til styrets saksbehandling kom det således et nytt alternativ for bruk av Industriparken etter at kommuneadministrasjonen hadde skrevet sin utredning. Vi kan ikke se at initiativet fra Tschudi Shipping Company ble skriftlig utredet.

E-posten fra administrerende direktør i Tschudi Shipping Company AS redegjør for flere aktørers interesse tilknyttet Industriparken i forbindelse med mulig etablering av basevirksomhet. Initiativene som beskrives i e-posten, virker å være tilknyttet en noe annen form for virksomhet enn de initiativene som fremgår av brevet fra Nord Maritim Kluster.

Vi ser av eposten i utklipp 9 på neste side at partene hadde vært i diskusjoner om mulig etablering av basevirksomhet på Skjervøy og at denne var tenkt gjennomført ved et samarbeid mellom Boreal Offshore/Tschudigruppen og ASCO. I det første avsnittet kan vi lese at Tschudi Shipping Company AS fra før var fornøyd med samarbeidet med Skjervøy kommune. I det andre avsnittet redegjør administrerende direktør for selskapets behov for gode arealer til kai, og gir uttrykk for å håpe at slike raskt kan stilles til disposisjon slik at etableringen av basevirksomhet kan komme i gang. Selskapet ønsket arealer til både logistikkvirksomheten og servicevirksomheten. Vi ser videre i eposten at selskapet ville fortsette dialogen med kommunen om basevirksomhet og arealbruk, og fjerde avsnitt tyder på at det er gjort avtale om videre diskusjoner på Skjervøy 15. og 16.2.2010.

¹¹⁸ Dette behandler vi nærmere i delkapitlene 9.4 og 9.5.5.

Utklipp 9. Vedlegg 2 til sak 7-2010. E-post fra Tschudi Shipping Company til Roy Waage
Roy RW. Waage

Fra: TSC - Jon Edvard Sundnes [jes@tschudishipping.no]
Sendt: 4. februar 2010 18:28
Til: Roy RW. Waage
Kopi: Yngvar Hansen
Emne: Base på Skjervøy - alternativ bruk av industriparken.

Kjære Roy Waage

Jeg viser til våre seneste diskusjoner om mulig etablering av basevirksomhet på Skjervøy som et samarbeid mellom Boreal Offshore/Tschudigruppen og ASCO. Jeg vil først benytte anledningen til å takke for konstruktive og løsningsorienterte innspill og tilbakemeldinger fra kommunen i denne forbindelse og også i forbindelse med de diskusjoner vi hadde i fjor med Titan Salvage i forbindelse med anbudet for fjerning av Murmansk. Den lokale entusiasme og engasjement i kommunen og fra Boreal ble satt stor pris på av Titan og oppleves som en de faktorer som gjorde at Titan kunne gå så tungt inn i prosjektet som de gjorde. Desverre kom vi ikke i mål i forbindelse med anbudet på fjerningen av Murmansk, men de diskusjoner vi hadde i fjor har vært en god plattform for de diskusjonene som vi nå har hatt med ASCO om etablering på Skjervøy. Jeg håper og tror at vi med dette utgangspunkt skal komme fram til en god forretningsmessig løsning med ASCO som kan gi grunnlag for en tyngre satsing og tilstedeværelse på Skjervøy i overskuelig framtid.

Som diskutert vil en etablering av base sammen med ASCO på Skjervøy forutsette at man relativt hurtig kan disponere gode areal med god adgang til kai for det som forbindes med tradisjonell basevirksomhet, det vil si logistikk og lager. Vi håper at slike areal kan kommitteres og stilles til veie for dette formål raskt slik at kan få etablert virksomheten som et reelt tilbud til brukerne relativt hurtig. I tillegg til areal for logistikkvirksomheten vurderer vi at det også vil oppstå behov for areal og bygningsmasse for servicevirksomhet. En av våre hensikter med å søke å etablere basevirksomhet er blant annet å få til industrielle ringvirkninger som blant andre også Boreal vil kunne nyte godt av. Dette anser vi som viktig nå som vi må forvente redusert virksomhet i Kirkenes etter at anleggsperioden er over. Areal for industri og servicevirksomhet vil ikke nødvendigvis behøve å ligge innenfor baseområdet. Vi vurderer at Industriparken og tilstøtende bygninger kan være godt egnet for forskjellige aktiviteter i denne sammenheng. Områdene er svært nære samtidig som de ikke vil bli berørt av flytting av gods og behov for lagring på basen. Jeg kan også bekrefte at vi fra et Tschudi/Boreal ståsted ser en flytting av Boreals virksomhet til Industriparken som en reell mulighet for å frigi et større samlet areal for den rene basevirksomheten. Vi ønsker å ha en fortsatt dialog om dette når vi nå fortsetter våre diskusjoner om basevirksomhet og arealbruk.

Jeg ser fram til å fortsette våre diskusjoner når jeg kommer til Skjervøy sammen med den administrerende direktør i ASCO Norge, Runar Hatletvedt, den 15 og 16 februar.

For ordens skyld vil jeg anmode at kommunens representanter utøver samme gode diskresjon i håndtering av denne saken som det ble utøvet i de diskusjoner vi hadde med Titan. På det stadiet vi forhandler nå ønsker vi ikke at våre planer skal bli kjent da det kan bli misbrukt av konkurrenter i regionen. Jeg regner med at dere har god forståelse for dette.

Med vennlig hilsen

Jon Edvard Sundnes
Administrerende Direktør
Tschudi Shipping Company AS
www.tschudishipping.com
Tel + 47 67 11 98 90

Kilde: Skjervøy kommune

Ovennevnte viser at i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin sak 7-2010 besto saksdokumentasjonen styremedlemmene ble forelagt av:

1. Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS om tilskudd eller ansvarlig lån
2. Skjervøy kommune - ved Frode Schultz - sin utredning av sak 7-2010
3. Vedlegg til saksutredning av sak 7-2010; brev fra Nord Maritime Kluster og epost fra Tschudi Shipping AS (utklipp nr. 8 og 9)

Styremedlemmene har i intervju med revisor bekreftet vår oppfatning av hvilken dokumentasjon som lå til grunn for styrebehandlingen.

I den skriftlige saksutredningen som ble forelagt styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, ser vi at saksopplysningene er hentet fra Industriparken Skjervøy AS sin søknad. Schultz fortalte i intervju med revisor at da han saksbehandlet denne saken, hadde han fiskebruket i Skjervøy havn i bakhodet; det var viktig at båtene hadde et tilbud utover å kun levere fisk. Årsaken til at han gav positiv innstilling i saken var ifølge Schultz at han anså det som viktig å opprettholde et servicetilbud og at han hadde en følelse av at det ville bli politisk godtatt. I saksutredningen fremkommer:

«Industriparken Skjervøy AS vurderer et mulig eierskifte og med det en refinansiering av langsiktig gjeld. Selskapet er inne i en spennende prosess som omhandler samarbeid mellom flere selskaper innenfor maritim bransje.

Dagens eier er villig til salg, men et eventuelt salg og samarbeid krever at deler av langsiktig gjeld gjøres opp med nåværende eiere. Langsiktig gjeld utgjør for tiden ca. kr. 5 500 000 hvor det aller meste utgjør eierlån. Det søkes om tilskudd eller lån stort kr. 2 500 000 for å refinansiere deler av den langsiktige gjelden.»

Innholdet i vedleggene med opplysninger fra interessenter i Industriparkens arealer, er altså ikke kommentert eller vurdert. Under vurdering er det vist til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse, og det er skrevet at:

«Industriparken Skjervøy AS er en sentral del av omstruktureringen av Skjervøy havn som mottak og foredlingssted for fisk. Flåten som leverer her vil øke og vil ha behov for tjenester Industriparken Skjervøy AS i samarbeid med andre vil kunne levere. Det er av avgjørende betydning for flåteleddet at de kan få utført tjenester under liggetid for lossing/lasting.

Administrasjonen vil anbefale at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S gir Industriparken Skjervøy A/S et ansvarlig lån stort NOK 2.500.000,-. Dette vil gi selskapet en ny forhandlingsposisjon og eventuelt nye utviklingsmuligheter.»

Saksutredningen inneholder en vurdering av det omsøkte tiltaket sitt forhold til § 2 i vedtektene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS og må således sies å ha bidratt til å gi styret mulighet for å vurdere nettopp dette forholdet. Revisor har også fått opplyst både fra styreleder og styremedlemmer at i møtet hvor tildeling til Industriparken Skjervøy AS ble behandlet, var det gitt orienteringer om Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål.

Den skriftlige saksutredningen inneholder ikke vurderinger av om tildelingen skal være lån eller tilskudd og ikke vurderinger av eventuell konkurransevridding som følge av overføring av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS. Daværende styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS har opplyst at disse forholdene ble drøftet på et prinsipielt nivå i forkant av at styret behandlet sak 7-2010 og de øvrige sakene i styremøtet den 5.2.2010. Om graden av muntlig redegjørelse for sakene til behandling i styremøtet den 5.2.2010, har styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS gitt varierende opplysninger til revisor. Ett styremedlem opplyser å ha opplevd den muntlige informasjonen som utilstrekkelig med hensyn til å vurdere hvorvidt innvilgelse av søknaden fra Industriparken Skjervøy AS om ansvarlig lån eller tilskudd ville være i tråd med Skjervøy Fiskeriutviklings formål, jf. vedtektene § 2. Andre opplyste til revisor at de gjennom sine kommunestyreverv var godt kjent med bakgrunnen for Industriparkens søknad, og at den muntlige informasjonen som ble gitt i forbindelse med styrets behandling av sak 7-2010, derfor opplevdes tilstrekkelig. Det var imidlertid ikke noen av styremedlemmene som hadde innvendinger til behandlingsgrunnlaget og varslet om styrebehandling, og vi legger dermed til grunn at styret under behandlingen av saken om tildeling av midler til Industriparken Skjervøy AS opplevde å ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Etter revisors vurdering inneholdt saksgrunnlaget for behandling av tildelingen til Industriparken Skjervøy AS opplysninger som vi utledet som relevante for at en tildelingssak skal være gitt et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Når det gjelder formålet med vedtaket i sak 7-2010 viser vår undersøkelse at å refinansiere lån var begrunnet i å sikre Skjervøy kommune en posisjon med hensyn til et fremtidig salg av selskapet eller eiendommen. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde under styrebehandlingen opplysninger om planene til to interessenter i Industriparken Skjervøy, hvor den ene aktøren ville tilby tjenester til kystfiskeflåten og oppdrettsnæringen og den andre aktøren ønsket å etablere forsyningsbase for oljeindustrien. Da disse alternativene for bruk av Industriparken ble gjort kjent for styret under behandlingen av sak 7-2010, er det naturlig i en drøfting av tildelingens formål opp mot selskapets vedtekter å ta i betraktning de to ovennevnte initiativene.

Førstnevnte alternativ for bruk av Industriparken fremstår klart som et tiltak som faller innenfor Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2. Det andre alternativet som etter sin ordlyd isolert sett vedrører oljeindustri, trenger nærmere vurdering opp mot selskapets formålsbestemmelse.

Vår undersøkelse viser at ingen av de fremlagte alternativene ble realisert, men vi forstår på bakgrunn av opplysninger fra tidligere styreleder at alternativet om forsyningsbase fremsto for styret som mest aktuelt å få realisert.

Dette initiativet for bruk av Industriparken var ikke skriftlig utredet forut for styrebehandlingen. Styremedlemmene ble imidlertid forelagt epost som beskrev planene for bruken av Industriparken og vi oppfatter – på bakgrunn av våre intervjuer med styreleder og styremedlemmene – at styret diskuterte tiltakets betydning opp mot selskapets formålsbestemmelse. Utover å konstatere at styret diskuterte de to alternativene for bruk av Industriparken, har ikke revisor grunnlag for å redegjøre for hvordan styret diskuterte de to løsningene og i hvilken grad styret problematiserte hvorvidt realisering av alternativet om etablering av forsyningsbase for olje var i henhold til selskapets vedtekter. Styreleder har opplyst til revisor at denne etableringen – hvis den ble realitet – ville hatt stor betydning for fiskeri- og havbruksnæringen. På eiendommen ville det bli etablert verksted og servicetjenester som også fiskebåter kunne benytte seg av.

For revisors vurdering av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin tildeling er det som sagt avgjørende hvilken informasjon styret hadde om saken på beslutningstidspunktet. Styret besto av personer med fremtredende samfunnsroller og formodentlig betydelig lokalkunnskap, og det at styremedlemmene har opplyst til revisor at de vurderte tiltaket opp mot selskapets formål, kan bety at de fant at tiltaket kunne ha «betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen». Revisor finner derfor ikke grunnlag for å fastslå at tildelingen til Industriparken Skjervøy AS var i strid med Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål.

Revisor vurderer at det ville vært fordelaktig om styret eksplisitt begrunnet vedtakets relevans for selskapets formål i selve vedtaksteksten eller i protokollen, men vi kan ikke se at det kan være grunnlag for å oppstille et absolutt krav om dette. Revisor registrerer at styret ikke fant grunn til å avklare vedtaket i sak 7-2010 med formannskapet, jf. § 2 i selskapets vedtekter. Men som vi har påpekt tidligere i rapporten, gav styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS i formannskapets møte 10.2.2010 orientering om tildelingene gjort i styremøtet 5.2.2010.

Etter revisors vurdering kan det stilles spørsmål ved om kommuneadministrasjonen, som ikke inngår i aksjeselskapets formelle styringsstruktur, hadde innflytelse i aksjeselskapet når det gjaldt blant annet saken om Industriparken Skjervøy AS. På revisors spørsmål om hvordan han opplevde å utrede sak 7-2010 om Industriparken Skjervøy AS, svarte Schultz at han opplevde det som helt uproblematisk.

- Revisor har funnet grunn til å drøfte nærmere hvorvidt formålet med tildelingen i sak 7-2010 var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. **Revisor kan ikke se å ha grunnlag for å vurdere tildelingen som vedtektsstridig.** Relevansen opp mot formålet kunne med fordel ha vært skriftlig vurdert og begrunnet (i saksutredning eller vedtak) opp mot formålsbestemmelsen.
- Etter revisors vurdering hadde det vært en fordel om initiativet vedrørende ASCO Artic Base var skriftlig drøftet opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. **Revisor finner likevel at kriteriene vi utledet for et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i en tildelingssak fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, er oppfylt for sak 7-2010.**
- **Revisor vurderer ikke noen av styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling som inhabile etter aksjeloven § 6-27.**

9.4 Utbetalingen og oppfølging av tildelingsvedtaket

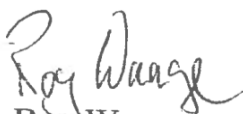
Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok ikke noe om oppfølging eller kontroll av støttemottakers bruk av midlene. Selskapet kontrollerte imidlertid direkte låntakers (Industriparken Skjervøy AS) bruk av midlene gjennom utbetalingen. Som vi ser av utklipp 10 nedenfor, beordret styreleder 23.2.2010 utbetaling fra Skjervøy Fiskeriutviklings bankkonto på kr 2 076 986,30 til selskapet North Crab AS, ikke til Industriparken Skjervøy AS sin konto. North Crab AS var på dette tidspunktet eier av selskapet Industriparken Skjervøy AS. Den delen av Industriparken Skjervøy AS sin langsiktige gjeld som Skjervøy Fiskeriutvikling i sak 7-2010 vedtok å refinansiere, var gjeld Industriparken Skjervøy AS hadde til sitt morselskap North Crab AS. Vi kommer tilbake til dette i kapittel 9.5. Av utklipp 11 fremgår beregningene som ble lagt til grunn for utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til North Crab AS.

Som det fremgår av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 7-2010, ble det i pkt. 4 gitt fullmakt til «administrasjonen» med hensyn til å «fremforhandle de endelige vilkår og betingelser» for lånet. Revisor forstår det slik at styret med «administrasjonen» mente styreleder, noe som virker sannsynlig ettersom Skjervøy Fiskeriutvikling AS verken hadde ansatte eller daglig leder på dette tidspunktet. På bakgrunn av styreleders fullmakt i tildelingsvedtaket pkt. 4 måtte det etter revisors skjønn være legitimt at styreleder sammen med låntaker forhandlet frem en nedjustering av lånebeløpet fra vedtatt sum til en sum som var tilstrekkelig til å nå formålet låntaker søkte om lån til.

Utklipp 10. Betalingsordre fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, v/ styreleder Roy Waage, 23.2.2010

Ber om at det utbetales NOK 2.076.986,30,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling A/S konto 4740 1345856 til North Crab A/S konto 3330 2141245 i henhold til vedlegg.

Skjervøy den 23. februar 2010

Roy Waage

Utklipp 11. Beregningsgrunnlag for lånesum**Renteberegning av lån stort kr 1 500 000 fra 20.04.2006 til 31.12.2009**

Lånebeløp	Rentesats	Fra dato	Til dato	Antall dager	Rentebeløp	
1 500 000,00	10 %	20.04.2006	30.06.2007	436	179 178,08	1 679 178,08
1 500 000,00	10 %	30.06.2007	30.06.2008	366	150 410,96	150 410,96
1 500 000,00	10 %	30.06.2008	31.12.2008	184	75 616,44	75 616,44
1 500 000,00	10 %	31.12.2008	31.12.2009	365	150 000,00	150 000,00
1 500 000,00	10 %	31.12.2009	22.02.2010	53	21 780,82	21 780,82
					576 986,30	2 076 986,30
Lån						1 500 000,00
Renter						576 986,30
Totalt å betale til North Crab AS konto 3330.21.41245						2 076 986,30

Redegjørelsen ovenfor viser at styreleder fulgte opp bevilgningen med å utbetale midler. At utbetalingen ikke var direkte til Industriparken Skjervøy AS, men til North Crab AS, kan etter ordlyden i vedtakets pkt. 1 samt låneavtalen som angir med all tydelighet Industriparken Skjervøy AS som låntaker, isolert tolkes som en oppfølging i strid med styrets tildelingsvedtak. Utbetalingen innebar imidlertid at Skjervøy Fiskeriutvikling AS direkte kontrollerte låntakers bruk av midlene. Dermed sikret Skjervøy Fiskeriutvikling AS seg kontroll med at de tildelte midlene ble brukt i tråd med vilkår selskapet hadde satt for lånet, jf. vedtakets pkt. 1. At tildelingen var ansvarlig lån, ble fulgt opp med en låneavtale (utklipp 12 på neste side). Det fremgår av låneavtalen mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS pkt. 3.1 at «Långiver har (...) stilt til disposisjon for låntaker et ansvarlig lån på inntil NOK 2 500 000.»

- **Etter revisors vurdering** var utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak for sak 7-2010. Selv om det ikke var ikke vedtatt noen rutiner for oppfølging av mottakers bruk av midler, utøvde styreleder faktisk kontroll ved å utbetale lånet direkte til North Crab AS.

Utklipp 12. Del av låneavtale mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS

LÅNEAVTALE VEDRØRENDE ANSVARLIG LÅN	
mellom	
Skjervøy Fiskeriutvikling AS Org nr. 995 107 457 ("Långiver(en)")	
og	
Industriparken Skjervøy AS Org.nr. 960 491 602 ("Låntaker(en)")	
1. BAKGRUNN	
1.1	Långiveren er gitt i oppgave av Skjervøy kommune å forvalte MNOK 15 som kommunen mottok når Nergård AS besluttet å nedlegge sin drift i kommunen til nærmere angitte formål.
1.2	Låntaker har sagt seg villig til å selge sitt industrianlegg på Skjervøy til nye industriaktører.
1.3	Partene er kommet til enighet om at Långiver skal yte Låntaker slikt ansvarlig lån som beskrevet nedenfor.
2. DEFINISJONER	
2.1	I denne avtale gis disse ordene følgende betydning:
<i>Lånet:</i>	Lånesummen som angitt i punkt 3.
<i>Bankdag:</i>	Ukedag (mandag t.o.m. fredag) som er åpen for ordinære bankforretninger i Norge.
<i>NIBOR:</i>	Norwegian Interbank Offered Rate (NIBOR) er den rente som kvoterer på Reuters skjerm bilde "NIBP" (eller tilsvarende som måtte erstatte denne) ca. kl. 12:00 i Oslo.
3. LÅNET	
3.1	Långiver har, på de betingelser som fremgår av denne avtale, stilt til disposisjon for Låntaker et ansvarlig lån på inntil NOK 2.500.000,- (skrivernorskekronertom millioner femhundredetusen 00/100).
4. UT BETALING	
4.1	Lånebeløpet skal utbetales til konto anvist av Låntaker mot påkrav.

9.5 Sammenheng mellom lån til Industriparken Skjervøy AS og salg av selskapet

En redegjørelse for en eventuell sammenheng mellom lånet fra *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* (i 2010) og «salget av *Industriparken Skjervøy* til *West Contractors AS*» (i 2007), gjør det for det første nødvendig med en beskrivelse av formålet med Industriparken Skjervøy AS sitt låneopptak hos North Crab AS i 2006. Vår redegjørelse starter derfor med en nærmere behandling av vedtakene i Industriparken Skjervøy AS sitt styremøte 30.3.2006 og innholdet i den etterfølgende låneavtalen. Deretter behandler vi disposisjonene i ettertid som omhandlet salg av Industriparken Skjervøy AS; her har det vært aktuelt med salg av både eiendommen og aksjeselskapet. Ovenstående problemstillinger henvisning til «salget av Industriparken Skjervøy» må forstås i betydningen aksjeselskapet *Industriparken Skjervøy AS*.

9.5.1 Industriparken Skjervøy AS sitt lån hos North Crab AS

Pr. mars 2006 var *Industriparken Skjervøy AS* et kommunalt aksjeselskap med Skjervøy kommune som eneste aksjonær.¹¹⁹ Selskapets styre besto av styreleder Øyvind Isaksen, styremedlem Thor Henriksen og styremedlem Håvard Larsen¹²⁰. Daværende ordfører i Skjervøy kommune, Roy Waage, var daglig leder i Industriparken Skjervøy AS. Den 30. mars 2006 avholdt selskapet styremøte. Utklipp 13 er protokollen fra styremøtet.

Utklipp 13. Protokollutskrift, styremøte i Industriparken Skjervøy AS, 30. mars 2006

Referat fra styremøte nr. 8 i Industriparken AS Onsdag 30.03.06 kl. 21.30- 23.00

Til stede: Daglig leder Roy Waage og styret V/ Styreleder Øyvind Isaksen og Thor Henriksen

Sak 12/06 Kjøp av Kyko-tomta

I forbindelse med salg av Industriparken er styret interessert i å tilegne seg Kyko-tomta. Ei større tomt vil gjøre Industriparken mer attraktivt i markedet. Eier ønsker at Industriparken tilegner seg tomta.

Vedtak:

Industriparken kjøper Kyko-eiendommen for kr. 850.000,-. Tilbudet fra ekstern investor om et rente -og avdragsfritt lån på kr. 1.500.000,- for å finansiere tomta og oppkapitalisere selskapet aksepteres.

Sak 13/06 Salg av Industriparken

Vedtak:

Styreleder tar kontakt med Aktør Eiendomsmegling på fredag den 07.04.06 for å ordne med et salgsprospekt/annonse for salg av Industriparken på det åpne markedet. Industriparken annonseres for salg når tinglyst skjøte for Kyko-tomta foreligger.

Øyvind Isaksen
(referent)

Thor Henriksen

Kilde: Skjervøy kommune

Av møteprotokollen fremgår det at styret i sak 12/06 besluttet å akseptere et tilbud fra «ekstern investor om et rente- og avdragsfritt lån på kr 1 500 000. Slik referatene i forbindelse med styresak 12/06 og 13/06 fremgår av protokollen i utklipp 13, virker låneopptaket å ha vært motivert av

- En intensjon om å kjøpe «KYKO-eiendommen» for kr 850 000
- En intensjon om gjennom pkt. a) å gjøre Industriparken til et attraktivt salgsobjekt
- En intensjon om å «oppkapitalisere» selskapet

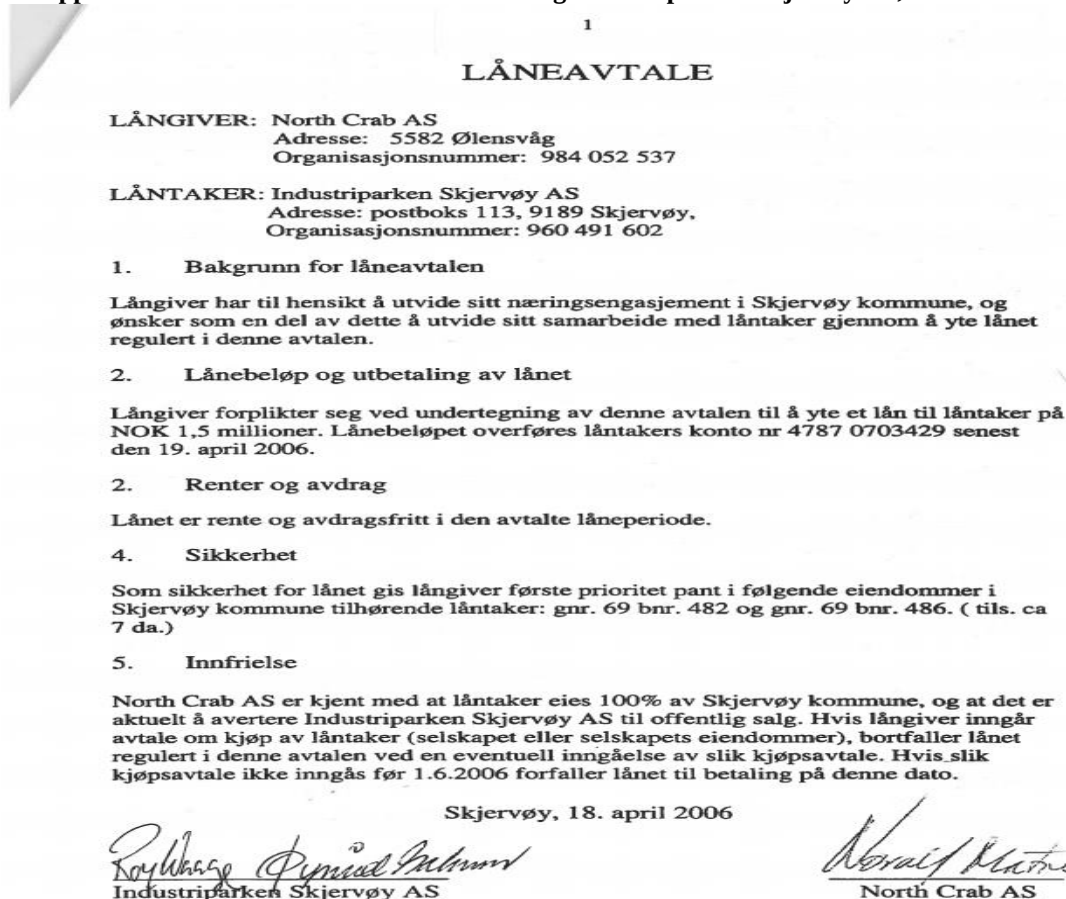
¹¹⁹ Selskapet hadde på dette tidspunktet vært kommunalt heleid siden januar 2005.

¹²⁰ Larsen hadde imidlertid på dette tidspunktet blitt innvilget permisjon fra sitt styreverv, etter vedtak i sak 08/06.

Med hensyn til punkt a) og b) var bakgrunnen for styrets vedtak i sak 13/06 om å «(...) ordne med et salgsprospekt/annonse for salg av Industriparken på det åpne markedet» formannskapetets vedtak 2.3.2006 i sak 10/06 om å be «(...) styret i Industriparken avvertere bygg og eiendom offentlig til salg.»¹²¹. Revisor tolker formannskapsvedtaket dithen at det på dette tidspunktet var snakk om å selge eiendommen Industriparken og ikke selskapet Industriparken Skjervøy AS.

Snaue tre uker etter styremøtet, 18.4.2006, inngikk Industriparken Skjervøy AS og den eksterne investoren North Crab AS låneavtale. Avtalen fremgår i sin helhet av utklipp 14 nedenfor.

Utklipp 14. Låneavtale mellom North Crab AS og Industriparken Skjervøy AS, datert 18.4.2006

Kilde: Skjervøy kommune

Revisor tolker låneavtalens punkt nr. 1, 2 og 5 som å innebære at North Crab AS gjennom å yte et klart tidsbegrenset rente- og avdragsfritt lån til Industriparken Skjervøy AS, hadde til hensikt å posisjonere seg med hensyn til et eventuelt salg av selskapet eller selskapets eiendom. At salg av Industriparken var nært forestående, var på dette tidspunktet kjent gjennom formannskapetets vedtak 2. mars samme år i sak 10/06. Revisor understreker at låneavtalens punkt 5, til forskjell fra formannskapsvedtaket i sak 10/06, innebar at et salg av Industriparken (Skjervøy AS) som eiendom eller selskap ble kontraktsfestet som reelle alternativer. Det fremgår videre av pkt. 4 «Sikkerhet» at långiver som sikkerhet for lånet ble gitt første prioritets pant i «følgende eiendommer i Skjervøy kommune tilhørende låntaker: nr. 69 bnr. 482 og gnr. 69 bnr. 486.» De to eiendommene det vises, er også kjent som «KYKO-tomtene»¹²². Disse omtales nærmere nedenfor.

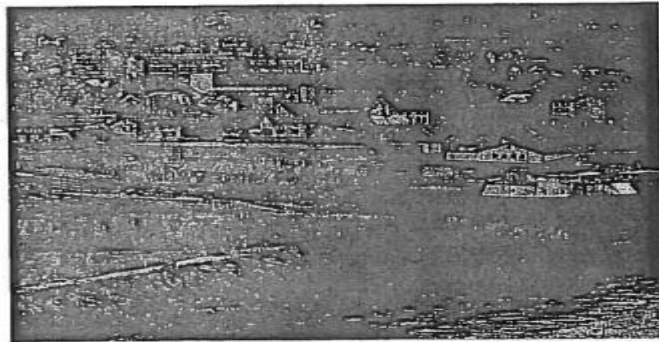
¹²¹ Revisor oppfatter på bakgrunn av dialog med Skjervøy kommune at formannskapet skulle drøfte eierspørsmål i kommunens (heleide) aksjeselskaper.

¹²² Revisor erfarer at pantsettelsen av de to tomteparsellene aldri ble tinglyst.

9.5.2 Budrunde og salgsprosess tilknyttet Industriparken Skjervøy AS

Det fremgår av salgsannonse revisor har fått kopi av (utklipp 15 nedenfor) at «Industriparken Skjervøy AS» ble annonsert til salgs. Frist for innsending av bud ble satt til 18.5.2006, men budfristen ble senere forlenget til 31. mai samme år.¹²³

Utklipp 15. Salgsannonse (angivelig kopiert fra avisen «Framtid i Nord»)

INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS TIL SALGS. Gnr/Bnr-Fnr: 69/1-400

Strategisk beliggenhet midt i Skjervøy havn som er et Maritimt Senter for Nord-Troms. Industriutleie/verksted-bygning oppført på midten av 70-tallet. Grunnflate på ca. 1735m². 2.etg. m/kontorer og kantine med mer på ca. 525m². Slipp for større fartøy samt industri-kai i betong tilknyttet anlegget.

Bygget er oppført i stål og betong med etg skille i betongelementer. Gulv på grunn i betong. Yttertak bæres av gitterdragere på profilerte stålplater, det er lagt nytt taktekke som er tilleggsisolert i 2006, samt at kontorfløy er under restaurering.

Tomta er ei festetomt på 12.161m², inkl. nabotomt. Det tas forbehold om event. reguleringstekniske forhold og rettstvist knyttet til nabotomten.

Visning etter avtale.

Bud sendes: Industriparken Skjervøy AS, postboks 113, 9189 Skjervøy innen 18.mai-06.

Kilde: Skjervøy kommune

Selv om salgsobjektet gjennom overskriften i annonsen fremstår som et aksjeselskap, viser annonsens innhold at det i denne sammenhengen var eiendommen «Industriparken» som ble annonsert til salgs.

Revisor har fra kommuneadministrasjonen i Skjervøy fått forelagt kopier av de to budene som kom inn i budrunden. Det første budet kom i brev datert 31. mai med Skjervøy Byggeservice A/S v/ Paul Stabell som avsender. Det andre budet kom i brev datert 6. juni med West Contractors A/S v/ Noralf Matre som avsender. Det gjelder begge tilbudsbrevene at kopien revisor har fått oversendt, har påskriften «Åpnet 6.juni-2006 kl 23.15. Øyvind Isaksen. Thor Henriksen.»

I tilbudsbrevet fra West Contractors A/S v/Noralf Matre står det innledningsvis: «Vedr. Skjervøy industripark. viser til tidligere møte og telefonsamtaler, senest den 31. mai, i anledning ovennevnte. Vi bekrefter at kr. 5,5 mill for eiendommene som tilhører parken er akseptabel for oss.» Budet fra Skjervøy Byggeservice AS var på kr 4 100 000 for «bygning, traverskrane og utearealer inkl. KYKO tomt.» Slik revisor tolker begge tilbudsbrevene, inneholdt de bud på Industriparken forstått som eiendom - og ikke selskap. Av protokoll fra styremøte i Industriparken Skjervøy A/S 8.6.2006, altså to dager etter at budene angivelig ble åpnet av styremedlemmer i selskapet, fremgår det under behandlingen av sak 20/06 at «Styret i Industriparken Skjervøy A/S legger herved frem saken

¹²³ Dette fremgår av protokoll fra styremøte i Industriparken den 8.6.06, under sak 20/06 «Salg av Industriparken».

angående salg av det heleide kommunale eiendomsselskapet Industriparken Skjervøy A/S. (...) Styret anbefaler overfor Skjervøy formannskap at selskapet/eiendommen Industriparken Skjervøy A/S selges til West Contractors A/S. Forutsetningen for salget bygger på at pristilbudet må overholdes og at øvrige forhold i budet avklares. Nødvendige avklaringer gjøres i samarbeid med formannskapet.»

Dagen etter, den 9. juni, vedtok formannskapet i Skjervøy kommune følgende i sak 73/06:
«Formannskapet ber styret i Industriparken Skjervøy A/S selge selskapet/eiendommen til West Contractors A/S. Forutsetningen for salget bygger på at pristilbudet må overholdes og at øvrige forhold i budet avklares. Nødvendige avklaringer gjøres i samarbeid med formannskapet.»

Revisor ser grunn til å påpeke følgende tilknyttet styrets og formannskapets vedtak av henholdsvis 8. og 9.6.2006: Styret i Industriparken og formannskapet i Skjervøy kommune henholdsvis anbefalte og vedtok at «selskapet/eiendommen» skulle selges til West Contractors, tilsynelatende på bakgrunn av et tilbud som for revisor fremstår som kun å ha omfattet *selskapets eiendom*.¹²⁴

Av de to budene *Industriparken Skjervøy AS* mottok i forbindelse med salgsannonсен, var kun budet fra *Skjervøy Byggeservice AS* avgitt innenfor tidsfristen. I salgsannonсен var det klart gitt uttrykk for at budene skulle sendes til selskapets postadresse på Skjervøy, altså pr. brev. Selv om *West Contractors AS* ved Noralf Matre i sitt tilbuds-brev viser til «(...) tidligere møte og telefonsamtaler, senest 31. mai (...)», må *West Contractors AS* sitt bud i dette tilfellet regnes som å ha vært avgitt etter budfristens utløp. Dette, samt at *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* i 2010 ytte *Industriparken Skjervøy AS* og selskapets nye eiere et ansvarlig lån, har etter hva revisor erfarer, foranlediget en henvendelse fra *Skjervøy Byggeservice AS* ved Paul Stabell til *EFTA Surveillance Authority (ESA)* i september 2011 (se vedlegg 9,4). Stabell ønsket en vurdering fra ESAs side av om det ansvarlige lånet i 2010 utgjorde ulovlig statsstøtte (jf. EØS-avtalen artikkel 61 (1)), og la også til grunn at selskapet han representerte, hadde blitt «*ført bak lyset i forbindelse med salget*» og at «*dersom vi [Skjervøy Byggeservice A/S] hadde kunnet benytte oss av et slik tilbud, hadde vårt tilbud [Skjervøy Byggeservice A/S sitt tilbud] hatt en annen utgang*». Det fremgår av ESAs vurdering av 22.1.2013 (vedlegg 9.5) at organet utelukkende tok stilling til spørsmålet om ulovlig statsstøtte, og tildelingen av ansvarlig lån fra *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* i 2010 ble ikke vurdert som å rammes av EØS-avtalens forbud i artikkel 61 (1). Avslutningsvis i vurderingen la imidlertid overvåkingorganet til grunn at en eventuell ettergivelse av lånet fra *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* til *Industriparken Skjervøy AS* ville bli vurdert som potensiell (ulovlig) statsstøtte.

Når det gjelder forholdene tilknyttet selve budrunden, legger revisor til grunn at *Industriparken Skjervøy AS* ville ha stått fritt til å avslå budet fra *Skjervøy Byggeservice A/S*, også i et tilfelle der dette budet var det eneste som kom inn. Revisor ser derfor ikke grunn til å problematisere at det foretrukne budet ble avgitt etter at fristen var utløpt.

Revisor registrerer videre at *West Contractors AS* ble aktuell som potensiell kjøper av selskapet *Industriparken Skjervøy AS* på bakgrunn av det som i utgangspunktet var et bud på selskapets eiendom. Dette fremgår av nedenstående dokumentasjon (i utklipp 17 og 18), formannskapets vedtak i sakene 73/06, 79/06, og 015/07, og *Industriparken Skjervøy A/S* sine styrevedtak i sakene 20/06, 23/06, 24/06 og 01/07.

Av protokoll fra styremøte i *Industriparken Skjervøy A/S* 20.6.2006 fremgår det under sak 21/06 «*Salg av Industriparken*» at følgende ble vedtatt: «*Med bakgrunn i formannskapssak 73/06 innleder*

¹²⁴ Som K-sekretariatet påpeker i sin rapport vedrørende *Industriparken Skjervøy* (2007), er det en realitetsforskjell mellom å selge selskapet eller selskapets eiendom, både med hensyn til hva som selges og hvem som – i juridisk forstand – har kompetanse til å inngå avtale som selger.

styreleder og daglig leder avsluttende forhandlinger med Westcon v/ Noralf Matre.» I formannskapsmøte 7.7.2006 orienterte ordfører Roy Waage om tre saker, blant annet «Forhandlinger – Industriparken – Westcom»¹²⁵. Følgende er protokollført: «Westcom ønsker å etablere servicebase på Sandøra og ønsker at Barlindhaug skal ta seg av prosjekteringen. De ønsker å kjøpe selskapet». Revisor merker seg at det i denne orienteringssaken til formannskapet kan se ut som om det er salg av Industriparken Skjervøy AS forstått som et selskap som er i ferd med å bli gjennomført. I protokollen fra styremøtet i selskapet 10.8.2006, der følgende vedtak er protokollført i sak 23/06, bekreftes dette: «Orientering fra daglig leder om forhandlinger med Westcon»: «Daglig leder orienterte om forhandlingene vedr. salg av Industriparken til Westcon. Westcon vurderer også kjøp av aksjene. (...) Styret tar orienteringen til etterretning.»

Det opplyses i protokoll fra styremøte i selskapet 5.11.2006 at Industriparken Skjervøy AS sin daværende leietaker Maritim Mobil hadde gått konkurs. I utredningen av sak 24/06 «Konkursåpning Maritim Mobil» legges det til grunn at «Dette vil forsinke prosessen med å avslutte leieforholdet med leietaker og å selge Industriparken. Kjøper Westcon er orientert om dette og vil forholde seg til ny framdriftsplan.»

I styremøte i Industriparken Skjervøy AS 8. november samme år ble sak 25/06 «Status daglig drift» behandlet. I saksutredningen står det at «Status ang. daglig drift ble drøftet med utgangspunkt i at selskapet ikke er betalingsdyktig. Regnskapskontoret har fått i oppdrag å orientere kreditorer om den økonomiske situasjonen Industriparken er kommet i. Selskapet ber om forståelse for dette pga at et salg er nært forestående.» Styret gjorde slikt vedtak i saken: «Styreleder og daglig leder gis fullmakt til å forhandle og inngå nødvendige avtaler for å sikre Industriparkens interesser i forbindelse med framtidig virksomhet.»

9.5.3 Salg av Industriparken Skjervøy AS

I selskapets styremøte 5.12.2007 ble sak 01/07 «Salg av aksjer i Industriparken» behandlet. Saksutredningen lød: «Styret har drøftet et salg av aksjene i Industriparken til West Contractors as, event annet selskap i samme konsern. Dette på bakgrunn av de forhandlinger som har vært ført med West Contractors as.» Styret vedtok følgende: «Styret tilrår at Skjervøy kommune selger sine aksjer i Industriparken til 10 % av pari kurs.»

Formannskapet behandlet sak 015/07 «Salg av Industriparken AS» i møte 15.2.07. Saksutredningen, innstilling og vedtak fremgår av utklipp 16 på neste side. I saksutredningen vises det til at «Avtaler om naustene er i boks. **Øvrige** [revisors uthevnin] **heftelser følger med selskapet.**».¹²⁶ Revisor oppfatter at Skjervøy kommune v/ ormannskapet i behandlingen av sak 015/07 forutsatte at West Contractors ved kjøpet av selskapet Industriparken Skjervøy AS skulle overta alle gjeldsforpliktelser i sistnevnte selskap, med unntak av kompensasjonsforpliktelser kommunen hadde påtatt seg overfor eierne av to naust som sto oppført på Industriparken Skjervøy AS sin daværende tomt.¹²⁷

¹²⁵ Revisor antar at «West Contractors AS» her har blitt forkortet til «Westcom».

¹²⁶ Revisor oppfatter at formuleringen «avtaler om naustene» her viser til formannskapssak 142/06 av 1.12.06, altså ca. to og en halv måned tidligere. I saken vedtok formannskapet at eierne av to naust som sto oppført på de såkalte KYKO-tomtene, som Industriparken kjøpte i april 2006, skulle få sine bruks- og eiendomsrettigheter til henholdsvis tomt og naust ivaretatt gjennom ny tomt og økonomisk kompensasjon for flytting av naustene.

¹²⁷ Revisor har fått opplyst at Industriparken Skjervøy AS solgte disse tomtene, også kjent som KYKO-tomtene, noen måneder før selve selskapet ble solgt til North Crab AS. Øyvind Isaksen og Noralf Matre har overfor revisor opplyst at det i forbindelse med at North Crab AS hadde pant i tomtene skal ha blitt enighet om et utsatt oppgjør.

Utklipp 16. Protokollutskrift fra formannskapsmøte i Skjervøy kommune, 15.2.07

Skjervøy kommune
Saksutredning

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato	Å/L
015/07	Formannskapet	15.02.07	
	Kommunestyret	28.02.07	

Arkiv	Saksmappe	Saksbehandler	Dato
614	07/00396-1	Rune Stifjell	15.02.2007

Salg av Industriparken AS

Unntatt off, jf offl § 5a og fvl §13

Bakgrunn:

Formannskapet vedtok i f-sak 73/09 av 09.06.06 å be styret i industriparken selge selskapet eller eiendommen til West Contractors under visse forutsetninger som skal avklares med formannskapet.

Avklaringene er nå gjort og det er klart for politisk behandling.

Vurdering:

Etter en totalvurdering er det avklart at WestCon ønsker å overta selskapet ved å kjøpe våre aksjer. Det er foreslått en pris på 10 % av pari kurs på aksjene – kr. 375.000,-. Pr årsskiftet viser en foreløpig regnskapsrapport en totalgjeld på 7,3 mill fordelt med 1,9 i kortsiktig gjeld og 5,4 i langsiktig gjeld. Ny eier overtar gjelda, men må sørge for refinansiering av den delen vi har garantert for i og med at garantien bortfaller når aksjene overdras.

I tråd med aksjelovens § 4 må eieren gjøre vedtak om salg av aksjene. Normalt er det kommunestyret som må gjøre dette, men for aksjene i bl.a. Industriparken har formannskapet fått fullmakt i K-sak 46/03. Styret i Industriparken tilrår at aksjene selges til angitt pris.

I budet fra WestCon var det tatt inn en del forbehold som måtte avklares. Dette er nå gjort slik:

- * Akseptable fremtidige utviklingsmuligheter på eiendommene
Gjeldende reguleringsplan gir tilfredsstillende utviklingsmuligheter
- Avklaring om utleie av deler av anlegget
Hele anlegget er nå utleid
- Avklare forutsetninger for servicebase på Sandøra
WestCon jobber med et konsept for drift på Sandøra. Sak fremmes til formannskapet når de har et forslag ferdig
- Heftefri eiendom
Avtaler om naustene er i boks. Øvrige heftelser følger med selskapet.

Rådmannens**innstilling:**

Formannskapet gjør slikt vedtak:

1. Skjervøy kommune vedtar å selge alle sine aksjer i Industriparken as for kr. 375.000,- til West Contractors as, evt et annet selskap i samme konsern.
2. Ordfører og rådmann får fullmakt til å gjennomføre nødvendige formaliteter.
3. West Contractors as må i forbindelse med overtakelsen bekrefte innløsning av lånet i Kommunalbanken slik at den kommunale garantien opphører

Behandling i Formannskapet – 15.02.2007**Vedtak i Formannskapet - 15.02.2007:**

Enst. som innstillinga.

Skjervøy, 150207

Reidar Mæland
rådmann

Rune Stifjell
økonomisjef

Styret i *Industriparken Skjervøy A/S* behandlet i styremøte 21.3.2007 sak 02/07 «Gjennomføring av aksjer i Industriparken», der følgende orientering ble gitt om salgsprosessen:

«I. I. Evensen AS og Skjervøy Diesel AS har inngått avtale om salg av eiendommen til Skjervøy Diesel AS til I. Evensen AS. Dette medfører at Skjervøy Diesel nå kan tiltre leieavtalen med Industriparken v/ ny eier innen 01.06.07.

II. Samtidig er det klart at ny eier West contractors as overtar aksjene innen samme tidspunkt.»

Styret vedtok å ta orienteringen til etterretning.

Salget av det kommunale aksjeselskapet Industriparken Skjervøy AS ble kontraktsfestet i avtale mellom Skjervøy kommune (selger) og North Crab AS¹²⁸ (kjøper) den 20.6.2007. Salgskontrakten (utklipp 17) er kopiert inn på påfølgende sider.

Den 31.8.2007 ble Skjervøy kommunes aksjer i Industriparken overdratt til North Crab AS som avtalt.

¹²⁸ I avtaledokumentet står det at North Crab AS som kjøper er «nominert av West Contractors A/S».

Utklipp 17. Avtale om aksjeoverdragelse mellom Skjervøy kommune og West Contractors AS, 20.6.2007

HP-6417 A

side 1 av 3

A V T A L E

Mellom

Skjervøy kommune
(Selger)

og

North Crab AS
Nominert av West Contractors A/S
(Kjøper)

Org nr: 984 052 537

er det i dag inngått følgende avtale om overdragelse av aksjer:

1. Salgsgjenstand

Selger eier ved inngåelsen av denne avtale samtlige aksjer i Industriparken Skjervøy AS, org nr 960 491 602 (heretter IPS). Selskapet er stiftet på konstituerende generalforsamling 10.12.1990, har aksjekapital på NOK 3 750 000,-, fordelt på 3 750 aksjer à NOK 1 000,-, fullt innbetalt og lydende på navn.

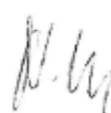
Selskapets vedtekter slik de gjelder ved avtaleinngåelsen følger som **vedlegg 1** til denne avtale.

Selskapets regnskaper pr 31.12.06 følger som **vedlegg 2** til denne avtale.

2. Kjøp og salg av aksjer

Pr dato som er angitt i punkt 4 nedenfor i denne avtale aksepterer Kjøper å kjøpe og Selger å selge samtlige aksjer i IPS.

Aksjene skal overføres fri for heftelser.

HP 6417 A

Side 2 av 3

3. Kjøpesum

Kjøpesummen for den samlede aksjeportefølje er satt til NOK 375 000,- - kronertrehundreogsyttifemtusen 00/100.

Kjøpesummen er fastsatt etter at Kjøper har hatt anledning til å gjennomgå alle forhold i tilknytning til IPS som etter Kjøpers oppfatning kan være av betydning, herunder selskapets regnskaper pr 31.12.06, selskapets leiekontrakter og utskrift av grunnbok for selskapets faste eiendom.

Aksjene med tilhørende rettigheter og plikter selges as-is (som de er).

4. Oppgjør og overdragelsen for øvrig

Overdragelsesdato er satt til 31.08.07. Kjøpesummen **NOK 375 000,-** skal på overdragelsesdato betales kontant til selgers konto nr **4740 05 04578**.

Under forutsetning av at fullt oppgjør er blitt overført til nevnte konti skal den samlede aksjeportefølje på overdragelsesdato registreres overført fra Selger til Kjøper i aksjeboken til IPS.

5. Andre forhold

Selger garanterer:

- at det ikke er holdt tilbake opplysninger eller forekommer uriktigheter i regnskaper mv,
- at det ikke er ansatte i IPS, jf reglene for virksomhetsoverdragelse,
- at selskapet har eiendomsrett til alle eiendeler som fremgår av selskapets balanse,
- at selskapet i tiden frem til overtakelse vil bli drevet på sedvanlig vis,
- at selskapets eiendeler ikke har heftelser som det ikke er opplyst om,
- at selskapets eiendeler er sedvanlig forsikret og vil bli det frem til overtakelsesdato,

- at selskapet ikke har påtatt seg kausjons- og garantiforpliktelser ut over det som fremgår av regnskapet,
- at det i tiden frem til overtakelse ikke vil bli foretatt betydelige investeringer og at det ikke foreligger omstendigheter i tilknytning til selskapet som Kjøper ikke er gjort kjent med eller burde kunne ha gjort seg kjent med, og som Selger forstår eller burde forstå har vesentlig betydning for Kjøper.

Kjøper er kjent med at selskapet har lån opprinnelig stort NOK 3 000 000,- til Kommunalbanken med garanti fra Skjervøy kommune. Kjøper forplikter seg umiddelbart etter overtakelse av aksjene å besørge innfrielse av lånet i Kommunalbanken og bringe den kommunale garanti for lånet til opphør.

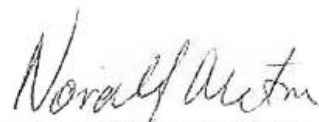
6. Vernetting

Partene vedtar med undertegning av denne avtale at alle tvister forbundet med denne avtale skal søkes løst i minnelighet, og dersom partene ikke blir enig skal tvisten bringes inn for Nord-Troms tingrett til avgjørelse.

Denne avtale er utstedt i 2 – to – eksemplarer, og partene beholder hvert sitt eksemplar.

Skjervøy, den 20.06. 2007

for Skjervøy kommune

for North Crab AS
i henhold til fremlagt gyldig firmaattest

9.5.4 Fulgte all selskapets gjeld med da kommunen solgte Industriparken Skjervøy AS?

Revisor har forstått mandatet fra kontrollutvalget i Skjervøy kommune som blant annet å forsøke å svare på spørsmålet om **hvorvidt gjeldsforpliktelsen** som lånet regulert i avtale av 18. april 2006 (utklipp 15) mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS stiftet for førstnevnte selskaps del, **ble overdratt til den nye aksjonæren** West Contractors ved salget regulert av avtalen av 20.6.2007 (utklipp 18). Revisor oppfatter at spørsmålet er av interesse fordi West Contractors AS i 2006 bød 5,5 millioner for eiendommen Industriparken, og North Crab AS – nominert av West Contractors AS – kjøpte alle aksjene i selskapet Industriparken Skjervøy for kr 375 000 i 2007.

Daværende ordfører Roy Waage har overfor revisor opplyst at det var enighet mellom West Contractors og Skjervøy kommune om at da West Contractors AS kjøpte Industriparken Skjervøy AS, fulgte gjelden sistnevnte selskap hadde til North Crab AS «med på kjøpet». Det ble ifølge Waage avtalt at gjeldsforpliktelsen som ble stiftet i 2006 gjennom låneavtalen mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS (utklipp 15), i 2007 var en gjeldsforpliktelse West Contractors overtok da de kjøpte samtlige aksjer i Industriparken Skjervøy AS. Gjelden Industriparken Skjervøy AS hadde til North Crab AS, ble gjennom salget dermed et «internt anliggende» i West Contractors-konsernet. Revisor er kjent med at det i etterkant har vært noe forvirring rundt akkurat dette spørsmålet¹²⁹, samt at innfrielse av lånet Industriparken Skjervøy AS hadde hos North Crab var gjenstand for forhandlinger¹³⁰ i forbindelse med salget i 2007, men både Øyvind Isaksen og Noralf Matre har i etterkant bekreftet at avtalen var slik Waage viser til. I Industriparken Skjervøy AS sitt regnskap for 2007 vises til at eieren (North Crab A/S) hadde en «fordring på selskapet» på til sammen kr 1 500 000, se utklipp 18 nedenfor.

Utklipp 18. Utdrag fra Industriparken Skjervøy A/S sitt årsregnskap for 2007

 Brønnøysundregistrene Årsregnskap regnskapsåret 2007 for 960491602

INDUSTRIPARKEN AS

Noter 2007

Note 6 - Øvrig langsiktig gjeld

Eieren har en fordring på selskapet på tilsammen kroner 1.500.000,-. Gjelden er ikke sikret ved pant eller på annen måte.

Kilde: Brønnøysundregistrene

¹²⁹ Låneopptaket ble pr. juni 2011 benektet av en West Contractors AS sine medarbeidere, i en e-post medarbeideren sendte til advokat Gunstein Sveinall. Revisor kjenner ikke bakgrunnen for dette.

¹³⁰ Dette fremgår blant annet av et utkast til avtale mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS i 2007, som både Waage, Isaksen og Matre har bekreftet at ble forkastet og aldri gjort gjeldende.

At dette årsregnskapet er registrert hos Brønnøysundregistrene er en sterk indikasjon på at selskapets generalforsamling har godkjent årsregnskapet¹³¹, herunder det forhold at selskapet Industriparken Skjervøy AS pr. 31.12.2007 hadde gjeld til selskapet North Crab AS. Revisor konstaterer at gjeldsforpliktelsen låneavtalen av 18.4.2006 (utklipp 15) stiftet for Industriparken Skjervøy AS sin del, fulgte med selskapet ved salget til dets nye eier – kreditor North Crab AS - senere samme år.

Revisor registrerer at det blant annet i media har vært stilt spørsmål ved hvorfor Fiskeriutvikling AS vedtok å refinansiere Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til eieren North Crab AS gjennom tildelingsvedtaket i sak 7-2010, dersom all gjeld i Industriparken Skjervøy AS fulgte med selskapet til dets nye eier ved salget i 2007. Daværende styreleder Roy Waage har overfor revisor i intervju utdypet bakgrunnen for *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* sitt vedtak i saken.

9.5.5 Begrunnelsen for å refinansiere Industriparken Skjervøy A/S sin gjeld til morselskapet

Waage opplyser at det - slik det fremgår av saksutredningen til sak 7-2010 (med vedlegg) - på tidspunktet da Industriparken Skjervøy AS søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om lån, var en samarbeidsprosess på gang for å frigjøre industriarealer og industribygg til aktører i forbindelse med en mulig etablering av *ASCO Arctic Base*¹³². Aktører tilknyttet denne mulige etableringen hadde i 2009 besøkt Skjervøy etter at kommunen hadde innledet samtaler med *ASCO Norge*. I samarbeidet - som noen uker etter Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 7-2010 endte med at en intensjonsavtale ble inngått¹³³ - inngikk *ASCO Norge*, *Tschudi Shipping Company AS*, *Boreal Offshore* og Skjervøy kommune. Waage har opplyst til revisor at det i forbindelse med dette samarbeidet ble etablert en målsetning om at kommunen skulle medvirke til å skaffe til veie industrilokaler. I samtaler Waage på denne bakgrunn førte med Noralf Matre¹³⁴ skal Waage – etter eget utsagn - ha fått beskjed om at Skjervøy kommune ville bli gitt en «posisjon» med hensyn til et fremtidig salg av *Industriparken Skjervøy AS* dersom de tilbød refinansiering av selskapets gjeld til North Crab AS. Noralf Matre og Øyvind Isaksen har overfor revisor bekreftet at en slik enighet forelå. Waage har videre opplyst til revisor at det viktige ikke først og fremst var å skaffe kommunen forkjøpsrett, men å sikre kommunen innflytelse med hensyn til *hvem* som skulle få kjøpe Industriparken av North Crab AS¹³⁵. Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok på denne bakgrunn en refinansiering av *Industriparken Skjervøy AS* sitt lån, gjennom å yte et ansvarlig lån.

Planene om *ASCO Arctic Base* ble imidlertid aldri realisert på Skjervøy. *ASCO* valgte i stedet å etablere forsyningsbase i Hammerfest. Industriparken ble tidlig i 2014 solgt til selskapet *Kystservice Skjervøy AS*¹³⁶.

¹³¹ Ved henvendelse til Brønnøysundregistrene har revisor fått opplyst at selskap selv erklærer at regnskapet er godkjent av generalforsamling, og at man fra Brønnøysundregistrenes side på generelt grunnlag fester lit til disse erklæringene. Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører, Halvar Solheim, har til revisor bekreftet at selskapet fremdeles hadde gjeld til North Crab AS da aksjene ble overdratt til sistnevnte 31.8.2007.

¹³² *ASCO* er et internasjonalt selskap med virksomhet innenfor petroleumslogistikk. *ASCO Arctic Base* skulle være en forsyningsbase oljeindustrien. E-posten fra Tschudi Shipping Company v/ adm. direktør Sundnes (vedlegg 2 til sak 7-2010) viser at slik dialog var i gang på vedtakstidspunktet.

¹³³ Avtalen ble signert 29.3.2010.

¹³⁴ Daværende styreleder i North Crab AS

¹³⁵ I saksdokumenter revisor har fått tilgang til, inngår deler av et usignert utkast til «Opsjonsavtale vedrørende ansvarlig lån» med Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS som parter. Avtalen ble ifølge Waage, Isaksen og Matre aldri signert og gjort gjeldende. En enighet om at Skjervøy kommune skulle gis en «posisjon» som beskrevet ovenfor, forelå imidlertid.

¹³⁶ Av Eiendomsregisteret fremgår det at kjøpesummen var kr 5 500 000.

9.5.6 Salg av Industriparken og tilbakebetaling av lån

Den 20.2.2014 ble det fra Advokatfirmaet Steenstrup og Stordrange DA innbetalt kr 2 500 000 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, slik dette fremgår av utklipp 20 nedenfor.

Utklipp 19. Utskrift fra Skjervøy Fiskeriutvikling A/S sin bankkonto i SpareBank 1 Nord-Norge

Retur: SpareBank 1 Nord-Norge, Skjervøy,
Postboks 234, 9189 SKJERVØY

4702

Skjervøy Fiskeriutvikling as
Postboks 162
9189 SKJERVØY

Dato 28.02.2014

Sidenr. 1

00995107457

Org.nr. NO 952706365 Foretaksregisteret

Telefonnummer: 02245

e-postadresse: 02245@snn.no

Kontoutskrift nr. 2 for konto 4740.13.45856 i perioden 01.02.2014 - 28.02.2014 Foliokonto 1mndr Nibor

IBAN:NO42 4740 1345 856

BIC/SWIFT-adresse: SNOWNO22

Forklaring	Rentedato	Ut av konto	Inn på konto	Bokført	Referanse
Saldo fra kontoutskrift 31.01.2014			105.322,05		
Pris Abonnementsavgift Bedriftsnett	1002	100,00		1002	1638460000 470109453
Pris Betaling med melding i Bedrift	1002	12,00		1002	1638480000 470109453
Pris Betaling med Kid-registrering	1002	5,00		1002	1638470000 470109453
Fra: Adv Steenstrup Stordrange Da Betalt: 20.02.14	2002		2.500.000,00	2002	860174783

Saldo i Deres favør

2.605.205,05

Renter/provisjoner beregnet, ikke bokført

0,00

1.697,19

Betalte omkostninger i år

0,00

0,00

Informasjon om renter/provisjoner/omkostninger for konto 4740.13.45856 pr. 28.02.2014

Forklaring	Pris	Sats%	Grense	Beregn.metode
Kreditrenter		1,620 %		
Terskelrente 1		1,970 %		av saldo

Vi gjør oppmerksom på at norske banker, i henhold til Valutaregisterloven av 28.05.2004, er pålagt å rapportere valutatransaksjoner og bruk av kort i utlandet til Toll- og avgiftsdirektoratet.

Kilde: Skarven Regnskap AS

Samme dato mottok Torgeir Johnsen, som på dette tidspunktet var styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, e-post fra det nevnte advokatfirmaet. Eposten er utklipp 20 på neste side, hvor vi ser at det fra Steenstrup Stordrange sin side legges til grunn at det «(...) som et ledd i oppgjøret» mellom Industriparken Skjervøy AS og Kystservice Skjervøy (selskap under stiftelse) «(...) er avtalt at deler av kjøpesummen skal benyttes til [å] innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS.» I samme e-post «(...) forutsettes det» fra oppgjørsansvarlig at «Med mindre vi [adv. Steenstrup Stordrange] får annen beskjed» vil «(...) en merking av overføringen med «Industriparken Skjervøy AS – innfrielse av lån i hht avtale» (...) være tilstrekkelig».

Utklipp 20. E-post fra advokatfirmaet Steenstrup Stordrange v/adv. Simon Christiansen til styreleder T. Johnsen**Fra:** Simon Christiansen [mailto:simon.christiansen@steenstrup.no]**Sendt:** 20. februar 2014 09:00**Til:** Torgeir Johnsen**Emne:** VS: VS: Oppgjør av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [STEENSTRUP-Matters.FID349062]

Torgeir Johnsen,

Det vises til telefonsamtale nettopp og e-post til Halvar Solheim nedenfor.

Vi er oppgjørsansvarlig i forbindelse med en kontrakt om kjøp av eiendom og utstyr mellom Industriparken Skjervøy AS og Kystservice Skjervøy AS (SUS). Som et ledd i oppgjøret er det avtalt at deler av kjøpesummen skal benyttes til innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vi har fått videresendt din e-post til Halvar Solheim nedenfor, der det fremgår at innbetaling av kroner 2 500 000 inneværende uke vil anses som full innfrielse av lånet.

Vi ber for ordens skyld om en bekreftelse på dette, og at beløpet ønskes overført til det oppgitte kontonummeret 4740 13 45856. Med mindre vi får annen beskjed forutsettes det at en merking av overføringen med "Industriparken Skjervøy AS - innfrielse lån i hht avtale" vil være tilstrekkelig.

For at utbetaling skal kunne skje i dag må vårt regnskapskontor få beskjed innen klokken 12. Vi ber derfor om en tilbakemelding innen klokken 11. Ta gjerne kontakt dersom noe er uklart.

Med vennlig hilsen/Yours sincerely

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Simon Christiansen

advokat/Associate

simon.christiansen@steenstrup.no

Kilde: Skjervøy kommune v/ Torgeir Johnsen

Skjervøy Fiskeriutvikling AS v/styreleder Johnsen mottok 6.3.2014 en skriftlig bekreftelse fra Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører, Halvar Solheim, på at advokatfirmaet i forbindelse med salg av eiendommen - og i kraft av å være oppgjørsansvarlig for selger og kjøper – gjennom ovennevnte innbetaling hadde innfridd Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Bekreftelsen fremgår av utklipp 21 på neste side.

Utklipp 21. Brev 6.3.2014 fra H. Solheim AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Kilde: Skarven Regnskap A/S

I etterkant av tilbakebetalingen av lånet har det blant annet i interpellasjoner i kommunens politiske styringsorganer blitt stilt spørsmål om *hvem* som innfridde Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling.¹³⁷ Spørsmålet kan ses i sammenheng med problemstillingen vedrørende en eventuell «*sammenheng mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy AS til West Contractors AS*». Vi finner det derfor hensiktsmessig å redegjøre ytterligere for de tilgjengelige opplysningene tilknyttet innfrielsen av Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS i februar 2014.

Torgeir Johnsen tok i etterkant av bekreftelsen fra Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører (utklipp 21 ovenfor) kontakt med Advokatfirmaet Steenstrup og Stordrange og spurte pr. e-post om det ikke var naturlig å få en bekreftelse fra noen med signatur for Industriparken Skjervøy AS på

¹³⁷ Dette fremgår blant annet av protokollen fra formannskapsmøte den 3. mars 2014. Revisor opplever at interessen rundt spørsmålet blant annet skyldes at Waage er eneaksjonær i Kystservice Skjervøy AS.

innfrielsen av gjelden. Fra adv. Steenstrup og Stordrange ble det, som det fremgår av utklipp 22 nedenfor, vist til at det «er klart at vi [adv. Steenstrup Stordrange] som oppgjørsansvarlig har hatt fullmakt fra Industriparken Skjervøy AS til å innfri lånet», og at det er «en helt vanlig del av et oppgjørsoppdrag å innfri lån på vegne av selger.»

Utklipp 22. E-post fra adv. Steenstrup og Stordrange v/ Hege M. Marhaug til styreleder Johnsen, 1.4.2014

Fra: Hege Marie Marhaug [mailto:hege.marie.marhaug@steenstrup.no]

Sendt: 1. april 2014 12:39

Til: Torgeir Johnsen

Emne: SV: VS: Oppgjør av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [STEENSTRUP-Matters.FID349062]

Hei igjen,

Det er klart at vi som oppgjørsansvarlig har hatt fullmakt fra Industriparken Skjervøy AS til å innfri lånet, noe annet ville vært rettsstridig. Det er for øvrig en helt vanlig del av et oppgjørsoppdrag å innfri lån på vegne av selger. Vi har jo også hatt en korrespondanse med Skjervøy Fiskeriutvikling AS, hvor vi på vegne av selger, og for å kunne innfri lånet, ba om å få opplyst saldo og kontonummer.

Med vennlig hilsen/Yours sincerely
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Hege Marie Marhaug
advokat/Associate
hege.marie.marhaug@steenstrup.no

Kilde: Skjervøy kommune

Revisor har kontaktet daværende eier av Industriparken Skjervøy AS¹³⁸, North Crab AS, og bedt om ytterligere bekreftelse på at det var Industriparken Skjervøy AS som i februar 2014 innfridde sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Utklipp 23. Bekreftelse på oppgjørsoppdrag fra adv. Steenstrup Stordrange, datert 30.4.2015

 STEENSTRUP STORDRANGE

Tromsø, 30. april 2015
Vår ref.: 2005072.1-125388 MARHEG/MARHEG
Ansvarlig advokat: Dagfinn Strønstad

BEKREFTELSE OPPGJØRSOPPDAG

Vi bekrefter at advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA v/advokat Dagfinn Strønstad, har vært oppgjørsansvarlig i forbindelse med salget av eiendommen gnr 69 bnr 1 fnr 400 i Skjervøy kommune, fra Industriparken AS til Kystservice Skjervøy AS.

I samsvar med kontrakten mellom partene ble en del av kjøpesummen, 2 500 000 kroner, brukt til å innfri Skjervøy Fiskeriutvikling AS' lån til selger Industriparken AS. Lånet ble innfridd den 20. februar 2014.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Hege Marie Marhaug
advokat

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Postboks 1086, 9261 Tromsø
Sjøgata 2, Tromsø

TE: +47 77 61 78 00
Faks +47 77 61 78 01

Org.nr.:
NO 990 716 647 MVA

www.steenstrup.no
lawyers@steenstrup.no

Kilde: North Crab AS

¹³⁸ Den 23.7.2014 er det registrert i Foretaksregisteret at selskapet Industriparken Skjervøy AS ble besluttet innfusjonert i selskapet North Crab AS. Førstnevnte selskap ble registrert slettet i Foretaksregisteret den 6.10.2014.

North Crab AS har besvart vår forespørsel gjennom nok en bekreftelse (se utklipp 23 på forrige side) fra oppgjørsansvarlig advokat på at 2,5 millioner kroner av kjøpesummen ble brukt til å innfri Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2014 da Industriparken ble solgt til Kystservice Skjervøy AS. North Crab AS har også forelagt revisor et utdrag av Industriparken Skjervøy AS sitt resultatregnskap pr. april 2014 (se utklipp 24 nedenfor) der det fremgår av kontonr. 2291 «Skj. Fiskeriutvikling» at selskapets gjeld ble redusert fra kr 2 076 986,30 til kr 0 fra april 2013 til april 2014. Revisor finner det dermed bevist at Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble gjort opp våren 2014. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg ytterligere om dette forholdet.

Utklipp 24. Utdrag fra Industriparken Skjervøy AS sitt resultatregnskap pr. april 2014

Industriparken Skjervøy AS		Resultatregnskap	
		Periode: 1 - 4/2014 NOK	
Kontonr	Tekst	Hittil i år	Hittil i fjor
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
1100	Bygninger	0,00	0,00
1120	Slipp anlegg	0,00	0,00
1250	Inventar	0,00	0,00
	Sum varige driftsmidler	0,00	0,00
	SUM ANLEGGSMIDLER	0,00	0,00
OMLØPSMIDLER			
1500	Kundefordringer	0,00	0,00
	Sum fordringer	0,00	0,00
1920	Bankinnskudd 8982.10.13446	0,00	-10 063,00
1921	Folloinnskudd 4787.0703429	0,00	0,00
1950	Bankinnskudd for skattetrekk	87,60	87,60
	Sum Bankinnskudd og kontanter	87,60	87,60
	SUM OMLØPSMIDLER	87,60	87,60
	SUM EIENDELER	87,60	87,60
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
2000	Aksjekapital	3 750 000,00	3 750 000,00
	Sum innskutt egenkapital	3 750 000,00	3 750 000,00
2030	Annen innskutt EK	0,00	0,00
2080	Udeldet tap	0,00	0,00
	Overført resultat	0,00	-29 205,65
	Sum opptjent egenkapital	-49 205,65	-29 205,65
	SUM EGENKAPITAL	3 700 794,35	3 720 794,35
GJELD			
2290	Annen langsiktig gjeld	2 366 811,00	2 366 811,00
2291	Skj. Fiskeriutvikling	0,00	2 076 986,30
	Sum langsiktig gjeld	2 366 811,00	4 443 797,30
2400	Leverandørgjeld	0,00	0,00
2710	Inngående mva	0,00	0,00
2740	Oppgjørskonto merverdigavgift	0,00	28 421,47
2915	Gjeld til aksjonær	30 000,00	30 000,00
2982	Avsetning revisjon	6 000,00	6 000,00
	Sum kortiktig gjeld	36 000,00	64 421,47
	SUM GJELD	2 402 811,00	4 508 218,77
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 700 794,35	3 720 794,35

Kilde: North Crab AS

10 ØVRIGE TILDELINGER I STYREMØTET 5. FEBRUAR 2010

I tillegg til Årvikbruket Eiendom AS, Skjervøy Sjømat AS og Industriparken Skjervøy AS fikk Skjervøy kommune, Årvikbruket AS og Skjervøy videregående skole vedtak om tildeling av midler fra styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, henholdsvis i sakene 3-2010, 6-2010 og 8-2010. Vedtaket i sak 3-2010 om administrasjonstilskudd til Skjervøy kommune ble opphevet i styremøte 10.2.2011, og dette behandler vi derfor i kapittel 11 som gjelder tildelingene i sistnevnte møte.

Årvikbruket AS

I brev 23.1.2010 søkte Årvikbruket AS ved styreleder Johan Arild Hansen og rådgiver Hermann J. Uteng om kr 190 000 i tilskudd til *anskaffelse og utlegging av flytebrygge*. Selskapet ønsket ifølge søknaden å legge ut 50-60 meter flytebrygge i stål i henhold til vedlagt skisse, og mente at det ville skape det antall liggeplasser som var absolutt nødvendig for å forsvare den aktiviteten Årvikbruket la opp til. Budsjettet som søker hadde lagt ved søknaden, viser total kostnad på kr 290 000 hvor kr 240 000 gjelder modulene til flytebrygge.

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 6-2010:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 145.000,- til anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand.
2. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»

Vi ser i vedtakets punkt 1 at styret bevilget midler til det formålet Årvikbruket AS hadde søkt om. Tildelingsvedtaket viser ikke om det ble bestemt at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle følge opp om midlene ble brukt til anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand.

Sak 6-2010 er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Frode Schultz. Som vedlegg til utredningen er søknaden fra Årvikbruket AS som inneholder budsjett for det omsøkte tiltaket. Saksutreder har under overskriften *saksopplysninger* skrevet at «Årvikbruket ønsker å avhjelpe bedriftens og flåtens behov for kaiplass, og å kunne gi «fremmedflåten» et rimelige servicetilbud i sesongene. Med bakgrunn i dette søker bedriften utlegg av 50-60 m flytebrygge.» Under overskriften *vurdering* har saksutreder skrevet at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og at «det synes svært viktig for Årvikbruket AS og utviklingen i Årviksand at det kommer på plass liggemuligheter og servicetilbud for fremmedflåten i Årviksand. Søknaden er godt begrunnet og kostnadene er holdt nede ved bruk av egne ressurser».

Saksutredningen inneholder ikke vurderinger av om tildelingen skal gis som lån eller tilskudd. Etter revisors syn har det i denne saken ikke vært relevant å drøfte spørsmålet om statsstøtte, eller å drøfte ytterligere om det omsøkte tiltaket var innenfor selskapet formål.

Administrasjonens forslag til vedtak er at Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd på kr 145 000. Saksutredningen inneholder ikke redegjørelse for hvordan administrasjonen kom frem til beløpet. Tidligere styreleder har i samtale med revisor fortalt at næringsfondet hadde praksis med å innvilge 50 % av den totale kostnaden.

Saken virker ikke komplisert, og tilskuddet var ikke spesielt høyt sammenlignet med forslagene i andre saker, og revisor anser at behandlingsgrunnlaget var tilfredsstillende.

Ifølge protokollen fra møtet behandlet styret styremedlemmet Helge Andersens habilitet på bakgrunn i eierinteresser i søkerselskapet. Styret avgjorde at han ikke var inhabil fordi han kun hadde en liten eierandel.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 145 000 til Årvikbruket AS 20.10.2010.

Skjervøy videregående skole

Rektor ved Skjervøy videregående skole Ronny Laberg søkte i brev 25.1.2010 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS v/ordfører Roy Waage om *midler til nytt kjøkken og sjømatkjøkken* (for produksjon av sjømat). Ombyggingen er i søknaden opplyst kostnadsberegnet til kr 7,5 millioner hvor ca. kr 500 000 er brukt til prosjektering. Skolen opplyste i søknaden at de måtte ha egenkapital på 1 million kroner.

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 8-2010:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 1.000.000,- til ombygging av produksjonshallen ved Skjervøy videregående skole.*
- 2. Det forutsettes at Troms Fylkeskommune og andre aktører bidrar med midler som gjør at prosjektet fullfinansieres og igangsettes i 2010.*
- 3. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»*

Vi ser av vedtakets pkt. 2 at styret satte to vilkår for bevilgningen; øvrige aktører måtte bidra med sin andel, og prosjektet måtte settes i gang i 2010. På den måten sikret støttegiver seg kontroll med at tilskuddet ble brukt til formålet med tildelingen.

Sak 8-2010 er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Reidar Mæland. Som vedlegg til utredningen er søknaden fra Skjervøy videregående skole. Saksutreder har under overskriften *saksopplysninger* redegjort for at skolen ønsker å ombygge dagens produksjonshall til sjømatkjøkken, og at det har en kostnad på 7,5 millioner kroner. Under overskriften *vurdering* har saksutreder skrevet at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og at *«det er svært viktig at SVS får et topp moderne undervisningslokale som ombygging av produksjonshallen vil være. Dette for å fremstå som en attraktiv skole i rekrutteringen av framtidige elever til fiskerifaget»*.

Revisor oppfatter at formålet med tiltaket var rekruttering til fiskenæringen og at det skriftlige saksfremlegget er egnet til å sette styremedlemmene inn i saken for å kunne ta en avgjørelse.

Prosjektet ble ikke fullfinansiert, og Skjervøy videregående skole fikk ikke utbetalt tilskuddet. Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte med dette opp sitt eget tildelingsvedtak.

Revisor har ikke opplysninger som tilsier vurdering av hvorvidt styremedlemmer var inhabile til å behandle eller treffe avgjørelse i sakene om tildeling som ble behandlet i dette styremøtet.

- **Etter revisors vurdering** var behandlingsgrunnlagene for Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtak i sakene 6 og 8-2010 tilfredsstillende, tildelingene var i tråd med selskapets formålsbestemmelse i vedtektene, og styrets tildelingsvedtak ble fulgt opp med utbetaling til den av søkerne som oppfylte vilkår i styrets tildelingsvedtak.
- I sak 8-2010 hadde støttegiver sikret seg kontroll med at tildelingen ble brukt til formålet det var bevilget til. Slik sikkerhet var ikke etablert for sak 6-2010.

11 STYREMØTET 10. FEBRUAR 2011 OG TILDELINGENE

11.1 Møtet

Styremøtet ble avholdt med styreleder Waage og medlemmene Lønhaug, Lauritzen, Andersen og Angell. Vi kan lese av protokollen at Jørn Cato Angell ble innkalt i Einarsens fravær og at dessuten møtte fra kommunens administrasjon Mæland og Karlsten og som sekretær Brox-Antonsen. Protokollen fra styremøtet 4.10.2010 ble enstemmig godkjent. I møtet 4.10.2010 behandlet styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sak 10-2010 *Gjennomgang av innkommende saker*, og fra den saken er det protokollert at «*søknadene ble nummerert og gjennomgått*», og det er listet opp i 19 punkter søkere og tiltaket det søkes på. Sak 11-2010 i møtet 4.10.2010 var *valg av strategi ved behandling av innkomne saker* og det er protokollert at «*strategi for behandling av søknadene ble grundig drøftet av styret. Styret var enig i at søknader og prosjekter som ikke har tilstrekkelig egenkapital og øvrig finansiering ikke kan anbefales*».

Av søknadene som hadde kommet inn til møtet 4.10.2010, traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS i møte 10.2.2011 vedtak om å tildele midler til:

- Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4
- Skjervøy kommune
- P/R Stavnes v/Eivind Isaksen
- Jan Hansen
- Ole-Johan Korneliussen
- Jan Hugo Eriksen
- Finnvik AS

Av protokoll fra formannskapetets møte 10.3.2011 fremgår det at det ble gitt orientering fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og at orienteringen var gjennomgang av protokoller fra tre styremøter som var holdt i selskapet¹³⁹.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører har signert innkallingen til styremøtet 10.2.2011.

Utklipp 26. Innkalling til styremøte 10.2.2011

INNKALLING TIL STYREMØTE

Det innkalles med dette til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

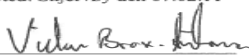
Sted: Skjervøy rådhus.
Dato: 10.02.2011
Kl.: 19.00

Sak 1-2011 Referat fra forrige styremøte

Sak 2-2011 Behandling av øvrige søknader som ikke tidligere er ferdigbehandlet. (disse er sendt ut tidligere)

Innstilling og supplerende saksopplysninger vil bli ettersendt.

Sted: Skjervøy den 07.02.11

Vidar Brox-Antonsen

¹³⁹ Dette var styremøtene 5.2.2010, 4.10.2010 og 10.2.2011.

Gjennom innkallingen fikk styremedlemmene varsel om at det skulle behandles to saker. Det er ikke konkretisert under sak 2-2011 hvilke søknader som skulle behandles, men styret gjennomgikk søknadene i det forrige styremøtet og ble enige om strategien for behandling av søknader. Innkallingen kan derfor betraktes som et varsel om styrebehandling av sakene om tildeling til Omstillings- og utviklingsprosjektet, Skjervøy kommune, P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole-Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen og Finnvik AS. Varamedlem Angell (som i dette møtet stilte som vara for Einarsen) deltok ikke i styremøtet 4.10.2010, og for han kan ikke innkallingen oppfattes som et varsel om styrebehandling av tildelingssakene.

Som sagt behandlet styret i møte 4.10.2010 strategien for behandling av søknader, og på grunnlag av protokollføringen fra saken kan vi legge til grunn at de faste styremedlemmene hadde fått *søknadene* før møtet ble avholdt 10.2.2011. Teksten i innkallingen taler for at styremedlemmene ikke fikk *sakspapirene, herunder saksutredninger*, tilsendt sammen med innkallingen, jf. formuleringen «*innstilling og supplerende saksopplysninger vil bli ettersendt*» i innkallingen. Når det gjelder sakene om tildeling av midler til fiskefartøy, fiskeutstyr og utvidelse av drift (P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole-Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen og Finnvik AS), er formålet så klart ut fra ordlyden i seg selv, det var aktuelt å tildele relativt små beløp (sammenlignet med andre tildelinger og det totale beløpet selskapet hadde til utdeling), og sakene reiste ikke spørsmål om forholdet til statsstøtteregeverket. På denne bakgrunn anser revisor at varselet om styrebehandling var gitt med nødvendig frist, slik som aksjeloven § 6-22.

Etter å ha blitt innkalt per telefon, møtte Jørn Cato Angell for Einarsen i styremøtet 10.2.2011, og han fortalte til revisor på telefon 23.4.2015 at han ikke fikk varsel om styremøtet eller fikk oversendt dokumenter for sakene som skulle behandles i styremøtet 10.2.2011. For det tilfellet at varamedlemmet ikke fikk varsel om sakene som skulle til behandling, var det brudd på aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Revisor har ikke opplysninger som tilsier nærmere vurdering av hvorvidt styremedlemmer var inhabile til å behandle eller treffe avgjørelse i sakene om tildeling som ble behandlet i dette styremøtet. Det kan imidlertid problematiseres at administrasjonen i Skjervøy kommune ble brukt til å utrede sakene om tildelinger til kommunens omstillings- og utviklingsprosjekt og administrasjonsbidrag til Skjervøy kommune i forbindelse med Nergård-saken.

Ingen av sakene som ble behandlet i dette møtet, reiste spørsmål om forholdet til statsstøtteregeverket.

- Etter **revisors vurdering** er aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist, i hovedsak oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 10.2.2011. For det tilfellet at styremedlem Angell ikke fikk varsel om styresakene som skulle behandlet og ikke fikk oversendt saksdokumenter før møtet, er dette ikke iht. aksjeloven § 6-22.

11.2 Tildelingene

Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4

Skjervøy kommunes *Omstillings- og utviklingsprosjektet* søkte 12.4.2010 Skjervøy Fiskeriutvikling AS om finansiering på egenandelen til kommunen for år 4 (2010) i prosjektet. Ifølge søknaden skulle prosjektet få tilskudd fra Troms fylkeskommune, og Skjervøy kommune skulle bidra med 5 % egenandel. Kommunen søkte derfor om kr 210 000 til drift år 4 som utgjorde 20 % av finansieringen. I søknaden er det redegjort for at aktivitetene i prosjektet har økt i omfang og at det var nødvendig å tilsette en prosjektmedarbeider som skulle konsentrere sitt arbeide til å jobbe med fiskeindustristruktur, men at det også var naturlig at andre igangsatte prosesser ble fulgt videre. Søknaden er underskrevet av rådmann Reidar Mæland og prosjektleder Silja Karlsen.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 2-2011 lyder som følgende:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort 210.000,- til videre drift av Omstillings- og utviklingsprosjektet.

2. Det forutsettes at Troms Fylkeskommune og andre aktører bidrar med midler som gjør at prosjektet fullfinansieres.»

Vedtaket viser at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling bevilget midler i henhold til Omstillings- og utviklingsprosjektets søknad. Tildelingsvedtaket pkt. 2 kan forstås som et vilkår for tilskuddet, men ordet «det forutsettes» innebærer ikke at vi kan legge til grunn at Skjervøy Fiskeriutvikling AS bestemte at det skulle være kontroll med at midlene ble brukt i henhold til bevilgningen.

Saken ble utredet at administrasjonen i kommunen ved Frode Schultz. I saksutredningen fremgår det at Silja Karlsen er prosjektleder og at prosjektstyret består av:

Fast representant

Stein-Are Paulsen
Nils Alm
Oddrun Nygaard
Annbjørg Reiersen
Roy Waage, leder

Personlig vara

Vidar Brox-Antonsen
Knut Arne Mikalsen
Margrete Bentsen
Einar Lauritzen
Ingrid Lønhaug

Representerer

Næringsliv
Kompetansemiljø
Bygdesamfunn
Næringsliv, kompetanse
Skjervøy kommune

I saksgrunnlaget til styret gjengir saksutreder pkt. 1 i omstillings- og utviklingsprosjektets handlingsplan, hvor det står at *“Det er satt i gang et arbeid innen strukturering av fiskeindustrien i Skjervøy, som en følge av at Nergård AS trekker seg ut av Skjervøy kommune. Omstillingsprosjektet vil arbeide mye med¹⁴⁰. I arbeidet vil det inngå administrativt arbeid tilknyttet ulike tiltak”*. Under vurdering vises det til at søknaden må vurderes opp mot vedtektenes § 2, og det står at *«det er svært viktig at Omstillings- og utviklingsprosjektet videreføres av hensyn til videreutvikling av Skjervøy kommune som maritimt senter»*. Saksutreders forslag til vedtak ble enstemmig bifalt av styret.

Etter revisors vurdering er det ikke tilstrekkelig klart ut fra søknaden fra Omstillings- og utviklingsprosjektet at tiltaket er omfattet av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål. Revisor ser imidlertid ikke grunn til å fastslå at styret ikke ble gitt et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i denne saken.

Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at administrasjonen i Skjervøy kommune v/Frode Schultz i brev 9.12.2011 til Skjervøy Fiskeriutvikling c/o Skarven Regnskap anmodet om utbetaling. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har utbetalt kr 210 000 til Skjervøy kommune 31.1.2012. Vi kan ikke finne dokumentasjon for hvorfor anmodningen kom på dette tidspunktet eller om Skjervøy Fiskeriutvikling AS før utbetaling krevde dokumentasjon på at prosjektet var fullfinansiert.

¹⁴⁰ Revisors bemerkning: Det virker som noe tekst er falt ut.

Skjervøy kommune

Sak 3 i styremøtet 10.2.2011 gjaldt refusjonskrav fra Skjervøy kommune *vedr. utgifter Skjervøy Kommune har hatt i forbindelse med overtaking av Skjervøy anlegget*¹⁴¹. Dokumentasjonen som revisor har fått fra Skjervøy kommune, inneholder ikke søknad fra kommunen. Vedlagt saksutredningen er dokumentet «*Samlet oversikt refusjonskrav til Skjervøy Fiskeriutvikling fra Skjervøy kommune Gjelder Havnegata 38 (Skjervøy Sjømat)*», datert 9.2.2011.

Regnskapsdokumentasjon fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og dokumentasjon fra behandlingen av saken i styret i selskapet viser at Skjervøy kommune har sendt fem fakturaer til Skjervøy Fiskeriutvikling AS; med fakturadatoer 13.9.2010, 28.1.2011, 13.9.2010, 17.1.2011 og 31.1.2011.

I sak 3-2011 traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtak om at:

«**1. Forslag i sak 3-10 oppheves**¹⁴²

2. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger kr. 2.662.645,00 til Skjervøy kommune for utgifter og andre oppgaver Skjervøy kommune har utført i tråd med saksfremlegget.

3. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger i tillegg inntil kr 150.000,- til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011.

4. Ved salg av anlegget anmoder Skjervøy Fiskeriutvikling AS Skjervøy kommune om å tilbakeføre minst halvparten av utgiftene nevnt i punkt 1 og 2 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.»

Styrets tidligere bevilgning på kr 400 000 til Skjervøy kommune ble med dette vedtaket opphevet, og kr 400 000 inngår i det totale bidraget på kr 2 662 645 som ble bevilget i sak 3-2010. Styret har i det samme vedtaket bevilget kr 150 000 til branntrapp/rømningsvei som skulle påløpe dette året.

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Reidar Mæland. Som saksopplysninger til sak 3-2011 fremgår det at i henhold til overtakelsesprotokoll har Skjervøy kommune utført teknisk oppgradering av Skjervøy anlegget. Det står videre at Skjervøy kommune har hatt utgifter til advokathjelp, reiser til direktoratet, forhandlinger med Nergård AS, kjøp av utstyr vedrørende stiftelsesdokumenter og kommunestyret har i budsjett og økonomiplan for 2010-13 vedtatt at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal betale kr 400 000 for det administrative arbeidet kommunen har utført i løpet av prosessen ved etablering av Skjervøy anlegget.

Som vedlegg til saksutredningen er dokumentet kalt «*Samlet oversikt refusjonskrav til Skjervøy Fiskeriutvikling fra Skjervøy kommune Gjelder Havnegata 38 (Skjervøy Sjømat)*». Følgende oversikt over fakturaer og forklaringer er inntatt i dokumentet:

Fakturanr	Fakturadato	Fakturabeskrivelse	Beløp	Forklaring
40049678	13.9.2010	Refusjonskrav jf brev Sentraladm	890 326	Advokatutgifter 2008-2010 = 370 126 kr, vedtatt honorar k-styret 400 000 kr, reise 120 200 kr
40052907	28.1.2011	Refusjon utlegg – Sentraladm	376 548	Multigrader 250 000 + tinglysing 126 548, jmf k-sak 29/10
40049679	13.9.2010	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	875 684,15	A-kontofakturaer på til sammen 1 395 771,22 kr
40052888	17.1.2011	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	480 138,07	
40052908	31.1.2011	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	39 949	

¹⁴¹ Skjervøy anlegget er fiskemottaks-/produksjonsanlegget Skjervøy kommune eide og som ble leid ut til Skjervøy Sjømat AS.

¹⁴² Revisor oppfatter at det er ment å oppheve vedtaket i sak 3-2010 der styret vedtok et administrasjonstilskudd til Skjervøy kommune på kr 400 000. I forslag til vedtak står det «vedtak i sak 3-2010 oppheves».

Kommuneadministrasjonen viser i sin saksutredning til utgiftene som fremgår av vedlegget, og det står at søknaden må vurderes i henhold til vedtektene § 2. Under *vurdering* står det deretter at «saksbehandler mener det er viktig at Skjervøy kommune får kompensert for de utgifter og andre forhold som er beskrevet i saksopplysninger. Disse utgifter bør ikke belastes den kommunale driften. Dette er det også gitt politiske signaler om ved sakens begynnelse». Etter revisors vurdering påpekes forhold som har med Skjervøy kommune å gjøre, og ikke hvorvidt en bevilgning vil være innenfor Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2. Revisor ser altså ikke at saksutredningen drøfter om tiltaket er i henhold til selskapets formål. Når det gjelder vedtakets pkt. 4 var saksutreders forslag til vedtak at ved salg av anlegget skulle kommunen tilbakeføre «halvparten av utgiftene», men ifølge protokollen fra møtet foreslo styreleder å endre dette til krav om tilbakeføring av «minst halvparten av utgiftene», og det ble vedtatt.

Revisor finner ikke informasjon i saksutredningen om rømningsvei/branntrapp. Waage fortalte i intervju med revisor i november 2014 at i forbindelse med forhandlingene med Godø, som ordfører og rådmann hadde fått fullmakt til å gjøre, var det tema mellom partene hvordan de langsiktige behovene ved fiskeanlegget i Skjervøy havn skulle tilfredsstilles. Blant annet var bryggen og kaien forfalt, og det var taklekkasje i egnentralen. Ifølge Waage begynte kommunen med utbedringer av egnentralen sammen med noen brannsikringstiltak på administrasjonsfløya, for så å søke om midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisor oppfatter at utgiftene til rømningsvei/branntrapp relaterer seg til arbeid utført ved fiskebruket.

Fakturene ble betalt av Skjervøy Fiskeriutvikling AS 11.2.2011, og selskapet fulgt således opp sitt eget tildelingsvedtak.

P/R Stavnes

I søknad 5.3.2010 søkte Eivind Isaksen på vegne av P/R Stavnes ANS om støtte til nødvendig modernisering av fiskefartøyet M/S Idunson. Med modernisering mente søker komplett nytt fremdriftssystem, og han hadde lagt ved innhentet pristilbud. Isaksen søkte om kr 500 000 eks. mva.

I sak 4-2011 traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtak om at:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.**
- 2. Vedtaket er gyldig et år fra vedtaksdato.»**

Tildelingsvedtaket inneholder ikke angivelse av formålet med tilskuddet, men vi forstår av dokumentene i saken at søknaden er innvilget i tråd med søkers ønske, med unntak av summen på tilskuddet. Vedtaket innebar ikke at støttegiver sikret seg kontroll med at tilskuddet ble benyttet iht. formålet med tildelingen.

Det fremgår av protokollen fra styremøtet at i sak 4-2011 var det ikke forslag til vedtak fra administrasjonen og at styreleder fremmet forslaget som ble vedtatt av styret. Administrasjonen i Skjervøy kommune ved Silja Karlsen hadde utredet saken for styret. Som saksopplysninger fremgår det opplysninger fra søknaden og om mottatte midler fra andre. Under *vurdering* står det at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2. Følgende vurdering følger deretter av saksfremlegget: «Eivind Isaksen er en av de yngste fiskerne i kommunen. At fiskeren ønsker å modernisere fiskefartøyet er positivt. Søkeren har imidlertid mottatt kr. 295.000,- fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond i 2011. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS drøfter saken og tar stilling til søknaden.» Saksutredningen inneholder også opplysninger som vi kan forstå hadde relevans for summen Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne bevilge.

Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at Eivind Isaksen for P/R Stavnes ANS i brev til Skjervøy Fiskeriutvikling AS 22.3.2011 ber om at tilskuddet utbetales. I brevet har han skrevet at *«vi bekrefter at tiltaket med nytt motoranlegg til M/S Idunson er satt i gang. Alt er bestilt og forventes montert ved levering av anlegget. Legger ved kopi av kjøpekontrakt og kvittering fra bestillingen. Det er betalt 20 % forskudd ved bestilling. Kostnadene med montering og tilpassing kommer på separat faktura fra montør.»* Vedlagte kjøpekontrakt er inngått mellom Isaksen og Maritim Slip & Motor AS 9.3.2011 og fakturaen er på kr 100 050. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 til Stavnes ANS 24.3.2011, og fulgte med dette opp sitt eget tildelingsvedtak.

Jan Hansen

Sak 6-2011 gjaldt søknad fra Jan Hansen om *tilskudd til kjøp av fiskefartøy*. Av søknaden framgår det at søker har kjøpt ny sjark med kvote til samlet verdi kr 5 850 000. Han opplyser videre at han har fått lånetilsagn på kr 5 200 000, men mener at lånegjelden er for stor i forhold til kvote og torskepriser. Hansen søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om 20 % av totalsummen på kr 5 850 000. Revisor legger til grunn at søkeren ville bruke eventuelt tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til å redusere lånefinansieringen av anskaffelsen.

I sak 6-2011 traff styret følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger Jan Hansen et rente og avdragsfritt lån stort kr 300.000,-. Dersom fartøyet selges videre eller driften nedlegges innen 10 år skal lånet betales tilbake i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling as.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Siste setning i vedtakets pkt. 1 må forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sikret seg kontroll med at midlene ble brukt til fartøyet/driften slik som forutsatt.

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Silja Karlsen. Det vises i saksutredningen til vedtektenes § 2 og at *«det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisentrum»*. Som faktaopplysninger fremgår det av saksutredningen at Jan Hansen er en av de yngste fiskerne i kommunen og det at han investerer i nyere fiskefartøy er positivt. Det fremgår videre at søkeren har mottatt kr 300 000 i ansvarlig lån fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond og at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel. Saksutreder har ikke laget forslag til vedtak, men skrevet at styret drøfter saken og tar stilling til søknaden.

Låntaker Jan Hansen har signert en erklæring på at dersom han selger fartøyet Seglvik T-006-S eller virksomheten nedlegges innen 10 år fra utbetalingsdato, skal lånet tilbakebetales i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Skjervøy Fiskeriutvikling AS forsøkte å få erklæringen tinglyst i Skipsregisteret, men dokumentene ble tilbakekalt. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 300 000 til Jan Hansen 28.6.2011 og selskapet fulgte dermed opp sitt eget styrevedtak.

Ole Johan Korneliussen

Sak 7-2011 i møtet 10.2.2011 gjaldt søknad fra Ole Johan Korneliussen om *tilskudd til kjøp av fiskefartøy*. Søknaden er skrevet av Halvar Solheim for Ole Johan Korneliussen, og det fremgår at det søkes om medvirkning til finansiering av bytte av fiskefartøy med kr 2 millioner. Det er ikke presisert om det søkes om lån eller tilskudd. Vedlagt søknaden er prosjektbeskrivelse/budsjett, teknisk beskrivelse av M/S Vestværing og regnskap 2008.

Styret traff i sak 7-2011 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger Ole Johan Korneliussen et rente og avdragsfritt lån stort kr. 500.000,-. Dersom fartøyet selges videre eller driften nedlegges innen 10 år skal lånet betales tilbake i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling as.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Siste setning i vedtakets pkt. 1 må forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sikret seg kontroll med at midlene ble brukt til fartøyet /driften slik som forutsatt.

Kommuneadministrasjonen v/Silja Karlsen utredet saken for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Saksutredningen er lik utredningen i saken til Jan Hansen (sak 6-6011), men til forskjell har denne søkeren fått avslag på søknad om midler fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond, og begrunnelsen til saksutreder er den samme: *«det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisamfunn».*

Det fremgår av utredningen at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel og at det medfører at det omsøkte beløpet i sin helhet ikke kan innvilges, men endelig at *«investeringen er så viktig for Skjervøy at det bør innvilges støtte til dette prosjektet.»* Saksutreder la i denne saken frem forslag til vedtak, og styrets vedtak var i henhold til forslaget.

Låntaker Ole Johan Korneliussen har signert en erklæring på at dersom han selger fartøyet Vestværing eller virksomheten nedlegges innen 10 år fra utbetalingsdato, skal lånet tilbakebetales i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Dokumentene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at selskapet forsøkte å få erklæringen tinglyst i Skipsregisteret, men dokumentene ble tilbakekalt. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 500 000 til Ole Johan Korneliussen 28.6.2011, og fulgte dermed opp sitt eget tildelingsvedtak.

Jan Hugo Eriksen

Søknad 3.3.2010 fra Jan Hugo Eriksen om *tilskudd/lån til utvidelse av drift* ble behandlet av styret i sak 8-2011. Ifølge søknaden m/vedlegg vil søker investere kr 825 000 i torskervote og utstyr for å utvide driften fra fjordfiske etter reker til å omfatte også torskefiske. Eriksen søkte om lån/tilskudd på kr 410 000 for å kunne rigge sjarken Tigergutt for torskefiske med gruppe 1-kvote.

Styret traff i sak 8-2011 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 150.000,-.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Vedtaket angir ikke formålet med tildelingen, men dette framgår av søknaden som ble lagt til grunn for vedtaket. Vedtaket sikret ikke støttegiver kontroll med at tilskuddet ble benyttet iht. formålet med tildelingen.

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Silja Karlsen. Saksutreder viser til at søknaden gjelder utvidelse av drift, og vi ser at det vil si å utvide driften til også å gjelde torskefiske. I saksutredningen vises det til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål. Og utreder har skrevet at: *«det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisamfunn. Eriksen er en av de yngste fiskerne i kommunen. At fiskeren investerer i utvidelse av driftsgrunnlaget er positivt. Eriksen ble i 2010 tildelt rekrutteringskvote for fiskere».* Vi ser videre i saksutredningen at differansen mellom omsøkt beløp og foreslått beløp er begrunnet i at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrenset med midler disponibelt. Saksutreders forslag til vedtak er likt styrets vedtak.

Det står ikke i tildelingsvedtaket at iverksettelse må dokumenteres. Jan Hugo Eriksen har i brev 24.3.2011¹⁴³ til Skjervøy Fiskeriutvikling anmodet om utbetaling av tilskuddet. Det står i anmodningen at «*jeg har nå utført de tiltak som står i søknaden*». Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 150 000 til Eriksen samme dag, og fulgte således umiddelbart opp tildelingsvedtaket.

Finnvik AS

I møte 10.2.2011 behandlet styret sak 9-2011 søknad fra Finnvik AS om *tilskudd til snurrevadutstyr*. Jostein Henriksen for Finnvik AS opplyser i sin søknad 8.3.2010 at han har fått et gunstig tilbud på snurrevadutstyr til kr 175 000. Henriksen opplyser at å drifte med dette vil gi selskapet mulighet til helårlig drift og i tillegg vil selskapet kunne ansette en ekstra person til å være med hele året, både til torskefisket, seifisket, rognkjeks og uer. Kostnadene til rigging utgjør ifølge Henriksen kr 75 000. Henriksen søkte tilskudd på kr 250 000.

Styret traff i sak 9-2011 følgende vedtak:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 125.000,-.
2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»**

Silja Karlsen har utredet saken for Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Søknaden er vedlegg til utredningen. Som saksopplysninger i utredningen fremgår det at Jostein Henriksen har investert i fiskefartøy og ønsker å utvide driften til å fiske med snurrevad. Det vil sikre driften og gi ett ekstra årsverk tilknyttet båten. Saksutreder har vist til selskapets formål og skrevet at «*det er svært viktig at Skjervøy kommune får flere unge fiskere som kan utvide aktiviteten slik at det etableres flere årsverk. Dette vil styrke Skjervøy som fiskerisamfunn*». Om beløp til bevilgning har saksutreder skrevet at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler og at det medfører at det omsøkte beløp i sin helhet ikke kan innvilges. Det fremgår også at det ikke er ønskelig å innvilge 100 % av en investering. Forslaget til vedtak lyder på tilskudd på kr 125 000.

Jostein Henriksen skrev i epost 21.4.2011 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører at «*Finnvik ønsker og få utbetalt mitt tilskudd på 125000 til konto [...]. Bekrefter herved at pengene skal gå til kjøp av snurrevadutstyr*». Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at kr 125 000 ble utbetalt 28.4.2011, og således at Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte opp tildelingsvedtaket.

- **Etter revisors vurdering** var behandlingsgrunnlagene for Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtak i sakene 2, 3, 4, 6, 7, 8 og 9-2011 tilfredsstillende, tildelingene var i tråd med selskapets formålsbestemmelse i vedtektene, og utbetalingene var begrunnet i oppfølging av styrets tildelingsvedtak.
- I to av tildelingssakene i møtet 10.2.2011 sikret støttegiver seg kontroll med at tildelingen ble brukt til formålet det var bevilget til.

¹⁴³ Brevet har opprinnelig datopåføringen 25.2.2011, men revisor forstår ut fra andre påføringer i brevet at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører i telefon med Eriksen 24.3.2011 har blitt enig om å anmode om utbetaling.

12 STYREMØTET 23. APRIL 2013 OG TILDELINGENE

12.1 Møtet

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt styremøte 23.4.2013 var følgende til stede: leder Torgeir Johnsen og medlemmene Mona Jørgensen, Ingrid Lønhaug, Dag Hugo Lorentzen og Einar Lauritzen. Styret vedtok å tildele midler til:

- Jan Hugo Eriksen
- Robertsen og Slotnes AS
- Skjervøy kommune

Søknad fra Trond Hågensen ble avslått.

Vidar Brox-Antonsen har 18.4.2013 for styreleder innkalt til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS på Skjervøy Rådhus 23.4.2013. Ifølge innkallingen skulle sakene 5-2013 til 9-2013 behandles, og vi ser i innkallingen nedenfor at det er angitt hvilke søknader som skal behandles av styret.

Utklipp 25. Innkalling til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 23.4.2013

INNKALLING TIL STYREMØTE

Det innkalles med dette til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Sted: Skjervøy rådhus.

Dato: 23.04.2013

KL: 18.45

Sak 5-2013

Innkommende søknader

- Jan Hugo Eriksen
- Trond Hågensen
- Robertsen og Slotnes AS
- Skjervøy Kommune
- Jan Hansen

Sak 6-2013

Styrets årsberetning og regnskap for 2012.

Sak 7-2013

Orientering eventuell nedleggelse av selskapet

- Rådmannens innstilling angående nedlegging av selskapet.

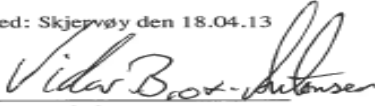
Sak 8-2013

Innkrevning av lån Skjervøy Sjømat og Industriparken Skjervøy AS

Sak 9-2013

Eventuelt

Sted: Skjervøy den 18.04.13

For styreleder
Vidar Brox-Antonsen

Når det gjelder Jan Hansen, gjaldt ikke saken spørsmål om bevilgning, men om sletting/flytting av pant.

Brox-Antonsen har sendt revisor eposten han sendte til styremedlemmene, se utklipp 26.

Utklipp 26. Varsel om styrebehandling. Epost fra Brox-Antonsen til styremedlemmer

Fra: Vidar Brox-Antonsen

Sendt: 18. april 2013 15:40

Til: 'torgeir.johnsen@skjervoy.kommune.no'; Ingrid Lønhaug; 'Mona Jørgensen'; 'einarlauritzen@hotmail.com'; Dag Hugo Lorentzen (dag.h@c2i.net)

Emne: Innkalling til Skjervøy Fiskeriutvikling, styremøte 23.04.2013

Hei!

Legger ved innkalling til styremøte.

Innkommende søknader ligger ved. Jan Hugo Eriksen sin søknad vil bli ettersendt.

Sak 6/2013 Dere fikk utdelt forslag til regnskap og styrets årsberetning sist. Vi tar opp saken og eventuelt endrer årsberetningen om dere ønsker.

Sak 7/2013 legger ved forslag til innstillingen fra rådmannen. Denne saken skal opp i kommunestyret 29. april

Gi beskjed om noen ikke kan møte slik at vi kan få tilkalt vara.

MVH

Vidar Brox-Antonsen
90887550

Vi ser av eposten at innkallingen til styremøtet er vedlagt. Ettersom innkallingen angir hvilke tildelingssaker som skulle behandles, ble styremedlemmene varslet 18.4.2013 om hvilke saker som skulle styrebehandles 23.4.2013. Etter revisors vurdering fremstår søknadene som lite kompliserte slik at varsel noen dager før i dette tilfellet er varsel med nødvendig frist.

Revisor kjenner ikke til forhold som tilsier en vurdering eller problematisering av hvorvidt sakene i styremøtet den 23. april 2013 ble behandlet og avgjort av inhabile saksbehandlere.

- Etter **revisors vurdering** er aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist, oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 23.4.2013.

12.2 Tildelingene

For sakene om tildeling av tilskudd til Jan Hugo Eriksen, Robertsen & Slotnes AS og Skjervøy kommune ble det ikke laget egne saksutredninger. Etter revisors vurdering gav søknadene med vedlegg styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i sakene, men det kan stilles spørsmål ved om kun søknadene utgjorde et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Når det ut fra søknadens ordlyd i seg selv virker tydelig hva midlene skal gå til, kan det etter revisors vurdering ikke kreves at styremedlemmene må forelegges en egen drøfting av tiltaket opp mot selskapets formål. At sakene ikke var utredet før møtet, innebar imidlertid etter revisors vurdering at styremedlemmene ikke fikk informasjon på forhånd til å vurdere om midlene burde gis som lån eller tilskudd.

Jan Hugo Eriksen

Jan Hugo Eriksen har i søknad 26.4.2013 søkt om tilskudd/lån på kr 150 000 for *videreføring av drift*. Eriksen viser i søknaden til at han i 2009 kjøpte båten Tigergutt, at båten forliste i 2011 og at han i 2012 fisket havarikvoten med en annen båt. Eriksen opplyser videre at han har kommet over båten Årøysund, og at han kan bruke den til å fiske torsk og til å tråle etter reker og at båten vil gjøre at han kan fortsette som helårsfisker samt ha én mann som mannskap. Vedlagt søknaden er investeringsbudsjett, oversikt over fartøy fra fartøyregisteret og regnskap for 2011. Budsjettet viser en total kostnad på Årøysund, herunder ombygging, på kr 2 355 000.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok følgende i sak 5-2013:

- «1. **Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-**
- 2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt».**

Vedtaket pkt. 3 viser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sikret seg kontroll med at midlene ble brukt i henhold til hva de var innvilget til.

Jan Hugo Eriksen har i brev 11.6.2013 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS anmodet om utbetaling av tilskuddet. Det fremgår at brevet at *«jeg har nå hentet og betalt båt «Årøysund» som det ble søkt tilskudd for»*, og vedlagt er kjøpekontrakt 23.4.2013 mellom selger Olaf Thon og kjøper Jan Hugo Eriksen. Jan Hugo Eriksen fikk utbetalt kr 100 000 fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 24.6.2013. Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte med dette opp tildelingsvedtaket de hadde truffet.

Robertsen og Slotnes AS

Revisor har ikke funnet søknaden fra Robertsen og Slåtnes AS i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon. I særutskrift fra vedtaket fremgår det at søknaden på tilskudd på kr 100 000 til *oppgradering av bunkersanlegg* i Skjervøy havn er styrebehandlet og at søknaden ble innvilget.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok følgende i sak 7-2013:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-**
- 2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak».**

Vedtaket pkt. 3 viser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle ha kontroll med at midlene ble brukt i henhold til hva de var bevilget til.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte 1.7.2013 kr 100 000 og fulgte med det opp tildelingsvedtaket.

Skjervøy kommune

Søknad om dekning av kostnader vedr reparasjon av kai ved Skjervøy Sjømat AS av 29.1.2013 fra Skjervøy kommune v/teknisk etat er signert av prosjektleder Terje Trætten og teknisk sjef Yngve Volden. Av søknaden fremgår det at i tillegg til reparasjon av kaien, må fortøyningsfestene utbedres.

Som bakgrunn for søknaden har kommunen vist til at Skjervøy Sjømat AS, som eies av Atlantic Seafood AS, har gitt signal om at de ikke kan kjøpe fisk dersom kaia ikke blir reparert, og viser til at kommunens leiekontrakt med Skjervøy Sjømat AS regulerer ansvaret for vedlikehold av eiendommen og opprustingsarbeider som ikke kan karakteriseres som ordinært vedlikehold. Partene har blitt enige om at kommunen skal finansiere arbeidet mot økning i husleie for leietaker¹⁴⁴.

Om hvordan kaia skal utbedres, har kommunen skrevet at *«for å få ei kai som tilfredsstillter dagens krav så må hele kaia rives og det må bygges ny kai. Dette er et kostbart tiltak og er ikke på planen nå. Ved å utføre en reparasjon vil en «kjøpe seg» tid for å utrede ny kai, med 2 til 5 år»*.

Ifølge søknaden var arbeidet med utbedring av kaien startet. Tiltaket ble sendt ut på anbud, og Boreal Maritim AS leverte tilbud på 305 000 ekskl. mva. Arbeidet med utbedring av fortøyningsfestene var ikke påbegynt på søknadstidspunktet. Om kostnadene for tiltakene har kommunen skrevet at de *«blir belastet kommunale bygg. Dette vil i neste omgang medføre at vedlikehold og øvrige kommunale bygg må bli tilsvarende redusert. Vi mener at dette ikke er særlig gunstig da vi trenger alle midler for å vedlikeholde og drifte skoler, barnehager, helsebygg, osv»*.

¹⁴⁴ Leieavtalens pkt. 4.4

Et brev fra Atlantic Seafood AS er vedlegg til søknaden, og i brevet opplyser styreleder Røren at selskapet ønsker at kommunen gjør utbedringer som beskrevet i et brev av 14.12.2012. Avslutningsvis har Røren skrevet at «*det er som tidligere nevnt viktig for oss at arbeidene gjennomføres i januar 2013*».

Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok i sak 8-2013 at:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr 305 000 + moms. I tillegg innvilges kostnader til utbedring av fortøyningsfeste**
- 2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak»**

Vedtaket ordlyd angir ikke hva formålet med tilskuddet er, men ettersom søknaden ble innvilget, forstår vi at utbedring av kaien er formålet. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tildelingsvedtak pkt. 3 inneholder vilkår om kontroll med at midlene blir benyttet i henhold til formålet.

Styremedlemmene fikk ikke en egen skriftlig utredning av denne saken, og søknaden fra kommunen og brev fra Atlantic Seafood AS til Skjervøy kommune utgjør derfor det skriftlige behandlingsgrunnlaget. Etter revisors vurdering virker det klart ut fra søknaden hva midlene skal gå til: utbedring av kaien i Skjervøy havn slik at Skjervøy Sjømat AS kan ta imot fisk. Etter revisors vurdering må dette kunne karakteriseres som infrastrukturtiltak i fiskenæringen. I søknaden vises det også til at det er tale om et tiltak utover hva som kan defineres som vedlikehold. Etter revisors vurdering argumenteres det imidlertid ikke opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. Det argumenteres med at kostnadene får innvirkning på kommunens mulighet til drift og vedlikehold av kommunale bygg generelt.

Tilskuddet ble utbetalt med kr 365 000 14.8.2013 fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og selskapet fulgte dermed opp tildelingsvedtaket sitt med utbetaling av det innvilgede beløp. Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde på tidspunktet søknaden ble innvilget, informasjon om at tiltaket var påbegynt, men ikke noe underlagsdokumentasjon for dette. Ifølge dokumentasjonen revisor har fått overlevert, ble det ikke lagt fram noe dokumentasjon for utbetalingen som vedtaket pkt. 3 krever.

- **Etter revisors vurdering** var behandlingsgrunnlagene for Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtak i sakene 5, 7 og 8-2013 tilfredsstillende, tildelingene var i tråd med selskapets formålsbestemmelse i vedtektene, og utbetalingene i sak 5 og 7 var begrunnet i oppfølging av styrets tildelingsvedtak. Utbetalingen i sak 8 ble gjort uten framlagt dokumentasjon iht. tildelingsvedtaket og var dermed ikke tilstrekkelig begrunnet i oppfølging av styrets vedtak.
- I de tre tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i møtet 23.4.2013, sikret styret seg kontroll med at tildelingene ble brukt til formålet de var bevilget til.

13 STYREMØTET 7. OKTOBER 2013 OG TILDELINGENE

13.1 Møtet

I møte 7.10.2013 traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtak om å tildele midler til:

- Svein Roger Mikkelsen
- Haviknes DA

Protokollen fra møtet opplyser at alle styremedlemmene til stede. Heller ikke til dette styremøtet var det laget egne saksutredninger, og vi viser til revisors drøfting i kapittel 12.1 om dette. Ifølge selskapets regnskapsfører og sekretær ble innkalling til dette møtet gjort på samme måte og med samme innhold som for foregående styremøte. Han har imidlertid dessverre ikke funnet gjeldende epostinnkalling. På bakgrunn av øvrige dokumentasjon vi har mottatt fra regnskapsfører, har vi imidlertid ingen grunn til å betvile at innkalling og varsel om saker til behandling, er gjort riktig.

Revisor kjenner ikke til forhold som tilsier en vurdering eller problematisering av hvorvidt sakene i styremøtet den 7. oktober 2013 ble behandlet og avgjort av inhabile saksbehandlere.

- Etter **revisors vurdering** er aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist, oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 7.10.2013.

13.2 Tildelingene

Svein Roger Mikkelsen

Svein Roger Mikkelsen søkte 6.5.2013 Skjervøy Fiskeriutvikling AS om tilskudd på kr 150 000 til kjøp og oppgradering av fiskebåt. Ifølge søknaden har Mikkelsen drevet som fisker i hele sitt voksne liv, sist med båten Uløybuen T-608-S. Båten forliste, og han hadde jobbet med å finne ny båt. Mikkelsen har videre skrevet at han har funnet en båt på 12,2 meter som var rigget med garn etter torsk, sei og eventuelt andre arter som ikke var regulert. Båten var rigget for seinotfiske.

Mikkelsen har i søknaden opplyst at båten koster kr 1 750 000, og i tillegg kommer kostnader på kr 250 000 til containere og seinot. Vedlagt søknaden er budsjett med finansieringsplan.

Styret traff i sak 13-2013 følgende vedtak:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.**
- 2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt.**
- 4. Hvis fartøyet blir solgt innen tre år skal tilskuddet betales tilbake i sin helhet.»**

Formålet med tilskuddet fremgår av pkt. 3 og 4. Vi ser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS satte vilkår for utbetaling og eventuell tilbakebetaling, og således ønsket å kontrollere at midlene ble brukt i henhold til formålet.

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon er kopi av kjøpekontrakt som viser at M/S Valagutt ble solgt fra P/R Geir Jonny ANS til Svein Roger Mikkelsen for 1 750 000. Kjøpekontrakten er påført «her er kjøpekontrakt. Kan dere nå overføre tilskudd til konto [...]». Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 til Mikkelsen 10.12.2013 mot dokumentasjon og har således fulgt opp vedtaket sitt.

Haviknes DA

Regnskapsfører i Haviknes DA Halvar Solheim har for selskapet i søknad 18.7.2013 søkt Skjervøy Fiskeriutvikling AS om medfinansiering av nytt fartøy med kr 100 000. Vedlagt søknaden er budsjett for ny båt 18.6.2013 hvor det fremgår at totalsum for fartøyet inkludert fiskerettigheter er kr 5 100 000.

Styret traff i sak 14-2013 følgende vedtak:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.**
- 2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt.**
- 4. Hvis fartøyet blir solgt innen tre år skal tilskuddet betales tilbake i sin helhet.»**

Formålet med tilskuddet fremgår av vedtakets pkt. 3, som også innebærer vilkår for utbetalingen av tilskudd. Som sikkerhet for at midlene ble brukt av mottaker i henhold til formålet med tildelingen, stilte Skjervøy Fiskeriutvikling AS i vedtakets pkt. 4 krav om at tilskuddet skulle tilbakebetales dersom fartøyet ble solgt innen tre år.

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon er «Fartøybyggingskontrakt mellom Selfa Artic AS (som verksted) og Haviknes DA (som kjøper) for EN Selfa 36 Kystsjark». Kjøpesummen på kr 4 095 000 skulle ifølge kontrakten betales i fire avdrag, hvor første avdrag på kr 100 000 skulle betales 20.6.2013. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 den 1.7.2013 og fulgte med det opp bevilgningen til Haviknes DA

- **Etter revisors vurdering** var behandlingsgrunnlagene for Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtak i sakene 13 og 14-2013 tilfredsstillende, tildelingene var i tråd med selskapets formålsbestemmelse i vedtektene, og utbetalingene var begrunnet i oppfølging av styrets tildelingsvedtak. Utbetalingen i sak 8 ble gjort uten framlagt dokumentasjon iht. tildelingsvedtaket og var dermed ikke tilstrekkelig begrunnet i oppfølging av styrets vedtak.
- I begge tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i møtet 7.10.2013, sikret styret seg kontroll med at tildelingene ble brukt til formålet de var bevilget til.

14 OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

Revisors undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at selskapets styre bevilget ansvarlige lån og tilskudd med til sammen om lag 16,2 millioner kroner. Selskapets samlede utbetalinger til støttemottakere utgjorde om lag 14,8 millioner kroner. Hovedårsaken til at det ble utbetalt mindre enn bevilget, er at tildelingen til Skjervøy videregående skole ikke ble utbetalt fordi forutsetninger i tildelingsvedtaket ikke var oppfylt. Dessuten fikk Industriparken Skjervøy AS og Skjervøy kommune utbetalt mindre enn det tilsagnene lød på.

Når det gjelder **tilskuddet til Årvikbruket Eiendom AS og mottakers bruk av midlene**, har revisor kartlagt at Årvikbruket Eiendom AS brukte det aller meste av tilskuddet til å gjøre opp for faktura fra Årvikbruket AS som leier og driver fiskebruket som kommunens eiendomsselskap eier. Fakturaen gjaldt utbedringsarbeider på fiskebruket driftsselskapet angivelig dels hadde besørget og bekostet utført og dels skulle utføre. Etter det revisor har funnet ut, var det ikke dokumentert hvilke av de fakturerte utbedringene som faktisk er utført. Årvikbruket Eiendom AS dekket likevel fakturaen som etter revisors vurdering ikke tilfredsstiller bokføringsforskriftens krav til et gyldig salgsdokument. Revisjonen har leid inn ekstern takstingeniør til å vurdere om de 22 utbedrings-tiltakene som Årvikbruket Eiendom AS søkte og fikk tilskudd til å utføre, er utført. Av takstingeniørens rapport etter befaring på fiskebruket framgår det at bare deler av de omsøkte utbedringene vurderes som utført.

Om omstendighetene rundt **utbetalingen av lånet til Skjervøy Sjømat AS**, viser revisjonens undersøkelse at tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS før utbetalingstidspunktet hadde fått informasjon på e-post fra støttemottaker om at deler av utstyret lånet skulle finansiere, ville bli leaset i stedet for kjøpt.

Når det gjelder **lånet til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS**, har revisor funnet følgende: Lånet som Skjervøy Fiskeriutvikling AS bidro til å refinansiere, var innvilget fra North Crab AS¹⁴⁵ i april 2006 til Industriparken Skjervøy AS med den hensikt å posisjonere seg i forkant av et nært forestående salg av sistnevnte selskap. Gjelden Industriparken Skjervøy AS dermed hadde til North Crab AS, fulgte med førstnevnte selskap da samtlige av aksjene ble overdratt til North Crab i august 2007. Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 vedtok å tildele Industriparken Skjervøy AS et ansvarlig lån for å refinansiere sistnevntes gjeld til morselskapet North Crab AS, synes motivet for beslutningen å ha vært å gjøre North Crab AS villig til å selge eiendommen Industriparken til en aktør kommunen kunne gå god for med tanke på planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien. Revisor registrerer at lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ble tilbakebetalt med renter i 2014.

På grunnlag av undersøkelsen konkluderer revisor med at det ikke var etablert noen generelle kontrollrutiner for å sikre at utbetalingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble brukt til de formålene de var innvilget til. Imidlertid inneholdt styrevedtakene for flere av tildelingssakene vilkår som var egnet til å sikre støttegiver kontroll med at utbetalte midler gikk til omsøkte og vedtatte formål, og selskapets styreleder utøvde faktisk kontroll med noen av utbetalingene.

¹⁴⁵ West Contractors AS eide 71,43 % av aksjene i North Crab AS, jf. K-sek sin rapport fra 2007 om Industriparken Skjervøy AS.

Revisor konkluderer også med at bevilgninger og utbetalinger av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS med noen unntak ble gjort i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket. Konklusjonen bygger på følgende:

- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-12 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av lån/tilskudd må ha hjemmel i avgjørelse fra styret i selskapet, er oppfylt for alle utbetalingene av lån/tilskudd.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-20 første ledd om at styreleder må sørge for at saker om tildeling av midler blir gjenstand for behandling i styret, er oppfylt.
- Aksjeloven oppstiller ikke et absolutt krav om møtebehandling, men revisor ser at alle beslutningene om tildeling av lån eller tilskudd ble tatt i henhold til aksjelovens utgangspunkt, jf. aksjeloven § 6-19 første ledd.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-21 første ledd om at styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må forberede saker som skal behandles av styret i selskapet, er oppfylt. Vi vurderer det ikke som avvik fra denne bestemmelsen at styreleder Waage brukte kommunens administrasjon til utredning av saker og at styreleder Johnsen ikke laget egne skriftlige utredninger.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine styrebeslutninger skal fremkomme av en protokoll som også inneholder informasjon om tid, sted, deltakere og behandling, er i all hovedsak oppfylt for møtene der styret bevilget lån og tilskudd. Det gjelder imidlertid ikke fullt ut for protollen fra styremøte 10.2.2011 fordi den ikke opplyser om styremedlem Einarsen var gitt anledning til å møte, noe som er i strid med aksjeloven § 6-24.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-29 om signatur av protokoll er ikke oppfylt for møtene der Skjervøy Fiskeriutvikling AS tildelte midler, men med unntak av protokollen fra møtet 7.10.2013 ble protokollene fra «tildelingsmøtene» godkjent på etterfølgende styremøter.
- Det utledete revisjonskriteriet fra aksjeloven § 6-24 annet ledd om at mer enn halvparten av styremedlemmene må ha vært til stede i styrebehandlingen, er oppfylt for alle tildelingssakene.
- Aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte, er oppfylt for tildelingssakene Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet i styremøtet 5.2.2010. En dags varsel om sakene styret skulle behandle, var kort frist, men revisor finner likevel ikke grunn for å fastslå at kravet i aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles med nødvendig frist, ikke var oppfylt. Når det gjelder øvrige styremøter der det ble vedtatt tildelinger, anser vi aksjeloven § 6-22 som i hovedsak oppfylt. For det tilfellet at styremedlem Angell ikke fikk varsel om styresakene som skulle behandles i møtet han fikk telefonisk innkalling til, og ikke fikk oversendt saksdokumenter før møtet, er dette ikke iht. aksjeloven § 6-22.
- Revisors vurderinger av tildelingene opp mot formålet i Skjervøy Fiskeriutvikling sine vedtekter er at
 - tildelingene til Årvikbruket Eiendom AS og Skjervøy Sjømat AS var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin vedtektsbestemmelse i § 2
 - det var grunn for å drøfte nærmere hvorvidt formålet med tildelingen til Industriparken Skjervøy AS var i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. Revisor kan imidlertid ikke se å ha grunnlag for å vurdere tildelingen som vedtektsstridig. Relevansen opp mot formålet kunne med fordel ha vært skriftlig vurdert og begrunnet (i saksutredning eller vedtak) opp mot formålsbestemmelsen.
 - øvrige tildelinger var i henhold til formålsbestemmelsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter

- Om behandlingsgrunnlagene som ble framlagt for styremedlemmene da styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle behandle tildelingssaker, er revisors vurdering at disse oppfyller de utledete revisjonskriteriene for et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Revisor kommenterer imidlertid at
 - det var en svakhet ved behandlingsgrunnlaget i saken om Årvikbruket Eiendom AS at styret på tildelingstidspunktet ikke ble gjort kjent med hvilke tiltak som var utført ved fiskebruket.
 - det hadde vært en fordel når det gjelder saken vedrørende Industriparken Skjervøy AS om initiativet vedrørende ASCO Artic Base var skriftlig drøftet opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse.
- Revisor har drøftet hvorvidt styreleder for Skjervøy Fiskeriutvikling AS var inhabil ved behandlingen av sakene om tildelinger til Årvikbruket Eiendom AS og Skjervøy Sjømat AS. Vi har imidlertid ikke funnet grunnlag for å vurdere styreleder som inhabil i de to sakene. Når det gjelder øvrige saker, har vi ikke funnet grunn for å vurdere habiliteten til noen av styremedlemmene som deltok i saksbehandlingen.
- Det utledete revisjonskriteriet om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger må være begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak, er i hovedsak oppfylt. Revisor har imidlertid følgende kommentarer:
 - Revisors funn gir ikke grunnlag for entydige vurderinger av hvorvidt utbetalingen til Skjervøy Sjømat AS var begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak. Etter det revisor kan se, skaper eposten fra Godø, med beskjed om at utstyr skulle leases, tvil om mottaker av tildelingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS faktisk ville bruke midlene fullt ut i henhold til tildelingsvedtaket. Styreleder besørget lånebeløpet utbetalt til tross for at han var gjort oppmerksom på at deler av utstyret ville bli leaset. På den andre siden viser vi til at styreleder overlot dialogen med motparten til kommunens advokat og før utbetalingen mottok signert låneavtale fra Skjervøy Sjømat AS som inneholdt betingelsene for lånet, herunder vilkåret om at det skulle nyttes til utstyrsanskaffelse. Dette kunne gi styreleder grunn til å tro at det omsøkte utstyret i sin helhet ville bli anskaffet til låntakers eie, og det er også styreleders forklaring på hvordan han oppfattet situasjonen.
 - Tilskudd til Skjervøy kommune til reparasjon av kai ved Skjervøy Sjømat AS ble utbetalt uten framlagt dokumentasjon iht. tildelingsvedtaket. Utbetalingen var dermed ikke tilstrekkelig begrunnet i oppfølging av styrets vedtak.
- Etter undersøkelser av hvordan det kommunale aksjeselskapet Årvikbruket Eiendom har behandlet saker om utbedringsarbeid på fiskebruket, har revisor vurdert at
 - styret i eiendomsselskapet var beslutningsdyktig i styremøtene etter aksjeloven § 6-24 bortsett fra i ett tilfelle der ett av styremedlemmene ikke ble innkalt til møtet
 - styremøteprotokollene er ikke helt i samsvar med kravene i aksjeloven § 6-29
 - tilgjengelig informasjon i saken har ikke gitt revisor grunnlag for å vurdere hvorvidt varsel om styrebehandling var i henhold til aksjeloven § 6-22
 - revisors funn gir ikke grunnlag for å gi vurderinger med hensyn til om styret hadde tilfredsstillende behandlingsgrunnlag etter aksjeloven § 6-21 annet ledd
 - vi har heller ikke grunnlag for å gi ei entydig vurdering vedrørende styremedlem Albrigtsens habilitet etter aksjeloven § 6-27. Hensynet til tilliten til styremedlemmens lojalitet til selskapet tilsier likevel at Albrigtsen ikke burde vært med på behandlingen av tilleggsavtalen som vi har forstått kom i stand fordi Årvikbruket Eiendom AS ville utbetale tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Årvikbruket AS.
 - Årvikbruket Eiendom AS sin betaling av faktura fra Årvikbruket AS som ikke tilfredsstiller kravene til et gyldig salgsdokument, er brudd på bestemmelser i bokføringsforskriften

15 HØRING

Vi har sendt rapporten på høring til de to tidligere styrelederne i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Tidligere styreleder Torgeir Johnsen hadde noen små merknader vedrørende faktaopplysninger i rapporten og ytret for øvrig ikke behov for å avgi noen høringsuttalelse. Høringsuttalelsen fra tidligere styreleder Roy Waage fremgår nedenfor.

Roy Waage
Postboks 232
9189 SKJERVØY

KomRev NORD

HØRINGSUTTALELSE – UNDERSØKELSE I SKJERVØY FISKERIUTVIKLING A/S

Viser til høringsbrev av 08.05.15 og vedlagte rapport angående "undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S".

Undertegnede avgir herved følgende høringsuttalelse vedrørende rapporten:

Rapporten gir etter min mening i all hovedsak et grundig bilde av hendelser, handlinger og beslutninger i de saker kommunestyrets bestilling omfatter. Sammenhengen mellom bakgrunn for søknader til Skjervøy Fiskeriutvikling A/S og påfølgende bevilgninger er også godt forklart.

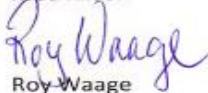
Som tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S registrerer jeg at også rapporten slår fast at alle bevilgningsvedtak i min periode som styreleder, er fattet enstemmig i møte av et lovlig innkalt og beslutningsdyktig styre. Undertegnede vil understreke at det i aksjeloven er lagt til grunn at det er "styret" som skal godkjenne innkallinger og vurdere om sakene er tilstrekkelig forberedt.

Det fremgår ikke av protokollene at noen av styremedlemmene har hatt innsigelser til innkallinger eller bemerkninger til saksforberedelser.

Avslutningsvis vil jeg takke KomRev Nord for et konstruktivt samarbeid i forbindelse med rapporten.

Skjervøy den 18.05 - 2015

Med hilsen

Roy Waage

16 REFERANSER

Bråthen, T. (1999): «Styrevedtak uten møte.» I: Magma. *Econas tidsskrift for økonomi og ledelse*, nr. 1/1999.

Bråthen, T. (2006): *Selskapsrett*. 2. utg. Oslo: Focus Forlag.

Eckhoff og Smith. (2007) *Forvaltningsrett* 7. utg. Oslo: Universitetsforlaget

EFTA Surveillance Authority (ESA) 2015: «Faktaark. Statsstøtte – regelverk, kontroll og tilbakebetaling». URL: http://www.eftasurv.int/media/press-releases/ESA_Fact_Sheet_%28NO%29_-_State_Aid.pdf

K-sekretariatet (2007): *Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*. Rapport nr. 1. September 2007.

KS Bedrift (2015): «KS' anbefalinger for godt eierskap – revidert» URL: <http://www.ks-bedrift.no/temaer/Juss/KS-anbefalinger-for-godt-eierskap---revidert/>

NOU 1992:29 *Lov om Aksjeselskaper*

NOU1995:17 *Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet*

Resch-Knudsen (2012): *Styring av kommunalt eide selskaper*. 1. utg. Oslo: Kommuneforlaget AS.

Skjervøy kommune (2015): «Omstillings- og utviklingsprosjekt i Skjervøy kommune» URL: <http://www.skjervoy.kommune.no/omstillings-og-utvikling.97132.no.html>

Woxholt, G. (2007): *Selskapsrett*. 2. utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag A/S

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, alle kommunene i Troms og ni kommuner i Nordland.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontor i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes, Storslett og Sjøvegan.

Vi har 33 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av åtte medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Pedagogikk
- Samfunnsplanlegging
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Skjervøy kommune:

<i>Inntektsskapende virksomhet</i>	2013
<i>Ressursbruk og kvalitet i eldreomsorgen</i>	2012
<i>Arbeidsmiljø og sykefravær i skolesektoren</i>	2010
<i>Byggesaksbehandling</i>	2007

